

Qu

INCVNABVLA

Qu

60.

kal.komp

27

Incum. 60

[Strassburg, J. Grüniger]

21. I. 1490. H^x 10675.

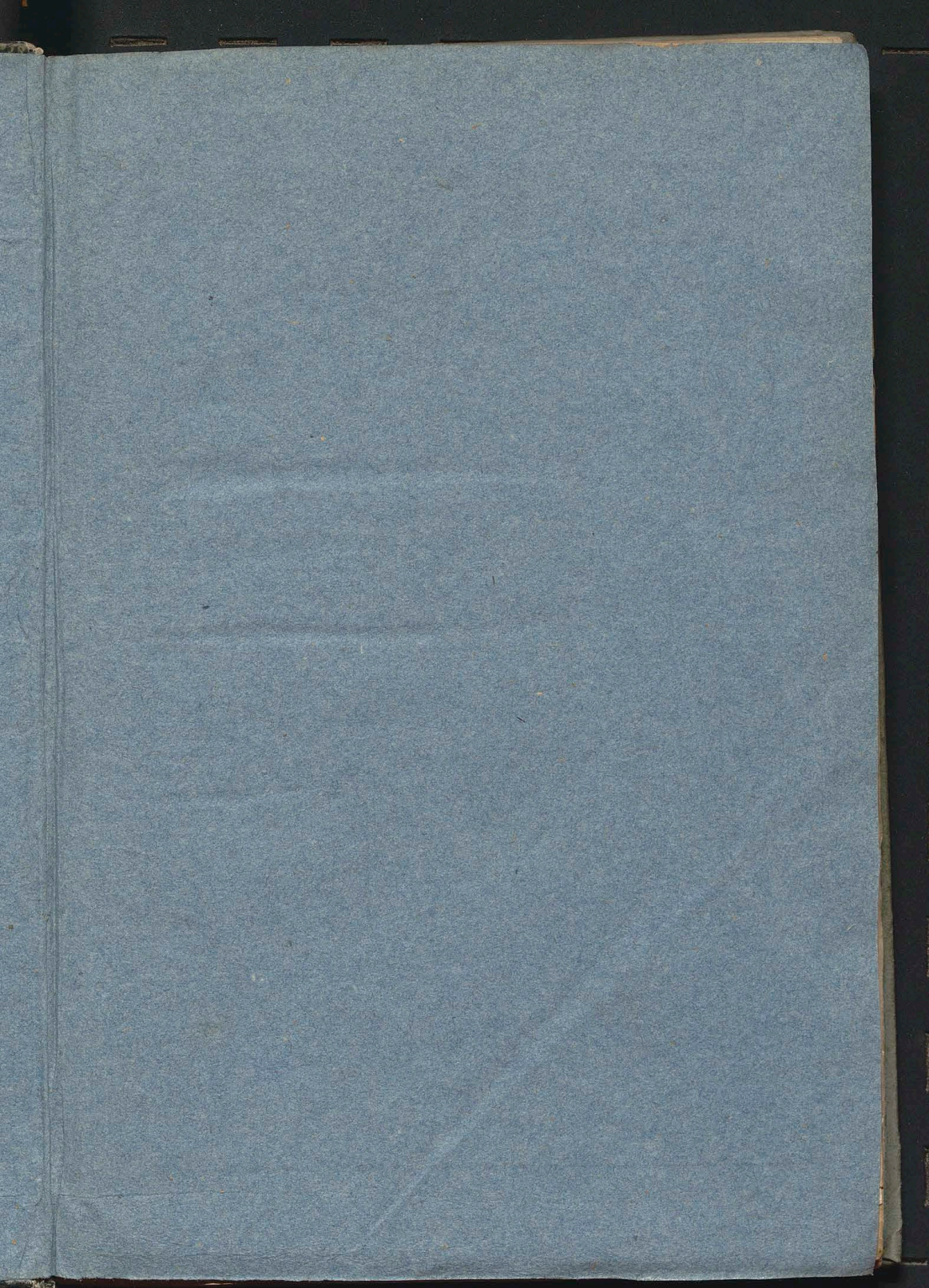
Günther, Leipzig. Nr. 2794.

Inc. 60

R. VI. 9m

Inc. Qu. 60

Formule Epistola
rū domini Karoli

Bibl. Jag.

Tabula

Incipit Tabula Epistolarum

- Intimatur amico impletio sue petitiōis quo ad collectionem epistoliarum. folio. i.
- Additio ad epistolam pcedentem p nouā eplam. folio eodem
- Rogat amicus amicuz q̄ frequentius scribat, ne per non scriptio nem amicitia minuat. folio eodem
- Responsio ad epistolam pcedentem folio. ij.
- Civis rogat curiale vt que in curia secreta agantur rez. fo. eodē.
- Responsio ad pcedentem folio eodem
- Responsio in aliam sententiam. folio eodem
- Excusat se amicus de rara scriptioe, intermiscens pauca de habitu tudine sui status. folio eodem
- Cōsulit amic⁹ amico ne in patriā redeat, belli furore turbatā. iij
- Intimatio nouorum cisalpini, sup diritate bellozum, ad amicum in ytaliam comorantem. folio eodem
- Responsio amici in ytaliam comorantis, ad cisalpinū fo. eodem
- Rursus cisalpinus rescribit ad amicum ytalū mala mal' opa eo.
- Victoriam intimat et modum cum pluribus malis, bellozum cō/ dictionibus. folio eodem.
- Scribit magister vt completo iam artium cursu libros legum pa/ ter pro si. rez. folio. iij.
- Epistola scolare patri cōmendans idem vt supra petens eodem
- Idem cum prioribus petens folio eodem
- Responsio patris ad mgm, cum quadā facecia subrisoria eod.
- Responsio in idem tendens folio eodem
- Epistola responsua idem sonans folio eodem
- Epistola excusatiua priorum responsionū, de non imputādo ma/ gistro, q̄ filius male didicerit folio. v.
- Intimat p̄ magro ne filiū studio legū, incubere pmittat eodem
- Rūso ad idē cū prioribz fo. eodē
- Ad idem sub alio modo tendens folio eodem.
- Scribit amicus amico in curia principis moranti, ne taxillozum ludis incumbat. folio eodem
- Responsio ad pcedentem. folio. vi.
- Studens studentī vt libros ei accōmodet. folio eodem.
- Responsio ad pcedentem. folio eodem
- Deplangitur fratris matrimonium folio eodem
- Responsio consolatoria ad pcedentem. folio. vij.

Scolaris scribit ad patrem vt pro determinat[i]s ei pecunias mit- tar.	folio eodem
Responsio patris super filij petitione.	folio eodem
Scribit scolaris ad suum priorem magistrum vt patrem inducat q[ue] e[um] determinare permittat.	folio eodem.
Responsio magistri super epistola priori.	folio viij.
Pater filium parisijs mittens scribit regenti	folio eodem.
Respondet regens collegij patri.	folio eodem.
Scribit filio studente vt diligenter studeat	folio eodem
Responsio studentis ad predicta	folio eodem
Scribit studens ad priorem magistrum vt patrem informet q[ue] ei denarios pro studio mittat.	folio eodem.
Responsio magistri super studentis petitione	folio .ix.
Intimatur atq[ue] deplangitur pestis.	folio eodem.
Responsio consolatoria supra predictis.	folio eodem
Remittitur ad patrem in artibus graduatus.	folio eodem.
Intimat frater fratri patris obitum c[um] doloroso planctu.	eodem
Amicus librum repetit quem timet venditum esse	folio eodem
Remittitur liber cum excusatione honesta	folio .x.
Scribit tenex se pericula climaterici anni transiuisse.	folio eodē
Pater rogat ne filius suus cum quodam disculo conu[er]setur eos	eodem.
Responsio regentis super contentis in precedenti epla.	eodem.
Mittitur filius ad amicum vt eum in collegio ponat quem pater qualificat vt ei cautius prospiciatur.	folio eodem
Amic[us] merito[rum] amici meminit c[um] sui p[ro]petim suicij oblat[i]o[n]e .ii.	folio eodem
Petit[ur] consilium / et auxilium / et nuncij credentia.	folio eodem
Ad idem pro celeri iuuamine.	folio eodem
Responsio ad litteras binas precedentes.	folio eodem.
L[ite]r[ar]u[m] comendat[i]e quibus amic[us] comendat amico.	folio eodem
Responsio ad epistolam predictam	folio eodem.
Detestatio tarde et rare scriptio[n]is	folio eodem
Admonitio fidei seruande sup[er] b[en]eficij p[ro]mutatione.	folio .xij.
Habentur gratie amico / et desideratur eius aduentus	folio eodē
Littere deprecatorie ad primam missam.	folio eodem.
Ad amicum vt frater ex carcere liberetur.	folio eodem.
Littere deprecatorie ad nuptias.	folio eodem
Petit[ur] p[ro]uisio de fructibus quadragesimalibus.	folio eodem
Responsio ad litteras precedentes.	folio .xij.
Inquiritur conditio et qualificatio cuiusdam domicelle.	eodem

Tabula

Responsio ad epistolam precedentem.	folio eodem.
Rogatur patrinus pro leuatoe prolis ex sacro fonte	eodem
Responsio ad precedentem.	folio eodem
Rogatur amicus vt cer us mutuo det denarios.	eodem.
Responsio ad priorem	folio. xiiij.
Repetuntur denarij mutuo dati	xiii
Littere exercitatie ad scribendū prouocantes.	eodem
Responsio ad epistolam precedentem.	folio eodem.
Intimatur aduentus amici ad amicum	folio eodem
Excusatio rare scriptoris ex qualitate nunciozum ꝛ rerum	eod.
Increpatio filij non bene viuentis.	folio eodem
Alie littere ad idem cum prioribus.	folio. xv
Ad idem cum penarum comminationibus	folio eodem
Responsio filij excusationem continens	folio eodem
Excusatio alia filij super studiij tepiditate.	folio eodem.
Rogat amicus vt secrete inquirat in male fame suggestorē.	fo. xvi
Responsio amici ad precedentem	folio eodem
Alia responsio sub alio modo.	folio eodem
Epistola diffidatoria folio eo.	Responsio ad pcedentē. xvij
Alia diffidatoria. eodē	Responsio ad pce. cū duricia verbi. eo.
Alia epistola diffidatoria ꝛ durior	folio eodem.
frater ad fratrem vt a vindicta auocet.	folio eodem
Alia epistola ad idem cum precedente	folio. xviii.
Adhuc alia epistola idem suadens alius medijs	folio eodem
Responsio fratris in proposito suo constantis.	folio eodem
Responsio alia fratris cōsilijs fraternis obedientis	folio eodem
Alia responsio in optimam partem adiunctis rationibus.	xix.
Iterum alia responsio in aliam sententiam.	folio eodem
Quisatur amicus super emulorum machinatione	folio eodem
Responsio ad precedentem	folio. xx
Alia responsio ad idem in aliam sententiam	folio eodem
Rogatur amicus vt libros nouo characterisandi stilo ipsos emat	folio eodem
pro amico. eodē	Responsio ad pcedentē eplam
Petuntur littere ab amico.	folio eodem
Alia epistola idem petens cum precedente.	folio eodem
Responsio ad predictas.	folio eodem.
Rogatur amicus vt certo in loco cum amico conueniat	xxi.
Petitur consiliū ꝛ inuamen in permutatione beneficij.	eodem
Epistola credentie cum petitione responsi.	folio eodem

Responsio ad precedentes epistolas	folio eodem
Arguitur amicus domi semper permanens.	folio eodem.
Opera amici p̄ntat amico / ad urbem romam migraturo	xxij.
Responsio ad epistolam precedentem.	folio eodem
Comendat causam m̄ris / aduocato lris recordatiōis	fo. eodem
Intimatio pecuniarum leuatarum / cum desperatione recuperatio nis	folio eodem
Petuntur frequentiores littere amici r̄ sua presentia	folio. xxij.
Responsio ad precedentem	folio eodem
Rogatur amicus / vt fratrem inducat cautius mercari	folio eod
Commendatur causa vicini amico.	folio eodem
Excusatur scribendi ineptia cum credentia latozis	folio eodem
Conquestio fit de socij immatura morte.	folio. xxiiij
Responsio consolatoria super epistolam precedentem.	eodem
Responsio ad idem sub alia forma	folio eodem
Alia adhuc responsio / ad idem sub alia forma.	folio eodem.
Dantur gratie / qui amico bursam munere dedit	folio. xxv
Excusatio super non responsione ad litteras missas.	folio eodē
Consultat amicus amico q̄ bononiam ventat. / lecturus poeticas ar tes.	folio eodem
Responsio ad epistolam precedentem.	folio eodem
Hec epistola replicat contra precedentis epistole m̄ssionē.	eodem
Scribit secretarius opidi Bergē. ad regentem in Louanio / vt de rectore scolariū / opido prouideatur	folio. xxvi.
Respondet regens in Louanio petitioni secretarij Bergē.	eo
Commendatur filius suo magistro per patrem filium suum pater no quodam errore laudantem.	folio eodem
Responsio magistri prudentius iudicantis.	folio eodem.
Amicus rogatur / vt suum statum pandat amico.	folio. xxvij
Responsio ad precedentem	folio eodem.
Ad pictorem / vt iuuenem pingere doceat.	folio eodem.
Responsio ad dictam epistolam.	folio eodem.
Dantur gratie ei qui desideria amici impleuit.	folio eodem
Magister ad magistrum in rure morantem.	folio. xxviij
Responsio.	folio eodem.
frater fratri scribit Louanij commoranti / de proposito senioria fratris ad religionem.	folio eodem
Alia epistola ad idem in eādē sententiam.	folio eodem
Responsio	folio eodem

Tabula

Alia responsio super eandē/in q̄ mandat se frater secutus.	xxx.
Consilium fraternū super eodem.	folio eodem
Responsio fratris non assentientis consilio fratris / sed suadetur dilatio.	folio eodem
Assentit consilio fratris et dilatio donec mutuo colloq̄ntur	fo. eo.
Rogatur amicus vt vinum emat pro amico.	folio eodē.
Responsio.	folio. xxx.
Reperitur liber commo dato creditus.	folio eodem
Conquestum est q̄ plus diuitijs q̄ amicitia tribuatur / cum credētia et petitione iuuaminis.	folio eodem
Amicus rogat / vt saluū ductū impetret alio migrādi	folio eo.
Amicus in ius vocatus consilium petit.	folio. xxxi.
Responsio	folio eodem
Iterum amicus amico.	folio eodem
Ad idem. eodem.	Responsio. folio eodē
Alia responsio	folio eodem.
Ad idem sub alia sententia.	folio. xxxij.
Rogat pedagogū magistrum pater / vt eius filium / sub alio magistro in aliam cameram collocet	folio eodem
Amicus amico pro famulo habendo	eodē R̄sio eodē
Alia epistola interrogans habitudinem alterius famuli.	eodē
Responsio.	folio. xxxiij.
Ad idem. folio eodem.	Responsio folio eodem
Inuitatur socius / vt sequatur socium Louanij pgentē	folio eo.
Ad idem	folio eodem
Petit festinus aduentus amici / vt astet amico.	folio xxxiij
Inuitatur aduentus amici amico.	folio eodem
Frater amico / vt reducat nepos profugus	folio eodem
R̄sio folio eodem	Alia responsio ad idē / s; alia sn̄a xxxv.
Interrogatur conditio cuiusdam notarij / an expediret eum in secretarium episcopi assumi.	folio eodem.
Responsio dicens notarium illum adulatorem esse	fol. o eodē
Responsio alia in aliā sententiam / dicens eundē ebriosum.	eo.
Commendatur amicus amico vt ei sit adiutor.	folio. xxxvi.
Ad idem	folio eodem.
Increpatur filius a patre frequenter pecuniā postulans.	eodem
Ad idem alijs verbis et sententijs.	folio eodem
Ad idem rursus / sed alio modo.	fo. eodē R̄sio filij fo. eodē
Nepos ex yralijs rediēs suo nepoti iuniori Loua. studētī	xxxvij

Responsio ad prelietam.	folio eodem
Iterum nepos nepoti eodē	Responsio ad pcedetes. xxxviij
Epistola commendatiua	folio ibidē.
Alia epistola commendatiua ad idem.	folio eodem
Alia epistola singulariorem ad huc commendationē trinēs eo.	folio eodem
Responsio ad predicta.	fo. xxxix
Quedam responsio ad litteras / hic tamen non insertas	Responsio eodem
Debitor profugus suis creditoribus. eodē.	Responsio eodem
Congratulatio amici / super dignitate adeptā eo.	Responsio
Noua epistola responsioni respondens	folio. xl.
Epistola increpatiuā amici q̄ secreta crediderit mulieri	eodem
Intimat filius patri se vestes pdidisse / veniā deprecans. eodē.	folio eodem
Responsio patris super vestium perdicione.	folio eodem
Alia responsio ad idem / sed durior.	folio eodem
Iterum super eodem / fili⁹ ad patrē dat litteras desolatorias xli.	folio eodē
frater scribit ad fratrem super eodem.	folio eodem
Ad idem super eodem eodē frater fratri m̄det.	folio eodem
Epistola eiusdem ad idem.	folio eodem
Responsio pater sup̄ lris missis / a filiū sui magistro	folio. xliij
Inuitatio in amicitia ad hominē non oculo sed fama notum cū re citatione nouorum.	folio eodem
Responsio ad precedentem.	folio eodem
Epistola commendatiua / amici ad amicū.	folio eo. lxx
Responsio descriptiua inconstantie eius / pro q̄ rogatū est eodē	folio. xliiij.
frater fratri intimat seniozem fratrem militem creatum ⁊ in capita neum electum.	fo. eodē
Ad amicū cōmendatio iocosa / cuiusdā gliosi hoīs.	fo. eodē
Epistola conquerens de incendio armigerorum ad creditores / vt terminos solutionis extendant.	folio eodem.
Responsio ad epistolam prescriptam	folio. xliiij.
Excusatio non scriptionis propter qualitatē tempoz	fo. eodem
Aliud exemplum excusans non scriptionem / propter mēdacia po puli ⁊ nunciozum.	folio eodem
Commendatur amicus amico	folio eodem
Responsio xlv. Responsio alio sensu.	folio eodem
Scribitur quicūculo vt reuocet nepotem amore captum / ne se in cō sulite / misero matrimonio dedat	folio eodem
Responsio ad precedentem.	folio eodem
Responsio ad id quod in calce precedentis epistole petebat xlvj.	folio eodem

Tabula

Arguitur amicus ab amico q̄ nō seruauit pollicita frequentis scrip- tionis ⁊ noua petuntur eodem	Responsio	folio eodem
Excusatur silentium/et petitur scriptio		folio eodem
Responsio cum petitione. q̄ ualitudini intendat		folio. xlviij.
Mittuntur amico capones		folio eodem.
Responsio ad epistolam predictam.		folio eodem
Scribit vniuersitas ad cōsiliū p̄ priuilegiōz tutione		fo. eodem
Ep̄la vniuersitatis ad cancellariū brabantie. p̄ eodē		fo. eodem
Scribit particularis amicus ad cancellariū pro eodē		folio. xlvij.
R̄ndet cancellarius priuate p̄sone sup̄ p̄cedentibz.		folio eodem
Nepos nepoti/ excusās se sup̄ postulato ex eo in q̄daz re con. eodez		
Scribit auūculus ad nepotem/ arguens eum/ ⁊ fratres/ q̄ infatia biles sint/ quibus subuentiones negat.		folio eodem.
Commendatur magistro scholaris ad sui seruitiū		folio. xlix.
Responsio ad epistolam precedentem.		folio eodem.
Scribit ad priorē monasterij/ ne q̄ndaz in donatū admittat. eodē		
Alia ep̄ istola ad idem/ alijs medijs.		folio .l.
Cōsulit amico/ ne ad aīm trahat oblocutio detractoris.		fo. eodem
R̄nsio ad p̄cedentē/ cū detestatōe detractoris/ ⁊ suoz moz. eodez		
Scribit filius pro veste.		folio eodem.
Responsio in prima pte seriosa. in calce derisoria.		folio eodem
Scribit amicus amico non posse votis suis satis esse/ cum excusa tione et oblatione.		folio. li.
Inuitatio prim seriosa ptim iocosa/ vt freq̄ns sit scriptie.		eodem.
Ep̄la r̄n̄ sua et excusatia freq̄ntis scriptōis et q̄litate t̄pis.		eodem.
Petit cōsultatio sup̄ cā pendēte corā officiali ⁊ assistentis.		folio. liij.
Responsio continens iudicis laudem.		folio eodem
Responsio alia in aliam partem.		folio eodem.
Querela amici ad amicum qui ab hostibz captus est.		folio eodem.
Consolatio super querela amici predicta.		folio eodem
Rogatur amicus/ vt medicum mittat amico egroto.		folio. liij.
Responsio significans medici missionem.		folio eodem.
Rogat pater a filio/ vt p̄ez inducat q̄ filiū in collegio collocet. eodē		
Rogat pater a filio/ q̄ cū in collegio faciat cōmensalē. folio eodem		
Magister scribit scholari cognatum eius collaudans.		folio. liij.
Pater ad filium qui filij assentit desiderijs.		folio eodem
Pater ad filium ad militiam prouectum.		folio eodem.
Ad idem. eodem	Responsio.	folio. lv.
Ep̄stola dubitativa super militiam filij		folio eodem

Arguit pater filiū suū milite non militanter viuentē. folio eodem
 Epistola commendaticia amici/ob multa merita cari. folio eodem
 Alia commendaticia/sub alijs verbis et forma. folio eodem
 Epistola ineram credentiam continens. folio eodem
 Epistola commendaticia amici ad amicū/commendatū amicū qlificās. eodē
 Scribit pater ad magistrū filij q̄ determinans fiat si sic magi/
 stro videatur. folio .lvi.
 Rogat scholar̄ ma. suū priorē vt p̄ez inducat q̄ graduari pos. eodē
 Pater scribit magistro super gradu filij partim mentē exprimens
 partim consilium petens. folio eodem
 Alie epistole in eadem materia/in aliam sententiam. folio eodem
 Magister prior respondet scholari. folio .lvij.
 Scribit pater filio suā intentionē de gradu suscipiendo. fo. eodē
 Gratulatur vniuersitas de electione summi pontificis/obedienti
 am profitetur/oratores mittit/et rotulum petit. folio eodem
 Iterum ad summū pontificē sup̄ eisdē in aliā formā. folio. lvij.
 Scribit vniuersitas cōmendaticias litteras p̄ quodā doctore suo
 supposito ad summū pontificem. folio eodem
 Cōmendatur nepos alteri nepoti/vt ei adiuuētō sit. folio eodem
 Responsio ad epistolam prescriptam. folio eodem.
 Deplangit amicus filium sui fratris aufugisse/rogatur amicus vt
 reductioni studeat. folio .lij.
 Responsio ad epistolam precedentem. folio eodem
 Scribit auunculus filio profugo/inducens vt redeat. folio eodem
 Iterum auunculus filio profugo/in aliam formam. folio. lx.
 Responsio profugi filij ad suum auunculum. folio eodem
 Ut filium promoueat ad aliquod beneficium. folio eodē
 Rātio ad predictā fo. lxi. Querela rare scriptiois. fo. eodē.
 Intimat amico ne quē pposuerat comitē capiat itineris ad scāz ter
 ram/quia garrulus et mendax est. folio eodem
 Intimatur breuis visitatio amici et leta cōfabulatio. folio eodem
 Ad petitoz aīci/statū suū fratrisq̄ sui notū facit amico. fo. eodē.
 Rogat amicus vt mittat p̄ eum scriptor̄ p̄tus amico. folio. lxij.
 Epistola consolatoria. folio eodem
 Intimat amicus amico/q̄ sequenti die secum suo in reditu pransu
 rus sit. folio eodē
 filius ad p̄em pro subuentioē vt libros emat. folio .lxij.
 Rātio p̄is q̄ filio nequit subuenire et cōditioē r̄pis. folio eodem
 Conqueritur pater de dura correptione filij. folio eodem

Tabula

Responsio ad epistolam prescriptam	folio eodem.
Responsio ad certas lras hic nō insertas de gl'ioso poeta.	lxiiij.
Inquiritur status amici / r describitur proprius	folio eodem.
Tutores scolari studenti Louanij in artibus qui petit adire aliam	folio eodem.
vniversitatem.	folio eodem.
Tutores studenti Louanij in legibus / qui petit adire aliam vni	folio. lxx.
uersitatem.	folio eodem.
Inuectio iocosa in amicum raro scribentem.	folio eodem.
Rursus iocosa inuectio in eandem sententiam	folio eodem.
Ercusatio sup porrectis sciby pro cōtumace filio ad patrē eos	folio. lxxvi.
Responsio ad epistolam precedentem.	folio eodem.
Inrepatio fratris super incauto modo mercandi	fo. eodem.
Responsio fratris ad precedentem epistolam.	folio eodem.
Suadetur amico canonico / vt grauitate omiſſa se aliquando lu	folio. lxxvij.
dis ingerat / r letius uiuat.	folio eodem.
Responsio ad precedentem	folio eodem.
Cōsultat amic⁹ amico / ne vniversitate relicta ad patriā redeat eo.	folio eodem.
Responsio ad precedentem	fo. lxxviij.
Congratulatio ad amicum qui duxit vxorem.	folio eodem.
fit detestatio amico / qui anhelat vxorem ducere	folio eodem.
Uacillatio an potius dolendum q̄ gratulandum amico / qui dux	folio eodem.
it vxorem.	folio eodem.
Quisq̄ in secreto amic⁹ q̄ eps eū officialē creabit si roget eodem	folio. lxxix.
Responsio.	folio eodem.
Responsio negativa ad idem	folio eodem.
Arguitur amicus q̄ nunq̄ respondet litteris / petitures q̄ prioribus	folio eodem.
det responsum.	folio eodem.
Rogatur nepos / vt diligentiam faciat q̄ roganti de bona ancil	folio. lxxx.
la prouideatur	folio eodem.
Responsio ad predictam epistolam	folio eodem.
Rogatur amicus vt fideiubeat pro amico.	folio eodem.
Pater amicus desiderijs	folio. lxxxi.
frater ex burgis suo fratri Louanij studenti	fo. eodem.
Alia epistola sub alia forma ad eandem sententiam.	folio eodem.
Rogatur amicus vt equos duos commodato mittat amico am	folio eodem.
basiatam acuro	folio. lxxxij.
Responsio negativa ad predictam	folio eodem.
Epistola iocosa speciosa super omissione scriptionis.	folio eodem.
Responsio cum detestatione suspitōis cadentis in amicitia eod.	folio eodem.

Scribitur vicario epi. p. iuuamine vt eps curā conferat. lxxiij.
 Rñdet vicarius cū oblatione diligentie ⁊ spe voti consecūdi eod
 Inuitat soci⁹ a socio vt in seq̄do pmissa ad vniūsitatē vēiet eod
 Respondet socius socio/se prius in grāmatica firmitus velle fun/
 dari/prius q̄z adeat vniuersitatem. folio lxxiij.
 Dantur gratie de honesta tractatione nuncij/ qui etiam describitur
 secretozum esse vulgatoz. folio eodem
 Dolet amicus q̄ amici sui repuerit amicicia/ quod suspicatur ex cō
 uersatione cum emulo evenisse. folio eodem
 Ad studentē/interrogando habitudinē sui p̄currentis. lxxv
 Ad epistolam p̄cedentem responsio. folio eodem
 Suadetur studentī vt legibz incūbat poetrie studijs omiſſis eod
 Ad epistolam p̄cedentem responsio folio eodem
 Alia responsio sup eadē in aliā tamen sententiam. folio lxxvi
 Amicus rogatur vt adolescentem conducatur/ quo bene scribat/ atz
 erroz is arguitur/ cum insertione nouarum. folio eodem
 Congratulatur amicus/ q̄ receptus sit in seruitio regis/ ⁊ charitati
 ue admonet/ ne se amplexibz immisceat ipudicis. folio lxxvij
 Queritur causa cur plures dictiones in eius libelli/ vario modo/
 vt iam vno/ iam alio impresse sint. folio eodem
 Responsio/ dans rationem cur multe diuerse dictiones in hoc li/
 bello vario modo impresse sint. folio eodem

Finis huius tabule.

Folium I.

Epistolarum formule in omni

genere scribendi iuxta maiorū nostrorū doctrinā et verā epistolā
diartem. Per dominū karolū mennichen studij bononiensis ma-
gistrū, vtiq; multarū scientiarū virū doctissimū, ex epistolis sancti
liaribus/marci/tullij/cyeronis Quē merito eloquentie parte ap-
pellant et enee silij poete laureati extracte. Tunciq; exemplorū
gratia p̄necessarie. Et q̄maxime vtilēs. feliciter inapiūt.

Inimatur amico impletio sue petitionis quo ad collectionē epistolarum.

Alutes plurimas q̄ effūdere possit
hic calam⁹ aut fere papū⁹. mltis me lris incessanter
(amicē fidissime) mltaq; sp̄ p̄ce. psequeris. q̄ in vñū
libellū formulas aliquas epistulares/ que scolarij/
bus bononie in collegio lilij. p̄ emendis p̄nunciari
consuerunt/ et oīdē correctas/ tibiq; mittendas/
collegerē. maximeq; illas/ qua- imitationi/ cōmunicq; scriptioni/
magis accomodas. ac ornatu et sensu venustiores/ iudicari. Quo
vel epistolas struendi/ vel imitandi plurima tibi ad manū starent
exemplaria. Et si vir optime rem mihi factū difficilē petis. p̄ouo-
cat tamē me amor in te meus/ vt tuis votis fauere velim. humani-
tas q̄ tua/ q̄ eandem/ meritaq; in me tua q̄ debeā. formulas igit̄
illas absq; ordine/ prout casu aliquo/ prius. posteriusue in manus
cecidērunt/ in vñū aceruū redactas/ atq; ad vnguē (vt aiunt) casti-
gatas/ tibi missas facio. Usus enī sum/ qua valui industria/ vt pri-
ma harū epistolarū proiecta prout ex manu cōpositoris ceciderant
assequerer exemplorū gratia. non satis fesus scolarijū codicibus. q̄
omnia scribere consuerūt truncatim atq; eorrupte/ iam conuexim/
iam seiunctim/ vt nō satis distinguas. etiā si tibi a p̄polo suū inge-
nium infuderit/ litteras et sillabas/ que quibus cohereant. ex q̄bus
egrius sensum q̄ ex limate sanguine extraxeris. nihil enī illic sine
vicio est/ q̄ vbi calamus nō migravit. Tertius iam mensis agitur
ab eo tempe quo pro te labor is impletus est. quē magistri pedago-
gij lilij optarūt/ atq; rogarunt/ ad scolarijū etiā cōmoditatē colla-
tum in. itaq; multiplicatione plurima/ in p̄ssis iaz litteris/ collectio
hec depicta est. quo faeilys capiant/ et discant que correctiora vide

bunt. Tu felix vale / et quidem valentius quam qui valentissime.

Additio ad epistolam precedentem per nouam epistolam

Dum latoz harū (fidissime vir) ad iter se accingerat tam nubilosus turbidusque aer suboritur / ut vir alio sub celo me positum crediderim / quo cogitur abcessum suum ad crastinum protrahere / quo latius scribendum plus mihi temporis erat et animi. Didici enim relatu nuncij obinde has epistolares formulas te petere. quoniam filios duos habes / grammatice doctos / quos cupis his epistolis erudiri. quo aliqua eloquentie gustameta assquatur / ut licet forte non certo sapore / at odore tamen quodam succensu ad humanitatis studia tandem alacrius raptantur. in quo non parum tuam collaudo prudentiam / nihil enim censeo in institutione iuuenum vtilius esse quam / quod aptis terminis. pulchris clausulis. dulcibusque numeris / etate prima insuescant. maximeque illis / quarum apud pulcos scriptores origo est / que sono / sensuque sint secunde. que multas his epistolis inseminatas inuenies / quas doctus facile noverit / ad suaque loca remiserit. quod cumque enim totiens vngue / ut aiunt / sub tenore / animis suis adiungunt / nouissime affligat / necesse est / cum nihil sit assuetudine maius. et si quintiliano credimus / frequens imitatio transit in mores / et nisi senecam abnegem / longum est iter per precepta / sed breue et efficax per exempla / non enim facile quis dixerit / quid virum habeat imitatio et applicatio / ad que assequedas nihil equi conducit / quam multa videre / multaque visita / manu legere / habet enim omnes clausule / que dupliciter sonant / naturam pietatis et visci suis lectoribus ad hesuram. Quia tamen non voto viuunt vno. Nec maior similitudo animorum quam frontium est. sed varijs varia placet. Hinc non vnus hic stilus obseruabitur / cum varijs auribus oblectameta queruntur / more vinario / rursus / que de quolibet vase probam trahere consuerunt. non etiam aliter quam que merce vendunt varias / oculis coram ostentant / quo tenacius merx vnaqueque suum emptorem alexerit. Sed finem do. longis suis. caruit freno calamus. Tu letus vale. quam apes in thymo. Quam piscis in vndis.

Rogat amicus amicum quod frequentius scribat

ne per non scriptioem amicitia minuat.

Immensas perhenni favore salutem. Nescio vnde tibi amice perbare per solitum in scribendo desidia creuit / nisi tuus ille decreuerit amor / qui multos iam dies / versus me fuisse placidus / cui si adhuc scintilla superest / non cessabo / donec plax / clamorumque flatu / luminosior

Folium II

fiat. Clamo igitur itez/atqz itez clamo. hortor. rogo. supplico. digni
generis dormitē calamū excitare Nec patiaris! vel dilui! vel remit
ti/ nostram amicitia/ tam longa fide excoltas/ tam quoqz pulcris
inrijs ortam. 7 facias me tui loci. nouozuz/ tu iqz status/ tuis litte
ris certiozem. Vale! 7 cū satirico tibi opto sit mens sana/ in corpe
sano.

Responsio ad precedentē epistolam.

Ut sepe ad te scribā! nunc tuis me litteris/nūc alienis/nunc nūci
orum voce excitare non desistis. Crebras este litteras habeo. om/
niūqz vnus clamor! vnaqz hec sententia est. Sollicite petis tibi in
timari! quid apud nos noui deferatur. vagatur apud nos varia/ac
multiplex fama! nescio quibz auctoribus/ disseminata. que spero
suo more/nō nūcia veri/sed ficti/vaniqz vulgatrix erit. Parui ha
beo quid narrem mendaciū impauid^o./passionūqz sequax popul^o.
Qui/qd nocte somnio hausit! vel euenturū optat. hoc iam asserit
euenisse. nō facile adducor vt credam. Nam tantas/ que dicuntur/
sepe spem habēt verisimilitudinis! quātas cignus corui gestat effi
giem. Nihil hic loci scriptu dignum noui extat! nihilqz audio/ qz
impudica mendacia! magnis montibus grossiora. In prosperum
ducat omnia deus. letiozaqz faciat/ quā narrantur! qui tibi digne
tur! quietem prestare vitā/ cū salute. Raptim ex parisijs octobris
xxvi. acta iam cena cadente lumine solis.

Ciuis rogat curiale vt que in curia secrete agā
tur! ei reuelare dignetur

Salueto. Certum habeo inter primates curie illustrissimi nostri
principis/vbi cōtinuo versaris! vt plurimi fieri vt facile itelligas q
nunc gerantur! que qz iam gesta sunt! etiā atqz etiam quis rerū cur
sus sit! qui sue futurus exitus. Tu in portu omnium nouorum nauī
gas. tam vere! tam recenter! ad te omnia deferuntur! vt ea geri prope
videas. Te igit pro tua/ incredibili in me beniuolentia! mea qz itez
inte pari/ vehemētissime rogo! facias me omnium qz diligentissime
certiozem. Longior essem/ sed plurimū harum latoz festinus erat!
7 more impatiens! vt vix mihi scribenti momentū indulserit! quo fu/
it necesse sistere. Vale letus/ sanus atqz longeuus.

Responsio ad precedentem

Salutem plurimā. Non suz nescius/ viroz optime/ qnto laborū

freno vti deceat, facta principū enarrantē, quātiq; sit piculi, in his
linguā laxari indulgetius, cui vtr vnq; / quisquis fuerit exactā sa/
ris custodia adhibet, p tanti piculi quāitate. lucet enī iaz mibi, ve
lut in speculo videā, effigies pris, cui altissim^o adesse dignet, illud
satinū, sp dū viueret, in ore regētis, digito pperce labellū. Noli
queso, secretiores res ex me req̄rere, quas prudētiores, tectissimas
tenēt, r quas attingere nō auderē. Si quid inciderit, qd tua intersit,
certo habeas metibi n̄ futurū alienū, nec abesse te putes, me p̄ite
sed senties qd iuris habeat, inter nos amicitia vetus, r quāq; pau
culo tpe stricti oris, me videas, latissimi t̄ in te cordis sp, ac sem
per pmanebo. Vale in eo qui facit valere.

Responsio in aliam sententiam

Inter multa, que a me sedulo petuisti, hoc fuit p̄cipuū, q sepe scri
berē, qd multis iam datis ad te litterulis, implisse videoz. hac tua
ex sollicitudine, plane ppendo, quē apud te amicitie gradū teneaz
q vzeris, angeris, estuas, afflictaris, r dū maxime siles, clamat hu
manitas tua, vbi sim, quid agā, quid moliar, qd nō nisi ex amicia
rum, ditissima vena, pcedere p̄t. De nouis aut qd scribā, nō ha
beo nisi q magna est apud nos belloz vis, neq; minor celeritas, q
uentū est, q corpa iā omes exercēt, ingenia nulli. Nos p̄o pauidi
stamus, futuriq; nescij. Quolibet momēto, aures n̄ras inuolāt mē
dacia mille, vanis hoim p̄flata fabellis, q mox pereūt, leuitate sui
Dignet rector ethereus, nos p̄tegere, vt q v̄r̄ib; n̄ris stare nō pos
sumus illius misericordis cōp̄uemur. Valetō, longior fui, vt scri
bendi raritatē, p̄lixitate cōpensarē. Rursū vale.

Excusat se amic^o de rara scriptiōe intermiscēs paucā, de habitudine sui status.

Scripsissem frequētius charissime vir ad te, de singulis, nisi varie
occupatōes, animū meū in alia diuersa rapuissent, r si interdū qd
ocij nactus fuerim, nō erat astans nunti^o. S; nūc, isto cū oportu
no gerulo, te scire exopto, me varijs inuolui miserijs, ml̄tisq; curis
implicari, vt qd actur^o sim, q p̄silia secutur^o, incerte meres, incer
tum faciūt. Si tibi animi mei, anxias curas, q̄s dira tpm calamit
tas, pepit, scribere conabor, nō erit hec mea epla, vel modū, vel ex
itū habitura. Plinius ad ea q me p̄gūt p̄cta descenderē, nisi qd
dam secretū obstaret, qd nūc p̄stiterit siluisse. Deceui hec omnia,
in tempus reliquū, p̄rabenda, donec alterno p̄fui colloquio, dabi
tur. Interea vale, superisq; charissimus esto.

Folium III.

Consuluit amicus amico ne patriam redeat.

belli furore turbatam.

Charissime frater. Nescio quid mihi ad aurē cecidit! qđ ex vrbē nos qđ primum descendere paras frater, si mihi credas, et te ad iter nōdum accinxis, tuū reditū ad hyemē vsq; p̄trahes, donec parū/ per nacti fuerimus, tempis maiorē clementiā. Nāz apud nos, vñ diq; multa surgunt maloz initia! et horrenda semina belli, vt vīr vsq; sine lapsu, pedem figas. Et quātum ego hanc rerum seriem p̄ spicio, attentiusq; mecum singula voluo! habebit meo iudicio felix, qui poterit inter tanta bellozū incendia, absq; omni proorsus le/ sione abire. Caue, consulo, qui honesta absentia tutissimus es, ne pro festino reditu, in piculo plabaris. Vale, longa die, et voto felici. Et boni. iulij septima, tarde duz leta traherent crepuscula noctē.

Intimatio nouoz cisalpini. super diritate bellozū, ad amicū, in ytalīa cōmorantem.

Plurimas iocundo corde salutes, frater charissime. Nostra patria, bellis se grauib; attenuat. Quassat motib; intestinis et ardet iam p̄p̄ijs flammis, que diu trepidauit, tanq; dubia videretur, in quam partē esset casura, iaz supina iacet, nec video, quomodo se erigere possit. Que et si forsan aliquādo, in cubitū erecta speciem sur/ gentis p̄ferre videatur, mor nō, nisi suozum manibus impulsā, relabitur. Nec video quid restat, nisi que magna gloria floruit, mi sera seruitute senescat. Nusq; viatoribus tutus est transitus. To/ ta regio obsessa est latrunculis. Facigitur cōsulo, quod immunda animalia solent, sordes tumentia, que vbi cauernulis egressa, locū sceno obscurum, vident, pedem retrahunt, et intra latibulum suuz serursus reaptant. Mane igitur vbi es, eo felicior, quo remotior vbi gaudeas, vbi nullo turbante, quiescas. Vale in eo, qui mare, qui terras, qui sidera fecit.

Responsio amici in ytalīa commorantis, ad ci salpinum.

Salutes felicium votozum datrices. Si omnes calamitates, q̄s vñ diq; i ytalīa vidi, scribere pergo, citi carebo v̄bis, quā reb; p̄ri usq; tenpe, q̄s animo. Castra vñ diq; equites vomunt, strepunt arma concrepant tube. Et vt augustini verbum est ferree tunice vi/ rozum fortium membra constringunt. Intensus geritur arcus, nudus ensis, et hasta lenata, sacra spoliuntur, polluuntur, et p̄phanā tur. Maleficiorum enī licentia, cadunt vniuersa in predas. Nihil

miseris reliquit agricolis. quo vitam trahere. terrā colere. coniuges
aut liberos educare possint. Jam video. quid noceat bellorum tu
multus. et agitans discordia civium. Si sortem patriarum. lu/
ctus et squalorem cerneres. vastitates. et clades. quibus premitur
pauper popellus. iam lucem odires. mortem optares. clamaresq;
illud poeticum. Jam satis est superi vestro q; numine viri. Par/
cito. queso iuvat de temporis iactura conqueri. et cordis angusti/
as denudare. Succurrat ille. q; nouit planare sublimia. / et altius
eleuare prostrata. Tale in eo qui dat escam omni carni.

Rursus cisalpinus rescribit ad amicū ytaluz
mala malis comparando.

Amiciam (supra quam scribi potest) pro salute. vbi ytalie crude/
lia bella narraſti. que multis malozū aculeis oppreſſa iacet. vbi
tuo transitu flamiferas yndiq; faces volitare vidisti. vt multa iaz
opida. in cinerem et fauillam redacta sint. Minoza tamen omnia
sunt. si ea ad patriā nostrā acerbis cladibus. plenam comperabis
que iam ita deperijt. vt ne domuncula salua permansit. cuius si in
centas villas cerneres. castra diruta. san guinem per riuos fluere.
cadavera cesorum in campis conſtrata. semiuuos plerosq; fame
tabescere. crudeli supplicio animas exalare. audiresq; vt audio xū
cta querelis. gemitu. vllulatuq; personare. clamares. concusso pe
ctore. tensisq; ad ethera palmis. felix et nimium sua morte felix.
qui ante has erumpnas e luce excessit. nec tantos videre dolores.
longiori vita coactus est. Tale. felicem que te faciat pia cura to/
nantis.

Victoriam intimat et modum cum pluribus
malis. bellorum conditionibus.

Seruitium promptissime. adqueq; placita pro salute. forsan ab
alijs audisti. Spectabilis domine. quod ad te iam scribere pergo
forſanq; hanc epistolam velox fama. sua celeritate ad aures tuas
preuenit. nuncius has deferens. eo tibi relator certior erit. quo om
nia oculis vidit. O crudeles. qui bella gerunt. qui in amica patria
scamna. mēſas. sedilia exurunt. vidit nuncius is domos innume
ras demoliri. trabes deſicere. tigella detrabere. regmina concellere
regulas pfringere. et quod omnium impiſſimum est. marronarū
lectos. gladijs decerpere. plumasq; in ventos spergere. virginum
oppreſſiones. adulteriaq; committere. loco sacra ſpoliare. et gra/
uioza. que pudicus calamus et bozrer depingere. Eo tamen deuen

Folium IIII

tam est: vt nunquam fui: quam hodie de patria bene sperandi ere-
ctior victoriam enim plenam habemus. qui potius aliorum imi/
becillitate quam nostra virtute triumphamus. Multi in bello
cecidierunt: et ex periculo pessimi omnium euaserunt. Siue quia
seruat multos fortuna nocentes (vt inquit lucanus) Siue quia
dijs aliter visus est (vt ait virgilius) Siue vt intelligi detur illos
inter mortis pericula tutiores / quibus vilior vita est (vt ait petrar-
cha) Vale in eo qui cuncta potest rege dominantum.

Scribit magister vt cōpleto iam artium cur

su libros legum pater pro filio emat

Filius tuus genere se indolis adolescens / ornatissime vir / cursus
in artibus adimpleuit. cui acre ingenium et multiplex est. inuentio
nis quoq; magna vis ac nobilis impetus. memoriam certe rapa/
cem habet et quod optimum est tenacem: quo eum sacratissima/
rum legū aptissimū iudicio auditoꝝ Tu igitur nisi consiliū spre-
ueris meum / sibi de corpore leguꝝ indulate providebis: quarū stu-
dijs plurimum incumbere optat. Tuum iam est enprione libro/
rum augere conatum sponte fluentem / ad quem etiam excitare de-
beres attenuentem. Vale ex. N. octobris .x. velocius euro: dum
notulerat silentio terris.

Epistola scholarem patri commendans idem.

q; vt supra petens.

Libros aristoteles / pro gradu artiuꝝ legi solitos / tuus filius ami-
ce dilecte / plene didicit. Quoruꝝ tenorem ita habet memoriter / vt
singula recitet / quasi sub oculis liber esset. splendidum sibi ingeni-
um est. conceptus velox. memoria seruans: atq; (vt breui vt succin-
cte dixero) plurima habet nature pulcherrima dona / legibus apta q̄
bus se in hoc nouo ordinario discipulum dabit. me consulente / p̄/
fertim si sibi de corpore legum dignaberis provideꝝ: quod meo iu-
dicio obmittere non poteris. tua prudentia conseruata. Vale: et ve-
teres nostros in longum trabe fauores.

Idem cum prioribus petens.

Filius tuus / honorande p̄ceptor / solida tibi literaruꝝ fundamē-
ta coniecit: vt pro vberiori ingenio spem sui faciant q̄ prestantiaz
singularem / in discendis legibus consecuturus videatur: si corpꝝ
legum sibi donando / ingenij culum accendas / tempus est q̄ alio-
rem facultatem adeat. Creuit in annos. fluunt dies. Et urepa /

ribale tempus decurrit. velocius interga. reuoluit annus. Tanti ingenij est. vt que sub mgro scripsit nunq̄ relegit. edidicit illa. cū scripsit. Dū enī sub freno tenuisti. veritus si ei liberioꝝ pes cōcederet. q̄ petulante etatis sue vigore nō facile a voluptatū seruaret incur/su. Sed donec ille timoꝝ proꝝsus ceciderit. expectare non poteris. Nunquā nauigabit. p equoꝝra. qui semp expectet. ne mare se conciret in procellam. Vale optata. leta. fausta q̄q̄ valitudine.

Patris respon sio ad magistrum cum quadaz facecia subrisoria.

Quāti fecerim semp cōsilia tua / charissime vir plurimi norunt q̄ bus etiam quantū tribuerim. paruerim q̄. tu ipse pfecto non igno/ras. Sed nunc vbi. p filio meo / quē tardū / quē desidem nosco qui multū habet in capite plumbū / libros legum emi. p̄sulis. tam mībi fatue in aures cecidit. (vt tua pace dixerim. tuū consiliū. ac dice/res. emes talpe speculū. boui alas. ⁊ a sello cytharā. Prædie ad me litteras dedit. quibus nō erat syllaba syllabe. nec vox voci. cōgrue iuncta. Mirū quo fuerit tunc illud candidū ingenij / velamine te ctum. vbi tūc (vt tuis litteris vtar) p̄ceptus velox / vbi memoria seruans. Præius q̄ ab hac / dies adent septimus. presens tibi fuero de eo aliter dispositurus. fauente opifice summo qui te dignet̄ felicissi mum cōseruare. Ex. N. mane. dū iā cessarūt p̄fecto sole tenebre.

In idem tendens responsio.

Beniuolum obsequiū / loco salutis. Scias me amice ad cor vsq̄ dilecte epistola tua plecta. r̄isum cohibere nequiuisse. noui enī filij mei ingenij. suū q̄q̄ cerebellū bonis artibus proꝝsus ineptum / cui nihil iculcari p̄t. quē vbi desertū magis sudoribz d̄scripsisti. Nil aliud mibi dicere videbaris. ac suem nitidaz. restitudine velocem ⁊ coruū candidum appellasses. Heri ad me lras dedit taz ineptas vt eas nemo. vel ignotus absq̄ alto cachino legere posset. quaruz inspectio (vt verū fatear) mibi dolore peperit ⁊ furorem. nec mibi animus minus indoluit q̄ exarsit. Poruisset tutius. si sapuisset. si lentio suā ignorantia velauisse. quo sibi ipi minus yicij. ⁊ mibi do loris minus confluisset. qui eū docere contendit. nihil aliud agit / q̄ ceco colores ⁊ surdo sonos ingerat. Vale propeq̄ diem me ex/pecta. interea quoq̄ me infra tuū cor firmare digneris.

Epistola responsiua idem sonans.

Salutes. ad astra vsq̄ ferentes. Dum mibi oblatas litteras tuas

(amicice colendissime) intercenandū plegerem / multus mihi subor-
tus est risus / quē vix manibus ma p̄ aq̄ reprimere. Non secus cō-
siliū tuū / aures emas p̄sonuit / q̄ diceret / amas molari plumas
vt volitet / Quid queso legito incumberet / q̄ nō dūz pueriles illas
eglas premis / vel lab ijs / degustasse uideat / q̄ vix nomē a verbo se
cerneret / credo vix noscat / quot digitos manibus habeat / quibz po-
tius velim caudam aratri ducat / q̄ legū volumina voluat / q̄ vol-
uendo / serendoqz prius omnes deleuerit leges / q̄ vnica intellexerit.
Vale valentius / q̄ qui felicissime.

Epistola excusatiua priorū responsio. de nō im-

putando magistro / q̄ filius male didicerit.
felicitem / sine cariturā / loco salutis. Ignosce queso / venerande
magister / si haecenus me scribendū calor euerit. Scio in docendo
puero / vt in serendo agro / tria requiri. Ut terra sit fertilis / apta sel-
mina / peritus agricola. Compruz habeo q̄ et ingenij vicio nō ma-
gistri / nō doctrine / indoctus remāsit. Qd̄ r̄ si male me habeat / qz
tamē nō est a tergo p̄siliū / nihil superest / q̄ q̄ ludū meū / vt aiūt pro-
ioco teneā / p̄specturus / vt remissi p̄teriti / intēsiōne futuri p̄pensen-
tur. Nolo igitur rediscat / q̄ didicit. Post malā segetē etiam seren-
dum est. Sepe q̄ vni⁹ anni sterilitas abstulit / alterius anni yber-
tas donauit. Magis vellē / si possem / filios meos scientie / q̄ diui-
tiarū locupletes relinquere / ad qd̄ mecū exire. Et bene vale.

Intimat pater magistro ne filium studio legū
incumbere p̄mittat.

Salutes equātes maris arenas. Nolo (sincere p̄ceptor) q̄ adhuc
legibus / filius meus incūbar / donec ex fontibus artū / q̄bus labo-
rem ingenijqz accūmodat / qd̄ satis erit / hauserit / in quibz dum sa-
tis p̄fecerit / tūc ceteris studijs / opam dabit. Non mihi desunt / qui
cōsulant q̄ artes p̄tinuādo / etiā ad latus q̄nqz instituta videat / p̄
ut quidā sui sodales faciūt Cui p̄siliū / nō possum⁹ p̄descendere / ne
filio eueniat / p̄d̄ euenire solet in angusto / multa serentibz / vt impe-
diant se sata concursu. Licet enī / sui equales pluribz scientijs / vno
tempe insudent. nō tamē illis inferior erit / si vnam bene didicerit.
Non vno agmine / omnia divedna sūt. Laudat pluuiā / que sensim
descendit in terrā. Vale sanus / eantqz tibi felicibz omnia fatis.

Ad idem responsio cum prioribus.

Salute p̄missa / quam tibi adesse largiter opto. Eas quas ad me

litteras filius me⁹ pridie misit (amice charissime) sui studij / suiqz
ingenij / fideles testes / tibi transmittit / vbi nō syllabā videbis / et /
roze carentē. Nichic videbis eruditū inuenē / vir dū primis elemē
tis imbutum. Videbis quoqz illam preclari ingenij lucem / qz pro
pe diuinā tuis litteris extulisti. vbi tu varios nature splendorē / si
bi adesse arbitraris / qz ppter / sic laudibus eū leuare videris / qua
si rediret exuscitatus socrates / ac pdiret in aciem nouus achilles /
omnibz prioribz / omnē splendorē / nomis / r fame direptur⁹. Ego
era dū uero eū excuso / qui vere famā suā. Virgilio non eriperet
in eū hec nomia iustissime cadere scio. asinus / stipes / truncus / mo
laris. Non tam ouis lupū / qz ipse liberū aut odit / aut metuit. Nū
qz cōtempri libri / nō vnqz sprete sūt / fructū spernentibz pulerunt.
Quod aut leges studere desiderat / nō vtiqz leges / sed libertates r
ocia querit cui nō pfectus / sed declinandi laboris / p̄cipua cura est
breui reuocabit / ad opus mechanicū disponendus. Nō secus va
le / qz tibi amicissimus optat. Has litteras memo post te / qz ignis
videat / omninoqz careant lectore secundo.

Ad idem sub alio modo tendens.

Animū / ad placita patum / p salute. Nescio (vir optime) qm̄ rōis
moribz laboras / q̄ tuis lris vsqz adeo filij mei / eue his ingenij / q
si magni cuiusdā viri futuri specimē minaretur. qd̄ potius / meo
iudicio p̄fert dūz / r rudem assellū. In gramatice enī principijs
atqz puerilibz radicibz tenuit nimū est instructus. volo illū i gra
matica manere / r cū etate cōcoqui / ac mature scere / ne ante rpus ex
eat. pomoz more / q̄ immatura / ramis decerpit / asperior euaserit.
nō volando / sed ascendendo discit. mibi me mouet q̄ sui focij tam
legibz studēt / nō volo filij mei scillam / illoz flumini / nec eius vni
bzam / illoz lumini / p̄parare / q̄ nō alioz est ingenijs / sed suis vi
ribz estimandus. Tale lecus / r faustus / optatoqz voto fruare.

Scribit amicus amico in curia principis mo ranti / ne taxilloz ludis incumbat.

Plurime salutis largū affluxū. Non expressero facile / charissime
frater quāta me ceperit ad miratio / q̄ tanto tempis fluxu / lraz ad
me dederis nihil. Sed audio te qd̄ tristi calamo scribo taxilloz
quotidie ludis implicari / r q̄ hinc tua scribēdi venerit internissio
quo nō minus miratus sum / ac dolui. Naz in alearū ludo / qui po
tius furor qz ludus est / nunqz virtus fuit / nunqz decor / mox man
sit / nec verbū modestia / nec in eo quicquā p̄ter ludentiū vultus hu

Folium VI

manum est. nec mihi acceptū est, si dixeris te maiores imitari, et se-
niores. nam omne tunc vitium peius est, cui auctorum pondus vel an-
norum annexū. non errore altitudo peccantium culpā minuit, sed ad-
auger. Cassabis igitur si sapis, vel virtutis amore, vel cura pudoris.
Nam omne lucrum damni exordium est, diripiet mille quod lucraris, sed
quod pro dis restituet nemo. Tarillus nunquam tibi applaudet, nisi ut do-
losum fallat, et certo quo magis alludit atque blandit, eo tandem no-
cebit acerbius. Scis quod multi te colunt, et faciunt plerumque, sed quo magis
apud illos vales, auctore, et gratia, eo magis tibi cauedum, ne quod mali in-
uidia tibi pareat. Scis etiam ex aduerso, quod non omnes tibi fauent, quos
curia nutrit, et satis noscitur quod multas manus gestare debet, quod habet
aduersarios. Quin etiam his ludis abstinentum est (carissime frater)
si statui tuo velis salubriter esse consultum, ne inimicis paraueris quod
gaudeat, amicisque quod doleat. Parato tamen, si forte inhosus nimis
et audax fuerim, nam vis amoris, me coegit, ut hec ardentius scri-
berem. Sed hec quod dixi, omnia propria singulari prudentia, in bonas
premi accipies. Ceterum, et hec, et alia plerumque omnia, prope diem latius
vna comentabimur, interea me, ut tuo vtere. Et bene vale.

Responsio ad precedentem.

Centenas salutes millesies resumptas. Litteras semper tuas (ama-
tissime frater) video libenter, lego libentius, que mihi semper gratissi-
sime fuerunt, et tamquam ante gratiores, nam prefeferunt perspicuum
argumentum, singularis beneuolentie erga me tue. Quibus non
fraternum minus, quam eloquenter contendis, nebularum quod-
dam in sanam meam casurum esse, nisi a me abiecero, ludi consue-
tudinem, facile frater tuis monitis acquiescam, qui nondum mo-
nitus, et iam omnem ludum deuouerim. Leuaui igitur te atque preue-
ni, ne longo dolore torqueris, et ut omnis tibi in futurum timor ab-
sit, vera fide polliceor, me nunquam fore tarillis visurum, neque illis
vnum plus tribuerim, quam virtuti, fidas mihi, dum fidem meam
vadem constituo, nunquam splendori tanti nominis iniurias egero.
Docuit me cypero fidem ex eo dictam, quoniam fiat quod dicitur
fines do, ignoscas rogo beneuolenti, nam nuncij velox abiecio non est
passa, ut tecum longior essem, persuadeoque tibi nihil me magis vel
le, quam tibi me obsequentissimum esse, faustus et letus viuas
sicque in christo valeas, ut que tibi placeant, solum cupias, faciasque.
Student, studentem ut libros ei accommodet.

Plimū forte miraberis venerabilis dñe / q̄ fiducia titulo frat̄ resp̄
cibz meis aggredi p̄sumperis. Cū nihil placiti p̄ me tibi ip̄ensū me
moroz / quo merito possem / mutue a te beniuolentie vicissitudinez
reposcere. Hanc plane confidentiā / de te mihi mansueti tui mores
prestant / tuaq; sepe audita prestat benignitas / ad vltimū quoq; re
gionis / originisq; communiō. Multa p̄fecto / dum oculos aperio
amicitariū / inter nos incitamenta p̄spicio / vt que nobiscū crescant
z roborā sumāt firmioza. te intime rogo / ne digneris prioribz tuis
meritis me tibi astrictū reddere / qui prius oneri esse cogoz / q̄ serui
tū potuerim. Tu tua bonitate. huic ordine p̄ces / quo ad te prius
rogans q̄ merit̄ accessero / nec tibi p̄mittas fore molestuz q̄ meri
tis z virtutibz antecedas / quo nihil fore pulcrius seneca putat. Ha
bes macrobiū in saturnalibus. habes etiā vt audio donatum sup
therencio. quos libros / si mihi concedere non recusaueris / magno
me fauore p̄strinzeris. Ex memoria donec viuā non casuro / eosq;
ante trīnestre restituere / fide bona polliceoz / z quidē illefos / ruptu
ris / z maculis / non labefactos. Vale. z si quid me velis p̄cipe / q̄
mox desiderijs tuis daturus fuero manus / pectus z aures.

Sponsio ad p̄cedentes.

Incredibili quodaz affectus suz gaudio / colende p̄ceptoz / dum tu
as dulcissimas litteras / harū gerulus presentasset. Opto felicibus
auspicjs / nostrum amozē inchoari / addi / z trahi in dies q̄ longis
simos. Nihil igitur moratus / inspectis tuis litteris / petitos tibi li
bros eodem tuo cum nuncio mitto / maiora facturuz duz exp̄oces
nam concessionē librorum nihilipendo / q̄ bono viro nunq̄ / vel in
cognito abnegauī. q̄ primū hac via libros ceperim possidere / vt il
los abditos / conclusosq; teneā / velim lacerentur / vt pareant / edat
quoq; ignis / eos in cineres vertat. Qd̄ illū (quisq; est tanq̄ vltie
fecis viz / q̄ libros eousq; / vl̄ eos abnegat / vt solisibi celat vl̄ ad ostē
tatōem z gloriā seruat / cū damno et librorū z postulantis / z cū gra
ui ipsius posteritatis z auctoz iniuria / qui luculentissimos suos li
bros multo labore editos transmiserunt in posteros. Qui si libero
gressu / in publicū non occultari ambulassent / cōstarent adhuc infi
niti in tenebris. plapsi libri / quozum iam monumenta / nisi celuz in
tereat / perire non possent. Vale felix. teq; in eum seruare dignetur
creatoz astrozum.

Deplangi tur fratris matrimonium.

Marias itēfas / pl̄imasq; salutes. Cogoz q̄ iā tibi cordialis amice

Folium VII.

me angit / r vult deuelare. Amanit misere / pdite / afflictimq; frater
meus / natu senior / paupcula puella / forma fulgentē / nō sic moribz
r animo. q̄ tandē / vt carnis ardorē expleret / cū id aliter nō potuit / su
am illi fidē / seseq; iungē dedit. Qui caro / heu nimū caro / emit p /
ui momentuli voluptatē. eandē iam multis doloribz recōpensās /
cui iam om̄is vita supplicū est. Tanto enī iā miserabilius siml vi
uere incipiūt / quāto abinuicē min⁹ liceat separari. Quid enī tristi⁹
est / q̄ hos semp iūgi debere / q̄ animo cōuenire nō p̄nt. Quid q̄ du
rius / q̄ nūq; discordē focū / vel rectius hostē dixerō / habere sepa
ratum. Erat pfecto frater me⁹ ad alia natus / quē natura / duz / eū in
lucem pduxit / longe ad p̄clariora cogitauit / q̄ q̄ sese in faustis nu
ptijs / tam misere inneceret / r seipm (vt aiūt) tam pdite vltra sepez
pūceret / cui vxor / vt clare q̄m in speculo video / nil boni / nilq; placi
ti factura est / nisi cū ipa morietur. Vale. deus scit q̄ triste / q̄ quo /
q̄ raptim hec scripsi / qui te conseruet.

Responsio consolatoria ad precedentē

Salutes supra quā scribi p̄t letiores. Rogo atq; obtestor amice
charissime / q̄ eius rei dolorē exuas / que iam emēdari nō p̄t. Nā
superi om̄es / r si om̄ia p̄silia sua in vnū p̄gesserit / nō efficiēt / an fa
ctū / sit infectū. Nihil in iuuentute cadit / ipō amore de lirus / nihil
cecius / nihil piculo plenius. Errat om̄is amās / atz nil recte opat⁹
r se / r om̄ia nescit. Eris forte mente sedatioz / si alioz casus inspe
xeris. Multos pdidit amor / varijsq; angoribz afflixit. Pluries de
plāgo / q̄ frater tuus (vir maioris ingenij q̄ fortune) vxorē puerse
p̄suetudis / q̄ q̄ paupē nact⁹ sit / facile sua industria factraces adau
ferit. s; certe facilius mille pulcū legiones / in sole iacētes / ne se mo
ueant / refrenaret q̄ vxorē vnica / si mala sit / a p̄suetudine deflecte
ret. cū nllā fereret adeo parua sit / qua nō mala vxor cū marito mor
litem mouerit / aut bellū. sed dolorē queso / nō spem deieceris. Se
pe visa sunt dura initia / in molles r gratos exitus pdiisse. Letusq;
viuas. et firma valitudine potiare.

Scholaris scribit ad patrē vt p̄ determinatijs ei denarios mittat.

Subiectionē humilimā loco salutis. Om̄es mei socj / metuedissi
me pater / vnico pene merelicto / determinātariū gradū adepti sūt.
vel iam breui adepturi. Neigif a vobis rebz in meis iudicet q̄ par
sit negligentior / vel parti mee / nō vsq; satis fidere. sed videar mo
reaselli palestrā in scholastico cōflictu disugere / r forte vereui. ne

honorifice tandē gradūm magisterij / cum socijs meis assequi / pos
seim. Ad vestram benignitatē confugere decreui / humillima prece
rogando / vt pro hoc gradu mihi vestrum assensu / 3 / 7 denarios pie
dignemini elargiri. ne socijs meis / quos plurimos etate p̄uenis /
ordine fiam posterior / atq; post eorum terga relinquar. Id bona
fide / polliceor daturum me operam / ne plus annis q̄ scientijs cre
scam / quodq; pecuniam labore redimam / 7 tempus diligētia. Na
lete in eo qui omnia valet.

Responso patris super filij petitione.

Fili / q; ad gradum / tanto desiderio aspiras / gaudeo. Argumentū
id mihi esse videtur animi volentis / atq; fidentis / satisq; sibi de se
ip̄o conscij / ad quodq; honestam laudem erecti. Acquiescens igitur
tibi / alioza conari / honesta petenti / pecuniaz pro determinantijs
requisita / mitto idem expecta in ceteris / que ex me iusta honestaq;
prece postulabis / eo tamē pacto / si interim parce / virtuose laborio
seq; vixeris. sed secus si feceris / secus habebis. Vale / illi semper sy
donij memor / quē virtus extollit / habet quod preferat auro.

Scribit scholaris ad suū priorem magistrum.

vt patrem inducat / q; eum determinare pmittat.

Humilitate / subiectionem / seruitiūq; debitum / pro salute. Lon
go iam temporis cursu comptum habui / magister mi pre cunctis
mortalibus honorande / vestrum consiliū in meoruz parentum
aures / pdulciter cadere / quos vel in his que directionē meā respi
ciunt poterit etiam tenuissima admonitio vestra efficaciter incli
nare. Diu etiam noui affectionem in me vestrā / longa constantia
confirmatam. Nunc mihi fiducia surgit / vt ad sinum beniuolentię
vestre ruolem / in ip̄m q; supplices preces effundam. Instant iam
parisius determinantiarum tempora quibus multi lectionis mee
consodales / p̄ graduū in artibus quodā p̄hemio determinantes
sunt. Parentes mei huius rei / nec ritus / nec formas / nec quid pro
sit / satis cognoscunt. Rogo igitur vos magister optime / dignemi
ni parentes meos charissimos / vt ad gradum in artibus me suble
uent / inducere / eisq; eorum oculis coram ponendo / quid is habi
tus proderit / 7 qd noceret forte neglectus / q; q; tempora iam assūt /
que nunquam huic rei apta redeunt / 7 quod rarissime in hoc casu
fit / quod in cursu / 7 ydoneo tempore non sit. Dic industria vestra
parentibus occurrēdū est / qui protractionibus gaudent / omnia
q; ad crastina ducunt. Non equis / oculis aspicere poterō / socios

Folium VIII

meos antecedere me / p̄m̄is r̄ honoribus / quos indefessa diligen-
tia nitor scientijs preuenire. Nam donec viuā turpe duxero / cede-
re pari / pulcrumq; uicisse maiores. Tros igitur magister colendū
sime ad superstructionē / erectionēq; meā intendente / qui in me fide-
lissimo nisu / prima litterarū coniecistis fundamenta / vt virtus q̄
a vobis incepit / cepta nō decidat / sed quod p̄ vos ortum est / p̄ vos
sumat incrementū. Habebitis me / donec viuā / p̄ vestra salute / ad
eum qui omnipotens est / deuotissimū oratorē / qui vobis tribuere
dignetur / quod vobis noscat salutare.

Responsio magistri super epistolam priori.

Quia tua petitio (studiosissime adolescens) honore fuit / ratioq;
plena / mox illi volens parui / nec egui monitore secundo / facturus
p̄ te plura / si pari iusticia poscas. Patri tuo ordine longo / cōsilia
dedi / nō tuis votis dissona / q̄ eū nō modo tetigerūt in corde / s; ossa
penetrarūt / incidētq; modullis / quib; facile / qd̄ postulas assequa-
ris. Verbis equare nō valeo / q̄ gaudeat pater te gradū ardēter ex-
petere tuosq; socios / generoso quodā conatu / velle scientijs / r̄ gra-
dibus superare / quod sibi statuit / vt autē / vrbem in corde / ad ma-
gistrū tuū / pater iras mittit / sui animi testes. Tu q̄ cū socijs tuis p̄-
gredere / ac semp̄ enitere tuis scriptis / tu a studia p̄formare / ne que
scripsisti in calamo nata videant / r̄ nō ex corde emanasse. Gradus
eni nil aliud est / q̄ signū foris exhibitū / qd̄ quidā mendax est / ni-
si intus suū r̄ideat fundamētū. Nō enī magister / s; potius ydolū
r̄ statua est / q̄ scientia carēs / vano honore / inaniq; noie gloriatur.
Vale / r̄ tuā naturā / tuāq; p̄missionē sequere / in p̄clara te vocātes.

Pater filium parisiū mittens scribit regenti

Egregie vir / filiū meū ex plurib; vnū / ad te mitto scientijs et mori-
bus educandū / quē in cōi portioe collocatū iri velim / cupiēs eū scē-
tījs locupletari / r̄ morib; / nō ita mēsa vel epulis. Sicq; in camera
magrī q̄ est tā morib; / q̄ eloquētia p̄stās / q̄ dicere sil / r̄ facere doce-
at. In q̄ nō nimia emineat austeritas / nimiaq; cōitas ne inde odiū
in p̄reptus oriat / q̄ neq; vicia habeat / neq; ferat / quē fili / libeter au-
diat / dictis credat / r̄ se filiz illi fieri p̄cupiscat cui p̄ suo labore mēsa
tū facturū sponzor adesto. Valetiq; phylaniter.

Respondet regens collegij patri

Filius tuus / dignissime vir / quē ad domū meā educandū destina-
sti / dum secū suo introitu de gra marice rudimentis disceptatus est

visus ē mihi de numero eoz / qui suos annos antecesserūt. Cui ma-
gistrū dedi ingenij sui ducē / q̄ opam daturus est / vt doctū efficiat
doctissimū / ipe / cui sūma cura erit / in eo vicia / virtutesq; distingue-
re. itaq; frenis eū cohibere / ne in illicita priuat. ne quo pri^o vicijs in-
frescat / q̄ sciat vicia esse. Ex quo nihil nō pfuturū audiet / nihilq; di-
scet / qd̄ / vel dediscere / vel nescisse / rectius esset. Qui diurni ei^o la-
boris / vespi / sp̄ rationē p̄ eius captū eriget. p̄ cuius labore nobilia
duo pollicitus sū / vt eo def̄ intentior. ⁊ vt spe p̄miū labor ei dul-
cior fiat. Vale / (vt apud plautū est) vsq; dū regnū obrinet iupiter.

Scribitur filio studentī. vt diligenter studeat

Fili sis saluus. Id / nam primū est / qd̄ opro / primū illi vt toto co /
natu / prima tue iuuetutis face / lris ita incūbas / vt tandē ex lraz se-
mine / tu senior dulces fructus colligas. Sciesq; inte cūctorū tui ge-
neris oculos esse cōuersos / omēs q; ad tue vite spectaculū esse atten-
tos. Caue / ne eoz animi. in te offendāt. ne q̄ minus inte iueniāt /
q̄ requirāt. maxime cū nō iubentiū queratur cōmodū / sed vtilitas
obsequēris. Vale. longior esse. sed ad quietē sopoz me inuocat.

Responsio studentis ad predicta.

Dici nō pōt̄ celeberrime vir / quāta suauitate / lre animū pfuderit
meū / admonitione / dulci abunde / q̄ eo mihi gratior esse debet / q̄
magis mihi p̄fecturā video. Jam iam mentē meā / vehemēs dolor
occupat. Nam cū neglecti tempis recolo / quasi post tergū / ductis
oculis / suspiro / qui sero / heus nimū sero / ad viueritatē applicui /
tempusq; / qd̄ natura cuiq; tam parca manu largitur / tam pdigo
iactu effudi. Cuius nō tantā mihi portiuunculā relicta video / vt va-
cet ammodo / nimā p̄tem pdere. Curaboq; / ne a vris cōsilijs ani-
mū deslerero / studijs / litterisq; intentū nō opus verbis est. surgit
fides e factis. Intentio enī mentis / gloriosi^o re / q̄ verbis exprimi
tur. Valere. mihiq; p̄cipete / nihil mihi dulcius erit / vestrīs votis
paruisse.

Scribit studens ad priorem magistrum. vt pa-

trēm informet / q̄ ei denarios p̄ studio mittat.
Felicitatis cōstantiā / charissime magister / pater meus sūme mihi
metuendus / in collegio me locauit. ⁊ quidē in camera m̄gri qui vi-
tam meā diligenter obseruat / studia mea circūspicit / cōtinne inter-
rogat / instruit / dirigit / nec boni gubernatoris officii negligit. Da-
beo tū lectōis / tū camere socios / ingenio ⁊ diligentia singulari.

•Nihil mihi deesset: si studiorū haberē: quo res meas ⁊ collocarem
tutē: ⁊ studerē secreti. •Nochz optia ratio / nō ita posse collegi ani
mū / ingeniqz vires in vnū strahi in freqntia scolarium / ⁊ strepitu
sociorū: sicut in loco silenti ⁊ quieto ab omni fremitu sepato. •Nos
igif magr optime / hūilime ad pedes vsqz supplico / apud prēz p hac
re mihi mediator adesse: qz hz vobis ppe modū: nō mō hui⁹: s; alia
rū rez oim plenissimā fidē / via virtute pmerente / valete in eo / sine
quo valor esse non potest

Respōsio magistri super studentis petitione.

Delectarunt me / inquis adolescens / lre tue vehementer tui inge/
nij pulcerrime imagines: qz verba dū ad snias pfero: qd cui ante
ponā: ignoro alterū / alterū venustate pspēder. At ne loq⁹ vager
desiderijs tuis honestis / ⁊ iustis. nō mō patū: sed cupidissimū pas
trē tuū reddidī: qz gratulat pposito. ⁊ fidit pseueratie. tuū erit suam
fiduciā cfirmare: ne ego suadēdo / tu petendo / pī credendo: vī falli
lam⁹: vel fallamur. Tu vale in eo / qz neqz fallit / neqz fallit.

Intimatur atqz deplangitur pestis

Salutes tibi offerē / grōssissime pceptor iocū de / bil ariter atqz gau/
denter / nisi hec adūbia multo iā tpe pdidissē sed que pdidi / tui in
ueneris p salute. Nō fieri pōt: qz cū multū te diliga: tibi absentī / qua
st p̄senti: nros animi rps lociqz angores / nō aperia. Irrupit apud
nos / p hos estiuos calozes. dire pestis. calamitas: ⁊ qdē adeo inde
mēter adeoqz funesta / vt horrescat calam⁹ / lue hmoī depingere qui
plūmos iuuenes strauit / nūerosqz cives extirrit: vt ois pene cītas
exticta iaceat. nec aliū videm⁹ qz mltos timore / pauoreqz tabescere
Iā pestifer ann⁹ nob incubuit / mortiqz fauit densissim⁹ aer. Mul
tus vndiqz dolor / multiqz lugubres eiulat⁹. Quid mltā dicā. En
lacrymis deflūi⁹: meroreqz pficimur: dolore veramur acerbo Det
bs meliora p̄ijs / horrozē hostibz illū qz vos tū iterea sua faciat grā
letū semp atqz felicem

Respōsio consolatoria supra predictis

Pulera illa adūbia: qz epla memisti: ne pieceris / carissīe fr. p salu
te. Nō aīn deseras: s; letū reteneas Nil prodest dolor / nil p̄dit
lacrimae / nec possunt fata moueri. Scio qz natura lacrimis / stimu
los dedit: s; modū virtute rōniqz reliquit. Quid mirādū / qz nūc
frōdes: nūc fruct⁹ defluūt arboribz: par a sūt hec / qz fatales hoim ca
sus respiciūt. Quotidie mala incrementū capiūt qz eīc ann⁹ / p̄ioze
b

nō deterior? q̄ lux seq̄s/q̄ p̄cedēti aliqd̄ icōmodi n̄ adiecerit. Veruz
pl̄o dixerō d̄s n̄m/tā letū m̄e/bn̄ viderit/vt n̄ an̄ crepusculū curā
merorūq; surrepserit. Noli igit̄ aīm tuū erulcerare fletib; / r nō tā la
crimis/ q̄ ad t̄ps loci absentie fidas. Et felix valeas corpe sano

Remittitur ad patrē in aribus graduatus

Salutes / oī gaudio letiores. filiū tuū / celeberrīe vīr / ad dñatiōes
tuas / sanū r salū / auctūq; scia / r ḡdu remitto. q̄ abcedēs / laudes
m̄eoriāq; hōestā parisi? sue famereligt̄. iōq; ḡtereicipies / atq; be
nigne opam meā i eū dicitā / quā ceter; vor; tuis / i oīb; patā sp̄ h̄h
bis. Te q; rogo / p̄ veterē n̄m / q̄ n̄pi neq; amorē / vt sic poti? vel
psulo / q̄ filiū tuū ad lras natū a scol' nō detrabas / s; rursus ad vni
uersitatē parisiē. vt aliā q̄piā mittas / neq; sinas adolescētē sue flo
rē in perditionē dedicere. Nā doctrinari qui s̄stit; / negligit. retroce
dit / qui nō p̄gredit. Nō fructū arbor dabit / q̄ i flore deficiat. nec di
dabit messem agrū nō serentib;. Valeto tuūq; filiū valere facito.

Intimat̄ frater fratri patris obitū cū doloroso

Carissīe fr̄. Dū dies augusti. viij. suā aurorā ptulisset. (plāctu.
geitor n̄m extinguit / r vt necesse erat nature cessit / ei q; soluit qd̄ de
buit. adeoq; deuota vita defūgit / vt poti? de tā salubri dulciq; eri
tu / gaudēdit / q̄ lacrimādū eēt / nisi natura stimul nos suis ipelleret
q̄ os domi / dura tā forte p̄strigimur. m̄ n̄raq; q̄ nos pepit / in lucē
durit / terciā tā noctē infōnē egit / m̄te carēs n̄ lacrimis / q̄ tpa tā tra
bit / m̄h; fletib; atq; lam̄tis. Cui spero tuā p̄ p̄ntiā / mltū dolor; ab
rūpe posses. Ad nos igit̄ mox veito / id est / tua res exoptulat / idur?
vestes lugubres / huicq; sorti p̄gruas. Interea q; p̄m n̄m eternā
req̄e affeq; depcemur. hoc vnicū illi p̄desse poterit. h̄agam? Libel
los atq; sarcinulas tuas. N. dimittas / illuc q̄primū reditur? Atq;
diū tuū p̄secutur? eo feruēt? q̄ p̄ n̄ / id moriēs exoptauit instāt?
eiusq; volūtātē vltimā i h̄iplerur? / q̄ sibi tā vebemēs pmāsit / vt ne
vicina q̄dē morte lētesceret. psuade tibi q̄ me frēm sp̄ eē inueneris.
si qd̄ iniciū eōis p̄stārie lris diligēter incūbas / r cū p̄tute gradia
ris. Vale atq; sic studeas / vt semper magis valeas

Amicus librū repetit quem timet veditū esse.

Salutē / fideiq; fuatiā / aīce carissīe. inflauit aurib; meis fama oī
cursoze velocior / q̄ libz illū meū / quē accomodato possideres / al
teri veditū / sepe rogauit vt eū dē mibi remitteres / q̄ neq; libz / neq;
q̄ n̄sū sum assecut? Nostri / aīce / q̄ sola fides fuit aīci. Scis etiā

Folium X.

libera/letaq; frōte/oībo desiderijs tuis/me sp̄ patissimū habuī/ sti/ q̄ sp̄ cupiui stricto amore tibi ꝛneci. Rursus igit ad p̄ces tuos/ lo: attera mente rogītās/ ne me diuti⁹ p̄ tractōe ꝛducas/ q̄ cogar iu ris remediū q̄rere/ tibi nec vtile/ nec honestū. Et sūme vide ne cult⁹ sp̄nas/ ꝛ amat⁹ odias Et vale in eo q̄ cūctoꝝ corda cernit ab alto.

Liber remittitur cū excusatōe honesta

Salutē/ amorisq; ꝛstātā. solidissimū ac ꝛcipiū vere aicitie funi/ damētū/ aice colēde/ vt de aīco nūq; aliqd̄ dubites. Nā vbi dubita tio irrepserit/ moꝝ defecerit nomē amici/ necesse est. Graui ego do/ loꝝ ꝛsternoz/ videns q̄ me existias ꝛmissionū largioꝝ q̄ fidei. Scio q̄ nil turpi⁹ sol videt/ fidei frago. Libꝛ tuū ml̄ta cū graz ac/ tiōe remitto/ ne m̄am amicitia turbet dilatio. Semp̄ nā ego id ani mo fixū tenui/ me tui aīmi ꝛcipalissimā sedē occupare. Cane am/ pli⁹ rogo/ ne labia maliuola/ ap̄d tuū iustissimū pecc̄/ lumē sitatꝛ extinguat vbi nūq; defuero/ v̄l fide v̄l fuitio q̄ mihi sal⁹ es ꝛcipuue dec⁹/ atq; leuamen. Tale felix/ teq; ꝛfuet regnatoꝝ olīmpi.

Scribit tene se pericula climaterici anni trās

Largas abūdo fluxu salutes. Ago iā annū sexagesimū (iuisse. tercū ꝛstātissime vir/ quē caldei climatericū ꝛ stalarū atq; fatales vocāt. Que ꝛtragorici/ aut ꝛpter latentē vim septenarij nūeri atq; binarij i sese septies multiplicati. Aut forte ꝛpter q̄si vltimum/ cōis etatꝛ hoīm flexū. Aut ob occulti fati q̄ ꝛ ꝛaliā latentia ꝛiculofuz eē putat. Qui ann⁹ suo ꝛio aggressu/ subꝛigi dul⁹ mihi vsus est. ꝛ q̄ senectutꝛ incōmoda q̄i⁹ solito i ocul⁹/ ꝛ tibys/ sum ꝛpessus/ atq; adeo/ vt cū virgiliano euandro/ ceperim suspitio ml̄to exclamare. O mihi ꝛteritos referat si iupiter ānos. atq; illd̄ maximiani. O q̄ dura ꝛmit miseros ꝛditio vite. nec moꝝ hūano subiacet arbitrio. Nō sū qd̄ fuerā/ ꝛerijt ꝛs maria nri. Sꝛ ꝛ ꝛuule ꝛ tꝛ āni fluxū res/ dijt ꝛristin⁹ mihi vigor in mēbris/ ea certe integritate/ vt caldeicus ille ann⁹ in me nihil egisse videat/ nisi forte q̄ in ml̄tis in me etiam ceciderit/ id scꝛ q̄ illi moꝝ sepe vicinior est/ cui videt absentioꝝ cui tñ natura incertū sine statuit/ vt ꝛꝛioꝝ semper crederet. Sed vale hora ei iā tarda est. letissima mihi/ letis cū socijs/ cena fuit/ qui ꝛ/ riter equitatu fessi/ ex bꝛūgis gaudauū tarde applicuim⁹. Suadet igit somn⁹ (vt inquit naso) Lꝛps/ montsq; modum q̄.

Pater rogat ne filius suus cū quodam discolo conuersetur.

20112
Terribilissimas cum felicitate salutes. Nescio quid audio / veneranda magister
tuo in collegio / quondam curati nostri nepotulum esse receptum / que a filio meo
tuo pro pudetiam ita arceri desidero ut nulla prosum iter eos comunio
cadat. nam si is tua in domo bene se reterit / inter prodigia meminere / di-
dicit iam ille cellulas meretricum adire / vectesque eorum in foribus / subita vi
perfringere. linguam habet cui silentium pena est. nam quod scit et quod nescit pari au-
dacia loquitur. nihil petit / nisi quod veteris / soporibus suaserit / atque libido. si
quod est se peiorere videat / patrum super digitum habet / quod illi oculum eruat. ex quo nihil ali-
ud quam reditum expecta cum quod si filio meo versatur / non illesus euaderet. plerumque
mihi placitum fecerit / si a filio societate hac mala / omnemque simile se
moueret. Quod si profecto si feceris / radicem mali succideris simulque erro-
rem puleris. felix vale / carusque celiculis esto.

**Responsio regentis super contentis in prece
denti epistola.**

Salutes plurimas omni salute letiores. Vera omnia reperi / que mihi / cele-
berie domine / tuas pro literas / iuvene de quondam / intimasti. que me primis die-
bus / merita probitate delusit. Sed dum paulo prope aspicerem / mori prope
quod multum stulticie succum prohiberet. Habet ingenium perinatam / ad prava pro-
prium / honesti in seculum / afflictoque erroribus. itaque / viuere incipit ut nihil in-
ter eum / peccatorem distare putares. pulchrum ducit / in domibus meretricum
(hostijs vulvis e cardine omnia puertere. vbi denarios prois / que largi-
ter habuit / qui ad vastandum productus / non tantum deuorauit / sed veri-
ter sper-
sit. quod inde venit quod pro eum misere / afflictum / perditum / diligit. Multum
(ut scribis loquitur / est / quod mihi displicet. Nam cadit per rarum decem in lo-
quaces. Dabo operam ne cum filio versetur / ne que protagio ledat. Tu valeto
pualenter / et viuero mente quiete.

Dirigitur filius ad amicum ut eus in collegio

pona / que pro qualificat / ut ei cautius prospiciat
Multarum salutem / plenissimum sinum / procolende domine / vbi federam sub
ramis arborum vmbra qurens / caloribus propulsandi gratia / aduenit is nun-
cius / has que profert / que mori rogatum feci / parum ut susceperit / donec eas pro-
pingeret. Ecce / optime vir / quod filium meum ad capiendum ingenium cultum / pa-
trium / mittere proposui. et quia mihi perspectus pro fuit / tue in me fidei
nitore singularis / hic de precibus meis aggredior. ut ei de pedagogo
prospicias / maxime qui lingua meus / ut par erit / instituat / ne ver-
bis lapsantibus defluat / eamque neque liberam / neque vagam di-
mittat / sed rois / pudore / viculis gubernata. Nam ex sui natura / tam
garrulum / quam cupidum / finis est / ut si denarios beat mori producatur que

anfaulcēt. Loq̄q̄z ſōba ml̄ta incōpta/ſtupētia/ſtūuloz ſilia/et q̄bo
 ſēfus null⁹ ercūpeſ. nō mag⁹ q̄z ſanguis e ſarō. Id gen⁹ iuuenū/ve
 teres a pellarūt blaterones/atq̄z linguares Blaterare ei hīs opti⁹
 ē/ſz loq̄ ineptiſſim⁹/ſz qd̄ deteri⁹ ē ad tacēdū penit⁹ impos. Scis
 q̄t velim. ſacito vt ſoles/ſed ad me ſcribe/q̄z ſoles frequētius.

**Amicus meritozū amice meminit. cuꝝ ſui per
 petim ſeruitij oblatione.**

Salutes p̄ſes/q̄z valeat is calam⁹ depingere. Quāq̄z tibi/colēde
 p̄ceptor/gra a me referri tāta nō p̄t/anta dēf/hūda tñ ē tāta/q̄ntā
 maſtiaz/aīm⁹ me⁹ poterit p̄cipe nūq̄z videbit/q̄ vidz oīa p̄hebo/qd̄
 merita illa ī me tua/vlla fuerit obliuiois nube p̄tecta. Necerte to
 tū/nihil mei retinēs/tibi deuoueo. Pla ī hac re dicere/nifi nos am
 bos agnoſcere Scio illū te eē q̄ blādicias reiſicis/neq̄z petere ſoles
 inanes a p̄plauſus. Neq̄z ego qd̄ ē ille ſū q̄ adulari ſoleā/vl̄ iūſſa/
 re veſicas. nec tali thure gaudes/nec ego tali ſacrificio. ſz amicitiaz
 ſp̄ nutrire conabor/rebo ſz aimo. ſine do/veritus/nec tibi pl̄ritas/
 tedia daret. Valeto felix/estoq̄z faul⁹ in euū. Ex. N. volante ma/
 nu/leuiſſima penna/iunij ſole tercio.

Petit̄ur conſilium et auxilium et nuncii.

Ineffabiles/ſpe ml̄ta/salutes Ad te venire/colē/ (credentia.
 de p̄ceptor/nifi tā aſper gelu eēt. terreretq̄z auſter euntes p̄ pedib⁹
 igit̄ calamo vtar. Impiū mibi/care p̄ceptor ſid⁹ illuxit/ceciditq̄z ī
 me illd̄/ad atticū tullij ſbū. meroz me q̄ridian⁹ lacerat/ſz p̄ficir. ita
 q̄z ſū aio p̄culſo/atq̄z abiecto/q̄ vix me/mifereq̄z ſuſtento. Mirrif
 igit̄ ad te famul⁹ me⁹/dere ſingla narratur⁹/a te p̄ſiliū/auxilium/
 ſpem/salutē/expetens. aſſumpſi te. p̄tore meū/tuoq̄z ſcuro recē?
 nihil ego p̄timeſcā. Vale exp̄ſi⁹ februarij luce tercia/eo calami cur
 ſu q̄ lepus ſegnior eſſet

Ad idem pro celeri iuuamine

Ingētes/cumlo p̄fūdo/salutes/meridianas hodie ſas ad te dedi?
 caſus tā cogit⁹/q̄ veſptinas adiūgā. Sedeo tā/cariffime vir in cōſ/
 pedib⁹/ſz captiſte detētus. Proinde ſi nūci⁹ me⁹ te ſedentē inueniat
 mor ſurge/ſi ſtantē vade/ſi vadentē curre/ſi currentē/aduola. Op⁹
 eſt ſūma acceleratōe. q̄uitas rei ml̄tas p̄ces expoſtulat/ſz nra amici
 cia pauciores. Vale ex louanio/tam rapido curſu. digitoz/vt vix
 oculi ſequerentur.

Ad binas litteras precedentes reſponſio.

Plimas/abūdo fauore/salutes Nō viuūt q̄s/vſp̄iā loci cur⁹ ami
 b ij

ciccia tati fecerit. qn tua lōge ptuleri. Qd̄ igit̄ mun^o hēo / maximū me
meripm tibi totū offero / atq; mille milliu lraz / s̄borūq; loco / hec
sola sit summa / me tibi / votisq; tuis / ditissimū esse. In re igit̄ tua tū
mibi succedere dignes ops / vt possis / nā (vt veli) s̄ / meritaq; tua
diu p̄demq; iparūt. p̄curr̄t ad te nūci^o tu^o quē p̄celerit sequar a ter^o
go ecce mor iam adero. Vale.

Littere cōmendaticie quib^o amic^o cōmēdatur

Ad te p̄fisciscit ml̄ra sua spe / r me p̄sule / has q̄ p̄fert ado / laico
lescēs. quē iō / vt filiū amo / q̄ sp̄ ei^o fuitiū / i me extiterit iugulare. ve
t^o illa aicicia n̄ra / tā fortib; nodis p̄suta / vt nulla etate / nullaq; vi
dissui possit / sp̄e mibi p̄tulit / q̄ ad tep̄ p̄fidēter scriberē / eū dēq; tibi
cōmēdare. Amoz diffidere nescit. aspirat is q̄ddā p̄motōis / q̄ i p̄e
dēti est assēq̄ ad quā rē / auctior sibi spes adess; / si te hēret p̄fautorē
Nūc̄ tibi magnope p̄m̄do / r plāe rogo / at; ita / vt maiore studio
iustiore d̄cā / maḡ ex aīo rogare nihil possum / vt eū tuo more / hūa
nissie recipias / pie audies / suisq; dicit̄ fidē p̄stēs / sc̄tiatq; n̄ r̄v mō
s; s̄b̄is / vultu / r ocul^o / tuā beniuolā opam sibi nequaquā defutura.
Quo mibi q̄ maxias / q̄ primū / q̄ sepissie grās agat. Vale ex Lo
uano / adeo cursim vt visus ē calam^o / ventos supare fugaces.

Ad epistolam p̄dictam responsio.

Adolecēt̄ illi / quē mibi p̄ tuas l̄ras cōmendasti / me / r mea obtulit.
Eritq; sibi p̄ hac / opa mea / p̄sto / ea si vti volet. Sic me tua p̄st̄i
na merita / tua s̄r^o / tuēq; sup̄fuse p̄ces iclarūt videro q; / ne vel te
negligēter scrip̄sisse / vl̄ me obaudiuisse putabit / p̄remittāq; nihil
qd̄ opis mee fuerit / r illi^o iter sit. Si qd̄ aliter ex me postulas / p̄ripe
nūc̄ tibi / vl̄ tuis defuero p̄r^o / deficerēt astra celo / r calor igni. Cla
le ex. P. mane octobris vltia / dū vix depulerāt aurore lūna noctē.

Detestatio tarde et rare scriptionis.

Salutes inuēras / vota q; assēq; / r sanitate. Nūc̄ tā gr̄ta fuerit r̄h
ricol / dulcissia pluuia / tpe lōge siccitat; / neq; sol^o lōgas neblas /
q; cēt̄ mibi l̄re tue / lōgū p̄ silētiū. Nō igit̄ p̄mittas q̄so / fidētissie
vir / lōgiori taciturnitate / aicicia n̄ram obliuiois nube fuscari. Sur
ripe rogo t̄pis aliqd̄ / qd̄ aicicie tribuas. Accusare ego te vehemen
ti^o negligēt̄ m̄lre / si putarē te h̄mōi s̄ba magnificare. s; noui inge
niū tuū / q̄ n̄ min^o s̄urd^o es / q; mut^o / cū id tibi p̄ducere putas. s; cer
temore hoīm venit. vt ditiores effecti paupiores negligāt. ē mibi
certe gr̄ta illa taciturnitas / ex tā vtili cā s̄b̄orta. Placēt^o cī ē mibi te lo
quplere p̄e r̄cedo / q; scribēdo iōpē. s; obsecro / ne tibi diuri^o atrame

Solium. XII

tū balsam⁹ sit/ ne calam⁹ biffin⁹ / neue papir⁹ aurea/ q̄ cūcta dissipa
re formides/ v^l haz sit rez apd̄ te tāta caritas sit/ scribe q̄so moze ve
rusto/ in tabell̄ cereis/ v^l arboz corticibz. Clā. ribiqz psuade/ nihil
esse qd̄ mag⁹ velim. q̄z tibi obsequētissimū esse.

Admōitio fidei seruāde sup̄ bñficiū pmutatiōe

San⁹ r̄ salu⁹ esto. qd̄ cū alio/ q̄z mecū/ nūq̄z tuū bñficiū pmutasles
vērabil⁹ dñe/ assertiōe mltra crebro mihi pollicit⁹ es. s̄z nescio qd̄ iā
audio/ q̄ eadē sup̄ re/ cū alio qd̄ā plimū vbi habuisses. tu vider⁹ q̄/
so/ si id facere sat⁹ tibi sit itegrū. nihil duco hōrabil⁹ / nihilqz atiqu⁹
fide. Sc̄ ei q̄z clarissi lūis/ ipa fides lāpas ē. H̄z nāqz (tullio teste)
h̄ nom̄ fides sillabas duas/ vñā a dicto/ alterā a facto/ q̄i tūc vā si
des sit/ si fiat qd̄ dī. facigif/ oprīe frater/ qd̄ dixisti/ sic ei fidel̄ stabit
q̄ vtiqz casura ē/ nūi sc̄m dicto coherat facito/ rogo/ i hacre/ nemi
hi/ neqz fidei desis/ cū vitā. p tua salute/ tū opes oēs pfuderē. p̄cito
q̄so/ si me audēt⁹ loq̄/ q̄z par ē p̄sperer⁹. calam⁹ me⁹ garul⁹ r̄ plimū
flurus/ nescitqz debito pūcto s̄stere. potēs ē ver⁹ amor n̄/ oia in re
ctū flectere. Vale/ atqz fausta feliciqz sospitate fruāris.

Habētur grē amico. et desideratur ei⁹ aduēt⁹.

Salutes aiciss̄ias. cū lras tuas/ excultis̄sio īgenio scriptas accipere
ornatis̄e vir/ vir dīci qat/ q̄nta sim leticia/ gaudiōqz p̄fect⁹/ cū pe
as me feceras certiorē/ desiderio meo sat⁹ datū eē/ q̄ mea opa acu
rauis̄s̄e explesti oia q̄ tue fidei p̄m̄data/ nec video s̄ae q̄cqd̄ a te p̄ter
missū qd̄ mea iteresse arbitrari potuisses/ tū est maxie/ qd̄ p̄e diē
(vt scrib̄) te ad nos vsqz recipies/ qd̄ q̄z primū fore vehementer/ etiaz
atqz est opto. S̄z nosti/ q̄z sint oia desiderāti tardiora. Tūc enī iter
nos q̄ sūt archana/ semor⁹ arbitri⁹ libere p̄mitābimur. r̄ si iterea q̄s/
q̄z ē/ qd̄ a me fieri postulab⁹ id totū/ i tua fore p̄tate. nā ego p̄/
fecto tā tuus sū. q̄z q̄ oim maxie. Tu o igif me arbitrari vtere. r̄ bñ
vale. Ex valēcenis/ marcij p̄ia. Tarde/ dū nigre p̄erat latitātia.

Littere de p̄carozie ad primā missam

(sidera

Immesas inūerasqz salutes. Parētū r̄ aicōz p̄silio/ vrgēte q̄z me
deuorōis spū/ ad sacerdotiū me p̄tuli. primā missā/ faucte di clem̄tia
celebratur⁹/ septēbr̄ decia/ q̄ dies vt p̄uētū aicōz meoz solēmissā
fiat/ vehementer exopto. q̄s dū mēterecolere cepi/ ip̄e iter p̄ios occur
rit/ rogo igif vos/ amatis̄s̄e vir/ vt q̄ p̄i⁹ sp̄ bñuolentia me p̄ple/
eti/ fauoreqz p̄seq̄ p̄suest/ h̄ac diē (q̄ oēm expectatōez/ diuturni del
siderij mei expletura ē v̄r o p̄ntia/ v̄risqz fauoribz cooznet). Dabo
vices/ dū v̄res est/ r̄ reposces. Ne ei vob deuoueo/ meqz totū pol
liceo/ r̄ offero. Valetē in p̄po/ cuius vestris aspires gratia v̄otis.

Ingrētes/ fauētissimo corde/ salutes. Si hūanissimi modestimiq;
mores tui amice carissime/ ab ineūte ppe adoleſcētia/ nō mibi pluci
de pgniti eēt/ nō auderē pfecto tanta pſiducia/ id ad te postulare
q̄ mibi gratiſſimū ſis factur⁹? Solēt nōnulli (q̄ ſplēdidiorē fortu/
nā ſunt aſſecuti/ reddi ſuis aīcis tardiores. At ne ſcire nō poſſū/ q̄
benigna ſp̄ v̄banitate/ q̄ p̄mp̄ro/ ſacili/ liberaliq; aīo/ mibi ſemp
in vſū acceſſeris q̄tēs mibi opus erat tuo p̄frui ad iumento/ nec v̄l
la fortūe traheris temeritate/ ſed rōne ſp̄/ p̄ſilioq; p̄duceris. Sed
ne videar difficiſſimū quicq; a te petitur⁹/ rez accipe breuiter. Frēm
habeo q̄ gandauī poſtea q̄ corā ſcabinis cām ſuā inſtituerat/ cōie/
ctus ē in carcerē/ q̄ me dedit. de caſu/ nō de ſuo errato/ certiorē niſi
p̄muni/ vſitatoq; planctu (vt ſolāt oēs q̄ iudicio plectūtur) q̄ mul
tum inuſte ſit detentus. Te plurimū rogo/ eundē viſita/ r̄ q̄ ad po
teris e/ liberatōi intēde. Subegera me abūt r̄ oīa aduerſa/ p̄funde
recipit. feſtina igit̄ ne mors p̄ueniat/ q̄ alterā carceris clauē habet/
poteris enī magis verbis/ q̄ alij factis p̄deſſe. Et ſi qd̄ ex me petie
ris/ me tibi/ oīa atq; mea offero/ oblatōe ſr̄na. Et vale gaudētissime.

Littere deprecatorie adnuptias

Ex intimo cordis oblatas/ mille ſalutes. Maiorū meorū cōſuaſu/
amicorūq; ductu (quib; nō p̄gruit obluctari) in vxorē delegi mibi/
in dei honore/ vicini mei optimi viri/ filiaz parū generis/ r̄ dotis/
ſed mox r̄ forme/ oculo meo iudice p̄ diuitē. Que ſua diligētia cō/
iugalīq; fide/ curas domeſticas gerat/ cōponat/ et inſtruat. aſtetq;
mibi vxorio more/ in ſp̄e p̄creandaz/ plū quib; et generis nomē r̄
(ſi q̄ mibi ſup̄ſint bona relinq;) Cōſtitutus eſt nuptiaz dies/ octo/
bris penultia/ quā rogo mibi tua optata p̄ntia tuiſq; fauorib;/ di/
gneris honeſtiorē/ r̄ oīū dīorēq; efficere. Interea. Vale ex. N. ſc̄t̄
luce. p̄ feſto tarde iam terris luce dimota

Petit̄ur p̄uiſio de fructibus q̄dragēſimalib⁹

Cōmendatōes/ atq; ſalutes p̄tereo/ q̄s niſi imēſas meo tibi nomi
ne is nūcius obrulerit/ velim eū exiſtumes mee p̄miſſionis/ ſueq; p̄
miſſionis neglectorem. Poſſis optare/ chariſſime frater/ q̄ a te di
ſtantiōr eſſem/ v̄nde tibi/ ex me amoris tantū dez/ ſed moleſtie min⁹
eſſez tacuiſſez/ iaz ego/ ſola verēcūdia/ tēt⁹/ ſi nō eā p̄ſidentia ſup/
aſſet. Ego nāq; fidē eius rogo/ quo meis p̄cib; ſepe volenti⁹ annui
ſti. fertur dactilos/ ficus/ racemos/ ceteraq; quadragēſime alimen
ta/brugis/ multa copīa aduētāſſe/ de quib; (vt ſoles) adhuc mibi p̄
ſpicias rogo. Ita tamē vt quo melius fieri poſſit/ et rerum electiōni

Folium XIII

ꝑsulat. ⁊ nūmoz ꝑicati. Si qđ ex me vel' is sus qđ ne velim admo
neri/ si ei scire qđ ex me cupes/ ꝑfecto citi' / qđ vocitat' adesset. Cla
le fr ⁊ felix esto. Ex Louanio february. v. Tarde dū not' a derat/ cre/
scantibz astris.

Ad litteras precedentes responsio.

Nō sol estiu' tot ꝑducit radios/ qđ tibi salutes is tu' nūci' tuo no
mie dixit/ nō igit' ē. qđ eū appelles/ tui ꝑmissi oblitorē tu ex adūso sa
lutes/ ex metotide habe/ vl' fieri si possit duplicatas. fruct' qđ ꝑ te
ꝑpari petiisti/ (vir ꝑ colēde i nauī sūt i magno dolio clausi/ ne vel
naute isticia cābiāt/ vl' māibz astāriū minuat. huiuscemōi ei minu
ta esclēta/ ocul' māibz ꝑcētia/ ꝑ raro crescere ꝑsuevit. rē hēs (si
fidel' sit ocul' electissimāz certe suo ꝑcio dignā. nūci' rē agi vidit ip
se merces/ ⁊ ꝑciū/ ⁊ oīa nouit. Si qđ ampli' ex me velis ampli' mā
da/ ⁊ optie vale. Et brugis ꝑ celeriter octoberis Luce. r.

Inquiritur conditio et qualificatio cuiusdam

Dū nūdinaz tpe/ disertissīe vir/ te antuerpie diu qđi/ (domicelle
tū/ nō iuenissim' gandauū ꝑgo tecū loqđndi grā. illic dū venerā/ tu
antuerpiā ꝑsus ieras. dū rursus antuerpiā peto/ tu gandauū remi/
gaueras. Desult' qz mibi sid' benignū/ qđ te i via/ vl' i terminis/ vl' in
teua vsꝑiā loci ꝑueissim' ꝑcupid' erā/ tecū loqđ sub fide secretissā i
re nō ꝑui ꝑoderis/ qđ dū diuti' ꝑtrahi neqđ/ cogoꝝ ꝑ lingua/ calamo
vti. fuit tibi vicin' dū viueret mercator venef' iter mercatores nō
obscuri noīs/ is reliqđ viduā cui' ꝑditōes/ fortūas ⁊ statū qđo/ mi/
hi rectissīe ꝑadas res ei hmoi agit/ i qđ facile possit/ si fecer' / mea vti
litās/ vl' si neglexeris/ magna iactura ꝑsistere. Dū colloqđ dabit oīa
nosces. Da. ex Loua. february vltia/ digitoꝝ motu nō segni.

Ad epistolam precedentem responsio.

Aucto vir ornatissīe. Mulieri illi/ ꝑ qđ pet' / cordialis aice/ etas taz
ingūescēs ē. hz tñ adhuc in tractā valitudine/ qđ nūerose sobol' ml/
titudine/ ex se ꝑgenitā videt. filios/ filioꝝqz filios/ atqz nepotes/
foris ⁊ domi/ sūme auctoritat' ē/ Itaqz abiqz viro mercatiā exer/
cet/ ⁊ singula regit/ vt nēo ꝑsiliū ꝑrudētiāqz viri deesse sēriat. inte/
gerimū nomē gerit ꝑstāntissīe ml' ier' / ⁊ addo fortūatissīe. Sic dice
re cogit gen' / forma liberi/ ⁊ sua possessio/ qđ nō desunt/ ꝑrudētia
ꝑt' ⁊ ꝑbitas. Citā ei huiuscemōi ducit/ sub ml' to sue. fame splēdo/
re/ vt mibi ml' tipler pateat cāꝑ' / ꝑtutes vt narrē/ vt vicia nullus.
Tale ex gandauo/ clamitate nūcio/ tarde ꝑ cenaz/ ꝑ vīna/ palpe
bris sic vigilia fessis/ vt singula ꝑ specta bina mibi viderent. ꝑcito

igitur si vix legas! que vix scripsi! calamo sine lege currente

Patrinus rogatur pro leuatōe prolis ex sacro

Noctē h^o cūriter mediū! pepit mibi vroz dono di labore (fonte. benigno) filiū quē dū a matris audiuī! illi^o robor eēt! vt i puula ba-
ptismi p tractōe/piculū viderēt nullū. **Mo**x ego dū hodierna lu-
ce declinatē iā nocte cepat parūp albescere celū has ad te seribo p se-
stie/ad cor vsqz rogitas! vt ad horā p^o pradij qrtā Louanij ad sis!
in sciqz petri basilica! ad sacrū fōtē filio meo manū accōmodes! tes-
qz mibi cōpatrē! r nato patrinū pbeas! vt tibi mltis amicitiarū nos-
dis pnectimur! scā illd cōpinitatē viculū/nob est atqz etiā sit ad h-
iūctū. Lupioqz filiū meū tuo noīe appellari! qmīn^o ad te distideat
cui i moribz r vita similitū fieri exopto. q̄ secū aliqd tui sp deserat!
rōemqz hēat sibi pūctā! eo tibi parēdi alacri^o te imitadi r obfua-
di! vt altez parētē! vt vite cēforē. **Tale qz queas optare felicius**

Ad precedentem responsio

Cū hodierna die cāpana octauā horā annūciat! fuitoz tu^o p ingētē
pluuiā pperāter aduolat! adusqz cutē madid^o p vestes vndiqz stil-
lās. q̄ visa pūa frōte obstupui! erāqz ancipiti mēte subpauid^o qd h-
nā sibi vellet tāta ei^o celeritas virtusqz fuisse! ne qd mali nūciatū
cui i moribz r vita similitū fieri exopto. q̄ secū aliqd tui sp deserat!
rōemqz hēat sibi pūctā! eo tibi parēdi alacri^o te imitadi r obfua-
di! vt altez parētē! vt vite cēforē. **Tale qz queas optare felicius**

Amic^o rogatur vt ceruos mutuo det denarios

fide meā/amice carissime! ptuli vadem qd an h^o hebdsade finē/co-
rōas decē exoluerē. q̄s vbi spauerā recipē n poterā. **Hōrē** igit meū/
saluaqz fidē pfluare n valeo! nisi te hēaz subleuatē. **Te** igit exora-
tū veli! vt totidē cordas h cū nūcio fido/sub mutuo mibi trāsmittas.
Tibi eādē fidē meā/quā tuo iuuamēte redimere cōno! rursus

Solium. XIII

vade restituo qd̄ añ instās martini festū eas restituerō. qd̄ si feceris /
hoc tuū meritū / cū prioribz p̄fuda mente recondā. ac fuero memoz
donec sup̄stes vixero. Tu felix valeas et longos in annos.

Ad priorem responsio.

Saluus sis / et usq; viuas / bñanissime vir mitto tibi coronas decez
missurus plures / si postules. Velim enī h̄ tibi semp̄ psuadeas / ma-
fio mibi gaudio eē / si tibi quidā facere possi. qd̄ tuo placito accedat
vel cōmodo. Illustrissim⁹ dñs noſter dur ad bella p̄perat. secū vo /
cor ad arma / vñ mibi iaz occupatio maior / q̄ paucis v̄bis dici q̄at
Tu igitur vale / breuitatq; parce ad quā cogit me aīmus / varijs iā
curis occupatus / vtinā taz meritis inte q̄ fide r̄ fauozibz plenus.

Denarij repetuntur mutuo dati.

Spectabilis vir / cui op̄o / sanitas / gaudiū / r̄ honoz assint loco sa-
lutis. Dū decez coronas titulo amicabilis mutui / tibi mitti petiui /
sti euentui sū gratular⁹ / quo t̄pis aliqñ tuis posses vor̄ adesse. Qui
repente tuis p̄cibz obr̄pauit / r̄ dictas coronas illico misit / q̄s licet res /
stituere certū ad terminū tūc effutur / nūc h̄o effluxū dederas fidez
nihil tñ p̄ter verba / vanāq; sp̄e / monitōibz meis suz assecut⁹. Tu
nouos terminos r̄ itez nouos / quidē p̄ p̄les statulisti qui nūc om̄es a
tergo sūt. Adhuc igit̄ ex abūdanti / te etiā atq; etiā rogo / si tibi p̄stita
fides i p̄cio est / vt idilate om̄issa longiori moza dictas coronas mi-
hi trāsmittas / vñq; verbis tuis tribuas / effectūq; p̄stes / qd̄ tua fi-
de roborasti. Ne si nō feceris / fidē sc̄das / vel amicitiaq; nr̄am / que
vel semp̄ sūma fuit / vel p̄ima sūme / vel dissuas / vel minuas. Ne
quoque dilatonibz tuis / in longū nūmū ptensis / te cogar in ius vo-
care. Qd̄ nec p̄stita fidei tue cōgrueret / nec tuo cōmodo nec honoz.
Tu viue in colom⁹ et p̄sperere. Vale et. N. leporino cursu / et quidē
ocius / q̄ corpus opacū soli obiectū / causauerit vmbra.

Littere ercitantēs ad scribendum.

Et si sorz nostra / locos seiungi coegerit / saltem litteris (que longissi-
me volant) diūgamur. Te nā abesse mea causa moleste fero. sed tua
gaudeo. Nemo ei vspiā viuit. qui cū libentius essem / q̄ tecū / r̄ pari-
ci quibz cū eque libenter. Cū neminē tibi in amicitia anteponā. r̄ cō-
parē paucos. Nec eplam v̄bis breuē / sed affectōe lōgissimā / poti⁹
scripsi. vt ex te litteras excluderē / q̄ vt quid habeā. qd̄ magnopere no-
uissete vellē. Tu igit̄ scribe pliri⁹ / magno quidē gratoq; cū fauore
Vale ex Loua. martij. 7. dū caderet sol r̄ diē nigra sb̄ nocte reliquit.

Responsio ad precedentem epistolam.

Breuitas lraz tuaz me breuiorē efficit. Quas vt tuas nō vt breues/letissimus legi. Si tamē hac breuitate leteris crebriores cōfice vt numerus suppleat, qđ longitudini deest. Quod si feceris ex aduerso ita te litteraz fallax obruā, vt mox rogare incipies q; rarius scribā breui vsq; Nō ei tēbo te pl'ibo. ponā i calce (qđ oīm caputē) me tantū esse amicū. q; qui maxime. Naz tu, quidē meus es aut qđ ioco dixerim tu perbele simulas. Vale ex louanio celeriter oculi tripidantis in ictu.

Intimatur aduentus amici ad amicū.

Litteras plurimū grōsas/ ex te multe amicitie testes. Quā nec loquorū tract⁹/ nec t'pis curs⁹. eluere quiuir, ad me dedit dies mercurij tercius. Sz venit nunciū s vesp'ri, vt nō nisi noctu scribere potui. Quī ex thoro surgēs, et vestibō multa celeritate resumptis. has velut in ictu tripidantis oculi p'scripsi. Velim firme teneas. qđ ante pascha me videbis. Ita dico, nisi vel tibi citius/ vel fortune placuerit tardius. Hoc intimare volui. ne ab alio prius audias. quo desidiā meā culpās. Interea q; fuero/ velis/ noli/ sūmus amicū Nec pauca scripsi/ longioris epl'e me ofitens/ primo cū nuncio debitozē Vale forte felici r tpe longo/ ex Contraco tarde/ cū somnus omnia i uaserat et pecudes/ armēta/ viros/ genus omne ferarū.

Excursio rare descriptionis ex qualitate nunciorum et rerum.

Salutes/ felicib; votis ornatas. Dum tuas lras. chariss' ime fauitor/ miro lepore circūligatas/ maximis ornatib; expolitas. Si quā optatim breuiorēs accepisset. Mox curis sepofitis incaluit anim⁹ rīdendi audis/ scribā aperte/ vt amicitia postulat/ nō p'mittā loquorū/ temporūq; interualla/ vt corpus/ sic animos seuingere. Si tū rarius q; ex pectabis scripsero/ id erit cause/ q; nō ei⁹ generis lre mee erūt/ vt eas audeā temere cōmittere. Sed cū mihi certoz nuncioz prās fuerit/ qđ recte dem/ nō p'termittā scribere Interea videro vt tue voluntati/ meisq; morib; seruiro/ neq; mihi/ omni in vita res ta erit vlla p'posita/ q; vt quotidie vehemētius/ me optime in te meritum esse leteris. Vale teq; ille custodiat in cui⁹ manus nos r nostrā consistunt.

Increpatio filij non bene viuentis.

filia tua vita me tibi odiosissimū facit/ cui fecerat natura carissimū

Ad aures enim meas usque delatum est, te in perditissimos mores, perbi, lateque magistrorum tuorum preceptis absurdescere. Tu misere tua temeritate terendo denarios multos brevi tempore dissipasti, continuoque scribis et petis nec satis perpendis, quod multis sum prolibus oneratus. Te mea facultas perdidit, sed in antea videro, ne te amando perdidisse videar, nec volo in te vnum profundere, quam equa ratio trahit in multos. Non domum redi, mihi daturus vite tue rationem. Interea emendatius vive.

Alie littere ad idem cum prioribus

Fili, siue hoc pherōico spiritu sciverim, siue (ut aiunt) in pollice viderim, siue patulo ore, more sturgionis sursum erecto hauserim ex ethere. Id saltem compositum habeo, quod minime vacas studio. Nocte dieque per adulteria, perfugas, infringis hostia, hunc pulsas, illi contumeliosus es, et multas hominum turbationes exerces, quas ne patientissimus quidem equo possit animo ferre. Male perpendis, quod multis sperata nox, si spatio fuit ultima. Quoties audiisti, multis nimio heus nimio costare, suas lascivias et impudicos amplexus vulneribus resolutos, quod omnes eo calle gradientes, terruisse potuit, sed bene adhuc seres habet, quod fortuna in te mitior, quam tu tibi, fuit.

Ad idem cum penarum comminationibus

Audio fili, quod vilem mulierem, vento leviozem, bellicosi viri contumeliam prosequeris, quod d'amicicie velo tegere studes, et pulcherrimo nomine, turpissimum scelus obumbrare. Non times miser, ambigua sortem, in digna macula, et irrecuperabile damnum, et indebile eter/namque diffamia. Times ne quod irato marito, re sibi cognita, tu tandem veneris victima fias, ubi in te non flenda mortem (que omnibus equa est) non gladios, quos multi sepe magna gloria prulerunt, sed errorem tuum improbum flendum censerem, in quem relictu planissimo calle speretis consilijs proruissem. Revertere misselle, revertere, fugito illa adulteram, tui erroris fomitem, tibi quoque prospice ne diutius pedes tui, duces oculos antecedant. Tue parti vehementer timeo certum non habeo, quod meis consilijs sensus tui, moresque repugnant. Vereor quoque quod non facile vicia expurgabis, que inherent ossibus. Si inevitabiliter pereundum est, nobiliori morbo perisse iuaret, et (ut vulgi puerbum est) si mergi iuvat hoc non in sceno, sed in aqua limpida fiat, sed vale, vale ita quod vicia hec a te proijce, ne amplius odor vllus naribus meis occurrat. Non enim tutum est prope serpente[m] versari, virus habentem.

Responsio filii excusationem continens

Filiali obedientia/humilime premissa loco salutis. Quantus iam
dolor/ vestris mihi ex litteris part⁹/animum meum occupet metuendiss
sime pater non est qui exprimere possit. non q⁹ erroris p⁹sa⁹ sum. s⁹
q⁹ paternum animum v⁹m versus me inquietum sentio/malis linguis p
uocatum retroiecta veritate. Satis coniunctio. si non augurio fallor. q⁹
hui⁹ fame sunt auctores/quos potius liuor/q⁹ veritas pericare co⁹
suevit. quoz ne vlla tempancia labioz est. qui ne sileant/ne quo/
q⁹ lingua a malo deflectant gratis que loquuntur ex digitis sugunt
a quibus (pater optime) rogo non permittite vestros oculos falso
velo obscurari. vestrasq⁹ aures falsa fabula p⁹forari. Si malis mo
ribus insuesco. si bona vestra/et tempa p⁹do. si vestris mandat⁹ ob
surdesco. nihil est q⁹ me expurgem magistros meos interrogate. stu
dij mei/viteq⁹ mee certissimos testes. Si delatores illi apud vos/
patulas aures/non inuenirent vos suis mendacijs nec mouerent.
nec turbarent quid de me p⁹dicare liberet non vni⁹ assis estimare.
potius velim. hi me arguant. moresq⁹ meos et vitam damnent. cum
quibus minime velim. de vitaz moribus p⁹mutare. quibus omni
conatu semp⁹ studui. studeboq⁹ semp⁹ dissimilimus ee. Docuit me
Seneca/no min⁹ turpe esse. a turpib⁹/q⁹ ob turpia commendari.
Has liras/optime pater/ festino cursu puenissem. nisi inflatio pes
dis mihi adesset. et quidē tanta vt visus mihi esset. molar⁹ pedis ap
pensus. nec mouere me potui. etiā adiuutus baculo. Partum tñ cuz
tumor abscedere incipit. mox adero. me perlucide purgaturus Sic
dante deo/ qui vos tueri dignes. nec minus feliciter q⁹ logeue.

Excusatio alia filii super studij tepiditate.

Si parū his annis. p⁹fecerim/ metuendissime pater/ satis perpēdet pri
dentia via/ non oēs eodē ingenio/ nec eandē habere addiscēdū
adiuamenta. Non omnium est/ altos mōtes conscendere. sum
ma iuga. summosq⁹ vertices attingere. Si tamen sociorum meo
rum meoz splendorēs ingenij. equare non possum. probemia tamē
eratis mee honestis curis destinabo. Si q⁹ quid temporis extra li
bros quandoq⁹ expendero. id totum perditū iudicabo. Si ex nūe
ro equaliū eorum. vobis inferior videar. bona fide polliceor. q⁹ ita
omnem moram corrigam. vt non modo sequi. sed eos precurrere iu
dicabor. daboq⁹ operam. vt metalem efficiam. cui inimici mei in
uideant. et amici gratulentur. Si tamen interea aliqui obtretrato
res inuidie facibus agitati aliqua aduersum me ficta disseminant.

Folium X VI

vestre erit grauitatis / illis nec aurē prebere / ne quid fidei cōmoda /
re. Valete pater optime / in eo cui nullus presuit auctor.

**Rogatur amicus vt secrete inquirat male fa
me suggestorem.**

Lete vivere p salute. Spem mihi plurimā / fidentissime vir / tua fi
des qua facile velis / tuāq; industria qua facile possis impresserunt
vt plene confidam paucis me obtenturū / quod rogaturus accedo.
Sunt qui sola purigine lingue concitati / patri meo de me mala
multa suggererūt / quo ventū est / quod mltas in me pater dignas
concepit iras. multa audiuit / peiora veretur. vnde graui dolore ef
fectus sum / qui nunq; tristitias potui pferre parentū / quas eo gra
uiores esse ppendo / quo / que pater meus de prolibo audit / in aim
altissime cadunt / herentq; tenaciter / sic suus mos est sic sua natura.
Alioquin parui estimare mendosam famam / non rebus / sed ven
tosa flatu constructam / quam mox casurā certissime scio / mox ex
uberantis flamme que mox emozitur / si congruis careat nutrimen
tis. Duo igitur facias / te ad cor vsq; deprecor / patres scilicet digne
ris / quo melius poteris / mitigare. studeasq; scrutari hunc inde se
cretissime / subalpādo qui sint illi / qui mihi suas taz facile linguas
in mea scandala accommodarunt. In aliquos me vehemens su
spicio trahit / quorū nominibus adhuc prestiterit / pepercisse / do
nec me feceris certiozem. Est enim creberrime suspicio fallax / quos
dum tuam per inuestam cognouero / mox coram effecero / eos cuz
roboze negaturos / quod post tergum impudenter astruunt. Parci
to rogo / longius sum tacere nescio. Plenus enim est mihi animus
quem si scriptis ex plere conarer / Breuitas ipsa in immensum eua
deret / cedula in membranam exurgeret / epistolaq; mea transiret in
librum. Vale cursim. ex Louanio / ea die / eaq; etiā hora diei / dum
inter omnes minimas sol procreat ymbas.

Amici responsio ad p̄cedentem.

Hoc erat charissime vir / tue fortune presidio quod mihi tue littere
exhibite sūt / venientissimo tempe / dum sez cenadi grā / ad domū
patris tui p̄oficiscabar. Inter cenandū / de te multus sermo subor
tus est / studui attenuare patris verba / iram multam sonantia / sed
q̄ primū / fame auctorem / ex eo cognouissem / ira illū / vt ab vngue
tenero / nouerā / sic eum descripsi / vt nil aliud lucrifecerit / q̄ solent
qui inter malleyum et incudē / ianuā et limen / digitos tendere cōsue

uerunt. feciꝫ illū mendosum / loquaculū / huius fame confictorē /
rursum ad patrem me p̄te vocitari. Ubi cōptis mendacijs suis /
eum ꝛudi durissimis verbis / mutiqꝫ reddidi / atqꝫ elingue silem
saxo. Nūdi patri tuo / ꝫ totus ex mendacijs pender / ex ficticis con
fectus est. non enī tot puluerū minuta corpuscula aerē peruolitat /
qꝫ mendacia cōtinuo ex ore suo decidūt. Qualis enī sit frontis / ha
bitus ꝛ verba testant. sed ne tuū animū suspensum relinquam / qui
multuz anhelat / ip̄m noscere constatorē. Studet Louanij filius
vidue ad dexterā domus mee commorāt / ille est / cuius nomē de
industria ꝫereo. ne hanc cedulā defedaret. Hec / charissime vir / tā
to cursu scripsi vt manus conceptū ꝫcurreret. Hoc iō dico / vt si in
genio parcere nō dignaberis / ignosceas vt̄ temp̄i. Vale in eo q̄ ven
tis ocia mandat / altiqꝫ ponthum littoꝛe claudit.

Alia responsio sub alio modo

Legi litteras tuas charissime vir. Lure mihi erit tua petitio iusta /
quidē ꝛ iusti plena doloris. Est certe non secus ac scribis. nescio cu
ius pater tuus / sed profecto maledicis flatibus accensus / aīmo
simul ex fronte ꝫmotus / cuiꝫ modestiā / vis doloris exꝫpat. Sed
quod melius caderet vidi nihil. nondū littere tue manibus in me /
is caluerant / dum ecce pater michi sit. obuius / famā illā de te / auri
bus suis iniectā / longo ordine narrans / omīaqꝫ alto ꝫncipio repe
rens. Itaqꝫ ꝫocul cepto / vt merito quiuis de eo oratiano possit sa
le ludere / ex gemino bellū Troianū ordit ab ouo / ꝫ scz non ita na
tus / non ita a parentibus eruditus / nec tuā progemē fuisses imita
tus / multaꝫqꝫ alia verba ꝫotulit longissima dictu. Tandē ego con
tra / ꝫernenda esse mendacia dixi / atqꝫ vanā famā sine capite / sine
auctore volantē / vt quā maliuolentia teruerat / quibns verbis / ex
patris auribus tandem noui / quīsnam ille constator mendaciorū
fuerat / quem tigride ꝫioꝛem diu agnouī qui ingenio vitur mali
ciose / et ꝫperā / nec ꝫōt vsqꝫ satis fama ꝛ hominū sanguine satura
ri. Qd̄ dū patris tui plenꝫ in aures incusseram / sedatior aīmo abi
uit. Scias igitur multa supesse / q̄ ꝫeres / nec desinā / donec recede
rit patris ois impetꝫ / videroꝫqꝫ semp / vt apud plantū est / ne fidem
fluxam gesserō. Tu interea. letioꝛ vale.

Epistola diffidatoria.

Salutationē quā dare solet / suo ꝫessori scorpio. Comptū hēo / bo
ne vir / te gratis ad aures patris mei / mendacia de me ꝫima ꝫsa /
uisse / tuāqꝫ nunc. diu tectā inuidiā euomuisse / quā nisi resorbeas /

Solium XVII

et fuitate mor reuoces? et digneq; repies? quod mendacio peccauisti
atq; etiam dederis tempus in reliquū frena maxillis non leui effu-
gies irā meā / cui facili pareo / hanc iniuriā / pulsantē / Valeto / vale?
to / quod verbum / dum ad cōtraria trahit / si adhuc inuidia p̄stes.
velum in malū significationē accipias.

Ad precedentem responsio.

Reddite / sunt mihi lre tue / verbis breues / non ita sententijs / q̄ cō-
minatōes redolere vident / adamantē duriores . Arguis me q̄ / li-
uore cōmotus / ad patris aures / linguā meā in tuā infamiā influx-
isse / nihil errabis / si diligentius veritatē perquiras / que facile seip-
sam palas efferet tuas lras / tuo pudore damnaturā . Nec plus / cū
sepe ex cūctatōe suspicio crescat / p̄nūc dicturus fuero / nisi q̄ blandi-
cūis / q̄ cōminatōib; vincor . Vale et si potes me ama / sin min? / sal-
tem non odi / sin adhuc minus / fac vt liber .

Ad versus alia diffidatoria.

Salutes q̄s inter vngulas milui / assequit pullus . Miroz bone
heus bone vir / quo titulo iusti eosq; in animo tuo sedem liuoz in-
uenit / qui melli venenū inseris / et me blanda sub imagine prodīs .
qui post tergū linguā asp̄idis / os scorpionis / et flatū gens basilisci
tu moze aranee assumpsisti / que et si mel fugit / id moz vertit in ves-
nenū . nec dissilis ap̄ies / mel in ore gerenti / in cauda aculeū . est tibi
corā hominē / lingua dulcis / et mitis / sed a tergo asperior / tribulis /
et calcato / immitior ydro . Tu rides in facie mulces in aure / necas ī
cauda / sardanino veneno p̄sillis / qd̄ q̄s p̄nit / risu perire facit . Tu
mibi faciē blandā porrigis / non aliter q̄ scorp̄io solet / q̄ p̄t̄ lingit
q̄ p̄git . et tandē p̄cis ignē / et flammā moze serpentis . Vale sc̄is
q̄z patā vindictē vngulā / habeo . Tu (si viuā doceber) q̄ moze s̄ā /
guisuge alieno sanguini insulas . quō sanguisuga q̄ auidi / fugit /
eo se plen? interimit . eodē ei loco / sp̄ dupi vitā / et samā pdere . nul-
lū discriminē faciēs / iter hostē vite et fame . Tu dēte et vngue / i samā
meā nō cessas irruere / quā malo susfurro p̄mis / et vt mordax erugo
voras / vt tineā sulcas / faciā / vt post hac neminē tua vocelaceses .
vetus puerbiū est / maliciā / partē semp maximā sui veneni bibere .
Vale / vale / vt me valere exopras / et vt planissimo verbo loquar / ia
cebis nisi caueas . Ebulit mihi sanguis / noli furozi fidere .

Ad precedentē cū duricia verbi responsio .
Salutes ille / quas mihi opras / in te redeat pro salute . Scripsisti

ad melīas / colera plenas / tui simillimas / tueq; demētie ⁊ ex hausti
cerebri testes / q̄b; gaudes simonez (vti ap̄d plautū ē) ore temerario
effrenato / prodigo / petulante vite tue / parem effundere. Contingit
patrem dissimilem sepe filium generare. oratio autē dispar morib;
vix nq; potest reperiri. que semp est animi certissima proles. Cer-
tuz tamen habeto. q; non facile me sermone terrebis. que de te dixi
non quia dixi. sed quia vera doleas. Tu verba fudisti. puncto cu-
spidis magis acuta / contumeliosa / minacia digna / q; a te sed non
q; mihi dicerentur. que potius temnenda q; referenda iudico. Ca-
pit igitur ego quotiens. verba tua ita abijcio. vt nihil hereat auri-
bus rapient ea venti / et tuuz auguriū / spergant procelle. Si quid
viridete delectet. domi sum / nec foribus obdā pessulum. Sed si
sapis ex animo tuo / rancorem depompto / turgidumq; pectus seda-
to. Quod nisi feceris. et aduerso ita pectus opponam. vt quantum
vires mee preualeant. sera penitentia nosces. ⁊ nisi furor impius tu
us limitem acceperit. sed libuerit semper (vt soles) mentis maliuo-
lentia liuoreq; tabescere nunquā processeris libere / licenter / impu-
ne Tu vt facis me minus semp. valeto vt mereris. qui si solita sem-
per tua maliuolentia perstiteris ea benedictione fruaris. quā oues
a lupoꝝ dentibus recipere solent.

Alia epistola diffidatoria et durior

Salutem quā cretenses / suis hostibus optauere. mala sez consue-
tudine delectari. Tu (bone vir) tam cordis tui archana longa simu-
latione contacta. euomisti. tui maliuoli aīmi feces / calamus tuus
expiuit. Tu cani rabido persimilis / qui mordet manum porrigen-
tis / eoq; tamen deterior / quo canis linguam medicinalem gerit tu
ueneosam / qui omnem sermonem inquinat. maledictiq; consu-
mis. Dic cerebrum plumbeum. quid fueris. quid despumas. qui
dente tua canino in rabiem verso. me clam incurfas. oculis cares.
et luscis inuides buliente q; pectore / famam meam conaris confun-
dere. Sed ne longior sim. cerebellūq; tuum mole verborum op-
primam. perge perge qui te inuidia ducet. nec desine omniū homi-
num aures / et ora implere fuero. quandoq; si me deus superstitem
finat dignam tanta beuolentia tua / gratiam relaturus calamū
sisto. Piget enī. et pudet tecum diutius occupari. qui non litteris
dignus es. sed nudos ferro visitari. quaz te valere velim breui senties.

Frater ad fratrem vt a vindicta auocet

⁊ Dicte quā has scriberem. aurib; insonuerat meis (charissime fra-

Foli. XVIII

ter) te in misellū quendā vsqz adeo motū/ vt capitale in irā san-
guis audā proflūxisset. In quem nulle proorsus fortune v'l aīmi dō-
tes pfluere. Noui quis est/ r q̄ facile p̄tendendus/ qui linguam
gerit odior/ tam seminatricem/ vt muscas/ r pulices ad bella mo-
ueret. alterius laudem in sui iniuriā reputat/ r quo miserrimus est/
omnibz inuidet/ nemo sibi. Te per virtutē amorem charissime fra-
ter obsecro/ perqz prudentiam/ qui nulli cedis/ per pacem r charita-
tem/ qui cūctos exuperas/ postremo per christi quiqz vulnera qui/
bus innocentissimus sanguis effluxit/ tuas ne manus in hūc misel-
lū cōmacules. Ne cures quid aduersum te moliat/ qui tuo spre-
tu non quidem odio tuo/ dign⁹ est ip̄eqz gratulaberis q̄ sibi ma-
teriā inuidie nō p̄tēpt⁹ p̄buiti. nō quid ille mereat sed quid te de-
cet aspice. Nō indus elephas culicē curat/ ad quem piā aliū migret
vltorem. Nō enī eadem castigatoz sibi defuerit/ qui suū errozez su-
rozeqz p̄fregit. Vale. s; qd̄ in abdito dixi in abdito serua.

Alia epistola ad idem cum precedente

Salutem. Rogo te frater/ exue beluinos mozes/ r sedos affectus.
Ulcisci enī efferum est/ r viro indignū/ beluarū orozpziū/ nec quidē
oīm/ sed p̄mordaciū atqz perferociū. Nō curab/ si sapias quid ma-
li de te p̄ferant. qui nō iudicio/ sed morib⁹ laborāt. nihil enī clemē-
tia human⁹ est. hō est aut clementia ml̄tos/ vltio nullū. Si dicas
q̄ tibi iniuriā intulit/ cū seneca peto/ quid q̄so refert/ an prim⁹ p̄re-
ces/ v'l vltimus. Nōz forte quā paras/ hosti ei ad ceruicē sine vl-
lo tui discrimine pender/ quā forte r si valde velis nulla potestate
posses euellere. Quid igitur rogo/ iuuat factū fato repellere/ r mo-
rituri sanguine morituras manus inficere. Quid ad te si malū olo-
rum lingue loq̄ntur/ r oblatrent modo quod solent/ non quidē qd̄
meruisti. Linque inuidis/ inuidiā/ neqz illis alterū cupias tortozē
Satis ip̄i se torquent/ qui alienis angunt. Si velis a linguis ma-
lis tutus esse/ bene viue. nil virtute securius. Et bñ vale.

Adhuc alia epistola i tez suadēs aliis mediis.

Pacem/ r si quid pace rerū optabili⁹. Obstupui fluctuatusqz sum
vehementer/ optime frater/ audiens/ metūqz reuoluens. qd̄ id ne-
gociū esset/ q̄ tanto pe ad vindictā exarsisti. Cauebis/ rogo charissi-
me frater/ per qui me ita cogit amorem in te meū/ ne manū tuā san-
guine defedaueris. Ne opes/ q̄s oīs vita tua congescit/ breuis ho-
ra eripiat/ r tui nominis celebratam diluat/ quo tibi piculū ami-
cis tristitia non deesset. consule tuo facto/ cōpescabant ire violētā

pmitte/te mitige? r in bñaniorē vertā sniam. Nulla maledicentis
oīo teledere p̄t. q̄ppe vera necesse ē/ bona p̄dicet. falsam/ vita/ mo/
resq̄ tue supant. floccipēdis si sapias/ q̄d ille mēdacioz decocto/
suis bubalinis mugitib/ in te obgāniat. Quis ei poterit cū dicaci
tabula/ h̄bis p̄cedere/ cur? h̄ba poti? tanq̄ insulsi/ aselli rugit? esti
mabis. Contēnēsq̄/ si sapias alto aīmo illū ibecillē trūculū/ vilissi/
mū fungū ex terre putredine natū. oīm q̄ boīm facē/ q̄ (vt ait laec?)
alterius reb/ marcesserit opimis. Velim igit̄ illā p̄tē luti vilissimā/
illā vltime fecis sordiciē despicias/ tanq̄ illū lepusculū/ quem ca/
nes alexis nō inuaserūt. Nec tibi sit cure/ quid insulsi/ illi con/
uiciator tuus/ nulla virtute redemptus/ dicat/ agat/ vel moliatur.
Non ē viri ranaz cōuicis/ aut muscarū murmure deterreri. In/
micus solū volūrate est/ non potestate ledendi. Parui habeb̄ p̄/
sus illius misereri pediculi morsum/ quem facile poteris (si voles)
inter vngues cōfugere. Noli sua ventositatis tuba moueri/ de cui?
gladio nō paueres/ qui vir tibi calceten? se erigit/ qui non tam mor/
su/ q̄z sibulo potens est. Clamaui/ clamo/ semperq̄ clamabo/ nulli
pendas quid tremule cicade murmurant. Spernit leo pampiliōs
Ualeto nō minus q̄z qui omnīū maxime.

Responsio fratris in proposito suo constantis.

frater fratri felicitatē dicit. Est r fuit/ semperq̄ erit (optie frater) fa/
cilius p̄sulere/ q̄z obsequi consilijs. Permāet ille/ de quo scrib̄ sua
in malūolentia semper/ vt sulphurea vena calens r fumās/ oīm q̄
viuūt deterrim?. Qui non desinit me indefesse/ nouis quicq̄z inse/
crari/ quē si patiar/ tua p̄silia p̄secutus/ cornua dederō viciatori. vi/
deborq̄ tacens/ q̄ de me p̄dicat p̄cessisse/ r lucē fugere ac latitare/ te
nebrisq̄ celare pudorē. frontē illi o p̄ponere statui/ sua fronte duri/
ōrem/ vt qui bene loq̄ nescit/ dicat bene conticere. fiatq̄ doctior fer/
roe magistro/ ne latius in peiora diffluat/ omni terrore depulso. tā
magnus r tibi animi estus vt meip̄m tibi abesse sentiam/ r tan/
tusq̄ passionū impetus/ tuum sanctū consilium superaturus inua/
sit/ vt si illi obui? fiam/ non manus potero continere/ que nō eo ten/
dant/ quo eas ducat/ impetus. Nescio quis vspiā sibi satis cōstet/
qui equo animo amnia ferat/ qui vbiq̄z r semp sibi p̄pi/ paridemq̄
p̄maneat. fortune omnia mādō vincatq̄z ille/ quē vincere mauult
Uale r te diligentem dilige.

**Alia responsio fratris cōsiliis fraternis obe
dientis.**

Solium XIX

Mille itē / 7 mille milliesq; mille salutes. Nō satis penes me erā!
dū tue littere sino 7 scō consilio plene / mihi sunt exhibite / quibus
ego sicredi ad me / vt ianuā nihil magis exopto / q̄ inter illuz / de q̄
quo scribis 7 tue / murus semper intersit / qui vtriusq; salutē cōsu-
lat Crede mihi / magno aīmo eū contemno / ac ip̄m sic estimo / vt ne
minē minus. Tanta enī ratione cōsulget tuū consiliū vt nemo (ni
si mentis inops) illi nō obtempat. Eatq; igit̄ suis spacijs / suis vta-
tur moribus / tandē se in sceno sue malicie submersurus. Vale. has
aptas linquo. nō enī tps erat. nec fuit opus firmare sigillo.

Alia responsio in optimā partem adiunctis rationibus

Salutes numero multas / mole magnas / pondereq; onustas. Ac
cepi litteras tuas / frater / vsq; ad cor / dilecte / sani consilij plenas pa-
tientia suadentes omni vindicta semota. Sed vt aperto tibi cor /
de loquar. vt soleo / facilius queres q̄ inuēies / que omnia equanī-
miter patiat̄ / vir vsq; repit̄ / qui non interdū passione vincat̄ /
licet multi / euz valent recta consilia egrotis prebent. At ip̄i (vt pa-
cetua dixerim) si doleant mente excidant. Non possum (fateor) ob-
liuisci vulnerū / que nouis ictibus continuo in crudescunt. non di-
gne ferre possum / nouo semp obprobrio / nouoq; ludibrio / lesū ac-
lusum iri / 7 vbi in mediū per pulcre ducis / poeticū hoc / q; culicē ele-
phas minime curat / facile ex aduerso / poeticū eque vulgatū reddi-
dero / elephantēs scz porcina voce deterreri. Nec esse facile iuxta vi-
peram / securū somnū agere. Prestat ille vesanus quinciatōr me-
us / in suo sibilatu serpentino / omnū que viuūt truculentissimū /
qui semper frendet vt lupus / spumat vt aper / nec desinit in me acu-
ere dentes 7 vngues / cui nisi restitero / iam virtus vicio victa puta-
bitur. Uideborq; tacendo concessisse / que potius liuori / q̄ verita-
ti accōmodat / cuius malicia vsq; adeo iam exarsit / vt nūc eius flā-
ma cōtemni non possit / fecit lōga patientia mea q; errores suos se-
curos existimat / hinc in oēm maliciā defluxit / omni timore depul-
so. Immodē lingue est illori smonis / cuius rostrū / longa multaq;
dicacitate / crebras vndiq; lites eragitat / vsq; adeo ip̄etuosi piculo-
siq; status est / vt etiā fara cogeret emere faris. Dabit si vixerō / sue
malicie penas. calet mihi animus / quem velim potius re / q̄ verb-
ostendere. non est quo secus eius furori / quoue aliter suis insolē-
tijs / temerarijsq; cōnatibus occurratur. Statui ego hoc in casu p-
prio / sentui credere fortune omnia mandans. sed reliquis in omni

bus tibi obtempabo. nō minus q̄z hasta militi. ⁊ folia ventis. **U**ale optime frater. meqz semper animo gesta.

Reternum alia responsio ad idem in aliā sniaz
Zerissimarū salutū in mensam abundantia. Accepi litteras tuas
charissime frater/multa ratione contertias. quas si cōtemnerē/nul/
lius ratōis gustū haberē. Nescius tñ sum. si mihi obuius esset/an/
ardore facio. vel rationē ipse ardoz suparet q̄ tñ potius tua cōsilia
amplectar! spem iam habeo/nondū fiducia. paulatim tñ ad me re/
do. q̄ mihi ipsi absens fui. Spero q̄ tua ego auctoritate propulsus
cauebo/ne temerariā. incautāqz manū/in misellū illum extendero.
Nam clare perpendo/supuacū esse ab homine temptari. qd̄ vin/
der erberus est facturus. Est enī mihi magno ponderi p̄siliū tuū
qui te mihi alterū semper Scipionē. alterūqz piladem sum expetū
a quo rectā mihi viuendi normā semper conabor elicere/citiusqz il/
lum amozē tui odiisse destinā. q̄ illi^o odio/quicqz de nostra beniuo/
lentia derraham. Scio enī sapientū esse/delicto suo nō aliorū in/
iuria cōmoueri. Licet enī sua inuidia male mihi placuerit/inuidie
tñ causa nunqz displicuit. Ideo enī mihi molestior est. quo eū p̄ssi/
us intueor. Incipio oīa sua parui habere grās agens imoztali do/
qui me eius dissimilē fecit. Id mihi magne spei argumentū fuerit. si
eidē valde displiceā. qui omnis honoris omnisqz pudoris exclu/
sit officiū. Interea poterit p̄tra murū. virgis certare/atqz inuidia/
acerboqz odio insanire tādēqz flāma inuidie sue in solum fumū re/
soluet. Ex quo magis et oculi crepēt dolore. semper studebo mihi
virtuosior/meisqz officiosior esse. Si satis quo angat habiturus
est/nos at quo rideamus. Vale in eo qui oīa valet. Ex. N. tarde.
iij. Maij. luce cadente. volante noctua/nūcia noctis.

Auisatur amicus sup emulozū machinatōe
Felicissima aceruo magno salutes Dabes(charissime vir) in curia
regis vbi fidēter versar. vehemētes tui nomis inimicos. qui nisi
tibi caute prospexeris. tue fame maculā mox ipingēt. atqz eorum
maculā tandē senties. latius in tutū malū erupturā. si non tam pru/
denter q̄z vigilanter occurras. Tacere non potui. amoris incēdio
p̄citar. Sed non loquar ap̄tius tibi. qui rez tuaz p̄spicax es q̄ ex
his paucis facile cūcta colliges. Dia nāqz narrare plura res eēt. lō/
giori tpe/debita multo attramēto digna. lōgaqz papiro Care vir/
lis bōa valitudine firm. ⁊ si qd̄ ex me velis māda fidēter. nūqz fue/
rit mihi laboris gen. vllū durū. qd̄ mihi gatie tue precium ponat.

Et pictavis iulij terciā / sole cadēte cena peracta / ocius q̄ sole sua
lumina spargit

Responsio ad precedentem

Plimas amore sincero salutes. Sūt mihi sp̄ lre tue fidissime vir)
validissimū pign^o amoris que tū (vt vez fateat) intulerūt n̄ ūc nūc
cordi meo puncturā acutā / iniecerūtq; aurib; meis (vt aiūt) p̄ uli/
cē q̄ noctes plēs / motu suo / atq; susurro / mihi oēm quietē ad emit
Cōtra qd̄ sola fuerit medela alia eplā tua q̄ qd̄ rect^o explicaueras
significat^o promas. Tu igit cura vt oīa plenissime nozim. s; ma/
gis vt valeas. ⁊ plimū rogo scribēdi ineptie parcas / nā q̄ magis in
caractere / in quoq; stilo defectū est. eo magis animū meū in te be/
sisse puta bis / amicā fidē / nō picturā / nō verba querentē.

Alia respōsio ad idē in aliā sententiam.

Integerrimas bona mente salutes. Lras tuas (ornatissime vir)
non qs optauerā / sed q̄les esse sinūt fata mea tandē accepi In qui/
bus (⁊ si nō ceteris) hoc vno tñ oblectatus sum / q̄ propensum / in/
regrūq; amorē / in me tuū p̄spicio. Pro quo / si grās tibi satis dig/
nas / satis plenas / satisq; maximas non valeam rependere. dū be/
nescioꝝ memores / multa tibi cumulata mercede rependant. Sa/
tis cōiūcio si nō augurio falloꝝ / quos tua verba respectant. s; figari
vela stantes oculos / inuenientq; me eis colubrū esse / si mihi sese
p̄beant scorpiones. Vale / valeantq; nostri amatores. sed olores
valeant / vt me valere cupiunt. Interea quoq; si sic libeat / clamēt
oblatrent / suoq; latratu ista rumpant.

Rogatur amicus vt libros nouo characteri

fandi stilo impressos emat pro amico.

Leticissimas hylarissimo corde salutes / mitto hūc nūciū antuerpiā
(honorāde p̄ceptor) p̄ libris de hac noua imp̄ssura curētē p̄pan/
dis. S; qm̄ nō est ip̄e ei^o rei cert^o / satis cognitor scribo ad te vt illi
in hacre p̄stes industriā tuā / videl; vt characteres / attramētū / pel/
les / emēdatōz / ⁊ cūcta aspicias. p̄ciūq; ponas iudicio tuo qd̄ mihi
vt in ceteris oib; ita h̄ in negotio erit potissimū. Pecuniā patā bz.
tū sup̄est / vt te adiutorē hui^o facti falli nō metuat. Curā igit susci/
pies h̄ causa mea / simulq; mihi mādabis / vt tibi patissimo / qd̄ p̄
me fieri voles Si petis / q̄ valeā / p̄fecto leri^o / dona dei q̄ piscis in
vndis. Opro sic / etiā valeas / ⁊ quidē fenice diuturnius

Ad precedentem epistolam responsio

Desiderijs tuis / p̄mpto cū aīmo / famulatū. Nihil mibi amice
p̄bare) iocundius est. q̄ amicoꝝ pere desiderijs / maximeq; tuis
qui me semp̄ plenis affectib; dixisti / atq; om̄ia amicitie iura icussa
solidaq; semp̄ p̄seruasti. Quaque versū enī flector / fauoris in me
tui splendor multos video. Nichil igit̄ mibi iocundius / q̄ tibi
seruitio et vsui esse. Curabo libros (quāti equū erit) emere. Secus
nō delectaret emisse. Nam mala emptio semp̄ ingrata est / eo maxi
me q̄ exprobrare stulticiā ementis videt̄. Multi tibi hac in re ser/
uient longe cautius sed cōtendere aūsim / q̄ nemo libentius. faci/
am que potero tam diligenter q̄ volenter. nec fidelitas aberit / si for
te industria desit. Et si quid reliquū ex me velis / tibi p̄suade / q̄ nō
(hercle) tam tua sūt / que tua sūt / q̄ que mea. inter q̄ ego differentiā
nullā statuo / nisi q̄ illo differant q̄ intenti^o me tua / q̄ mea excipi/
unt / quo tuoz denarioꝝ q̄ meozū / in emptōnib; partioꝝ essez. Va
le in eo qui terre flores sparsit et sydera polo.

P̄tuntur littere ab amico.

Salutes. Non desinā (optime frater) te aīmo sequi / r̄ lris / done te
videro redeuntē. Interea tñ etiā atq; etiā tuas litteras peto / nostre
amicicie clauēs / r̄ anchoras / quib; amor noster aptus semp̄ relu/
ceat mane atq; p̄sirus. Et si quid ex me vis p̄cipito / nullū mibi pō
dus graue erit. quod meis humeris adiaceris. Vale sanus / viue
quietus.

Alia epistola petens idem quod prior.

Salutem cū felicitate p̄henni. Absentia tua plurimū mibi mole/
sta est (sidentissime frater) que cogitatioēs meas in gīrum rotat. et
more pile / huc illucq; iactat. ferre enī nō valeo / me nullas litteras
memorie testes / ex te recipere / qui tñ nunq; tam absens es. qui nō
mecū quaque versū flector / viuas habites. colloquaris. Aperto nā
(vt aiūt pectore nō ficta fronte / te dulci amore p̄lector teq; in ami
ciciarū tabellis adamantinis / vnde nō facile delearis in sculptū te
neo. semp̄q; tenebo. qui absens tibi. aīmo tñ p̄sens / r̄ lōginquus
fuiro sane p̄pinquus. Expecto tuas litteras vel qđ potius velim te
redeunte. qui certe venies. tñ mibi gaudum tecū adduces. q̄rtum
michi d̄ doloris abscedens ipse reliquisti. Sis valens et viuuto le/
tus. paratōq; ineptie. dedit nam festinantia calcoꝝ calamo. digitis
quoq; pennas.

Responso ad predictas.

Solium XXI

Salutes plurimas ex centro cordis egressas. Non consueui (opti me frater amicis vt floribz vti. tam diu caris q̄ diu recentibz. Sed vt purissimo auro. cuius vetustas in precii addit. nec sic alia obli/ uia letheo ex flumine bibi. vt non veteris nostre amicicie. tuiqz in me fauoris. plene meminerim. Omnia eni merita in metua mltas splendoris sui in me ostendunt imagines. cremenitqz nouu quali bet die capiunt. quasi vnū quodqz gradus esset in alterū. Velim er go tibi peruaideas. me tui verū ac fidū amicū esse. qui pre me semp cepi ipam amiciciam aīo ⁊ rebz esse fouendā. quā nunqz curauī ad calculū trahere. eamqz buccinari verbis. vel pingere loquacibz pen nis. Sis valens ⁊ felix. ⁊ annis viuito multis.

Amicus rogatur vt certo in loco cum amico conueniat

Plurimas / effectu immenso salutes Duz reficiēdi mei gratia / vir predilecte hesternā post cenam. in deambulatōne me contulissē. aduenit mihi nunci⁹ tuus / suauissimas litteras deferens. In quibz visus sum mihi animi tui vultū. tanqz in speculo contemplari quē nūciū letissimo mox vultu bipatentibz vlnis excepi. Et qz has pñtes multa celeritate conscriptas. ad vos rursus ferendas comisi Quibz vos certiorē efficerē. mihi eodē momento. inopina qdā no ua aduenisse. q̄ me antuerpiā ire cōpellit. Et qz semp tua amicicia delectatus sum atz cōiuctu. Terogo (p dulce illud amicicie nomē. p qz reliqua omnia q̄ in amicicis dulcia nois) illic mihi fer. ta q̄ta obuius fias. vbi si te non inuenero. lux mihi tenebre. ⁊ candida nigra fient. cunctaqz mihi tristicia erunt. nec panis edenti. nec sapiēt vna bibenti. Ubi tamen ex aduerso si fueris pñs amara dulcia vi/ debunt. ⁊ aq̄ vini vigore habebit. illic iā oīa corā agemus. libereqz pferem⁹. atz vuarz liq̄res iocūde bibem⁹. Interea esto valitudie p/ sper. Ex louanio adeo festine. vt calam⁹ suo cursu lepusulū equet

Petitū consiliū et iuuamen in permutatione beneficij.

Accepi celeberrime. vir charissime p alienas linguas. alienosqz ca lamos. tui nois dulces salutes. potius tamen optare litteras tuis digitis scriptas / sed longe potius tuos vult⁹. ⁊ spirātia ora intueri que mihi alto in pectore sculpsit amor ⁊ fixa tenet illa. que litteris comississem alio pproperante. harū latoz mee mentis fid⁹ ianitorz re/ terabit. petitur a te opē ⁊ psiliū d pmutādo bñficio / cū tuo vicio / cū q̄ mihi clare est amicicia / ⁊ familiaritas ingēs breui exora. ⁊ lex

diuulsi confirmata. Cupida diu mente desiderauit ad locū natalē yr
de puer excessi redire. illicq; terre / q̄ me paut infātē / vite reliquias
dedicare / ⁊ mozi vbi ortus sum / ⁊ vbi reputauī sepe iri. Sed vale.
putabā calamū frenare. sed rapio.

Epistola credentie cum petitione responsi.

Salutes p̄speras atz felices litteras tuas recipiēs (vir charissimē)
videoz mibi videre humana quedā ora cordis tui / q̄ mibi tm̄ gau-
dij attulerūt / q̄ntū magis h̄re possūm⁹ q̄z dicere. Nō tā miles eq̄s
gaudet / nō tā piscator aq̄s / nō tā in arte pugiles. metrisq; poete / qu-
tū ego tuis lris exulto / in q̄s appollo suū ingeniū fudisse videt. Ro-
go igit p̄ harū latoz ē (quē affect⁹ mei arbitriū teneo. ⁊ mētis mee in-
terp̄tē) ad me iudiciū tuū scribito / sup̄ his q̄ tibi is latoz deuelabit.
q̄ mei pectoris clauē gerit. Vale in sūmo ioue / q̄ tibi adaugeat vi-
res ⁊ annos.

Ad precedentes epistolas responsio.

Clariss occupo / amice ad cordis centrū vsq; dilecte. Nec ociū fu-
it / p̄mā de p̄ceptoz / yr latius scribā. nechoza sustinet. Tu igit lrarū
mearū ineptie p̄cas quā festinātia struxit. Nec duo adūbia nō coe-
unt / cito ⁊ bñ. Tacere tū nō potui / tui amore deuict⁹. Errat ille (yr
auctor ē seneca) q̄ amicū in atrio q̄rit / ⁊ p̄bat in diuio. ml̄tū ireret
q̄b; auspicijs amicitia inchoat. facile abscedūt vase ex hausto / q̄ so-
lā vni dulcedinē q̄rūt / ap̄d ei tales / raro de pastu ouiu sed de lana
q̄stio ē. Creoz ei / vicin⁹ me⁹ seipm̄ spectet / ⁊ vtilitatis sue cā te at-
trahat. Nec amicitia si ita gemiata sit yr inceperit / ita desinet. ⁊ que
desinit vera nunq; fuit. Necesse ē enī in amicitijs / inuita inter se / ⁊
ex̄t̄ cōgruere. sed de h̄ lati⁹ nūci⁹ q̄dē secretū cordi tuo inculcabit.
cu⁹ clauē possidere scripsisti. Nūq; siti affect⁹ tā gausius ē / lapsus
clarissimi fontis / q̄z fueri ego amenissimo tuarū lraz sono / q̄ tuam
ad originis patriā te redditurū / dulci augurio nūciabant. Ubi neq;
mo / donec viua me tuo a latere / tuoq; amoze semouerit / nec tanq;
p̄lam / yr tullius inquit / retorserit. Amice me mibi charioz / si vale-
as gaudeo / si gaudes ego triūpho.

Arguitur amicus domi semper permanens

fortūas spatas cū salute. Scrib̄ crebro / aīce luce mibi charioz / q̄
q̄z p̄riri me visitatur⁹ es. s; hm̄oi q̄primū nō dū vsq; appuit. s; h̄
ē. idq; ipm̄ sp̄ fuit ⁊ erit. q̄d leuioi flutu ex cglamo p̄ba / q̄ hoīes e-
domo p̄siliāt. Si scribere ⁊ facere ex eq̄ eent. tā longo me retro acto
rpe visitasses. Nolito / rogo / te diutius lucifugā facere / nocticoz acti.

Soli. XXII

si sem / lūis hostē. Quid eī sibi h̄ vult q̄ sp̄ domi p̄manes / ea q̄ vte
ris vt sepulcro i q̄ teipm̄ totū ifodis / ac tibi p̄petua māssio eēt / q̄ vi
deri nulla re alia / q̄ soli q̄ est / cognoīe / soliu sc̄z ocū glari. Pro iuce
q̄o plūbū e pede / idue poti⁹ plumas ⁊ alas / ⁊ noli i latibul' ifurinis
q̄ delitescere. ⁊ te more talpaz i cauinis abscondere. Qd nisi fecerit
teciū iuuenali ignauissimi gener' dixero q̄i tecto gauderes ⁊ vmbra
S; vale feliciter / mei sp̄ meoz ⁊ amās. Ex lo. ianuarij septia nocte
p̄fūdo / dū clara iā lūia stella fuderunt.

Opera amici presentatur amico ad urbem ro manam migraturo

Si velis / optime vir / p̄ ml̄tū gaudeo / nihil iam est qd̄ magis erop
to. Aures adūsq; meas p̄ueit te ad nos n̄ rediturū / s; fore terom a /
nā p̄fecturū / ad urbē / bñficioz ipetrādoz grā. fuit mihi gr̄tissā sp̄
rūa p̄ntia / q̄ mihi iā molestior ē tu⁹ abscessus. Cōptū dū habui / q̄
lōgo retro tpe atq; q̄ alte aīmo tuo amorē mei isculpserit / h̄ tibi sp̄
in vsum fuit / te amantes amore p̄uenire / ⁊ superare. Rogo creber
time ad me scribas. oblectamine enī litterarum tuarum vit men /
tem valeo saturare. interea paudat deus iter eunti. ⁊ si quit huc lo /
ci curari / sollicitariq; velis p̄cipe volenti. manda parato / sarcinis
enī tuis delector / adeo quoq; vt mihi dulcissimū duxero sub face
tua succūbere. Tu vale feliciter frater optīe / atq; equus te amet iū q̄
piter teq; sanū ⁊ faustū p̄ducat atq; reducat.

Ad epistolam precedentem responsio.

Salutes plūmas cordiali amore cōneras. Accepi l̄ras tuas / ami /
ce peramabilis / fauoris plenissimas. quantū mihi prodesse potes
non sum ignarus / ⁊ quantum velis sepe expertus / cū vtilitas mea
cordis sp̄ tui vltiā tāgat. scribe nūc queso / quo tibi in vrbē auxilio
p̄sim / q̄ etiā si tacueris dabo tamen opam vt filio tuo de bñficio
aliq; / apl̄ica grā. p̄uideat. Tu interea curabis ne p̄ icuriā / numiāq;
molliciem / obsopire eius ingenium sinas / neq; eum familiaritate
inītio perdas. Peruigili enim ingenio / memoriaq; tenacissima vi
get. Que audit mor' concipit. itaq; ad manū recitat / vt nullo vnq;
h̄bo enī memoria soleat decipere. Consulo ne eum a studio detra /
has qui ad litteras natus est nec verearis expensas. oīs enī adole /
scens ingenio / indole / bonaq; pollens voluntate / similis est agris
fertilib; / qui longe plus reddunt q̄ acceperūt. Quid enim tibi dul /
cius ingenioso filio / qd̄ enim carius tuo / qd̄ amabilis vnigenito.
d ij

quid suauius eo quē sup suo merito/coactus est diligere. fines do
parcito mihi nō plura scribenti/ qui hachora meipm mibimetipsi
furatus sum/ ex magno occupationū meaz aceruo/ qui dum plura
volui vix ista potui. Tale rē.

Commendat causaz matris. aduocato litteris recordaticijs.

Salutes innumeras rosīs / r violis / ameniores! Si quid roboris
apud te meis in precibz situm est (optime vir) ad te etiaz doctissime
ex irimo cordis affectu precor / veriusqz supplico / vt matri mee (que
ad te pficiscitur adiutor sis atqz patronus / cui adiunxi comitē be /
ne instructū rerū et cause / quā rausanti cupio in iudicio claritate tui
verbi illustrari. vt potētius in aīmū iudicis cadat / vi sua instructa /
r luce orationis ornata. essem ego scribendo plixus / r onere precū
valde molestus / nisi vsqz eo mihi de tua bonitate psuasissē / vt nō
tam necessariū putē tibi mei animi estus / desideriaqz mea longis
verbis cōmendari / quā inter tuas amplissimas occupatiōes cōme
morari / itaqz recordaticias magis nunquā cōmendaticias litteras
scribo. Satis ē si scias / nō opus est te moueri vt facias / que ad mea
vota / in aīmō semp tuo calcaria geris / videro / era duerso ego / qz ti /
bi semp paratus vtilisqz fuero. si pascaris aliqd officīū ad acquitā
sit. De nouis paucū certi scribere possū / nisi qz multa apud nos bel
loz surgant tonitrua / r coruscatiōes. vt inā pluuiā nō grandinē ha
berem? De conamie regis nostri quid / quo / qua / ignoramus om /
nes. In piculo res nrē sūt / qz in hac area versamur / vbi huiuscemo /
di palea teritur. Tale et quidē valentius / qz in siccis stipulis ignis
r me extra memorie tue sinū nō pmittas decidere / quā tuluscūqz cē
sum semp ego tuus sum / hoc certius oracīs vatū habeto. nunquā
mihi ad tua vota conatū defutur / si forte potentia desit. Ex bono
nia celerius / quā suos spergat radios phebuis.

Intimatio pecuniarum leuatarum. cuz despe ratione recuperationis.

Salutes plūmas / amen o splendore secundas. Litteras quas be /
sterno vespi a te accepti / amice fidentissime / gressu / vt aiūt restituti
neo frere sunt / que ematū decima a te pfecte / vir eius vltima tandem
fores meas pulsauere. det deus reliqs / qz ad me daturus fueris / vt
leporinos pedes aut plumas aut alas vt celeriores adueniēt. Dō
hortatus es / mītra diligētia implere curavi. sed qd oīm mīme velim
ad significare pelloz / nihil tibi eē spādū de nūmis recupandis qz

Folium XXIII

dño petro p te lauandos credidisti. Pugnauit eni cũ inopia diu
z prostrat⁹ cecidit. Qui qm̄n⁹ soluere pr⁹ eo xboz pl⁹ hz. Polli/
cet perpulcra z pluriã: z termis qz breuissimis. Ut itã dulci qdaz
suauit loquẽtia / q durissimos lapides demollire posse videt. Sed
ex eo / pter xba / nihil expecta. Nã q̄ antea rerũ z mercũ / iã solozũ
xboz mercator existit. fidẽ multã habere in verbis / vedẽtiũ ver/
ba / nõ expedit absens tibi eẽ debuit tua prudẽtia / dũ illi pecunias
tuas leuãdas comitteres. Ubi nihil sec⁹ visus es facere. q̄ si fame
lico casso pisces custodire iuberet. Sed eant hec / z let⁹ esto arras
soluisti q̄ te faciãt cautiore. Rursus clamare / optie vir / vt in cal/
ce lrãz oim clamo / q creberre ad me lrãs dares in qb̄ mihi nun/
q̄ satietas vlla fuit / nisi vererer / vt iocari soles / q me cuculũ a ppl
lares / vnice sp cãtilene cãtatorẽ. Duo eni diuti⁹ desidero lrãs tu/
as / eo magi magisqz eaz apud me desiderũ augescit. Gratissimũ
mihi feceris si huic mee / tãte z tam suauissimie liti. aliqui potũ affe
ras / atqz etiã ppẽdas q̄ siciẽti tãtalo / nõ sufficit guttula ros. Na
leto / locũqz meũ tuo in pectore saluũ teneto. Nã tu in meo hitas /
a q̄ nũqz tps / te q̄ vis euullerit. Ex. II. maij die vltia. z vltia ho
ra. galgalus eni pco tempoz / mediũ iã noctis incinit.

Petitur frequentiores lrẽ amici et sua pñtia.

Immẽsas fauẽtissimo corde salutes. z a te fili / charitate frater di/
gnitate iã p z pceptor amatissime. Licet tuo noie / tuaqz fama ple
nus suz / ipleri tñ poti⁹ tua pñtia exopto. Crebrioribz te laceſso qz
par est. litterulis trãsgressoz slo / nisi tua hũanitas mihi pateat / me
qz apud se in amoris dulcedie nõ seponat. Ceterum / nisi vererer in
transgressionẽ addere / summe de crebrioribz mittendis litteris in
festare. pceptor charissime / opto te diu z bene valere cui semp ser/
uus fuero qntũlibet absens. Si aut ipẽ petas qz valeã ita profes/
cto. vt nihil mihi seruo tuo / pter tuã pñtia abesse viderur

Ad precedentem responsio.

Salutẽ plurimã / amorisqz ostãtia. Miros vir pstantissime / q̄s
tibi mei imaginẽ adeo impſerit / q tu pceptor meus z dñs / me pa
trẽ / me pceptorẽ / atz te seruũ a ppllares nisi hoc effecerit magn⁹ in
me amor tu⁹ / qui me fingis qualẽ me optas. Conaris qz in extol
lere / z vbi ne quis ipẽ descendis / vt me tibi vl pferas / vl comodi⁹
eques / q̄ me illudi atz rideri cederẽ / nisi tue virtutis z notissime
fidei candoz obstaret Sed mihi crede / sic me existimans / reuerbis
emptozes. Discute igit nõ mei opz / sed tui erroris imaginem noli

sic habitū mee mētis induere / quē coact⁹ eruas dñi p̄i⁹ aspeteris.
nec lati⁹ rogo q̄s ē de me dicitō. s̄ certemin⁹ si qd̄ mīmo min⁹. Ju
diciū oē tecū ē / vbi amor iparat. nec poti⁹ amatori credēdum q̄s of
ori. In iudicio pares sū. errāt ambo / s̄ alter honestius. Breui ad
te venturus sum / quo animus meus / qui scriptu plane ostendi ne
quit / verbis appareat. Interea vale.

Amic⁹ rogatur vt fratre iducat cauti⁹ mercari

Salutes plurimas / sine atqz mēsurā carētes. Nō ego sum nesci⁹
fidissime vīr / q̄nt⁹ sit amor in metu⁹. q̄ fides / q̄ obſuantia. Noui
etiā modestiā tuā / q̄ egre latur⁹ fuerit / si p̄libo s̄bis abs te petā. qd̄
tua sp̄ōte sis factur⁹. Soror mea moriēs filiū reliq̄t / q̄ sepe ad loca
tua nauigio p̄ficiscit magna aggredit. formidat nihil. ⁊ alta conat
nimis at vētis fidit. ⁊ pelago / nimisqz fortūe cui⁹ ars ē metū deme
re / vt licētī⁹ feriat. Nescio q̄ astro nat⁹ / oīa appetit sup̄ vires. Ro
go s̄bis dulcib⁹ / eius cōpelcas impetū / ne sua pdat. se seqz p̄cipitē
dedat. p̄bis ē morib⁹ / ⁊ ingenio claro. sed qd̄a h̄z. nescio quid lōge
se altius tenes quid velim. Cupio scire qd̄ agas q̄ valeas. ⁊ q̄ in
statu res tuas collocaueris. Vale oī validitate p̄spere. Ex yp̄is
septembris sole decimo / raptius casu coruscū luminis.

Commendatur causa vicini amico

Salutes p̄im tibi nunciū meo noīe dabit / qui tñ / si oīs q̄s tibi
adesse velim / p̄gat depromere / citius lunā manib⁹ captauerit / vel
vltimā attigerit equozis guttam. Habet rem viciniū meū tangen
tem / tibi exponere / quā si duxeris foueris / adiueris / nō me videb⁹
fauoris inminore. totū enī id mihi factū accipiā quodcūqz in eū
p̄gesseris. Omitto rem narrare serie / ⁊ circūstantijs longiore / q̄
paucis dici queat / quā eius qui has defert organo / cōmodius au /
dies. non tamen dedignaberis rogo / si v̄l tue dignitati / v̄l mee vo
luntati / sermo ei⁹ non vsqz satis p̄gruar. cui⁹ simplicitatem facile
fueris tua industria suppleturus / quē nec Pallas docuit / nec in /
struxit Cicero / tenuis ei sapientia est / ⁊ minor eloquentia. sed qn /
to prudētia deficit / ⁊ faciēdia / rāro fide p̄stat ⁊ f̄itate. Sicqz alter
alterū purgat / vt qd̄ or̄sum p̄dit / alioz sum affuat. Tu felix vale
tpe longo. Volatim ex bzugis / iulij quinta / rapida veloci⁹ aura.
Tuo q̄lo / genitori me cōmēdatū facito qui quotiēs amicos meo /
ria voluo / mor semp̄ inter p̄imos emergit.

Ercusatur scribēdi ineptia cū credētia latoris

Salutes / et gaudij altū aceruū. Non tam gaudet culminis aure/
is ceres / nec maturo palmite bacchus / quanto gaudio tuis litteris
sum affectus / suauissimis / quidez miro artificio / subtilissimoq; vi
lo contextis. quibus vix ausim respondere. ne videar eloquentiaz
violare. Proxio igitur pavidū calamū / nō potentē quod parē/
vel te dignū effundere. Litterarū igitur vices latoꝝ suppletur est.
qui te teste / fidus et verax est. Nihil aliud restat / q̄ asit ei memo
ria tenax. Parcito in epite stili / de formisq; characteri. fecit festinā
tia q̄ non tam litteras / q̄ muscarū lituras depinxisse videoꝝ. Si
quid reliqui exime velis. mihi fidenter precipito / qui plus oblecta
menti / tuis semper in seruitijs sumpturus sum. q̄ in melle musce
vel in neputa cactus. Vale iocundissime. Et Colonia iulij vltia.
eo mane dum adhuc nondum fulgoꝝ p̄bebi ymbꝝas noctis ob/
sterferat.

Conquestio fit de socii immatura morte.

Dum famulus tuus sese mihi obuiū daret / continere nequiuī / qui
non inimicaturam consodalis mei mortem / in tuo sinu defleuisset
Qui raptus satis / septembris prima / immatura morte mergit ve
stem mortalem exutus. Quis non doleat tante indolis iuuenem
primo iuuentutis flore extinctum / summa consecuturū / si ei vir/
tutes maturuissent / qui si lacrymis redemi posset / omnes sui con/
sodales in lacrymas liquecerent. Mirum dictū est q̄ dulciter vi
ta defungit. ita enī propinquare videbat ad exitū / vt si in portu na
uigans paulatim vela deponeret Vale. hoc scripsi noctu ieiunus /
qui die pacta / ne adhuc panis micellā gustassem / vel liquoris gut
tulam. Sic lacryme / sic gemitus / sic dolor ipse imparūt. Longior
essem / sed tristis est animus / tristis calam⁹ / triste sigillū.

Responsio cōsolatoria sup epistola p̄cedente

Plurimas (depulso dolore) S. Lrās tuas legi / singularis ami/
ce quib; lacrymarū guttulas imbibitas vidi / que cari socij tui in/
terruptam inter prima incrementa indolē / et tuū dolorem nuncia/
runt. sed consulo charissime frater desine diutius dolori intabescere
re / modūq; serues / qui nec impietate patiat̄ur / neq; insaniā. Dis
modus in medio est. scio nihil difficilius / q̄ magno dolori impia
dare / sed nihil mulierib; q̄ consumendū se dolori committere La
crime sunt arma mulierū / quid enī mirum iuuenē mori / cū nihil
aliqd̄ vita nra q̄ ad mortē iter est. que q̄ furia p̄ eo tantope dolo
re q̄ nunq̄ doliturus ē / non reliquit illete sed ḡcessit / q̄ et mortali

carcere emissus! hec mūdāna ex alto iā despicit ⁊ deū propi^o intue-
tur! frui nūc ap^o ⁊ libero celo/lycē non pdidit/sed maiorē nactus
est. Scias ei nihil pfuturū q^o doleas! ⁊ oculos tuis fletib^o exbau-
rias. facili^o enī te dolo^o tuus ei adducet q^o ei ad te redirent. Ua-
le/non lani^o scribo/puentus noctis ab ymbra.

Ad idem sub alia forma responsio.

Ingentes salutes/cū sincere dilectionis affectu. q^o primū/carissimē
vir consodalis mei/percordialisq^o amici obitum scissem/ad p^ori-
mā rei famā corruī miser ⁊ velut repentino fulminis fragore diri-
gui/atq^o mox mihi mortalia cuncta viluerunt. In eo tanq^o in spe-
culo video quāta rerū nrāz firmitas ⁊ quid mihi nunc spei super-
sit admonēor. Id nobis anim^o erat/vna etas/vna fides. vnaq^o vo-
luntas summa quoq^o studioz paritas. Uno enim calle gradieba-
mur vnū terminū petebam^o vnus labor/vna erat intētio/vnus
vtrinq^o finis esset. idēq^o sepulcrū/⁊ qnq^o scio (optie frater) viri esse
primū quidē dolo^o p^oellere/primū extinguere/terciū moderari/
vltimū abscondere/me tū dolo^o vsq^o adeo euexit/vt qd agam ne
scio. Noxiar/nisi dolo^o in fletū/lamenta q^o profudero. forte da-
bit protractio t^opis/quod ratio nō potuit. Oculi madent lacrimis
saluunt mihi p^ocordia/tremant manus/dissilit e digitis calamus/
vix valens depingere/sed vale tamen.

Alia ad huc responsio ad idē sub alia forma

Plurimarū salutū/felicissima incrementa. Dū diei septēbris quī-
te/vesper adesset charissimē frater/oblatae sunt mihi littere tue tuū
doloris (q^o duriter affligeres) testes/quib^o sociū tuum deplāgis pri-
mo (vt sic dixerim) etatis in vere p^oceptū. Maxime vellē q^o lacri-
mas sponte fluentes/rationis freno substringeres. Nō mollitur
feras ⁊ effeminate qd mutari non potest. id illi accidit/qd oēs an-
te se passi sunt/omīsq^o passuri. Quicqd nā cepti desinet. nēo ad vitā
edif/q^o nō ad morte destināt. Nescio cur ei^o mortē immaturā ap-
pellasti/atq^o tanto pe doleas/sociū tuū primis annis q^oli añ. t^opus
ereptū/cū nemi sit p^ofinitū t^opus sine termino omnes debitozes su-
mus/sic de celeritate p^oqueri non possum^o/quasi ante diē repetat.
quod statim dū accepimus debuim^o/qs nō vider ante oculos/q^ote/
fidie iuuenū deferrī funera. nō ei primaturū dici debet/qd tota vi-
ta denūciat futurū/nec valet. si dixeris poterat lōgius viuere. pote-
rat etiā ⁊ citi^o mori/poterat aliter ⁊ duri^o mori. aliū nam citius/
aliūq^o tardius fata deprehendunt. nullū pretereūt. dicito q^oso/qd

Folium XXV

habet amplius / quod centum vixit annos / quod qui ab vberibus ad sepulcrum rapitur / quod quidem et virtusque finis ad est / tractu aliquid exitu nihil inter est. Non sic accipias velim quasi amicis morientibus / eos amissim / sed in patria premisum / quod et si ad nos non sunt illi reuersuri / nos tamen ad illos oportet saltem celeriter proficisci. Vale letissime / siccas oculi / dolore selecto

Datur gratia qui amico bursam munere dedit

Inmensas plena bucca salutes / quod gratum mihi munus tuum fuerit (dilectissime frater) nec poterit os / nec calamus / versus satis explicare. Est enim preciosum potius mittere / quam recipiente dignum. tu more vteris alexanderi magni / qui semper ex se / dona metiri consuevit. facit deus ut bene sit pro pulchre illi virgini nepti tue prenobili / quod huiusmodi muneris artifex est / quod aregne supat et palade equat eueniat illi vir dignus tanta virtute / quod sobole generet sue matris imitatricem. Ceterum te maiori desiderio videre cupio / quam nunc pascala adesse diem / quod piscibus atque oleribus / oleo / quod semotis / vel cibus carnibus possim. Scribere amicis meis / nisi mihi tempus parcat / et nuncius prestantissimus esset. Sed te rogo / mea nunc sis epula. dicet quod omnibus salutes premissas / mihi quod bene esse / et sospitem me ducere vitam. Vale dignitate parens / etate frater / dilectioneque sodas / et me (ut facis) ama / sed magis quam facis vtere. Nunquam ex me quid frustra petes / si modo quod petieris in mea fuerit pretere. Ex colonia die qua palmarum rami ecclesias ornant.

Excusatio super non responsione ad litteras missas.

Promptum seruienti affectu. loco salutis. Non satis intelligo (carissimi me vir) cur vel ioco (ut soles) vel serio (ut vereor) supbie me accusas quod tibi respondeam nihil. quasi ea sit tempora quibus cuique liceat loqui quod sentit. itaque magis eligo abs te superbie accusari / quam damnari stulticie. Leigitur rogo equo animo patiare silentium meum me quod tam (sinas habere salutis mee rationem / donec aliquid de letior diebus illuxerit. cum enim liberius scribere licuerit / obtundam te multitudine et plenitudine verborum. Non esset hoc tempus leue mihi emergere. si vltro me incanto verbo fluctibus immerferim. Satis scis quid dicere velim. hec non attingo profundius In rebus alijs omnibus / me tuo vtere arbitrato. Patri tuo salutes plurimas meo nomine dicas / atque cum in mei cordis centro sedem habere. facit deus ut longissimo nestorisque tuo fruatur. Vale. sit / quod tibi sanitas / multa / et vita cornicis.

Consulit amicus amico quod bononiam veniat lecturus poeticas artes.

Honores plimos p salute. Si bononiā venire velis/lecturus poeticas artes scio q nūq̄ taz lei herculē suscepit euāder/aur a chestes anchisen/ q̄ re sint studentes om̄es recepturi. id tibi putile cen seo. quia frugiber illic campus est/et pauci messorēs et licet plēs essent/ tibi tamē sic tua sunt merita priores pres debent honor tibi plim^o esset / qd̄ forte libenti^o audies bono lucro cōmitat^o nam is honor iocū dus est cui lucra. Inectūtur/ caduca nā res honor est/ si nō pecunia sustentet. Vale p̄sidesq̄ me nō tm̄ mei/ q̄ tui boni cupidum dabis veniā p̄silijs meis/ taz p̄fide mibi in corde locaris vt rebus de tuis nō possū/ nō esse sollicitus. Uellē vno essem^o atq̄ eodē loco/ quo alter altero frui assidue posset. Rescribe qd̄ decreueris/ naz tam diu pendebō/ q̄ diu tua tardauerit r̄sio. Dicit se breui reditum nūcius q̄ p̄missu leuiusculus est/ sed frequēter factu morosus. Rurs^o vale. Ex louanio/ festina leuiq̄ arū d̄ne/ marcij sole tertio.

Ad epistolam precedentem responsio.

Salutes in p̄stantiā m̄tras. Tantū mibi honoris/ et beniuolētie quotidie tribuis amice meis i oculis carior/ vt me pudeat ranti cultus. Naz iusta statera minus in me pōderis inuenerit/ q̄tu conari adijcere. Itaq̄ tibi cauedū est ne aut te/ aut me/ aut vtrūq̄ n̄m fallas / ne q̄nq̄ vanus laudator iueniaris/ si q̄s me casus ad tuū locum aspulerit vbi mea p̄ntia nomē obumbret. Non enī is sū/ q̄ me ip̄ius sum nescius. De me rogo loquaris prius. ne q̄ grauissim^o et fis/ r̄ habearis m̄ioris iudicij estimeris. Sed tm̄ mōstras aimi benignitate/ qui eos om̄es siles tui iudicas/ q̄s in amicicia admisisti. Qd̄ aut in tam florenti studio poesim legā q̄ nūquā suos me chore intrare p̄misit/ tam p̄sultū mibi est facere/ q̄ nomē r̄ famā p̄dere. Neq̄ in reliquū tps/ mltū is musis insistere curo. Stultū est id velle sequi/ qd̄ ab om̄ib^o dererit misere/ taz muse gemūt/ extinctus orpheus est/ extinctus virgilius/ atq̄ humerus. ieiunus cantat luscinus in ortis. Nō video q̄ sic nūquā muse resurgēt/ vt sertis ornate/ leta canna canant. Etia esto q̄ aptior essez/ nō video me facile louaniū assecutur/ q̄tm̄ domi negligere. Tis ḡ. vtr̄ cordis mei nū/ deū pandaz. Plus mibi placet hodiernū ouū/ q̄ gallina craftina/ plane loquor. Amicicia enī claudi nō vult/ sed gaudet aptis. Vale oī valore valētiōs. Si qd̄ vis p̄cipito/ parat^o semp fuero/ si velim eē q̄ debeo. Ex marino iunij. vij. irundineo volatu raptius.

Hec epistola replicat precedentis epistole responsione.

Salutem in eo/a quo omnis salus est. Te sanū audiens plurimū
 letor (amicē prechare tanq̄ ille/ qui tibi vera sim dilectione conne
 rus/ nec secus intelligo q̄ q̄ omnia que te tangant/ me pari nervo
 contingāt. Sed (vt tibi tua pace/ patuloq; qd̄ laudas ore/ loquar)
 qui vbi es manere decreuisti/ plus caprū laudans passerem/ q̄ vo
 lantem acquilā/ nihil mihi videtur tua opinione delirius. Cum lo
 uanij pluris valeat aeris vicia/ q̄ vbi es plenissima libra/ vtr quo
 q; sunt/ vbi morā geris) riuuli qui vni sitiēti/ possint extingere si
 tim. Procedes (si sapias) ad aquas latas ⁊ altas/ vbi erit tibi nata
 di atq; piscandi ampla facultas. Quid tam ponderas id parū qd̄
 habes/ timēs ne minora succedant. Pone hunc metū. Sub fortu
 na viuimus omēs. infelix semp manet/ qui nūquā alta tentauit. sp̄
 iacet/ cuncta formidans. Nam (vt antiquū puerbiū est) magni pi
 sces capiunt in alto. Non agam tunc tecū pluribus/ si hec non mo
 uerint iocans dico. Tale valenter/ et si sic libet/ tua prudentia sub
 mergaris.

Describit secretarius opidi bernen. ad regentē
 pedagōgiū in louanio/ vt de rectore scholarū opido prouideatur.
 Salutem/ ⁊ si quid salute iocundius/ poterit exoptari. Habuim⁹
 venerande magister ⁊ domie/ magistrū scholarū/ beneficio lon
 gē
 etatis expertū/ pulcherrimū viuendi modestij ornatū/ q̄ velut san
 ctissim⁹ censor/ studia iuuenū incitauit. Eloquētia quoq; scientia/
 et moribus prestantissimus. ip̄e ad phenicis homericē templum/
 puerilem teneritatē ita cōposuit/ vt simul dicere/ scire facereq; do
 ceret. Quid iam plenus diez/ tanti laboris imparitēs/ dictas scolas
 in manus oppidi resignauit. Ad te igitur iussu oppidi scribo/ vt ei
 nunc assis adiumento/ quo successor habeat/ qui prese iudicia bo
 ni rectoris ferre videat. Qui etate/ litteris/ ⁊ vita/ talis sit/ q̄ virtu
 tis bonorūq; morū/ curā a litterarū studijs nō se iungat. Sed siml
 scholares instituāt tam ad bene agendū/ quā beneficiēdi rationē
 Quo piter virtuti vacent/ ⁊ litteris ⁊ bonementi. Tale in eo qui
 presidet omni creato. Ex bononia ea festinātia/ que calamus sua
 celeritate volucrem ac pendentē in aere leporē/ preuenter.

Respondet regens in louanio petitioni secre
 tarij bernen.

Amicitia nūq; ruiturā loco salutis. Venit ad te/ colende vtr/ me
 quidez consule magister hic/ qui has perfert tecū loquendū gra/ ac
 se festinendū certiorē de loco vestro/ de scholarū onere/ de creter

de lucro / ⁊ alijs q̄ hāc rē spectāt / ⁊ q̄ certior fias / quid legiflatoribz
opidi tui ꝑfulas. *Testor* ego optia fide / me nosse neminē / q̄ huic
rei ꝑfici vellet / cui ꝑter diuitias pauciora q̄ huic desint. *gramatice*
atq; *poetice* valde ꝑit^o est et in cantu firmus ⁊ ꝑꝑtius. *Nemo* q̄z
vel vni tam gratus q̄ hic omnibz / nec quisq; est qui cū nō parum
laudat / qd̄ nō tam etatis maturitate / q̄z vite meretur. *De quo* mihi
hi benedicendi citius tempus q̄z causa deficeret / ꝑꝑiusq; verba / q̄z
aimus / sic sua merente bonitate. *Hunc* igitur tibi trado de manu
(vt aiunt) in manū / eūq; in tua amicitiaz pharetra vt electā / agit
tam absconde. *Pro* cōperto habeo / scolis ꝑ eū vberius q̄z sibi ꝑ
scolas fore ꝑspectū. *Nam* magister iste talis erit qualis achillis
pedagogus ꝑhenix erat (cuius epistola tua meministi) quē idcirco
peleus / vt est apud humerū achillis cure ꝑfecisse dicitur. vt dicen /
di pariter atq; faciendū ductor / fore / atq; magister. *Vale* optata va
litudine. ꝑlixius scribe rem nisi fames et hora cibuz exposerent. si
aut mea opa aliquādo egueris / paratioꝛē me inueneris / q̄z tuos tu
is ꝑuritibz vngues.

Commendatur filius suo magistro per patres
filium suum paterno quodā errore laudantē.

Salutes amicissimas / *Iuuenis* hic / venerabilis magister ⁊ domi
ne / cuius e manibz has accipies / ingenij diues semp fuit / cuiꝑ si non
pater essem. *larius* nobilis indolis generosū specimen cōmendare.
Qui / si nō falloꝛ / aut nimia splendor / facile indoctū vīrū euaserit.
Ex cuius ingenio ⁊ tibi solaciū / ⁊ illi ꝑsidiū spero futurū. *Nam* si
ingeniū cum annis ꝑferas / mor annos videbis ipō ingenio suꝑꝑ
tos. *Hec* sūma est tuus esse incipit tarde desiturus / inter dilectissi
mos. cū cōnumera atq; quo ꝑꝑius poteris tui silem effice / q̄ eo faci
lius spero futurū / quo soleat in fertili fundo ex paucis seminibz va
lidā messis exurgere. *Dabis*q; sibi socios ingenio acres / quibz inui
deat / qui ingeniū eius iritent / quozū laudibz torqueatur quibz ira
excitet / vt vicisse se gaudeat ⁊ vicitū esse doleat. *Vale* in eo qui nu
merat seculozum dies et horas.

Responso magistri prudentius

Ingentes ad vora salutes. *Patians* vir optime / id q̄z nō seras in
digne si forte plus dīfero / q̄z audire cōcupisces / qui filiū ꝑꝑꝑꝑ vt si
mea gnātū / carpendis / laudas / atq; attentius admiraris / q̄ inge
niū clarū / altū multīplex habeat / qd̄ tamē valde remissū inuenio /
vīmo tepidū / frigidūq; ꝑꝑꝑꝑ / q̄ tandē cōgelabitur nisi virgari

Solium XXVII

calore foueat. vsq; adeo triste aggressē incultā habet in dolē / vt est
iocularis facie vix in risū p̄moueāt. multū ego vereor ne eū doce
do femia madent arene. Scis q̄ raro germiat qd̄ in arido lactū ē.
Solet iaz (vt ficta me diligētia fallat) ornare libros / liniare papirū
ligare ferternos / silis illis q̄ sp̄ speculū poliūt / sed specularē negli
gūt. Qd̄ ex se agit / ait nihil est / aut nihilo primū. Conabor tū q̄ ad
dederit vires in eū litterarū opē trāsfudere vtinā tanto plectu quā
to conatu. Vale longos dies in largitore diez. Ex loua. maij. vi.
eo mane q̄ sol necdū se dederat orbi.

Rogatur amicus vt suū statum pandat amico

Inuēras iocūdo corde salutes. Scio vir optie tibi tpa nō adeo
vt mihi libera fluere. Satis habebō ⁊ nil requirā ampli⁹ / si (dum
ocium dabit) me certiorē efficias / tui status / tueq; valitudis / quo
nihil mihi iocūdius / nihilq; facere potes optatius. Si igit̄ vtrūq;
tibi p̄ciosim / nec te amātē spreueris. Rogo interdū suauissimis lit
teris tuis me vīstēs / reficias / ornes. Nūq; enī quisq; ad me venit
nomē tuū i ore gerēs / qui nō mor̄ sententiā tūlare mihi pectora mea
amore quodā mirifico tui. Hinc hinc ē q̄ creberrime scribo / lrasq;
tuas frēq̄nter exposco. hīc amicitiaz tuaz fores tocies pulso / q̄s si
apueris me crebro habebis hospite. Vale vt aiūt carpa sanior / spō
so quidē letior / adamanteq; diuturnior. Ex. N. manu corrente le
uissima penna oriente iam sole iulij trahente decimā.

Responsio ad precedentem.

Salutes felicissimas. Amice mihi p̄cordialiter care. Nō ad ma
num habeo qd̄ solidi satis tibi rīdeo / de statu meo sollicito. Nam
si status / a stādo d̄r / nulls mihi status est s; lapsus pot⁹ atq; ruina
sic etas / sic labor imparāt. Nullā mihi p̄mittet cura quietē / q̄ vires
anīmi adeo spargit / corpulq; cōterit / vt vix torpentiā mēbra trabe
re valeo / fioq; senex aū tpus algore solutus. Qui igit̄ statū meū no
scere cupis / nō irundinē celo volantē / nō leporē campis currentē / si
ceruū in mōtibus salientē / sed reptā ram cū labore testitū dinē cogita
bis. Vale. breuē forte eplam damnabis / s; melior breuis q̄ nulla
est. Ex parisius tarde dū vt verbū virgilij est / nox erat. ⁊ terras aī /
malia fessa p̄ omnes alitūū pecudūq; genus / so por altus habebat.

Ad pictorem vt iuuenem pingere doceat.

Sincerū affectū p̄ salute. Scis quāto tempe ⁊ q̄ opima fide cha
rissime vir / mihi seruiuerit genitor / hui⁹ qui has p̄fer lras. Cogit

itaq; me non minus humanitatis compassio q̄ iusticie necessitu
do. vt hunc gerulū tue charitati cōmendatū efficiā. Rogo igit̄ q̄
eundē pie suscipias. in tuoq; pinguendi artificis instruas / qui ad
huc quasi in plumis auicula / in suo nido cōfouendus esset. nisi ob
egentiā patris añ t̄ps euolare cogeret. Si qui denarioz primis an
nis / alioz more postulaueris. me pro iusta ratione sponso rem ha
beto. tuū erit curare. ne hec noua plāratio tua / aliquo immitti tur
bine moneatur. Tices reddā. dum vires / r̄ tpa dabunt. q̄s enī
locoz interuallū nos hoc tpe sciunget. nulla tamen distantia lo
ci. nullusq; t̄ps fluxus / cui memoriā ex meo pectore poterit eppin
gere. Nec facile arueris. qui mihi profundus a longo inuiserat̄
es. Vale feliciter / oib; tuis in rebo me tuo arbitrio vttere.

Ad dictam epistolam responsio

Non minus promptā / q̄ debitā oblationē seruitutis. Non tam
fumus oculis molestus est. nec tam acētū dentib; / q̄ tua me angit
absentia / p̄ceptor colendissime. Delectarunt tamē me littere tue
remeritū presentantes. non solum dilectissime / sed charissime te
stes / amoris mirifici ergo me tui. Quid autē aliud ad te nunc scri
bam non habeo. q̄ vnū illud. qd̄ r̄ libenter apud omnes r̄ indefi
nenter predicō. me tibi debere plurimū. Nulla enī maior ad ami
ciciā tractio est. q̄ meritis p̄uenisse amicuz. Aggrestis certe mihi
aīm̄ eēt. si q̄ ip̄edere debuerā rep̄edere nollē. Itaq; veli tibi (certo)
psuadeas. me vnū eē perpetuoq; futurum / qui nihil recusaturus
sūm tua causa. Quare abs te peto integro animo / vt omnib; in re
bus meis / operaq; mea / non yraris solū. sed etiā si rei tue condu
cat / vt ita dixerim / abutaris. Amor autē erga te meus q̄ntus sit.
in hoc iuuenē / in arte mea pictoria instruendo. non min⁹ re q̄ opi
nionē cognosces. nihil mihi gratius erit q̄ me totū seruitū in tu
is effundere. emori enī malū q̄ ingratus inueniri. Vale omi io /
cundo iocundius.

Datur gratie ei qui desideria amici impleuit

Salutes tantas / o penna nūq; depinxeris / quātas / o iacobe / me
tibi exoptat animus. sed vbi desint vires / sit pro affectu volūtas.
Vidi litteras tuas ornate r̄ celeriter / eo loco / eoq; tēpore scriptas /
vt p̄repta tibi poti⁹ eēt / prout relatu didici latozis / q̄ concessa
scribendi potestas. Que littere incertū me linquunt. an sententia
magis ornate / an celeritate sint mirande. q̄ magnū p̄ se ferunt
pignus amoris. Duo video. q̄ mutari nescit inueteratus amor. r̄

q̄ nihil in amicitia / vetustate dulcius est. Clareq; perspicio ! q̄ sic
amicos amas / quasi non liceat desinere. Sed eant hec / nã aman-
tis est / amatum non onerare laudibus / nec est amicitia beneficio /
rum computatrix / que non numerum vel qualitatem / sed affectus
ponderat. Quod autem desideria mea adimplesti / innumeras tibi
gratias habeo / qui semper magna constantia / tuis votis postre-
mus / et primus adero Amplectorq; semper te suavi amicitia / non
quidem minus q̄ qui omni maxime. Nec propiori tue vesti / quã
camisia vocant cessero / q̄ te dulciter amplectentẽ primã omniũ
induis / et nisi postremã eruis te tamen non relicturam nisi eas ab-
teceris. Tale in eo qui celum pinxit fidere multo.

Magister ad magistrum rure morantem.

Nihil nobis ambobus (amice cari) negligentius esse arbitror / me
scilicet / q̄ te parius non attraham / te quoq; qui huc tua sponte nã
aduolas. Mirorq; tibi esse non malis / vbi aliquo numero sis / q̄
istic in rure / vbi vel solus es / vel solus sapere videare / et vbi nihil au-
dit q̄ strepit / fremit / tonitruũ rusticorũ clamo / et rudẽtũ sibilus.
Sũmope spero vbi has videris / si q̄d imago veteris nri amoris / si q̄d
reliq̄e grecq; valebunt. ad bononiã te duertes / vbi q̄stũ hoim gra-
valuerõ tibi valebo Et. N. maij. quira / tam rapido calamo / qua
si iunctas haberet dedali pennas.

Melponio Gratissima mihi est / et memoria tua et ei⁹ etiã
am augendi voluntas. Ab optimo enĩ animo / ac mihi deditissi-
ma / tuas litteras pro silisse perpendo / quibus nichil audierunt
aures mee dulcius / postquã te audire desierunt / quas hylari cor-
de legi rursusq; legi veneratõne magna / et osculis multis / memor
amoris in me tui / qui me in fratrem recepisti / solatio fouisti / sum-
tibusq; iuuisti / vt nunquam cum homine coniunctus vixerim
neq; mihi hunc in diem / te fidior / aut amicitior quisq; est. itaq;
velim me tibi talem existimes qui pro te non vllum periculum est
fugiat / sed an etate decursa ad studium rursus redeam / dum refer-
bunt iam ingenium / vbi libri mihi solatio essent / vt cecis pictura /
et asino lira / non dum decretum habeo. Si tamen consilio nõ ac-
qui uero tuo / mihi prudentiam / non fidem abesse putabis. Ua /
le amice / memor amicitia.

Frater fratri scribit Iouanii commoranti. de
proposito senioris fratris ad religionem. J e ü

frater n̄r solitudinis auid? clauſtro ſe dedicauit! ſibi victurus qui
multa die patrie viſit? / r amicis / cui dū ſuaderē q̄ ſe m̄rimonio daſ
ret. p̄gentē n̄ram / pulcris. plibus adancturus. mox ait ridiculū eſſe /
r ioci genus ſponſū ſenē tanq̄ aptā fore ſenectā nuptijs / quā p̄ui
nam meſſib. Addidit q̄z t̄pus eſſe in hac ſemirupra etate / vt ſuſ
tis. caducisq̄ rebz poſthabitis tandem ſecurius anchorā figat / ne
noy dephendat euntē / vtq̄z aīme ſue curas illas impendat / q̄s coz
pi p̄ſtitit / atq̄z fortune. Satis iaz doctus / quid opes / quid honoz
quid inanis gl̄ia. p̄ſit. Tu frater ocuus ad me p̄ſcribe! cui hac ſup re
animi motū / an. p̄bas / an doleas / an ſuo p̄poſito gratuleris. Vale
ſaluus / ſanusq̄z maneto. Ex Brugis p̄feſtināter / vna tibi ſtante!
altera ferente papiz. Ea hora qua dies / qua martius. q̄ ianua do
mus cum ep̄ſtola clauderetur.

Alia ep̄ſtola ad idem in eandem ſententiam

Sit tibi frater optime / leta dies / r vita p̄hennis. frater noſter eyo
grandior illuſtriſſimi d̄ni ducis Secretarius. ſe religioni contulit
In im̄nēſam ep̄ſtola extendā / ſi temp̄tē p̄ſcribere q̄ ingenio / q̄bus
ue medijs vſus ſum / vt eundē ab hac mente deſerxiſſem / vt nob̄ om
nibz manſiſſet in ſeculo / ad ium̄tē / r o: nam̄tē. Nec foret leui q̄z
daz in cōſtantia / honozes r lucra. p̄iecturus. clauſtraq̄z relinqueret
viris ad pua natis / q̄ maiora nō poſſūt. Atq̄z frater ſubridēs / his
verbis interluſit. Non viciū auro / frater eſt / atq̄z argento / ſi ea iuſ
menta nō appreciāt / qui neſciūt eſtimare / niſi ſenū et ſtipulā. non
vixit vſp̄iā qui tibi p̄ſuaſerit vt aranee ſimul diutius p̄maneā / q̄
texendo ſe euilcerat / vixilem muſcā capiat. Quo audio neſcius qd
digne r̄ſiderē / mox obticui / ex pondere verbi. Velint ſup̄i q̄ fratri
cedat in ſalutē / q̄ tanto conatu affectat vt qd̄ feliciter incepit / vale
at felicius adimplere. Vale r que in his / archana ſūt / ea ne efferas
peto.

Reſponſio Litteras tuas / chariſſime frater / indolui legēs!
rerū fratris nouitate cōmotus. Lacrimis gene maduerūt / nec deſiſ
no adhuc has dum ſcribo oculos terrere / lacrimasq̄z labellis exoz /
bere / ſu p̄plex deū ora vt euntē comitē. Gratulor certe fratris mei
tam ſanctis deſiderijs vtinā te haberē te a tergo ſequentem / nō me
careres comite. Nam optime frater / quid multa volum? / quid ma
gna petimus / quid alta conamur. Pallida enī mors / cōtinuo pul
ſu vndiq̄z nos / atris circumuolat alis / nec quicq̄z eſt vita n̄ra q̄z ſu
mus / r vmbra ſi bod ex v̄im? q̄s ſponſor: ē craſtini / qd̄ p̄deſt diui

Folium XXIX

atris celerē sine habiturus! sine fine querere. est omnis voluptas ois bono/ omnis mudi gloria/ vt stupeflamula q̄ crescēs mox videt nō fuisse. pauca sepe distantia/ inter gaudiū et luctū est/ nos est vicina diei. Quid p̄sunt longa studia/ si memoriā sup̄mi t̄pis nō ingerat quid. p̄dest omnia nosse/ si nos ipsos ignoram? qd̄ p̄dest q̄ p̄grue loquamur/ si incōgruā vitā agimus! vel qd̄ ornate dicere si nos fede viuimus! vel qd̄ in scolis de sancta vita pulcris vobis deceptare/ si negligamus verba in actū deflectere. Sed parce verboſo calamo/ calada manu ducto/ quē calor in longiore cursū euenit. Tale sp̄ intentus/ q̄ labilis ip̄e mūdus sit/ r̄ibiq̄ queso. p̄spice/ ne cū labenti inheras/ cū labenti. pruas satis sit dictū sapienti.

Alia responsio super eadem in quo mandat se frater secuturi.

Feliciter viuere p̄ salute. Affecerūt me/ frater charis. In gēti gaudio littere tue/ annūciantes fratrem meū/ nullis p̄cibz vinci posse/ nec vllis blanditijs supari/ qn̄ se vltro velit religioni dedicare. qd̄ me cū dū volo sollicito pectore/ longa suspiria trabo. in eamq̄ sententiā cado/ q̄ incōmitatus nō p̄didit/ qui suū aīm cū meo miscere sp̄ studuit. Cōtraq̄ ego meū cū sua ita amiscui/ vt pene ex duobz vni⁹ efficeret. Indignū censeo hos aīmos in re tam salubri distūgi/ in reliquis tāto glutinīe copulatos. Nec diu deliberandū existimo fac cum epigit natura piculi. Quid (optime frater) nobis p̄derit/ q̄ maris spacū/ celi/ terreq̄ altissimos astroz cursus/ herbaz vires/ r̄ lapiduz et reliqua nature secreta didicim? si nobis ip̄is nos incogniti maneam? Noli noli (char. frater) charissimū fratrem accepto p̄posito deflectere. Tuū erit eundē in taz salubri semita p̄firmare. vt gressū impauido (que locutus est) exequat. r̄ manū ori accōmoder. Sed parce longitudini. Sentio me animi calore longius q̄ destinare/ ram. p̄cessisse. fac valeas. meq̄ mutuo diligas.

Consilium fraternum super eodem.

Salutē ī deo salutarī n̄ro. fac frater optime p̄pria sp̄ discretōe/ vcharis ne frustra extendaris in alia/ te neglecto. Eunt anni/ in ore fluentis aque. Noueris licet omnia/ r̄ lata terre/ alta celi/ marisq̄ p̄fundā/ si te nesciens edificanti suae fundamēto/ silis ero/ ruina nō strueturā pducenti. Eritq̄ vita tua instar p̄gesti pulueris/ vento valido agitati. Pro hic dicere multa sed breuiloquus esse cōpello? dū enī has scribo/ vix punctū aspirationis cōcessum est/ sic erant occupamīa. Vale. desiderūq̄ tuū mibi norū efficit. q̄ q̄ primū agno/

uerim/nō tā meatu/ q̄z cursu implebo

¶ Responso fratris non assentientis consilio

fratris/ sed suadet dilatio

Cū inter nos sp̄ frater optime steterit tenax unio volūtat/ um nec vnq̄z facere desieris/ qd̄ me optasse cognouisti. Dinc ego videns q̄ ad religionē/ qd̄ā animi incōstātia rapiaris/ mox decreui meam finiam tibi apto s̄bo deuelare/ vt aut te in eandē traxero/ aut certe restatū apud re relinq̄ro qd̄ senserim/ vt si qm̄ qd̄ nolim displicere tibi tuū p̄siliū cepit/ possit meū recordari. Subtrinuī sepe q̄ tuū ingeniuū ad litteras natū/ ad alia p̄uertes/ qd̄ ne feceris vt fratrē fraterno corde moneo/ nec velis tuo sensui fidere nec te incōstātie inuoluere/ q̄ vt sel' admisa serpit lōḡ? q̄ tñ error magis q̄ culpa ē r̄ p̄fecto in iuuenes facile irrepit. Qd̄ at̄ ego tuis suasionibz/ statū iā meum etate mutata/ cōmutem ac mereretam/ non faciā/ q̄s tñ suasiones scio ex dictissima amoris vena/ p̄cessisse. Dis enī amor in me tu? ex oibz p̄tibz se ostendit. Sed vt eo redeā vnde digressus sum/ tu (si sapis) nil facies leuiter in oī statu multa videbis/ q̄ nolles. Hoc tamē s̄bū quā vim habet/ te pōderare malim/ q̄ aptus scribere. finē do. Habes eplam s̄bosiorē forte q̄z velles. Qd̄ tibi ita videri putabo nisi lōgiorē remiseris. Tale tibi q̄z psuade? q̄ metotū tibi dedo/ nihil mei tibi relinquens.

¶ Assētīt cōsilio fratris et dilatiōi donec mutuo colloquantur.

Salutem tibi frater dicit p̄hennanq̄z leticiā. His iā lris tuis/ q̄si oculis corā. p̄sp̄cti (optie frater) fidē in me tuā r̄ beniuolētiā. Dices forte quid antea/ sp̄ quidē/ sed nunq̄z illustri? Hoc certo hebe/ nī hūl me noui stat? aggressurū/ donec tibi ptās p̄sentis tui fuerit/ cuius p̄silio dū nō parere cepto/ mei fiam dissimilis. Scias q̄z me tui aduent? expectatōe suspēsū/ quē vigilans/ dormiens animo verso/ erunt q̄z tibi oīa (si veneris) hylaria. Sed nete diuti? traham. vale. sol ad occasum properat/ clamat q̄z nunciū impaciens moze ac asperos tribulos vt p̄zunas calidas calcauisset.

¶ Amicus rogatur vt vinū emat pro amico.

Amicitias firmo glutimie iūctas. Rogo te (vir opr̄ie) per amici/ ciā mutuā nrām q̄ ab in eunte etate inceptit/ nec nisi funere desitu/ rā/ quin? vini patrie duo plaustra electa minoz i/ q̄ fieri queat em/ pra/ tibi quo b̄uenius cōmodius q̄z valeas transmitti. p̄cures/ atq̄z

Des opam! vt z tuto r q̄ facillime / r q̄ primū ad me vebantur! r si publice fidei lris op̄ sit / de ill' rogo vectori p̄spectū iri facias Au / ribo meis ingestū ē vīna patrie. H' anno creuisse / aīca nature / ac gu / stui gratissima / solidoq; logi' suabilia / vectōisq; tolerātia. De no / uis pauca iā calam' dabit. mlra enī ābigua nob ad capita p̄dent. fluctuam' in medio potētū p̄cipū / q̄ rtrarijs ducūt affectib' / q̄ dubij sum'. cui littozis pu. pi cuiq; ditōni applicem' mlr' cur' tor' / q̄mur r angimur. trudiūurq; nō tā p̄silio q̄ fortia Immergimur enī malo lōga vetustate firmato. q̄ sp̄ hēm' a tergo qd̄ doleam'. r aī oculos qd̄ terreat. Scis aīce carissē qd̄ dicere veli. nō ēi ausim special' descēdere / cū nōdū sat' tpi fidā. aut nūcijs / aut itineri. si qd̄ ex me optas postula. intereaq; semp valeas. r let' esto.

Responsio Salutes ples! q̄ hz messis aristas. Et si varijs in cur' / asperisq; s̄sor in laborib' / tātaq; mihi q̄tidie occupatio in gerat vt vir liberū oclm in aera leuē Uicit tū me' in te affect' / quē iā sponte surgētē / lectio eple tue mlro ardēt' excirauit. cōpulitq; / me vt vim facerē occupātionib' meis atq; res meas tuis nego c̄ijs post haberē. Ecce (vir optime) tuis ego desiderijs parēdo effecti. qd̄ tuis litteris per me fieri postulasti. Aduerunt ad te duo vinozū plaustra / integriori q̄ potui diligētia electa r minoris quo fieri potuit empta. quoz odor / sapor / r color indicāt eminentiā / r verisimilē bono duratōis p̄statiā. Si qd̄ illd̄ efficere possim qd̄ tibi q̄ / tū sit. p̄sīdētē impa velim nō mō vtat' me / sed vsu frangas r p̄te ras. Lat' scriberē sed t̄pus (nō copia) deest. dū pl' erit ocij / plentio re epla vtat. Tale vt opto. ego q̄z valeo. si valere sit cōtinuis op' / primi curis r laborib' isq; inuolui vsq; ad aures. Sed tū dono dei sanus sum r nihil mihi (p̄ter ocij) deest. De nouis aut tuis et fallatione fortune / noli sp̄ p̄c̄ere minus formidāda est fortuna minax / q̄ blāda. Sepeq; pl' pauoris est. vbi piculi min' est. Ue / ra s̄rus / minas fortune despicit. Nec quicq; fortuna potest cui nō possit virtus obistere. Rursus vale. Ex Pari alato calamo / pen natis digitis celeri motu valentibus.

Repetitur liber commodatio creditus.

Salutes omni optabili gratiores. Cū longo iā tempe (venerabi / lis dñe) valeritū domi tue habuisti. quē libzū aliunde ad constitu tū t̄ps / tua causa mutatus sum. Atq; dederim pro eius reditu ad te litteras plurimas / quas nondū sensij meruisse responsum. non min' mirari incipio. quā si molarē / pennis r alis volare viderem.

Apparet enim mutuo te potius hunc librū q̄z modato suscepisse ita
q̄ in vsū tuū vertisse: vt apud dñm suū, ius nullū relictū videatur
Nescio an ea p̄ditioe, mutuo libros accipis, vt restituas nūq̄z. fas
cis mihi (vt tua dixerim pace nō mediocrē iniuriā, qui tua cā lude
re videor; virū optimū mihi amicissimū, cuius fide ⁊ beniuolentia
habeo exploratus nihil. Id igit qd nō prim solū, sed orau et obse
craui vice plurima, rursus oro ⁊ obsecro pfundissima p̄ce, vt dictū
librū (qui p̄pe iam annū tecū fuit) p̄pe dices ad me des; vt eundē tan
dem remittā ad dñm. Non adduci possū vt facile credā. hūc librū
ita cōiectum eternas in tenebras, vt nequeat vnq̄z in luce resurges
re. faciat mor̄ domū redeat ne dñi oblitus sit; q̄ si tardarit extru/
de redeatq̄z celerius quo exiuerit tardius. Neq̄z mora sit vlla quin
mor̄ assit vel inuitus. Vale in eo valentius, quo mutuū amorē no
strum fortiori nexu cōstringeris. Ex parisijs februarij septima ras/
priusq̄z manus vsta, abstrahitur igni.

Conquestum est quod plus diuitijs quā ami

citie tribuat cum credentia et petitione iuuamini.

Salutes iocū dissimas, easq̄z q̄z plūmas. Nescio qd audio (amicē
dilectē te ad rem nūmariā factū paulo auidiusculū q̄z soleas; q̄ ve
rerī incipio, te querende pecunie magis q̄z colende amicitie factus
esse studiosū. Hincq̄z tuū exortū esse silentiū, q̄ diu vi nūmōz ob/
tueris, amicitie nostre videaris oblitus. Sed hec missa facio. Nes
nit ad te meo noīe vicinus me; has q̄ p̄fert; vir quidē optim; idē
q̄z doctissimus. quecūq̄z igitur verbis meis tibi expositurus est; ea
(velim nō secus accipias. q̄z si ex ore presentis mei, emissa audieris
Quia ergo nō pecuniā, sed tuā opam peto; nihil est q̄ de tua singu
lari in me benignitate subdubitē; qui semp in me animo beniuolo
fuiti; ⁊ p̄ benigno. Nisi forsan aduocatorū more, opam quoq̄z ve
nalem pponas. Sed amicitia, virtus nō questus est; que nō pecu
nia paratur, sed gratia. Sed omissio ioco, hic diligētia opus est fū/
de ⁊ taciturnitate. om̄ia, p̄ tua prudentia p̄stabis; qui es vnus oīm
diligentissimus, presertim his in rebz q̄ amicosū interfunt. Vale se
liciter. ⁊ si qd in me esse animaduertes, qd vsui tibi aliquādo futu
rū putes, id om̄e tibi debitū deditūq̄z intellige. Scriptum leuis
arundinis, leuissimo cursu, marcij luce vltima.

Amicus rogatur vt saluum conductum impe
treat alio migrandi.

Folium XXXI

Salutes plurimas / q̄s nō equabit numerus . Quia integrā sem-
per gesserim de tuo in me fauore fiducia / q̄ votis semp meis liben-
ter intendis . Hic te plimū rogo (q̄ apud principē nr̄m ⁊ autorita-
te vales / ⁊ fide / ⁊ gr̄a) q̄ mihi publice fidei lr̄as q̄s (voce vulgari)
saluū ꝑductu dicim⁹ / bona in fortuna ꝑcedi / ꝑcares . Absq̄ his ei
a loco (vbi sim) abscedere non audeo . Quod si facile nequeris non
desistā lr̄is meis obrūdere / oēs q̄ ꝑncipi assistūt / donec liberā abij-
tione ipetrauero . Ubi cūq̄ enī gentiū h̄ tpe malim eē / q̄ vbi suz
Ubi absq̄ magno piculo / ꝑpter ciuiles seditōes / que multe insur-
gunt / viuere secur⁹ nō valeo . H̄z enī hec ciuitas / tot volūtates q̄t
hoies . Nō minus vtile esset (iudicio meo) vnionē in ciuitate tueri
q̄ hostes ꝑcul pellere . Quid ei ꝑdeat qui extra sunt arceri . si ab his
qui intus sint laceremur . Ego (mi frater) in sirtibz nauigo / vbi nec
tuto me teneo / nec valeo secur⁹ abire / neq̄ hic esse sine piculo neq̄
alio permittitur . itaq̄ lupū (vt aiunt) auribz teneo / quez non min⁹
dimittere q̄ tenere foꝛmido . Si quid igitur consiliū habes (qui in
portu nauigas) adiūna me tua ꝑudentia / ne his fluctibz obruar⁹
qui adeo usq̄ sum animo ambiguo (ne perturbato dixerim) in hac
temporū dura procella / vt vit sciaz / qua corporis parte capi t mi-
hi collocetur . Scriberē latius idq̄ apertius sed nescio q̄ recte hec
litteris cōmissa sint . Sed mutuo locutus sum . interea aut / iniuri-
as quas quotidie patior / si ꝑpulsare non potero / aut contemna-
aut ꝑferā / fietq̄ virtus necessitas . Tu optime amice vale / in eo q̄
amicos virtute cōnectit / amicitiarūq̄ vires ⁊ noīa fecit .

Amicus in ius vocatus cōsiliū petit .

Tractus sum in ius / coram vniuersitatis parisiensis cōseruatore
carissime fautor / si in causa tāti ꝑderis / vt ꝑs stat⁹ mei ꝑcō eēt si
ꝑderē . Uideb̄ cām in hac cedula / his inclusā . Certū h̄eo q̄ cā mea
iusticia non egeat / sed iuriū bñ ꝑstatu q̄dā vt splēdeat . aduersari⁹
enī me⁹ / q̄ astur⁹ eē / ⁊ licū quid⁹ / h̄ ei sibi ab yberibz influxū h̄z / vt
solas ad lites natus ipse videat . Multa inuoluit . multa obnubi-
lat . Rogo igit cū iuriū doctoribz ꝑsiliū captes / puidēasq̄ mihi d̄
aduocato / in quo ꝑspicias amici fidē / sapientis hoīs ꝑsiliū ⁊ im-
ꝑigri / vigilantisq̄ solertia . ꝑꝛoꝑe diē adero / excitaturus / vt fieri
solet eoz diligentia / fauente altissimo qui tibi assistit auctor / ⁊ prote-
ctor adiutor .

Responsio . Si ea que in tua causa facta sūt / satis (vt feri-
bis) testibz firmaueris . nō vident iurisꝑiti / q̄ in iure cadere possi-

Sed qz vsqz adeo cautū habes aduersariū / vt cū lacte lites fuisse
videat. Tuis ego p̄cibz puocat⁹ / ad tuā cām p̄tuedā assumpsi ad
uocatū / r̄ pcuratorē / viros quidez fidos / acutos / vigilēs / q̄ cause
tue vt splendetat ita iuriū faces / r̄ lumina dabūt vt si i ea vni⁹ assis
iusticie latuerit / vni⁹ libze mox apparētiā astruēt. Nihil plus / ses /
sus ē calam⁹. cadūt palpebre / pfundū noctis agit / r̄ petūt oculi dul
cē post vīna soporē. Vale.

Iterum amicus amico Longo iā retro tpe / ex te ni /
hil litteraz habui / q̄ scias me iudicaturū / q̄ prozsus et mēoria ti /
bi ceciderim / nisi tuis litteris remei memorē mox oñdas. Nō pi /
geat rogo calamū / nō dico remissum stimulare / sed oīno iacentem
excitare. Caueas / q̄ so q̄ mei semp amātiſsim⁹ exstitisti / me diut⁹ in
hāc scribendi raritate plabaris / q̄ tuā memoriā caducā arguā / r̄ ri
mis plenā / r̄ veteris amicitie neglecticē. Esto felix / perqz bris

Ad idem. Nō possum satis vsqz mirari / colende vir / qd si
bi velit hec tua lr̄az raritas / si amorē friguissē nō demonstrat. Uix
video / q̄ freno me contineā / q̄ nō vīrgilianū illud in te prozfero / r̄
q̄ nō nri tibi cura recessit / nisi curaueris tuā scribēdi raritatē / abun
dantiori copā / r̄ mltro fauore cōpensare. Qd (vt facias) summo pe
rogo. Nā nihil dico qd poter⁹ ipi amicitia / vires r̄ robora p̄ster /
qz frequēs / mutuaqz lr̄az destinatio. Hec enī hō amori / adimen
ta ministrat. Vale assitqz tibi iupiter habitator olūmpi.

Responsio Nō ille sū carissē vir / q̄ in pforata mēoria ami
cos soleā / q̄ facile decidāt collocare. falleris ei / si ex lr̄az raritate
amicitiā iā repulisse iudicab / Is ei sum q̄ curaueri vsqz nunqz ami
citiā / vl̄ hōbis vl̄ lr̄is / nutrire / s̄ rebz r̄ fauoribz. Et si mihi loco
distas / aio tñ meo nunqz fuisti nō p̄u nec⁹. Inueniesqz sp̄ in me /
redies / qd abscedēs reliq̄st i Quē sel̄ dileri / nō diligo qd poter⁹ dū
libuerit expiri. Si igit qd optas detegas illi q̄ si volūtate tacētis
aspiceret / occurreret vltro / r̄ tuā petitoz velocissimo cursu largitō
ne pueniret. Vale d̄ me qz / vt celareo hōbo vtar / te iubeo bñ sp̄are

Alia responsio Salutē plimā. Nō vsp̄iā viuūt / cui deē iā
q̄ gauderi⁹ me aicoz lr̄as accipe possit. Sz ex aduerso nosco nei
minē qui magz me calamo / r̄ lr̄is aduerset / ac magz rescribere refoz
midet. Peride duco / lr̄as scribere / ac saccos / vl̄ lapides gerere col /
lo. Cupiui sp̄ generatoz i lr̄is esse pluraqz repetere q̄ dare. Desine
q̄ ex lr̄az raritate / amorē intermissū iudicare / sed velis affectū me

um nō s̄bis, sed opibz p̄metiri. ne aliud p̄ alio cēseas. neue sic̄ n̄
rite p̄dēnes. Ula. et loua. marcij decia, rapti? q̄ fulgēra cadūt

Ad idem sub alia sententia. Salutē. Scio inter
nos multiplices amoris causas supesse ⁊ singulas certe pond⁹ ha
bentes, atq; me tibi debere. q̄ntū p̄soluere difficile ē. Nec ignoro
q̄ frequēti lraz missiōe ver⁹ amor sūmope crescat. S; q̄ ad te lraz/
rū aliquid rari⁹ missi, nō me amor remissio / s; fecūdia p̄pultit. vit
aust tuis lris r̄dere ea q̄ p̄pe faciūdia scripte, vt ex ore cicerōis p̄sili
isse videāt. quaz ad splēdozem quoties me conuerto. stupeo: et
obruoz indignum me sentiens: qui tibi scriberem / cui non nisi ma
gna quedam ⁊ p̄eclara ⁊ digna tua grauitate / autoritateq; con/
uenirent. Uale. sitq; tibi leta / nec minus honesta / sero senectus

**Rogat pedagogii magistrum pater. vt eius fi
lium sub alio magistro, in aliam cameram collocet.**

Salutem in eo a quo verissima salus. Nihil est (fidissime vir)
quod indignius fero, q̄ quod magister ille cui filius meus ⁊ com
missus ⁊ concamerarius erat. errorum igni sulphura contulerit:
eundemq; corruerit / quem corripere debuisset / viciaq; sua nō re/
p̄ferit / sed expressit. immo eundem ipsemet in errorem illerit et
quidem perdidit / qui saluare debuisset. Mirus ille medicus est /
morbi amantior / q̄ salutis. Multa mihi pulcra pollicitus est. lo
quebatur vt par erat. si autem fecisset vt par fuit / id opere p̄cuius
esset. Deus / amplissima promissio tenuissima fides. iam infidelis
animi latebras / malasq; sui pectoris cauernas / tarde nimisq; ter/
de agnosco. Nescio quid mihi iam consilij restet / q̄ p̄sulari fra/
bulum equo sublato / vel decoqui pulcem efuro sepulto. Rogo fi/
lium meum ab illo seiungas. nec volo q̄ ei quicq; impendat satis
proderit / si nocere desinat. cum nihil sciat q̄ nocere. Aliumq; pe/
dagogum tribuas / a quo per virgam molliatur qui vicij indu/
ruit. Plura scriberem / sed passio p̄ouicit calamuz. nil dicam am/
plius q̄ q̄ is vnicus es / in quo mee spei firmam anchoram collo/
caui. Ex gandauo raptim leuiozi p̄na / q̄ animo. Uale in eo / qui
recte vadentibus defuit nunq̄.

Amicus amico pro famulo habendo.

Et si hora tardissima sit. ⁊ sim adeo vigilij lacessitus / vt potius
dormire q̄ scribere p̄stet. Res tamen / festina me viget / protra /

ationē nō admittens. famulū meū promouī in pinguioribz pasca
collocauī. sic erant sua merita. Plures instant vt eius locū subin
trent. inter quos nō est tepidus psecutor. qui pterito anno tibi fa
mulus est. cui⁹ persone gracilitas (si cetera starent) satis mihi ac
cepta foret. Sed suus a te abscessus. cui⁹ seruire pfacile ē facit me
de suis moribz dubitare. te p ultimā amicitie nre scintillulā rogo
z reqre. ne pigeat ei⁹ conditōis nubi sub secretissima fide deuelare
quas tacebo. si ita statuas. easqz mihi vni sciturus fuero. Libēter
asseqret inter plures magis electū. nō parū mea interest (qui rerū
mearū incuri⁹ sum) vel hūc. vllū recipe. Quero fidelē. secretū ve
rū. z vig. lē nō multū laboro. si cetera delint modo hec assint. Nō
facile aderit. ex omī pre perfectus. Vale oculi mei somno graues.
proliritatem respuunt

Responsio Occupatio mihi plurima erat. dum mihi tue
littere redderentur. qua prozsus retroiecta. mox ad calami aduo
lo. oibz curis meis tua negocia pferens. Conditōes famuli duduz
mei. transcribi tibi postulas. Nō dū tibi negare non possum. an
te oia te adiuro per quicquid nobis amoris est. qz per lectū hz bre
ue. vllaceres. vll vulcano dedices. Nedū tibi. pdesse velim. alij vi
derint z obsim illis. Ad aurē tibi dico titulo secreti. z basso fimo
ne. hūc tibi inutile suū fore. quē si currere vetes. lepus erit. si cu rre
re mandes lenta sibi viuacitas erit z sibi accrescet natura lim acis
Voler oia que tu nolis. nō loqtiozē vnqz vidisti. garrulū aou. eē
tū p qz aliqñ vez dicat si fortuna fauerit. nā qntū ex se inter verū
z falsum. inter tuū z suū differentia pauca statuet. Jā habes quid
acturus sis. qz famulū nō vis infidū. mendosum dromonē garru
lū. Er parisius marcū octaua. dū portoz ps acta diei est. ea quidez
festinātia vt calamus sagittā celerē superasset.

**Alia epistola interrogans habitudinem al
terius famuli.**

Hoc natura mihi insitū habeo. hz trasi ex cunabilis. qz molestissi
mus sum amicis. Ubi cepi nō desino. sed pueroz more ad caudā
benefaciētis semp z semp hereo. ex primis meritis spem mihi sua
dens de futuris. qd ego mei iudex in meipso nō possum nō detesta
ri. si nō pre et altera pleno cor de exoptare. ad silia. vll maiora ami
coz iussibz excitari. qz mihi occupatōz. z si dederint. molesti tamē
eē nō pnt. Tu largo fauore. secretaqz fide famulū illū quē scis no
to descripsisti. qz maculas hz nullo luxuio. saponeqz nullo abster

Folium XXXIII

gendas. s; habes vicinū pistozē quā ad dexterā tibi p̄tinē / filiū
is habet qui mibi vt seruiat. etiā ac es plurimū instat. cui⁹ mores
parifoz miter mibi peto intimari. ⁊ si q̄ tuis in lris celandā dure /
ris. tibi do fidē q̄ nemi q̄ igni cōmunicabo. Tua p̄tus te volentē
faciat. que me fecit p̄sidentē. Vale vir care / ⁊ viuito letus. Ex. N.
non telo tardius tennes qd̄ puolat auras.

Responſio Filius ille pistozis (vt sua in vicinio nō pau /
ca fama circūuolat) moderati sibi ē. nihil qd̄ silentia debet in pub /
licū dicit. nihilq; dicit qd̄ diffidet vero. fertq; qd̄ nihil sit eo veri⁹
secreti / viuati⁹ fidelit⁹. Dec (si recte memi) redris in famulo /
hui⁹ si desinit reliq; hec si assint. sed supest qd̄dā qd̄ me ab eius ser /
uicio p̄ valde retraheret. qd̄ si subtricerē vererer ab instituta obser /
uātia nra. declinasse. Celi ḡ sub secreti tegmie scias. hūc bibere vt
arida tell⁹. Nō p̄sueui ip̄e vino nec vinū sibi p̄cere. p̄dide in p̄u /
uio qd̄dā ebru⁹ fact⁹ est aduſq; ludibria fedissima visu. vbi incertū
est pl⁹ an biberit. vomuerit vt effuderit. ⁊ q̄ries p̄t p̄uuius se inge /
rit. vbi primū p̄ haustu mor rixas mouet. ⁊ suscitāt iras. nec ma /
nelocratica lingua tūc q̄ animū estuātē ⁊ vindicē bz. ⁊ manū fa /
cilē illi animo fuitricē. Has p̄ditōes pubescētib; annis exortas. di /
luit rarissime subsequēs etas. Quid tibi fieri cōducatur tua p̄uden /
tia te docebit. Vale. sitq; tibi lōgus / salubris q; terminus cui. Ex
N. maij. xx. tarde dū nox atra / celū subreperat. volāte manu / valā
teq; calamo liquido / velut ethere nubes.

Ad idem. Habeo tibi grās ⁊ certe q̄ plimas de his que
mibi in secreto tuis lris deuelasti. forem ego (caris. frater) mira de
mentia captus / si illi rerū meaz curā cōmitterē. qui ex fundo ciphē
ita sedes mox labes didicit haurire. vt p̄ potū non reliq; pristinc
frontis appareāt. In tali enī vita / future miserie facies depingit.
fuit quidā diebo pauculis mecu alter. q̄ iniussus mibi exeqt. s; sin /
gulari qd̄dā demētia / lōgis in rostris calceoz scacatis collarū. lōgis
q; capill' videt plimū glari. Tota die qd̄ sibi deest ad speculū q̄rit.
leuatas cōportat in scapulis alas. q̄ an satls in aliū leuent. an mu /
tuo dissident ocul' suis metiri nō desinit. Jā q; vnā / iā alterā ad la /
tus extēsam tibiā respicit bacilū albū porcorū inspectoris instar
manib; gestās. q̄ puluerē pilleo suo excutiat. vt faciat calopodioz
calceozq; rostrū rostro mīdere. cui⁹ ferēdā eximeā fatuitatē n̄ diu /
tius celiui. Quē dū sui erroris arguere cepi. vsq; a deo tulit indigni /
ne. vt p̄tra clamādo penerauisceret. Videt mibi seruitozes boni

esse fenice rariores. Si tamen vtrūq; mihi in hac pte ad cōmoduz
p̄spicere posses: faceres mihi rem gratissimā omīq; lucro gratiore.
Valde sponso letioz: regioz felicioz.

Responso Desiderijs tuis vt satz eēm (carissie fautoz) longā
opaz ptulit: r̄ circū p̄xi vndiq; loci vt tibi de famulo te digne p̄
vnderē. Reperi eādē adolescēte: q̄ ad tuū suiciū multū aspirat: cui
florida etas adest laborib; apta. quē paupertas ocia p̄tēnere docu/
it: q̄ linguā sic fert instituisse vt tacere sciat: r̄ mētiri nesciat. In q̄
non dū vidi aliqua libidinū. pbemia/ vlt̄ impudice mētis indicia/
mireq; mihi placet illi⁹ mitissim⁹ animus/ illiusq; modestia/ quas
vultu gestu simul r̄ morib; p̄fitef (nisi falloz) digni estz alterutro.
nec facile dixerim vter felicioz/ vel tu q̄ tibi is famul⁹/ vel ip̄e q̄ sū/
bitu dñs obriget/ quē dū paululū habueri: fore puto q̄ nō letius
africanō gratioz erat/ nec palinurus ence. Vale. felix tpe lōgo. vt
sequitur sociū lo. pgentem.

Inuitatur socius Marias/ infractasq; aicitias. Inter
p̄lūma q̄ pri⁹ abire (fiderissie socie) dū millies irem r̄ millies dulci
ocio p̄fabularēmur. sp̄ nob̄ hec vnica snia fuit: q̄ q̄ primū louani
um p̄gere velle⁹. p̄ficiēdi gr̄a paternis finib; nō p̄tēti/ polliceba
rūq; mihi abeūti/ te me ad calcē d̄ priō secutuz/ qd̄ qz nō dū adim
plesti/ vtinere nō possū q̄ nō cū harū latoze has ad te lras scribere
te ex corde cogitādo/ q̄ oī dilatōe femora/ mox ope p̄stes/ qd̄ libe/
ralib; verb; p̄misisti. Jamā (charissie socie) ocul̄ corā video meis.
q̄ vtile p̄siliū cepim⁹. si nō postea obsp̄reuisse. Lineo ne hec di/
latio te ad desideā/ ne q̄z hec lōga mora te traxerit ad inercia. anti/
mus certe me⁹ non d̄icet donec vlt̄ te videro/ vlt̄ p̄ lras accepō te p̄
breue aduētur. Qui dū venis/ eo fuero tuo in aduētu letioz/ q̄ sū
isti in sequēdo tardioz. Ita ei se hz res/ hēbitq; sp̄/ q̄ cur⁹ marie pū
tia amam⁹. nō possum⁹ ei⁹ absētia non torq̄ri. Junc̄ do. his paucis
excitasse aut refreuisse suffecerit. Valero salu⁹ r̄ letus/ prudente r̄/
qz p̄spicito/ ne defueris tuis. p̄fectui/ honori r̄ fidei.

Ad idem firmā amoris p̄stātia p̄salute. Sp̄avi ego/ carissie/
me socie q̄ me louanū p̄gētē studēdi gr̄a q̄primū ip̄o tracte fuit
les secut⁹ q̄ mihi id firmiter voueras abeūti/ vt p̄iūctōi aīo r̄ con/
iūctio loci m̄deret. r̄ q̄nto id magis sp̄avi futurū/ r̄ t̄to acut⁹ doico/
spe p̄cepta. Si tū se res q̄nta sūt louanij magistrōz vigilātia ico/
larū diligētia/ q̄nt⁹ lraz ardoz/ q̄nt⁹ mozū decoz/ quantiq; studij

vndiqz fertior/nūq̄ quiesceres donec louanij meū eēs. Cepi ego (tuis verb p̄sus) p nob camerā ynā in pedagogio lilij puā tñ/sz duobz vnū aimū hñtibz null⁹ loc⁹ ē angust⁹. Dixi magistris te p breue affuturū. Et iā res pducta est vt neqz tu (honore tuo saluo) tuū differre possis aductū/neqz ego illesa fide tuā morā non accusare. Nec ideo dico (carissime socie) vt vel hoc efficiat pudor/qd ratio prius debuisset. Vale. ⁊ cura ne diutius/sanū consilium mora corrumpat.

Petit̄ festinus aduent⁹ amici vt astet aico.

Salutes/stellis nūerosiores. Nūc potissimū op⁹ est amice p̄ca/ re/vt amor⁹ calcaribz mor equū ascēdas/improtracteqz ad me venies./lateriqz meo adiutor assis. ego sūm opere in te spero (iubente virtute/quā in te sitā sp̄ agnouī q̄ si mihi vt fortis certator astab⁹ spero fore qz breui voti mei cōpos eritā nā i te mihi erundās spes est/erundās qz fiducia. nisi enī tua opa adiut⁹ fuero/null⁹ alteri⁹ auxiliū spero. nūci⁹ has pferēs tibi mei dicit cordis archana/qz p nra vetere sūmaqz amicitia/ita tractabis/vt in re meā cōducturā putabis./qui nullū vnqz p̄termisisti officii amoris sumi erga me tui qd feceris p̄claras ego virtutes tuas cordi meo seruabo tenaciter/casqz q̄si perpetu⁹ aliq̄s buccinator/ioci vndiqz p̄dicabo. Dc/cupatōes mee/iā longiorē me tecū esse non sinūt /inter amicos etiā prohibita est verbositas./qui non verbis cōnecturis sed am̄/mis./amor enī rebz ⁊ aīmo/ nō sermone querit. valeas igit⁹/tibiqz psuadeas me vnū oīm esse./q̄ tanto te amore cōplector/vt aliū magis neminē. Itaqz si quid apud me est./qd tibi iocundū esse possit id ita esse tuū putato vt meū magis esse non possit.

Intimatur aduentus amici amico.

Salutes supra q̄ penna exprimerē possit. Tandem iam tandem vnas ex te (fidissime dñe) litteras recepi./quas magni numeris/lo/co teneo./tam ⁊ si parū sit/vna epistola pluriū amor⁹ cōpensare sū/lentiū. Nec tibi abinde scribo./vt me viuere scias/ ⁊ sospitem./ex litterisqz tuis me esse gauisum/ ⁊ tam maxime ne scriberem nihil. Hic sisto calamū. hac hebdomada spero videre te./qz belle scilicet valeas./quid rerum agas./quid ve fortunarū ⁊ sospitatis habeas. statimqz tantisp̄ apud te esse./quē amo vnice/veneroqz vt non viator venisse videar./sed ⁊ familiaris ⁊ tuus./quē vit a collo depule/ris./quo tandē vt abeam./ ⁊ sperare incipies/ ⁊ optare. Vale igitur raptim ex leodio./decemb̄:is quinta. digitis frigentibz/ ⁊ quidem

flatu anhelitus / in cuiuslibet verbi depictōe calefactis. Apd nos
enī hac die / p̄gelid⁹ aer / horridū frigus sic vndiq; miscet / vt etiā
aialū sanguini timeri pōt / ne vertat in glaciē. Dū iā ex basilica re-
durē / tā scindens fuit acumiē vctus / q̄si minuta quedā cultoz ani-
ma per aera volitasset. Sed ignē struit famulus / hec expulsurum
frigorā. Mansurus sum ante focū / donec frigus erit calida camo-
ra inclusus / vt inter plumas cuculus.

Frater amico vt reducatur nepos profugus.

Habet frater meus charissime vir vnicū (vt nosti) p̄ter formā pau-
ci momentū filiū / qui ludoz / mulierūq; cupidine tractus / sit in er-
rorē plabif / vt nec paternis mandatis pareat / nec rectis p̄silijs cre-
dat. Multi probissimi viri / plurimis verbis eū a vicijs trahere co-
nati sunt. Sed semp̄ habet aures suas / sic pice clausas / vt surdo
narrent fabulā / qui tandē bonis illis cōminationib; fessus / clam-
patre abūt / pfugus / cōsortijs semiscens / periculo plenis. Quē p̄-
ter (z si malū esse cognoscat) nō potest non diligere alterius succes-
sorē inopia. Dolet hunc p̄ q̄s maxie / adeoq; eū abūisse luget / suspi-
rijs crebris atq; lamentis / vt therentianus ille menedemus ex eo re-
nasci videat / quē ita conatus sum / quia eius me miseret consolari /
vt si me audias crementē audivisse credas. Te ergo p̄cupide rogo
si casu aliquo in aures tuas ceciderit / vbi nā loci fuerit / ad mox cu-
res int̄imare. z vt reducat p̄iuuare. vt tua virtus / tuāq; industria
dabūt. P̄ enī (vt p̄spicax ē) mltū verec̄ dolendū erit / qui quasi
debitus non p̄suevit sic viuentib; non euenire. Vale in eo q̄ sum /
mi regit culmina celi.

Rēponſio Tristitiā fratris tui (sincerissime vir) sicis ge-
nis ferre nō potui quē dū habeā oculis meis cariorē / eius etiā filij
um non amare nō possum. Non osor est rami / qui diligit truncū
Spem mihi non parvā p̄flauerā q̄ ex illo iuvene quiddā p̄clarū
erurgere aliq̄si. vñ grauius iā doleo spe p̄cepta. Sed tamen quia
adeo pulcer filius est / z lera iuuentute / floridāq; venustate cōspicu-
us / quē nisi quis nosceret ex iouis sinu delapsū putaret. Nō fa-
cile inducat vt credam illi speciei / piā deesse indolem / z clarū inge-
niū nō respondere / nā solent corpis lineamenta / animi imagines
indicare. Ecce nō pōt iudicio meo quin alioz vicijs p̄citef / eritq;
tractus / nunq; tam vilit̄ sua sponte prolapsurus. Nescio si me
amor decipit / cecus vtiq; iudex Habuit ex dono nature pulcerrā
ample promotionis / cremētq; iudicia / si iuuenturis cursum turpē

labenō defedasset. flebat etate puectior qđ cōmittit impubes niff
 moꝝ retrahat et lubrico pedē / gramqꝫ pmereri studeat / 7 pmeritā
 pseruare. Qđ vt faciā opaz dabo / desideriiqꝫ tuū nec frustrabor /
 nec morabor. Vale / qꝫ scribi / qꝫ dici / concipi qꝫ potest valentius.

Alia responsio ad idem sed alia sententia.

fratri tuo ex suo merito iam dudum omnia debeo / qđ tantā in me cō
 gessit beniuolentiā / vt sp̄ felicē me tali amico meo iudicārē. Sz qz
 p̄ suo filio / tanto dolore nō sua prudentia digno angitur. vehemē
 ter doleo. Sed nemo sibi tam compos est qui nō aliqñ efferat ab
 impetu. 7 a passione superetur. Spero qđ fluxus tꝫis (vt fieri solet)
 tristitiā adimet / cū nihil sit / si credamus ciceroni / qđ citius arescat
 lacrima. Bene tñ me habet qđ tibi tuū dolore deuclauit. Nam do /
 lor sp̄m ignis gerit / qui dum plus tegitur plus ignescit. Arbitror
 ego filio suo fore putile / qđ sine lege / sine metu viuere parat / vt qđ
 daz gustet paupertatis / qđ expartior et castigatior tandem ad se reuer
 tatur. Multos docuit expientia / quos schola docere nō potuit / se
 pe surda / plumbearqꝫ capita / hauriūt oculis qđ auribus nō valebāt
 sp̄net pfecto / ex aliquādo / ex quoz nunc insanijs pendet / hic pū
 ctum facio. Dum adhuc in hoc verbo / pendet penna penderet. O
 charissime vir / puenit me nūcius dicens / ybinā loci fratris tui fili
 us est. Vale igitur. Noꝝ pede nō moto ad eū lras scribo / nunciū
 mitto / quo labore / quoue ingenio vsus fuero / postea nosces. Tē /
 pus enī agendi / nō narrandi iam cōgruit. Non enī quiescam do /
 nec eū viderim / ex his erroribꝫ enataste. Incertū tamē est qđ ex in /
 de sit euenturū. creberrime hoc accidit / vbi rebus ad huc in crudo
 stantibꝫ vici orū radices conamur succindere. nihil aliud facimus
 qꝫ ventis incendia prouocare. Iterum vale.

**Interrogatur cōditio cuiusdam notarij. an ex
 pediret eum in secretarium episcopi assumi.**

Salutē omni salute prestantiorē. Parces mihi (amice pchare si
 parcū tempus p̄cas litteras dabit. Latius scribere nō segnities / sz
 occupatio vetat. Varijs enī inuoluoꝝ oneribꝫ / vsqꝫ ad aures. La /
 tor harū vir scientia virtuteqꝫ singularis / quiddā est petiturus ex
 te / qui sine vllis p̄cibꝫ meis / que vera sunt / minime reticesceres.
 verū etiam mea causa / vt ea que perspicue nosti de capituli tui no /
 tario referas / te plurimū rogo. Nihil a te peto / qđ alienū a virtute
 censeas. Quid enī virtuosius quā dicere quā qđ verū est. Quod
 potius hac de re ad te qꝫ ad quēpiam alium scribo / id cause est / qđ

non vestitur aura: nec tegit celo: cui vt tibi fidē habeam: cuius līn-
guā nunq̄ a vero discedit. Vale felix ⁊ lōgos viuas in annos.

Risio dicens notariū illum adulatorē esse

Exposuit mihi nunciū tuus / reuerendū in christo patrē dñm no-
strū episcopū petere fidū secretarū instanti? ex me postulas tui no-
mine: quid sentia de nostri capituli notario. Ecce vir charissime lo-
quar vt tibi vni semotis arbitris in sinistra aurē susurrē. Si hunc
notariū pleni⁹ velis cognoscere: gnationē apud comicū cogitabis
qui impauit sibi metipi oīa assentari. Laudat enī s̄monē indocti
faciē deformatis amici. Si riseris / maiori cachinno cōcuties. flet / si
lachrymas cōspexerit amici. frigebit si frigeas. si dixeris eliuo / su-
dat. Quē si admiseris tuas sp̄ aures multa nube vanitatis imple-
bit. cuiusq; opib; oīb; adulāter a plaudet quicqd in eo est id totuz
adulatio vēdicat / nihilq; veritati relinquit / aut virtuti. Nihil ei
hoc hoīm genere perniciosius inuenit: qui venena propināt melle
circūlita / quo citius noceant / ⁊ quo noscātur tardi⁹. felice illū erī
stimo qui adulatoriū retia potest effugere. Nam serpit hec adulā-
di eluues sēda / ⁊ morb⁹ cancerosus in oīs / vt nullus aut rarus
sīt quē hec labes nō attingat. Cautā enī est hui⁹ erroris area / quā
tus ⁊ orbis. eoq; latior / quanto pauciores sunt qui adulatorū laq;
os euadere possunt / vel qui ita molliciem aurū eruerint vt nullis
prozsus adulationib; delectent. cū eas alius nō videat / alius etiā
pūctas nesciat declinare. Cauendū (optime vir) sūmope de talib;
Nō enī pōt vnq; fides esse incolumis / vbi aliud agit / aliud simu-
latur. Per hoc tibi satis respōsum putato: ⁊ b̄ si valeto / eoq; felici-
us / quo a tali hominū gerere distantius.

Alia responsio in aliam sententiam dicēs eun- dem ebriosum.

Salutes plurimas aduersitatis nescias. Pre oīib; id vnū sum /
mope peto (colende p̄ceptor) quod amor ille qui me ad loquendū
cōcitat / te cogat ad silentiū. Duo quod tibi dixerō nulli videar de-
uelasse. Is de quo querts / totus sese in crapuluz / potationesq; dis-
soluit: qui raro manū habet nisi amphore v̄ ciphō cōiunctā. Cui
semper tantus est haustus q̄ntus est ciphus / quē neq; vacuū pati-
tur / neq; plenū. Qui maiore sitim / q̄z ventrē habere videtur. Su-
per enī capacitate sui ventris / instar vasis extensi cū doleo certat.
Omniq; cōiuuiō supstes est primus venit. vltimus abit. cui anti-
mus in potestate non manet ebrietate deuictus. Nec sibi verba il-

la modestia est; necq; villus in ope pudor. Itaq; mot' vino illudif.
 vt nihil in eo pter hois figurā homini similerelinqtur; q̄ si nō cō
 stare iā a vilissimo porco forāib; amico cōsuetog; viuere luto/di
 stare nihilo videret. Omnē illū emincti orē existimat; qui vini ca
 patior vel profusior est; quē raro videbis; nisi (vt virgilij verbum
 est) somno/vinoq; sepultum. Vale si quid ē aliud quod a me/ tua
 causa fieri velis; id si scripseris; non scripseris frustra. Non enim
 apud me optandum quicqm est; quod sperare non liceat. Si au/
 tem non defuerit intelligentia qua videam / non defuerit fauor
 quo seruiam.

Commēdatur amicus amico vt ei sit adiutor.

Virtus latois me cōmouit; vt ad te pdiligenter scriberem; s; vir/
 tus tua q̄ confidenter atq; eundem tibi q̄ accuratissime commen
 darem. Rogo i gitor te maiorem in modum quantum poteris;
 tua dignitate seruata; cum tuo consilio adornes. r auxilio eundez
 quoq; q̄ liberalissime tractes; quo intelligat hanc commendatio
 nem meam sibi magnopē fuisse adiumento; vt hoc etiam teste au
 geatur nostre amicitie fides. Quo mihi feceris rem gratissimā me
 moria seruandam sempiterna. Is nanq; amicissimus est; r maris
 me verus in rogando minime molestus; r tua amicitia q̄ optime
 dignus. Iterum atq; iterum r repetens iterum / rogo huius viri/
 rebus; r cause/ quas tibi ore narraturus est; accommo des manus
 r aures. Ex parisijs iulij prima; vides q̄ raptim/ satis hoc mon/
 strant ineptia r characteres.

Ad idem.

Multas larga pfusione salutes. Quanq; vsq; adeo tempa mihi
 nunc artissima sunt; nec rebus proprijs suffectura; vt vir respirādi
 spaciu p̄stent. Quia tñ harum exhibitōr (mihi charissimus) plu
 rimū sibi commodi alaturum / id arbitratur; si litteris meis tibi de
 clarem; q̄ sūm; r qua diu fuerim. erga eum voluntate. Hinc te scirē
 velim charissime fauor; me totiens huius beniuolentiam exper/
 tum esse; r fidem; vt hominem inennem plurissiciam. Ut igitur
 eum tuam fidem / suscipias; habeasq; in numero tuorum; r vbi si
 ne molestia poteris eum adiuues; te vehementer etiam atq; etiam
 rogo. Plura de eo scribere; suisq; in me meritis res exigit; certe tē
 pus pauciora. felix vale. r viuito letus.

**Increpatur filius a patre frequenter pecuni
 am postulans.**

Gratam res mihi faceres fili/ q̄ ad me sepe scriberes/ si nō assidue pecuniā ip̄e postulares/ quo te vides/ nō tam filialis amor q̄ denariorū cupiditas prouocare/ q̄ aut̄ sic incessanter petis et repetis/ facis me plurimū tuā de vita dubitare. Scio pauca esse/ q̄ bono scolarī ad necessitatē suppetūt. Misit tibi iam varijs vicibns pecuniarum portiunculas multas/ nec iterū atqz iterū/ de nouo petere destitisti. Quod mihi argumento est/ teipm nō tam virtuti et litteris q̄ voluptati/ malisqz oc̄ijs cōtulisse/ pp̄ria dissipare/ et bene/ p̄spice rerarū coeunt. Caueto fili/ ne id quod mihi iam dubio est/ veritas ip̄a contestes/ nisi me velis tibi patrē abnegare/ qui tibi desinas facere bene/ q̄ primū desines p̄mereri. p̄mereberis aut̄ semp/ donec magistris obediueris tuis/ laboraueris/ studueris/ profeceris/ nec tereb̄ immiscueris malis/ vanis/ aut impudicis.

Ad idem alijs verbis et sententia.

Non satis consideras fili/ q̄ntos labores ego matre cū tua die noctuqz expandim/ vt denarios ad nostrū victū/ et tuū iuuamē/ honeste sancteqz assequamur. Quos tam incaute et inutiliter effundis et dissipas. q̄ aut̄ tociens donem/ quotiens postulas nō nobis factas vlla est. Moneo te/ q̄ qui pauper es/ humilliqz genitus et parente/ teipm agnoscas/ et paternis egentijs parcere discas. Inter eaqz abstineas velim a superbia/ et maxime ab inobedientia/ eius superbie pessima prole. Sitqz tibi eo alacrior studendi cura/ quo ob inopiam citius redeundū erit. Nulla tibi spes in rerum copijs est/ vel tui generis potentia. Super est solū/ vt tibi scientias/ virtutesqz cōcumules. sic semp quocūqz ieris/ cōiunctas tibi inuenieris charissimas/ quib̄ falli nō poteris/ ad altiora p̄motrices. Vale tibi qz p̄spice/ ne malis te consortijs misceas/ et ne cū vanis/ vaniter agas.

Ad idem rursus sed alio modo.

fili videris mihi/ p̄ denarijs furere/ nequens est/ q̄z p̄tepide studeas. Caue ne nimis absentie fidas/ vt latius audeas/ quo longius distas et p̄cul absis. des opam nererū tuarū profusor fias/ ne q̄z vitijs malis cōspergaris. Nunqz p̄ficiat malis vitijs inquinat. Sic discas sic auerferis/ vt deo et hominib̄ gratius esse merearis. qd̄ si feceris/ me patrē semp inueneris/ paterno officio nō carentē. sed secus si feceris secus habebis. Et qd̄ lucraberis facile/ vt aiunt/ in cœno dabis/ nec interea tutus fueris/ qui nō asperrimas vīngas tibi senseris inimicas. Vale vt mereberis.

Responsio filij

Affectuosissimas humilima veneratione salutes Metuendissimi pater testor illam charissimam fidem, per larumq; amorem illum quos in vos gessi incontracte, me nihil pecunie ad voluptatem / sed nuda iudicium necessitatem postulasse. Neq; audiivistis (spero) rem / pis vnq; / dū vobis domi essem, q; mea stulte delecerim, q; q; malis incubuerim / oclis / vel ludis etati nō cōgeneis / et bono scholari veritatis. An aut nūc absens / denarios meos pdigo i actu expende / rim? an remissius debito laborarim / pferimq; magister meus te / stis erit, qui quicqd merespicit / optime nouit? et qui interrogatus / nihil (preter verū) dicit. Verissimus ipse ex cuius ore sepe auditū est me, magis freno / q; calcari in studio eguisse. Nam quia tarde ce perā lras colere, curavi festino cursu meā corrigere tarditatē / eozq; studere fortius / q; incepti tardius. Conatusq; suz pualde socios me os discendo supare / turpe ducēs cedere pari / pulcrūq; vicisse ma / iores. Itaq; in discendo vigilem operā dedi? vt sic discerē? ne diu docendo pmanerē. Deumq; do testem / q; nunq; ab institutis stu / dijs me vanitatis ardoz retraxit / neq; deflexit cura ludoz. Pro ve stra igitur pstanti prudentia / facile intelligitis nihil tam bene fieri posse, qd nō poterit linguis malis deprauari. Quib; spero virtus pclari animi vestri nō aures dabit credulas. Sic enī vestra scripta in eam prem. interpretari conatus sū? vt huiuscemodi crimina / nō qz facta / s; ne fierēt arguistis / quasi fierē ex vestris his scriptis pscius eius quid essem, si similia facerē auditurus. Valetate in christo.

Ne pos ex ytalij rediens. suo nepoti iuniori lo uanij student.

Abundas largo corde salutes. Pater tuus / fidissime vir / in hac dura hyemis cauda / domū suā me suscepit, ex ytalij cū sarcinulis redeuntē. vbi primis illic salutis verbis et leti aduētus vir satis ex / pressis. Nox pro te / vbinaz loci / vel gentiū esses / pcupite pero di citur mihi / te nec dum louanij reliquisse / s; b; q; gradu in artib; susce bere. Quod euz audissem magnus mihi multe leticie subortus est. cumulus cum nō vanam fuisse illam spem rediens inueniam / quā ex eminentia tui ingenij tueq; nature mihi abscedens construxeraz Intelligo iam omnia splendida esse quā mores / que vitaz / que stu dium tuum et conatum respiciunt. Cum certo habeam ad areflore / licas lectiones in pedagogijs. Parisius assumi neminem, qui nōn

compositis moribus honesta vita / ingenio / scientiaq; floreat; / et facundia. Gratulor igitur institute vitae tuae / et plurimum gaudeo / illud horatianum exclamans hi bone quae virtus tua te vocat. id est pede fausto. Velim tamen me certiore efficias / in quo pedagogio commoraris; quid valitudinis habeas; an episcopus aliquando humanitatis studis; is incubas; et si quid fuerit alterum quod te respicit; quod mihi cognitum in desideras; id intrinsecus non obmittas. Et vale feliciter.

Ad predicam responsio

Non ret mydas letior erat; dum vidit quodcumque tangeret verti in aurum. Nec pigmalion; dum dilectam virginem; eboze sculptam; habere senserat spiramina huius vite; quae fueram ego (charissime nepos) dum tu nunc mihi tuas litteras praesentavit; magni tui amoris in me non futiles testes. Vehementer gaudeo quod ex italibus cum sarcinulis redisti; magis quod sanus; marie quod doctus. litteris enim tuis Tullium prope representas; qui me tua sic terzes eloquentia; ut non auisin longius extendere litteras. Nuncius iste ex me multa; item et multa suis auribus hausit; cuius iam lingua pro calamo utar; in quo animus meus tutius conquiesceret; si ut fidum et verum sic euz memoriam descripsisses. vbi autem interrogas in quo pedagogio moram ducam; scias me in lilio semper moram habuisse; in quo ipse morari consuevit. Sunt testes plurimum camerarum parietes multi; in quibus tuum patet vndique nomen. In camera enim canum ceruorum et forcipum vitae paries tuo nomine vacat. Vbi autem te reddi certiorum mei studii postulasti; si studium rite a tullio vehemens animi. applicatio describat. nihil est quod studeo. desideria enim mea vehementer non admittunt. Jocundissime vale. Ex Louanio maius sexta tarde dum sol abierat; et nocte celum iam sparserat astris.

Iterum nepos nepoti

Si otium; harumque lato; et tempora ferrent; scriberem de nuncio multa quem ad remiseram; cui te adeo charum tua beniuola tractatione statuisti; ut sibi non tam pascha; quam tuum nomen celebre est. Multa ex te mihi longo ordine dixit; sed plurima de te. qui si tamen dicat tuarum laudum permaneat sua labia; suamque linguam conteret. sed male me habet; quod nec ex eo; nec tuis et litteris colligere possum; qui in pedagogio lili hoc tempore regunt. Jam agitur annus vice simus; ab eo tempore quo ibi scholaris fui. vbi tunc erat rex. ites duo pares animis; non ita diebus; quorum vnus brabantia; alterum flandria genuit. Perualde cupio scire; an idem

superstitēs sint; an incolumes; an alter; vñ neuter; vel pariter re-
gant. vbi litteris aut ex tuis perſperi; q̄ in lilio vit̄ paries meo no-
mine vacat; mor̄ ego memini magiſtroꝝ meoꝝ; qui parietes per-
gamenū fatuoꝝ appellare conſueuerunt; quibus aſſentioꝝ. **M**ab-
gnū enī ſunt pietū atq; muroꝝ flagellū p̄urientes digiti fatuoꝝū;
qui nitorem atq; planicies maculare nō ceſſant. Poſſunt puo fla-
bello cohiberi aranee; ceſſant ī frigore muſce. fatuoꝝ digiti frenū
nō hñt duri pietes; ⁊ perpetui inimici nullo ſtabello dimouendi.
Plurimū rogo; abſterges hec oīa. ⁊ que fatue pinxi; prudenter ex-
pingas. Et p̄cipue in camera dudū mea; quā nō nominasti; q̄ leo-
nū camera appellari p̄ſuevit; q̄ ſupra aulā eſt; ad ianuam coquine
gradus extendēs; ſuū capiēns lumē ab orto; quā p̄ ceteris me ſedi-
us maculaſſe timeo. Valeto ſemp. ⁊ prope tibi iupiter aſſit.

Ad precedentiē reſponſio.

Colende p̄ceptor (chariſſime nepos) applicuit nūcius tuꝝ ad ve-
ſperā ingenti pluuiā; ſ; multo maiore verboꝝ copia qui amoris in-
te ⁊ fidei plenꝝ tui eſt noīſ; tuarūq; rerū optia tuba; amor frenū
nō cognouit. In referendis etiā nouis; nō parū liberalis eſt; ⁊ plu-
rimū a ſpōgea diſtans; vbi nihil exit niſi p̄mat. Iſte aut̄ nimis nō
carer; vbi omē qd̄ hauſit; gratis ⁊ vltro effluit. Sed hec hactenꝝ
Mgri mei; p̄ q̄d̄ ardentē interrogas; q̄ tpe tuo rererunt in lilio;
adhuc dono dei viuūt; ſanīq; ſup̄ſunt ⁊ p̄ter regūt; adiūcto regē-
te iā tercio; quē etiā flandria duxit in lucē; nō minꝝ ip̄i ſunt tui me-
mores; q; dies beſterna te iā primū ab eis reuocāſſet. quia te omi-
mora depulſa optant ſummope viſitari; quod ſperant te poſt ha-
bitis om̄ib; mor̄ facturū; ſi nō verat neceſſitas; q̄ fueris alio tractꝝ
erīq; eis deſideratus; ⁊ certe letiſſimus hoſpes. Vale nec minus
ſane q; iocunde. Raptim pariſius feſtinantia cum maxima que
calamo contulit alas.

Ep̄iſtola commenſatiua.

Salutes fauſtas atq; felices. Adoleſcens q̄ has p̄fert; a cunabu-
lis me obſeruauit; ſempq; dilexit. Quem habeo (vt Ciceronis ad
germanum verbo vtar) ſuauiſſime fratrem; ſpe equalem; obſequio-
ſiſſimum; conſilio parentem; qui multis dignitatibus ⁊ gradibus;
non ante meritum ſed ante tempus ornatus eſt. Quem nunc tibi
non tuo horratu; ſed pp̄rio impulſu cōmendo. illudq; laboro vt
non minimum hac commendatione mea ſe conſecurum arbitre-
tur. Egebit iſ tuo conſilio; deſiderium meum tibi patefacio non

onerabo te precibus ne me diffidere putes. Tu si quid ex me cupis redde mihi fiducia vicem / et in me iure tuo utere. Ego enim (ut vides) in remeum vtor in te / in quo omnis spes mea requiescit. Cuiusmodi letus (ut inquit oratius) dum licet et vultu seruet fortuna benignum.

Alia epistola commendatiua ad idem.

Felicem prosperitatem vice salutis. Qui me ardentius amat hoc adolefescere (propter te) habeo neminem / qui totus a meo pender arbitrio / nec mihi quicquam est eo gratius / eumque iudico dignum qui a te diligatur / quem nunquam dilexeris / non dilectus. Aspiratis totis viribus tuis gratiam promereri / quam si assequi poterit / se celum iouis tenere arbitrabitur. Tu igitur meas ob preces fauorem tuum illi accommoda / quantum tibi equum et rectus videbitur gratissimumque mihi feceris / si huic commendationi meam tribueris / quam cui tribuisti plurimum. Nam putat me a te plurimum fieri sperareque litteras ad te meas sibi fore utiles. fac igitur ut quod optinae tur sciat / quod sperat inueniat / quod petit accipiat / et quo indiget profuatur. Idque per nostram amicitiam (que nobiscum cum annis creuit / et que non eget testibus) sum ope etiam atque etiam rogo / quo me pro eo diligenter scripseris putes / et te diligentius paruisse. Vale etc.

Alia epistola singulariorem commendationem continens.

Prosperissimas ad vota salutis. Quis de hoc adolescente tecum prius diligenter sum locutus / et scripserim ad te accurrate / vicibus multis / quia tamen putat interesse sua / me ad te quam sepius scriberem. Iterum atque iterum hunc adolescentem / sanguine nobile / sed virtute nobiliorum / quem inclita virtus in celeberrimam laudem euegit / tibi commendo ut faciles aditus ad te habeat / ut quoque sua causa pro sua dignitate conficiat. Tu pridem omnia te facturum liberalissime promissisti meminisse te id spero / scio enim solere. Inueniat igitur (quod) apud te patulas aures / patulum animum / et manus extensas inuamini promissas quo tua virtute / et meo gaudeat interventu. Chario ipse mihi est / quod calamus pingere potest. Tu multa beneficia in multos contulisti. Ausus sum contendere te melius nullum vel eque bene collocasse.

Ad predicta responsio.

Salutes multiplici plausu cordis oblatas. Litteras tuas ornatas easdemque amore plenas accepi (amicice fidissime) Que et si credenti am dabant / mundum tamen quid petere latores expressit / pro quo facturus sum / quantum animo exiit poterit / nisi alius sua voluntas / aliud equitas

Folium XXXIX

postulet. Ab equo enim et honesto se iungi non velim. etiam si pro me materque felicis memorie et sepulcro in luce redeant idque requirant neque etiam hoc ex me pro singulari virtute exigere velles. quod si dicto latoxi pro immortalibus beneficiis in me tuis non satis fecero. vel fortune. vel imprudentie assignabis. Nunquam enim follicite esse destitero donec eum eiusque causam in tuto collocauero. qui nunquam fatigari soleo seruicio. vel amore meorum. Pro nouis villicus nunc qui moribus fuit urbanus et cultus. natura concessit. eius pro in extremis laborat. parua sue vite spes est. minor sanitatis. et sanguis est spiritus est. non corpus videtur quod tamen pinguisissima fuit in immita esca. resoluta. quae si iam videas pro ventre ventris locum cernes. peccataque pendere putabis totaque ea effecto iam corpore. quasi in craticulam vel rethe conuersam. Proles etiam egrote sunt. succurrat benignus ille qui potest. Sed quid volumus. in comitate non prodeunt miserie. in multis se incidisse nouerit. qui vna incidit. Vale matre letior. que viuo non sit obuia nato. que audiuerat equoris in medio mersum.

Queda resposio ad iras hic tamen non insertas

Letioresque possis optare salutes. Venerabilis domine amiceque singularis. quantum apud me valuerint littere tue in commendatione huius tabellarii et scripte ipso referente cognosces. fuit profecto patruus suus pondere et auctoritate illarum non parum mitigatus. qui prius fuerat adamante durior. Hoc superest ut omni cura et opera sese studiis litterarum immergat. quo priorum desideria flagrantiori diligentia vincat. quo facile iram patrum penitus superabit. Ceterum queso confidas te mihi charissimum. nihilque me optare magis quam ut animo inter nos simus absentes eodem. quo presentes fuimus. quod de te sperare. de me prestare possum. Quod autem breui me visites. desidero vehementer. ut simul confabulemur. rideamus. bibamus. cenemus et solamine (quod littere prestare non possunt) inuicem conficiamur. Interea vale mei que semper memines esto. dulci tuo more vetusto.

Debitor profugus suis creditoribus.

Salute prestantissimi viri. salute gratiosissimi creditorum. Si non vos ipsos mihi dederitis ipsa fortuna mitiores. que me duro. heus nimium duro pressit naufragio. perij. spes mihi cecidit omnis. actum est cogarque per terras incognitas. vagus et profugus oberare. eoque pergere quo fors perducet euntem. nam michi debita evolere facultas nulla est. Quorum tamen si aliquo tam mihi partem remittere dignaremini. solutionisque terminos in longum protrahere. quo

mibi spacium respirandi adesset. sperarem tandem sudoribus (vo-
bis non) mibi effundentis efficere, q̄ breui vobis omnibus fecero
satis qui plane ambulaturus neq; meandros, neq; diuerticula q̄s-
ram, sed tanto diligentior fuero, quo vos videro mitiores. Quid
hac in re decreueritis, id vestro curato dicere ne pigeat. q̄ interroga-
tus ip̄ e me dare poterit certiorē. Valete scriptus raptum sub diuo
in loco sine nomine.

Responsio Quod ventorum rabie / r̄ in clementia maris
dilectissime vir, per multa naufragio damna perulisti (vt amici)
cia cogit tibi ad cor vsq; condolemus. Et vt nos incitat charitas
tuis votis volētes, libentesq; annuim⁹. Et quantū ratio suadet ti-
bi consulimus, vt bono animo feras, non culpes qd̄ mutari non
potest. Dete, de nobis, de nullo desperes. Nunq̄ desperatio sera
fuit nulli fortuna perpetua est que seneca teste) vitrea est. tunc cuz
splendēt frangitur. Metui iam debet dum blanditur, irridete dū
tonat, contemnitq; dum fulminat. Multa feret secum dies, multā
ta remedia non expectantibus prouenire. Licet enīz tuo ex genere
proximi adeo sunt inopes vt te nisi condolendo cōleuare non pos-
sunt. Et q̄nq; perdidēris multa, longe tu plura seruasti, claras
multorum amicitias, integram apud homines fidem / magnūq;
tue fame splendorē, quibus ingenio adiutus, r̄ industria, facile
oēm fortune duriciē supabis. Vale in eo, sine cuius ope non viuū

Congratulatio amici sup dignitate adepta

Salutes omni voluptate dulciores / ego pro his que de nouella
promotione tua adpre dignitatis audio, colende preceptor) sum
mam capio voluntatem. Primū / causa tui qui summa semp̄ me-
reri non destitisti. Deinde mei gratia, qui me semper amicorum
crescentia feliciorē iudicauī. Persuadet tibi que so me tuū fidum
amicum esse, te nunq; temporis desitutum. Nam ex aduerso fir-
me teneo, q̄ per te nunq; euodabitur veteris amicitie dulce ligamē.
qui non modo meos labores, sed vel vitam meā tuo tibi iure ven-
dicasti. Vale in eo, celeri qui polum cardine versat.

Responsio. Salutes multas longo tempore duraturas.
Quas ad me litteras dedisti amice colende, legi cum summa ani-
mi voluntate que amoris, amicitieq; vim abunde preseuerunt, et
(vt de calce tuarum caput mearum efficiam) nunq; desinaz quo ad-
vixero tibi seruicio vt vsui esse. Dauent enīz semperq; manebit

amico meo inscripti labores / quos pro me cepisti indefesse. Nō et
tam gaudet platanus riuo / nec iuncus inunda q̄ ego tuis seruiti/
is delectabor; si me admiseris seruitorem. Nec promotio dignita
tis (quam immeritis sum adeptus) me seigniozem faciet. Quod
autem mee promotioni gratularis; gratias habeo; et tibi gratulor
gratulanti. Quiddam adhuc aliud restat; quod ad te scripsisse ve
lim quod ob varias occupationes meas; in aliud tempus remit
to. Vale in eo qui imperat terris et astris!

Qua epistola responsioni respondens.

Salutes plurimas mille / et succara dulciores. Quod tuis in litte
ris meministi charissime frater / me plures pro te cepisse labores /
non mihi molliter in animū cadit. quicumq; eū diligit non laborat
vera amicitia nullo fasce curabitur. Profecto / hoc nomen labor /
nunq̄ cecidit in amante. fuit mihi semper seruicij tui suauissimis
gustus / cuius nunq̄ satur extiti; nec posset igitur mihi ex societate /
te crescere fastidium / quod noscit dominus qui te saluū velit at /
q̄ felicem. Parcite breuitati. nam eam ob rem breuissime scribo;
ne qui litterarum multitudine tibi onere sim; etiam ac etiam ver /
em longitudine.

Epistola in ceptiua aici qđ secreta crediderit

Zeticias plimas loco salut. Quāuis hui⁹ diei (cha / (mlieri.
rissime vir) labor somnū suaderet atq; quietē. eget tñ tui amor vt
graues oculos / defessosq; digitos ad hec scribēda cōpellerē. Expo
sui mihi; secretissime nre rei quā agim⁹ longā seriē ancilla tua / iu
dicio meo magis loquacula / q̄ secreti natura exposceret Et vt pa
ce tua dixero / qđ hac in referi potuiss; deliri⁹ nō video / q̄ q̄ mu
liebri garrulitati a deo celāda cōmitteres; qđ id solū tacere pt qđ ne
scit; q̄ inter picula nō distinguit; nec scit qđ iure timeat. Doleo cer /
te / vt ad huc liberi⁹ loq̄r / crescētib; annis / decrescere prudētā. Si
mulau ego nihil oīm me itelligere q̄ diceret; sic abigua / attonitate
redit. Vale tarde ex parisi⁹ oculos iuuāte / lumēq; supplēte cādela.

Intimat fili⁹ pri se vestes pdidisse veniā dep

Metuēdissime pater / necessitas me cogit / et iustus dolor (cans.
impellit; ad vos vestrāq; pietatē pro venia cōfugere; quā nisi affe /
quar longius viuere non affecto. Due mihi furto ablate sunt; tui
ceiunij prima ex archa mea quā obseruare neglexi. Culpam igitur
mee negligentie confiteor. Pro qua supplet ego plenissimo corq;
S H

De copiosis manibus/amoris suspirijs/largisque gemitibus veniam
implozo/leges subiturus/penasq; passurus qs statuetis. Nichil
mibi spei fuisse putabo/si vos no poterit mee lacryme ad remis-
sione inflectere. Jam primu experioz illud senece/q; somnus locu
non habet/ybi dolor 7 mestus habitat. Dignet igitur paterna ve-
stra pietas/dolenti filio misereri/errozi ignoscendo/vestesq; nouas
largiendo/quo sentire valeam paternu fauore vestru/a me no esse
alienu. fecerit me hec perditio donec videro cautiores. Valere in
christo iesu animo benigno 7 mente quiete. Et bononia lunu pri-
ma sopitam iam diem clauserat ymbra.

Responso patris super vestium perditione.

Altera huius diei qua ex sancto iacobo pegrin^o rediissem/fili recepi
litteras/mibi quidem mune gratas qbus significas duas tibi tu-
nicas sublatas esse. Studesq; duras increpationes meas euadere/
confessionetua (filius forsam verbo nasonis) qd nomen confessis
aliquo patet. sed ex aduerso cu claudiano clamo/quid iuuat errores
mersa ia pupae fateri. Qui tu venia petis/hanc tibi largiter tribuo/
atq; tota culpa in caput meu refero/qui tibi vnicu corpus habes/
ti tres tunicas dedi/vnaz si nisi habuisses/duas nunq; pdidisses
Ubi aut polliceris/te in antea ne idem accidat prospecturu. Itetz
in tui fauore hac in me cura suscipio/ne a studio tuo nimia cura de-
straharis/ego paterno voto tibi do fidem/te hoc anno duaru tu-
nicaru non futuru perditorem/ sed de ea qua vestris solam/cura
tibi relinquo. Et vale feliciter q; meruisti.

Alia responso ad idem/ sed durior.

Asperissimas virgas pro salute. Pridie ei⁹ diei/q peregrinatione
functus/domu mea rediissem (pessime nequa) perlate sunt ad me
lire tue/ quas adhuc clausas /letis oculis vidi/ apertas aut fronte
rugata morrupi/ indignoq; animo petias sub pedes ieci. Quid
stolide misselle fateri iuuat/ quid precari/ qui totiens in hunc eun/
dem errore proruisisti/ totiensq; correptu/ totiensq; indultu. Negli-
gentia eni tua/ qua multu habes/ paucā gemis/ nouos mibi sem-
per/ac nouos dolores pcreat/ qru nullu fine video nisi quez finis
te sit laturus. Sepete argui 7 obiurgau/ sed serpsit semper h ma-
lum longius/ quo magis imparo/ magis spernis 7 resistis. Saltra
re potes/ picarum more/ ti pupa leuior/ non te vestium noua fasce
grauabo. felix vale eo pacto/ quo tuis magistris inimaui. Si at
que futura sit illa valitudo/ reges erige ad harum caput in saluta/

tionē oculos, in ea facile, quid velim specularis.

Iterum super eodem filius ad patrem dat literas desolatorias.

Comendatione humillima/debita veneratione premissa. Dū literas vras non tā hylari animo/ q̄ humili mente plegissē metuē/ dissime pater, mox gene madent lacrymis sua spē profusis. Ad hoc ira vestrā erpauit, vt parū affuerit qui nō vita defungerer. cibo habitus non capitur, somnus cupidus non habetur sanitas, vigoz, leticia, reliq̄ q̄ me deserūt oīa (p̄ter flet⁹ ⁊ mesta suspiria) quibus iā meā cōpensō negligētā. Ex quib⁹ p̄ssime p̄si me leuare recusauerit, ⁊ sp̄ mibi (vt virgilij verbū ē) lacryme voluāt ianes nō video quid supest, q̄ q̄ hos breui sim finitur⁹ morre dolores. Ad pedes igit vros/humillima genuflectōne p̄trastrat⁹/supplico indulgere atq̄ subuēire dignemī plantatōi vre, ne areseat ⁊ pereat. Arescere aut̄ necesse est rama sculū, si abscisus fomentū non habeat a radice. Talete optime p̄ q̄ felicissime, sitq̄ vri custos regnator olimpi. Ex bononia, oriente sole iulij, trabente torciā.

Frater scribit ad fratrem super eodem

Salutes/fraterno amore venustas. frater optie/parauit heri genitor n̄ nris amicis cenā certe splendidā/vbi sermo multus demultis, sed de te precipuus fuit. qui res tuas custodia tenui perdidisti. refera verba singulorū scriptu foret lōgissimū, dū corā erim⁹ cuncta tibi secrete dicā. Nō enī secretū volum⁹, nō tute literis cōmendatur. Consulo tibi ne destiteris iteratis lris veniā patris impetrari, in tēpusq̄ reliquū res tuas diligentius, sub tutis clausuris recundere cures, nec fueris segnis/vanusq̄ auditor hui⁹ ouidiani. Non minor ē vir⁹ q̄ querere parta tueri. Tale sanus longūq̄ superstes. Ex Colonia volantur calamo equante sagittā.

Ad idem super eodem

Salutes, fido obsequio comitatas. In besterna cena (charissime frater) quā n̄ pater cū amici simus habuit, millies tuū nomē verfabat asseruit frequēter pater statuisse se, ne modicā in te partē, rerum suarū collocare, si tu votis suis (vt filiū decuit paruisses. Dixit it nāq̄ te noctē vino ⁊ diem somno conterere, q̄ lectōes nunq̄ vilitas nō coacet, ⁊ q̄ tibi oīs incuria flupit in amores. Vereor q̄ in te seuiret, si esses et obui⁹. Ceperā verba in tuā excusationem inflectere, sed mox ego legēs in vultu animū patris, quē genaz suboz

183. 102
nus rubor accusauit. Suppressi labia/linguamq; cohibui/ timēs
ne (si loquerer) uehementius moueretur. Sed consulo / q; ad pa-
trem denuo scribas. si eius iram mitigare uelis. uelle aut debes/ si
sapis. Neq; presentabis te patri/ donec uultus prioris. induerit.
precaberis absens audētor. Epistola enim nec timet/ nec erube-
scit. Interea sumope conabor eius animū (secundo spirāte uēto)
molliozem efficere. Daboq; te de singulis celanda sub fide certio-
rem. Quod latius non scribo dabis ueniam/ attrito calamo. igno-
scēsq; animo occupato/ r; parces fessis digitis. Optime frater felix
faustusq; ualeto.

Frater fratri respondet.

Collegi tuis et litteris/ optie frater/ patrē nrm̄ et uestm̄ meam p/
ditōe necdū esse quieto animo. Cōsulis denuo patri scribā/ nec cel-
sem ueniā postulare. Tuo igit̄ consilio frat̄/ q; dū egui/ nunq; steti
nō adiuu? tibi lrās mitto patri dandas/ his inclusas/ q; sibi pre-
sentabis sub sereno sidere habita ratōe t̄pis/ r; studeas ita patrem
lenire uerbis/ ut priorē ad morē animū figat/ neq; destiteris/ donec
omne ire motū/ nubēq; propuleris. Sic q; p̄ges/ ut tua industria
te docebit. Persuasum mihi firme habeo/ opem tuam mihi minī
me defuturam. Vale frater/ ut opto. Ego q; ualere/ ut ille quez
ridet therentianus gnato consiliuz cū re amissis/ nisi te in spes mi-
hi cōtulisses/ q; sit ut omissa te spem nō perdidit/ te seruato. Ex pari
si? septēbris uicesima sexta/ uolante calamo uelocib; alis.

Epistola eiusdem ad idem.

Salutes plurimas/ beniuola pēna depictas. Studeas (rogo) sua-
uissime frater/ lrās meas his inclusas/ patri nostro clara sub aura
presentare dū scz eius facies/ animi sui fidelis interpres quiddam
letiozis p̄ferre uideat. Et quicquid uiribus potes/ ingenio/ lin-
gua/ id totū in rem meā accōme da. Proderis/ si fueris idonea t̄pa
nactus/ si idonea uerba. Millies enī optum est/ ea que p̄ se grata
fuerunt/ ex incōsulata relatōe displicuisse/ r; dura quādoq; eo tēpore
eoq; artificio relatā/ que mirū immodū placuerūt. Et si etiam pri-
mis p̄cib; eius irā uincere nō poteris/ nō facile destiteris. Nam
per sepe uidimus simplas p̄cezes deficere/ sed ualuisse geminatas
Spero tñ/ si bene prestiteris (charissime frater) non frustra conabe-
ris/ quin nostri animuz patris/ in me feceris molliozem. Et tenna
quo ad poteris culpam/ polliceare in reliquū tempus exactā custo-
diā/ r; (ut pauco uerbo oīa claudā) patris gratiā quā mea negligē

tia pdidi, tua diligentia redime. Sed quorsuz hec instructore nō
eges. non est meum docere mineruā. tu frater tua vtire industria.
ingeniū enī tuū/ tibi modū r ordinez dabit. qui patris aditus/ mo
res/ r tempa nosti. Tu vale optime frater. ego quoq; valeo si va/
lere sit anxiū, r suspensū viuere.

Nūdet pater sup litteris missis a filiū sui ma

Nescio vir optime, quis vspiam viuit, cuius verbis ^{(gistro.}
fidē parē ac tuis tribuā, qui nō aliud in ore gerere, aliud mente cō/
suesti. ita accipio te firmiter putare, eas quas laudes de filio scri/
bis in filiū cadere. Sed quia gressibus iuuenū nihil incertius sum
me exopto, vt filiū expectes extollere, presertim vt virtus sit r ma/
tuerit, ne flos pro fructu, pro arboze radix, r crudum laudetur pro
maturō. Consilia tamen amplector tua, tuis rationibus, tuisq; p
cibus libens pareo, filiūq; in gratiā suscipio tuis litteris prouoca
tus. De vestitu r tegmento sibi prospicies, vt dabit necessitas / nō
voluptas. Quantū tamen poterit te moderante paternis denari/
is parcere discat, multis curis / multoq; sudore questis. Vale cur
sim. Et bononia septembris vltima tarde, dum nigra celum cir/
cū voluitur ymbra.

Incitatio in amicitia ad hominē non ocu'lo s; fama notum, cum recitatione nouoz.

Purimas felici affectu salutes. Quia te virū optimū, hisq; hu/
manitatis studijs insudasse audio, quibo a pprime delector. Hinc
trabo desiderio vehementi tui, ocu'lo visendi meo, quē te totū tu
is in scriptis creberrime vidi. Qui tanta elegantia scribere dicer?
vt omīs tuū calamū eloquentie fontē appellat, eundēq; dignum
vt fulgido auro tingeretur, qui passim omnes amore quodam tui
nomis capiūtur. teq; non minus, q; viuā qndam Ciceronis ima
ginem, venerantur. Scripta enī tua quot lectores inueniunt tot
habent sui splendoris admiratores. Est enī stilus tuus splendēs,
r resonās, miro artificio subtilissimoq; filo concinuis, magni r fe
licissimi ingenij monumentū. Opto igitur inter nos amorem opti
mū inchoari, ceptuq; semper augeri omni tempore secliso, at non
incōtinues fluxit homerus mineruā, q̄ iouis e cerebro fluxit, doctos
homines colligare cathena aurea, quis inuicem distent r procul
absint. Tu (si me dignum tui amoris censeas) me inter nos
connumera. Et bene vale. Si noua petis, cresunt apud nos
scrupdela bella, multus sanguis effunditur, vrbes delentur sa/

cre edes incense sunt! agri vastati/dispersi coloni. quisquis enim for-
tis/sis est ferocior/misero semp patiente popello/nullis dies nob
securus/nullaq; nox quieta est/in vtrāq; aurē dormit nemo. **Om-**
nis hecres ferro gerit ⁊ calibe/omnia miscet impetus/ardorq; pug-
nantū. Pluraq; scribere dolor prohibet/ ⁊ singula rumpit verba
singultus/tremor inest digitis/vt semitent⁹/semiq; lapsus/cala-
mus vix rursus vale depingit. Sed q; tā longi⁹ fui/amor ille (q;)
so se flectat inueniā/qui ad multiloquiū me coegit.

Ad precedentem responsio.

Salutes multe virtuti conexas. Litteras tuas vir colende/grē
⁊ virtutis plenas. dū perlegerā ! leticia repente perfusus sum / atq;
vltro presentatū mihi beniuolentie tue officiū libenter accepi ab of-
ferente/qd rogare statuerā etiā a negante. **Uisa**. pfecto mihi ē litte-
ras tuas legēti/resonare in aures meas p̄clara illa Ciceronis sen-
tētia/q; nihil min⁹ esse hoīs arbitrat⁹/q; illi in amore nō respōdere!
a quo vltro puocaris Proinde vir optie/mutuū amorē libēs red-
do gaudēsq; recipio/ ⁊ quē recipio adhuc repero/ ⁊ quem reddo ad-
huc debeo/vltroq; sp in limie stabo. in amicitiarū portas te hyla-
rissime recepim⁹ nō pri⁹ exclusur⁹/q; mihi aīaz mors excludet. vbi
ār scribis! q; ap̄ te oīs depēdeat ab armis suspirāda tell⁹/flāma
fame/ferro duriter afflicta/q; quondā hostes victrice calce calcant
hostiūq; risit incurfus/nullo timore cōfusa/vehemēter doleo. **Sz**
esto bono aīmo/hyems iam breui aderit immensos ardores pre-
mens/q; iras domabit/cogetq; algescere flammās. **Vale.** Ex pas-
dua calido calamo ⁊ octius euro octobris septa.

Epistola commendatiua amici ad amicum

Oblationē obsequij q; plurimā pro salute. **Exegit** a me presentū
latoz amice charissime/litteras ad te cōmendatiuas/quas (vt vch-
rum fatear) eo trepidius dedi quo tuam charitatē/ego vlt parū de
te meritis requentius molestauī. Sed dum animū subit/tua mil-
lēs mihi inspecta humanitas/qua prōdesse pluribus soles/dees-
senemini/ausim suggestit pro hoc viro scribere cui rogo in rem es-
se digneris. Quod sic intellectū velim si cōmode potes/parebit ti-
bi paruitas mea dū exposces. **Vale** ex. **N.** raptius cursu leporis/
dū sancti laurentij dies festus illuxerat.

Responsio descriptiua inconstantie eius. pro
quo rogatum est.

Foli. XLIII

Salutes dulci amore sperantes. Ubi prima facies tuaz lraz vel
nerande pceptor/se in oculos cogesserat meos/gratulabar amori/
sed errori cōpatiebar/quo intimus a te dilectū q̄ cognitum cōmen-
dasti/7 quidē virū ad omnia recta p̄silia cōtumacē. In quo nulla p̄-
tus est/nullu s̄ respectus honesti/nulla dictoz fides/factorūq̄ cō-
stantia/cuius aimus ad lunā mutatur/atq̄ cū omni vento (cadu-
ce frondis more) circūuoluit/instarq̄ ventilogij ad omnē flatū ver-
titur itaq̄ rotatur vt in quā p̄tem sit casurus sciri nequeat. in quez
aptissime cadit illud petrarche/ q̄ difficile sit cani lectū sternere/ q̄
ambulatorius huc atq̄ illuc in gīrum vertitur vt nescias vbi pulu-
nar colloces. Sup̄ esse video/ vt retandez p̄siliū/a me penitebit ob-
sequiū/nam quicquid ei fauoris p̄stiteris/ocius ex eius memoria/q̄
anguilla ex manu cōpressa elabatur. Multa habet signa teostātis
animi nō habentis tenore sui/nullus cōsilijs acquiescit./sua semp̄
temeritate mergitur/7 diffluit/nō molius audit amicos quā (vt sta-
dij verbū est) Lenues curāt vāga.flumina nimbos. Si igitur fa-
me tue bene cōsultū iri velis/illud p̄ necessariū est videre qua ratio-
ne hūc hominē/quo nemo magis suo ipetu abuti soleat a te amari
defendiq̄ cōueniat. Malo enī ego obediendo amico parū prudēs
videri/ quā p̄ cōtumaciā de prudentia gloriari/ sueq̄ cause succur-
ram/an recte fecerim a te ratio exigatur/me excusabit obsequiū.tua
enī auctoritas/mibi p̄ ratione sufficit. Vale semp̄q̄ precipe/tuus
semp̄ fūero si tempus postulat aut res.

**Frater fratri intimat seniozem fratrem militēz
creatum/et in capitaneum electum.**

Summas sūmo vigore salutes. Frater noster senioz amantissime
frater/in capitaneū delectus est nō tam iudicio q̄ errore/ q̄ res sue
nature male rīdet. Naz semp̄ ab adolescentia sola hostis inspectō-
ne mor expalluit/ptremuit/obsequiū/7 salutem pedum celeritate
quesiuit. Qui nō modo terretur/si gladiū micante in hostium ma-
nu cōspēterit/sed sono 7 ymbz/7 nudo nomīe belli. Cuius arma
non tam ci tutamini sunt/q̄ oneri. Qui post ymbziam calozis im-
patiens 7 pulueris/solē ferre nō potest/nec post sudore galeā. Naz
statim dum p̄caluit/vel leuissimo motu agitatus est in sudorem si-
cut nix sole resoluit. Miles tñ creatus est/sed infra famaz vocabi-
li mansit. Elegās q̄z p̄sona est/formā certe dignā habens cui viri-
lioz aimus respondisset./Juniozi aut̄ fratri nostro militia foret ma-
iori decozi/cui martius labor iocundus est. qui nō tam ferrū splen-

didum amat q̄s cruentum. tanteq; agilitatis est. vt nec cursu / nec
salu / nec ense. nec arcu suparetur / sed vt magnus belli. artifex in /
differens est vel equis / vl' pedibus terra vl' mari dimicare. que om-
nes imitari conatur. nulli aut paucissimi possunt. Vale ⁊ longus
vive superstes. Ex montibus / raptissime iunij quinta.

Ad amicū commendatio iocosa cuiusdā glo-
riosi ⁊ electissimi hominis.

Salutes plurimas leto risu cōmirtas. Dum calamū ad has scri-
bendas attramento illicitū papiro connecto vir amice / sentio mihi
subozū titillationes in risum / quem vit compescui. cām facile ag-
noueris / dum harum latozis comitem parūp audiueris / que q̄so
videas / exercites / colas / mercurijq; vanno cōuoluas. audies ela-
tam beluā / ventoso inflataz tumore / qui seipm a deo leuat / ac celi
filius esset / vel alijs ex celiculis natus / omnesq; celi cardines per
ambulasset / qui seipm ip̄o a p̄olline plenū existimat / putans me-
rum salē esse quod dūq; loq̄tur / quasi ex deozum registro / secretis
oculis inspecto / omnia colligeret. Septem illos / quos grecia tu-
lit / sapiētes longe post se facit. quo tamen non viuit ebetiori inge-
nio / aut tardiori / aut magis ignauro. Usq; adeo se sapientē predi-
cat / q̄si eo in lucē p̄ducto / tercius e celo ceciderit. Catho ⁊ quasi to-
tā mineruā iā ebiberit liq̄factā / vl' inclusuz habeat totū in cerebro
iouē. Satisq; demens est vt sibi decerni statuā postularēt / vitq;
dignaret habere preconē sue laudis. Homerū nec quēpiā dignuz
reputat qui vestiū suarū fimbrias ctingeret / sed dignū sese qui io-
nis / aure thronū / solis radientē domū / deozūq; atria supnūq; tē
pla p̄scēderet. s; vale vale. hec scribēs risu dissoluoz. s; hūc hoīem
ita tibi cōmēdo / vt illi assis / videas / audias / ⁊ secū habites.

Epistola conquerens de incēdio armigerorūz
ad creditores / vt terminos salutionis extendant.

Salutes multas / saneto tādē fine reclusas. Ad vos om̄s nūc scri-
bo / amicissimi viri / vn̄is quidē non diuersis lr̄is / putans hos epi-
stolis non debere diuidi / quos vnus amor / vnaq; causa cōnectit
Parcatis (q̄so stili ineptie. dolor enī ornatū non habet neq; egra
esse pōt / aut tristis eloquentia. Uroz ⁊ proles vna mecū oīa per-
didimus / preter manus ⁊ animū / quibus neruo so conatu decreui-
mus vti ad questū / donec grauamina alieni eris a collo propule-
rimus. Omnia nostra igni seuissimo concremarunt armigeri / sed
facilius dolorem lenirez meum / si non vobis debitor essem. Sed

fam. si animos vestros in me benignos non habeam / et solutiones
in largam diem protrahere non libeat / nihil spei superest / qui non
fagus fiam et profugus / et quocumque fors me duxerit / deferat hos /
pes. Sed magna ego spe ad vestras pietates me conuerto / quibus
inuitus erurgere spero / si compati libuerit mihi et solutionis ter-
minos gratiosius extendere / quod ut benigniter facere dignemur /
ni / precibus multis implozo / et obsecro. quod si feceritis me nun-
quam omissurum accipite / quod vtilitatibus vestris conducere per-
sperero. Valete colendissimi viri. fidemque in me sinceram habeto
te / omni timore dimoto. Scriptum sub blatio celo / Luna suppletae
diem / in loco quem prestiterit siluisse.

Ad epistolam prescriptam responsio.

Salutes stabiles / sine carentes. Quam nobis doloris accesserit
et infortunio tuo / vir charissime / facile poteris ex nro singulari in-
te amore iudicare. Pupugit certe corda nostra epistola tua / que la-
crimas nostris ex oculis non paucas excussisset / si mulierum more
in fletibus consolationem iacere putassemus. Certum habeto / ani-
mum erga te nostrum immutari non posse. ficta enim beus nimium
ficta est illa amicitia / que cum fortuna / non cum virtute decurrit.
Cum enim intelligimus quod forti animo sis. maiorem leticia ex tui
animi constantia percepimus / quam ex iniuria fortune dolorem. non
es habiturus nos / tuis votis defuturos. Liberum igitur aditum
ad nos / liberumque abscessu / his nostris litteris / sigillo firmari pol-
licemur / daturi operam / non modo debiti nostri / dilatione / sed om-
ni adiumento quo ad nostra facultas erit / ut protractatus et concul-
catus erurgas. multi ceciderunt ut altius resurgerent. nihil fortuna
cepit / quod non dedit / rursus multo cum favore reddere potest. So-
lent vehementes fortune pulsus / breues esse quia patiens es. for-
tuna lassabit / non minus voluntur aduersa quam grata / omnium equa
vertigo est. Tu igitur posthabitis omnibus / omni dolore deiecto / ad-
nos redeas / et quidem fidenter ut debes / lete (ut soles feliciter ut
speramus) Vale in eo / qui fortuna donet / et aufert.

Excusatio non scriptois ppter qualitate ipm

Salutes stabiles / omni summo constantiores. Scio frater charissi-
me nostra plurimum interesse / ut persepe alter alteri prescribam. Si
tamen hanc facultatem mihi quis casus eripiat / mea tamen in te of-
ficia constant / non secus ac sepe scribere. Et certo tibi dico ut certu-
us nunquam nisi tuam in me fides maxime posset / vix has ad te perse-

rendas litteras hac tempestate dedissem. Scis enim quod varie sint hominum suspitiones, et quam promptissime lingue, quanta vis hominum, et temporum, et quod incerti omnium rerum exitus, quam flexibiles voluntates omnium quid vndique insidiarum interuolat, que partim affunt, partim impendunt. Si quando tamen resederit bellorum impetus, ut aliqua rotulibus alia cogitatio inseri possit, non litteris modo, sed voluminibus te fatigabo. Vale sub leto sydere, ut tu? honor, tua virtus, tua merita poscant.

Aliud exemplum excusans non scriptioem, propter mendacia populi, et nunciorum.

Amicitias plurimas multa salute fecundas. Et si frequenter et me noua scribi postulas (honorande preceptor) non ausim tamen in hoc temporum turbine, aliquid calamo committere. Nam que diffunditur rumor, que fama dispigit, tantum sepe absunt a veritate quantum lumen distat ab umbra, et que creditu difficiliora sunt, quam esse diem sine sole dixeris. Quod enim vulgus nunciat in aures meas nullo pondere cadit, cum non ex rebus (que dicat trahere didicit), sed eo tendit quod ducat passionum impetus. Inter labia ad nutum sermo nascitur, sibi re nulla ridente (singulorum more) quibus (ut grecorum verbum est) ollis ansas conceditur, pro libito opponere. Semp hos habui risu dignos, qui dant aures sibilulo vulgi, parumque duco quod loquat garrulus populus, qui ciconiaz instar rostris in humeros ductis, vagum sonum mittit in auras, quod si admiserat aliquam vel matronulam serpit, motus punctionis penetrat. Quis igitur nisi sensus inops finem dederit cecorum, qui tam tremulo nititur fundamento. Sed de his finem facio ne dum loqui propono, videar oblocutus. Vale, et a me te amarum constantissime tene. Cur autem iam te visitare non possum, foret causa scriptu longior, quam sessis iam digitis, tritoque calamo pingi possit. Ex Bugis mane, martij, x. prius quam toras aurore tenebras dimouisset

Comendatur amicus amico.

Carissime fautor, letissimus tibi assit animus, et plima salus. Non ad te scribere, qui tibi tociens precibus meis oneri fui, si non huius amici mei, qui has profert, maximus amor, qui etiam te amicum vincere parum me vicisset. Tam vulgatus est enim tuus in me amor, in auribus hominum, ut quisquis tua assistentia egeat, sese primo existimet meo egere interuentu. Rogatus igitur rogo non eo more, quo non rogatus siluissim vix non admonitus rogaturus, si rogantis animum nimio flatu pronouissem, ut hunc amicum meum integre perditiois et metis

Folium XLV

hominē meo nomine in his que tibi deuelabit/habeas summo pe
cōmendatū/ q̄ intelligā/has meas litteras tū q̄ntū rogans spera
uit/ r̄ ego scribēs confidebā apud te pondus habuisse Vale. r̄ me
illū semp̄ expecta/ qui tibi indies ex caro faciat cariorē.

Responsio

Ante oīa fautor optime salue. Cōmendasti mibi (vir amicissime)
tui nepotis optimi viri filiū/ingestu/ r̄ facie patri vsq; adeo sinu/
lem/ vt in vno corpe vtrūq; cognoscas/ cuius res in turbido posi/
te sunt/ vt curam amicorū celeri occurſu erigant/ alioquin pericu/
lum subiture/ cui animo indefesso assistere non tardabo/ tua ami
cicia tractus/ quā ais in fronte epistole tue/ multis testibus confir
matā/ cū propter innūera/ r̄ in me p̄gesta merita patris/ que nunc
taceo. Ea nā si p̄mereri p̄go/ vereor/ ne aut oīa recensendo / nullū
scribendi faciā finē/ aut pauca attingendo obliro/ videar reliquo
rū. Valeto feliciter/ meq; suo patri cōmendatū reddito.

Alio sensu responsio.

Salueto. Illū quē mibi (colende vir) tanto pe cōmēdasti/ eo q̄ p̄pe
maiori studio q̄ minori/ iudicio/ r̄ pelōgissimo noui virū esse ami
cicia frigida/ tenui fide/ r̄ parca virtute. nō dignū in quē beniuolē
tiā tuā figas/ r̄ merita p̄feras. Dicar enī ē/ plurima pollice/ pau/
cissima prestat. Nō enī ē facile dictū q̄ sit in agēdis ambigu/ q̄
p̄trarijs desiderijs affici videat q̄ parūq; sibi constare/ q̄ arundi/
nea q̄dā leuitate/ facili vento nunc huc/ nūc illuc impellit. Nā q̄
q̄t adit cōsules/ adit certe plūmos/ tot accipit snias/ q̄ tandē tū p̄si
lio nihil/ s; cūcta temeritate ac vesania/ p̄leq̄t. Pudet me hoīs le
uitatē referre/ q̄ facili⁹ accusari/ q̄ emendari p̄t. Tu tū cū has lege
ris/ lacerato/ vt etiā eo cautius nunc sue fame p̄sulam⁹. nō tamen
quid ille mereat/ intuebar. s; quid p̄ me fieri decebat a te mei amā
tissimo puocatū. sibi iquē aditū faciliū dedit/ p̄missiq; operam ob
tuū interuentū sibi nullaten⁹ desiturā. Si quid velis reliquū p̄si
dēter imparā fueritq; mibi semp̄ cure/ ne q̄s tuis in seruicijs me su
peret/ vel in amicitia p̄ferat. Vale. viueq; dies p̄speros/ r̄ sine su
spiriō noctes.

**Scribitur auñculo vt reuocet nepotē amore
raptum/ ne se incōsulte/ misero matrimonio dedat.**

Salutes plurimas amico fauore secūdas. Nepus tuus (nisi mox
obicem ponas/ carissime dñe/ sedabit matrimonio. Amar enim
b

V. 12. 111112
paupis viri filia / factusq; voluit / cui⁹ p^r opes sic obliquiuit suas /
vt nō habeat q̄ regnie velet iure regēda / neq; testam q̄ postulat ig
nē. S; cinct⁹ ē odijs multjs / nudus bōis / r nud⁹ amic⁹. Ardet his
uepos tu⁹ / seuisimo illo veneris igne quē nō facile extin⁹terit / nisi
aliq̄ industria tua / eundē in / alia loca remiseris. Tante enī pulcri
tudinis puella ē / vt nō ea astroz ignis / neq; lucidus ether pulcri /
oz sit / p^rero ē corpe facieq; venusta Mirū dictu q̄s corpis cādoz /
q̄s odoz decor / q̄ genarū grā Os enī / humerosq; dñs dignos hz
sua fronte potēs serenare sidera / vt videat aut dea / aut p^rebi so
roz / aut nympharū sanguis vna. Quā si optim⁹ ille formarū ele
ctor iupiter pristinis tpib; vidiss; / spreuisset oradiane / nec ledam
cigno / nec auro dianā sefellisset nec aliā nube / nec aliā thauo / s;
hāc solā adamasset / oīsq; alias in hac vna sperisset. Lūi⁹ etiam
lingua varia micat arte loq̄ndi / cui cederet si ex tumulto tullī⁹ exur
geret. Nouit miro artificio iuuenū aīos blādīs oculis / blādoq;
fmōe exercitare. gest⁹ hz ficta facecia plenos / quā si videres nō pos
ses grām moz suoz (quā foris affert) vsq; satis admirari / q̄ mag
atq; mag⁹ nepoti metuēdū est / ne qd subito temere egerit / q̄ eū p^re
tuo affluerit. S; vale ageq; qd̄ expedit. timoz periculi festinātiq;
postulat. Ex tornaco septēbris vicesima septima / nocte fere media
sommū suadētib; astris

Ad precedentem responsio

Obsequia prompta pro salute. Dū gallus p̄co diei lucē voce pui
gili nūciasset / bonoz adē vir / atq; auroza aliqd̄ lumīs afferre cepe
rat. insultat lumībo meis famul⁹ tu⁹ sceno asplis / circūlitus sudo
re / litteras tuas suauissimas offerens. quib; vir satis perplex⁹ va
ga quidē mihi r dubie mentis mor assunt auguria / quo dubi⁹ red
doz quid agam / more ceci palpantis / que vel qua sit via querētis
cuius oculus baculus est / r dux fortuna. Loco igitur baculi fra
tri meo litteras scribo conceptui tuo consonas / fortune cetera mā
dans. Tenoz litteraz est q̄ mor iisdem inspectis / omni realia p^r
habita / ad menon tam curret q̄ aduolet necessitate magna cogē
te. Qui si frigidior fuerit / tue virtutis erit aurib; suis calorē infla
re / si illi laqueo inciderit iam mag⁹ perditus est q̄ stupa in erbna
Nolco matrē q̄ virum habuit turpem / cuius vultus vir hūānus
videbatur / si non bipes / si non erecto in celuz capite ambulasset /
mor vsūm indicasset / q̄ mulieri visum est virū indignū cui tam
pulcra species cōdoz mirer / dignū tñ quē ip̄a decipet. Que autē tā

virū habeat inficius sum. Id tñ vnū scio. dictā matrē ingenii ha/
buisse validū, ois femine i doli capacissimū. Ita enī oīm mulierū
regnas/dolosaq; illa amor retia tendere. cōpedes stringere/ r (ve
aiunt) caput ligare pnouit/vt ad miraculū vsq; sua astucia p̄de/
retur. Sorozes habuit tres/quib; nō helenā pulciorē prouler/
ita tñ lurui r gule deditas/quasi essent in hircū/ r suem transfor/
mare Rogo me certiorē facito! qd agant! qliter viuāt! qd qz fortu
narū habeant. Et vale impatore felicioz.

R. n̄ho ad id qd in calce p̄cedētis epistole pete

Cupidū obsequiū loco salutis. Tibi in secreto/ r vt aiūt) /ba.
sub pollice dico/ p̄dulcis amice/eas sorozes de quib; in calce trāz
tuaz meministi. oēm pudiciā oēq; verecundiā vino abluerē/que
non ad solem sed ad faces r cereos viuunt. que raro ante educant
oculos besterna graues crapula/noctuisq; /vigilia qz rursus appa
rere nor cepit/vt in eas illud virgilianū cadat. Illis sera rubēs/ac
cendit lumina vesper. Ubi tamen eas aliquando basilicas visita/
re eontigerit/vel theatrū/ita se ornant/vt quas deformes ante pu
tasses/quālibet iā cultā /sp̄am venerē arbitreris! q et si multos an
nos p̄ terga relinquāt/ adhuc tamen sentire vidētur sub eaz vetu
stis pellib; adolescentie estis/ r prioris etatis pruriginēs /que nec
veneris flāmas (vt ouidiū verbū est) nec seuos effugiūt ignes. non
prius terminū luxurie qz vite habiture/ tot amant quot vident in
uenes forma coruscās/nec pudorem miscent amori. Nozunt ince
denti modū mira arte componere! id quoq; nolle qd velint/ r vel
le qd nolint simulare/ r lachrymas (si op̄ sit) gratis pfundere. Nis
bil ꝓcupisci p̄t qd nolunt/nihil volunt qn audeāt/nihil audēt qd
nō pficiāt. Nō facile eaz ingenii/ artes/dolos/laqos/etp̄ressero
Ita docte sunt adolescētulos vncis r tendiculis trahere/ suisq; ca
thenis stringere/ qz nec euadere/nec yllo impetu confringere p̄nt.
Senior oīm sciuit mirabili dolo (dū sibi flos etatis adesser) fur/
ta tegere/ oculosq; velare mariti. Coegit enī artificio lingue mari/
tū suū dū viuere in dubiū vertere! qd viderit/ r si verbis nō valu
it/ excusauit lachrymis/ blandiebat oculis/ vel seduxit oculis. Ua
le/ lōgior esse non possum/ sera nocte p̄uentus

Arguitur amicus ab amico. qd non seruauit

pollicita frequentis scriptōis/ r noua petunt.

Salutē in eo sine quo/ salus esse non p̄t. Pollicebar mibi/ cha/
rissime domie/ abscedens assertionē multiplici q ad me sepe scri/
b q

beres, quo me feliciorē existimare, si p te pollicita fuerent. Si igit
adhuc (vt semp fecisti) me inter tuos teneas, dignū deniqz me tu
is litteris censeas, te vehemēter etiā atz etiā rogo, tuis me discretis
simis suauissimisqz lris, in hoc pelago, ⁊ aduersitatū turbine, nō
nunqz visites, reficias, omnes plane h̄ tue virtuti haud quāqz de
esse patiare, q̄ a tua in oēs sp̄ tuaz eplaz liberalitate tui cupidissi
mus excludat. Ego enī si te noua curare putarē, scriberē ad te cre
berrime quotidianarū lrāz lōgos cōmētarios, qui in sarcinā cre
scerēt cameli, aut elephāt. Sed si te rite nouerim, interesse tua ar
bitratis, hec oīm tedia mēdosaqz deliramēta ignorare. Cōtra ego
ad oīa noua inclinatas aures habeo. Si qd̄ igit de secretis futurū
adhuc pollice tectis, odorare, sagatius poter̄ significā. si qd̄ ocul
tius fuerit annotabis. Vale. ⁊ quo cit⁹ pores me visita. Clamant
domi mee, p̄ aduētū tuo, auce, et pulli, ⁊ gues rauca voce capōes.

Responso.

Salutarē in vota p̄spicitatē frequēter desidiā meā arguis p̄prestās
amicē, qui litteras ad te nō dem crebrius potuerūt tñ loci distātia
⁊ tabellioz penuria paulisper segnicem meā alleviare. Et quāuis
me negligētie nomine apud te suspectū esse doleo, non tamen tam
molestū fuit accusari me abs te officiū meū q̄ iocundū requiri vt
sepe scriberē. Est enī summi amoris negare veniam vel silentio
vel breuibus epistolis amicorum, quāuis scias illis constare ra
tionē. Desine queso ex tepido calamo amicitia tepidam iudicare
Spero enī nostras amicitias longe firmiores, q̄ que paruo silen
tio perire possint, rebus enī ⁊ effectibus, amicitia semper confouē
dam existimaui, non lingua, verbis, calamo. Neqz amicitia gel
ro insculptam ynguibus vel curi impictam, sed cordi ⁊ menti ad
centrum vsqz impressam, quo nullis ventis defluat vel nullo sa
pone, nulloqz litiuo abluatur. Non sic animus meo iudicio ex ca
lamo pender, vt pigrante calamo, animus pigrescere iudicetur.
Longior essem, sed clamitat nūcius, litteras numerat ⁊ sillabas
quarū nulla tam breuis est que ei non longissima videatur suspi
rat, celūqz suspicit, ⁊ sol fugit. Et vereor, nedum mihi obsequor, il
li scz incōmodo. Eoqz forte festinior est, quo dies valde declinat,
instatqz nox amica p̄donibus. Vale, tu facile, quod calamo del
est intelligentiā cōpensabis

Excusatur silentiū et petitur scriptio.

Amicitias, constantia firmas, loco salutis. Charitas nuncio:uz

Folium XLVII

charissime vir/me vti silentio longo coegit. hoc tñ latoze aspecto/
cessare a scribendo nō potui. ne nō solū tuo/sed etiā meo desiderio
negare. quod me videbo officio veteris amoris debere. Uelim tibi
pluadeas. aīm erga te meū imutare nō posse. naz neq; tu cōmittis
vt mutari oportet. neq; his sum. q̄ amicitia sine causa dissoluā. *Te*
nar amīcorū sū. tarde tamē in amicitia venio. sed recedo tardius.
nec soleo amicitia semel partā dirumpere. vel vt p̄prius verba tul
lij attingā. nec eluere. dissuere vel discindere. vel veterē amorē nō/
uo amorē vel clauū clauo expellere. Nō facit interuallū loci. ami
corū aīmos dissidere. Non semp cū amīco p̄ntem esse lz. nō semp
decer. nō semp erpedir. nō semp oportet. S; lris inter absentes ima
go resulget p̄sentie. quib; aīm cū amīco miscemus. Quare rogo in
ter ludam? frequēter eplis. quaz eiu simodi vsus est. vt locus disū/
cri. iūgant affectu. vsdemq; amicitia cepta q̄si firmis anchoris cōti
netur. finem do vale. somnus enī inuadit oculos. ⁊ digitos meos
pendulos reddir. ⁊ calami male tenaces. puluinar me vocat datu/
rum obliuīa curis.

Responso cū peritiōe. qđ valitudini intēdat.

Suauiores omī dulcore salutes. Litteris tuis poposcisti q̄ frequē
ter scriberes. id futurū polliceor. ne tibi negē quod postulas. ne q̄z
immutē quod iam diu mihi in vsu fuit. Tam fortis enī mihi sp̄
amicicie nerus fuit. quez nō facile vlla dissolutiōe seiungi posse cō
cedam. Neq; vanus fuero ciceronis auditor. qui p̄cepit cunctis re
bus amicitia anteponi debere. quā e vita hoīm demere idem exi/
stimat. ac soles emundo tollere. Nāc igitur. velū in me altius in
fusam existimes q̄z possit ex absentia euolare. Inaīmis enī amīci/
ciaz sedes est. qui aīmi in vera amicitia. ⁊ si corpa distant. distare
nō possunt. cuz sibi sese sic misceāt vt vnus fiāt. Ceterū audiui vn
de nō parum dolui. te subegrotuz esse. Nichicrogare me amor im
pellit. vt eo ampl⁹ tue sanitati intendas. quo plures amīcos opti/
mos habes. quos tua bona valitudine velis reddere consolatos.
inter quos me lerissimum dabis qui tuā optimaz sospitatem non
minus libenter audiam. q̄z sentia; meaz. Uiuīto letus. veteris q̄z
nostri amoris. quo distantior eo tenatior esto. Ex parisiis septem
bris. xxvij. tarde dum sua serant candentia sidera somnus.

Mittuntur amico capones.

Salutes tam abundas. vt saccos repleāt. sportas et bigas. Mit
to tibi capones ser bene caudatos. ⁊ iudicio meo per pulchros. ⁊ si
b iij

forte hoc te magis iuuat etiā pingues. Tue erit bonitatis nō do/
ni valorē / s; mittentis affectū pōderare. Quanc̄s enī munusculuz
pūū sit / id tñ offer leta man⁹ / r magna voluntas. Et si quid ex me
vis / inclino humeros / sibi a te fasciculū iponi expectātes. Tu sal
uus uiue / valeq; beatus.

Ad epistolam predictam responsio.

Salutes multas cum dilectionis ardore. Dum fessa mēbra lect⁹ r
lassus puluinar aures confouere cepisset / altius q̄s somnus me op /
prefferat. Ecce pulsat ad valuas insultat / clamitat nunciū tu⁹ / of
fertq; / mox intromissus / munera tua / que leto vultu duplicauit.
Qui statim vt venit regredi voluit. quo desiderio meo abstraxit /
quod tuis iussibus addidit. Sed ea longe magis adaurit epistle
tue dulcissimus sonus / qui aures plus reficit meas / q̄s sibilantis
aure naturas mollior procella delectant. Habeo tibi oblata mune /
ris gratias multas. Sed maxime velle q̄ munerū cōtractior / sed
litterarū liberalior esses / que mox vise cor meū rapiunt. dulci ser /
mone diserte. Vale ad lectū rursus me vocat sopifera nos / lōge p /
fecta cadunt palpebre / digitus elabitur penna / patiunt nam oculi
mira grauitate so pozem.

Scribit vniuersitas ad consilium pro priuile giorum tutione.

Premissa recommendatione decenti ac debita. Viri egregij / dñi
amicq; nostri charissimi / mittimus iā nunc ad presentia dñatio /
nū vraz / venerabile virū dilectū nostrū atq; fidelē / pñtium echi
bitorē / nra ex pre plenissime informati / occasione cuiusdā edicti /
auctoritate serenissimi nostri principis sup feudis nouiter emana
ti / rogantes prece validiori q̄ possumus r valenius q̄tinus illi in
dicendis audientiā / r fidē p̄stitis / ipam vniuersitatē humilē filiā
prefati principis nostri / atq; nos per prudētissimas probitates ve
stras ita protegere dignemini / vt ratione predicti edicti / priuilegi /
is suis r indultis atq; nobis / mīme derogetur / nūc aut in futurū.
Quo nobis placitū singularissimū facietis / eoq; mag; nos obnit
os / ad vestra queq; vora constituetis. Valete viri / egregij p̄speri
rate felici. Datū Louanij sub sigillo nostro rectorie. Anno. M.
cccc. septuagesimo. i. mensis ianuarij die sexta.

Epistola vniuersitatis ad cancellariū brabzā

Precellētissime / viri magnifice dñe / amiceq; nr / (ue pro eodē

Scilicet XLVIII

charissime Noticia illa p̄habita q̄ nobis inuicē p̄fauere tenemur /
spem nobis contulit et ausum et fidē. Quod ad vram p̄sonā nob̄ charis-
simā / sup̄ occurrētibus nris accessum haberem⁹ priorē. Lūq̄ intel-
legim⁹ / vir egregie / quoddā eē auctoritate illustrissimi principis
nri sup̄ feudis publicatū edictū / q̄ plūmū suppositis nris derogā-
ri timem⁹ / si nō bonis p̄silijs atq̄ prudētijis sit occursum. Pro q̄
nūc nros fidos mittim⁹ atq̄ dilectos / vt in cōsilio brabzātie nras
aperiāt requestas / cui dignissime cācellariat⁹ dignitate p̄sidentis
Vos igit̄ quē allumnū precipuū nrm et scim⁹ et fore gaudem⁹ dili-
gētissima p̄cerogam⁹ q̄tin⁹ rem nostrā fauorabili p̄mōre / assistē-
tiaq̄ p̄debita dignemī suscipere p̄missā / atq̄ eā (vbi labi cepit) bra-
chio dextro tā potētē q̄ prudētē stātē et rectā p̄suare / vt ei p̄re et
omī securissime sit p̄spectū. Valete feliciter vt optamus.

Scribit particularis amic⁹ ad cācellariū p̄ eodē

Miserunt nuper ad vos p̄stātissime dñe / dñi deputati nre vni-
uersitatis lrās quarū votis / dum per vos parce concessum iudica-
rent. Statuissentq̄ rursus / et quidem intimius ad vos scribere.
Mox a me petunt / vt suis litteris ad vos mittēdis / etiam ac etiaz
meas adiungam / quod ideo dictum velim / ne existimatis q̄ fatu-
tas mea (que alioquin immensa est) me ad vos scribere in hac cau-
sa continet / quasi putem q̄ arenule cōcederetur / quod monti nega-
tum est. Vel quasi veniā / mari aditurus guttulam / vel solem fa-
bula aditurus. Vos tamē mihi p̄cite / si facere cogor / quod nega-
re nō possum / nec audeo. Non modum video quo euadam. Et iā
si me ciclopum abderem antro / quotiens vniuersitatis nostre litte-
re ad vos mittantur / quin vel mee sint comites. Effecit hoc boni-
tas in me vestra / q̄ quisq̄ putat amici carum vestrarum ditiissimā
veniam mihi semper apertam nec precibus meis temporis vni-
q̄ abditurū pessulū. Rogo igitur si q̄d littere mee possint / vel exci-
tando vel accuēdo / talr in hac cā facile / vt q̄d sepe putatū est / scitū
fiat vel si sepe scitū sit / p̄ iamā etiā p̄firmet. Valete feliciter. ex lo-
raptim alata manu p̄natis digitis / calamo sine freno currente.

**Respondet cancellarius puritate persone. sup̄
precedentibus.**

Plurimas larga mēsurā salutes. Non potuit (paule) tuis litteris
fauor in te meus augeri / qui stetit in summo. Dicam vniuersitati q̄d
pro eius negotio conficiendo / omnem meam curam polliceor / sine
vlla exceptione / aut laboris aut occupationis / aut temporis. Sed

eius desiderij impletionem. tum hac exceptione/quantus valeam
quatumq; possum. Vale paulo/te sanū tene te seruū iocundum.

**Nepos nepoti excusans se super postulato et
eo in quadam re consilio.**

Plurimā cōmendationis/ salutisq; pstantiam nihil tantope desi-
dero/carissimē nepos/ q̄ tibi p me placitū iri/ qui omnū primus
te vltro semp ad mea desideria/ ne dīcā obrulisti/ sed alios/ si opus
esset/ excitasti ita mihi deos omnes propitius velim/ nihil mihi du-
rum fore videbis/ ad quod etiā/ preter meritū me traheret linea pa-
rentele. Sed hoc indignū reor/ q̄ meū iudiciū postulas/ r̄ cōsiliū
qui in nulla re plantā tuā ad equare frontibus/ quo nō aliud mihi
facere videris/ q̄ leporis alto sub equore/ vel sub vndis ignem q̄/
ras. Unaqueq; res suis locis/ suisq; sedib; est querenda. Sed in
hoc tamē tuū affectum metior/ nō affectum. Nūmis me estimas nī-
mis tribuis/ nūmis extollis. Si enī ab alio scriberes/ ludi crederem
atq; rīderi. Sed certū nunc habeo/ q̄ lre tue/ de purissima quidem
pre animi tui prodeunt/ nec fallūt/ vtiā nō fallerentur. Diu cōper-
tissimū habui/ te nihil me inamantius esse/ r̄ nihil consilio tuo pre-
stantius/ quo nō ausim tuo splendori ymbzā meaz ad h̄cere. Sed
taceo/ quoniā si ego a te lau datus/ laudare te cepero/ vereor/ ne non
tam pferre iudiciū meū q̄ referre grāz videar. Sed/ vt ad rē redeā/
nihil est q̄ de hac re in dexteraz aurem fiducia mea dor mias/ q̄ ta/
mē potentiā/ nō voluntatē accusabis. Nam nullā onus/ qd̄ viriū
mearū esset/ pro te effugerē/ etiā aiām sub falce daturus. Vale in
eo qui ventis ocio mandat

Scribit auunculus ad nepotem arguens eum

r̄ fratres/ q̄ insatiabiles sūt/ quib; subuentiones negat.

Amicas/ amico corde/ salutes. Dediti ad me litteras m̄tras/ ali/
quē semp defectū preferentes. Jam deest vestis/ iam arma/ iam
equus/ fr̄es tui ad aliā mihi aurē pendunt/ omnes clamatis/ r̄ petitis
nunq̄ mihi requies. Et/ qd̄ indignius fero/ vos omnes/ cartozū mo-
re/ q̄nto magis dimulcemini/ tanto altius caudaz leuatis/ quos ni-
si quis deus nouos retuderit/ omnis fuerit domus melior/ que a vo-
bis remotior. Tu tanto fastu inflaris vt quasi cōsumptus in fumū
evanescas. Si primo verbo nō assequeris/ qd̄ opras/ mox nares
cōtrahes/ rugabis frontem/ leuabis cervicē/ faciemq; iam pallore
vesties/ iam rubore cōfundes r̄ vocē oris/ insano repente clamore
mutabis. Plano igitur verbo peto/ q̄ me ammodo missuz facias

Foli. XLIX

nō sum in spem natus omnium/nec ad omnium vota coactus/quevit
mibi satissimum. ragnus hispaniā preterfluit. Pactalus asiam/q̄ duo
fluuij/aureas arenas habere dicitur hu c'eundū/tibi migrandum
est: qui tanto semp auro eges. Nam qd̄ a me peris/ad te non ibit.
Quod potui feci. ⁊ qz id nunq̄ sufficit. quere aliunde quod sufficit
video me satissimū te meo sinu cōfouisse. Vale pro meritis! es enī
vnus omnium gratissimus.

Commendatur magistro scholaris. ad sui ser uitium!

Salutes letissimo sole letiores. Habeo domi iuuenem tui seruitij
appetentissimū/aspectu gratum/litteris eruditū/bylarissima in do
le clarum (Quodqz sup omnia p̄ciosum est) integra fide/ ⁊ singula/
ri bonitate prestantē. Qui corpus habet natura solidū. multa exer
citatione duratū. Qui a tenebris annis virtuti incubuit. Ad iram
tardus/ ⁊ verus in verbo. quē dum nosse ceperis/ ⁊ amare simul in
cipies/et mirari/valde seruilis est obediens ⁊ humilis. Cuius vir/
tus tanta est/ vt cum omnibz queat omni genere laudis cōtendere/
qz si lapides loqui possent. in suā laudem linguas soluerent. Quē
si i seruitore accepis/ nō phylogetes herculi charior erat/ nec cyron
achilli. Nam similis est amare simile/omnisqz pbis afficitur pro
bis/nec virtus potest nō placere virtuti. Verū plus dixerō/ forte spe
ro/qz plus eum amaueris/qz peritheū theus/aut orestem pylades
Nam is ore tullius est. paris in facie/pirtusqz vigore. Sed nescio
an oberit/qz magnus iam eū discendi ardor in uasit. Nihil enī nisi
libros/scholas et magistros cogitat. In hoc vnū sollicitos agit di
es et noctes in somnes/quē si te cōtigerit in famulū admittere/ tue
erit bonitatis/suo fauore p̄posito/opemqz ferre tam iustis deside/
rijs. Et si quid inde damni/tuo accedat seruitio/ fuerit tibi in pre/
mium omnipotentis merces eterna. Quā tibi largiri dignes ille qui
potest.

Responsio ad epistolam predictam

Salutes/multa charitate fulgentes. Laudasti vir optime/quem
ad me famulū misisti. Audiui etiā te ⁊ priores laudauisse. Sed po
tuit forte tibi/vel prudentia vt bonos faceres/vel fortuna vt inue
nires p̄stitisse. Nibi fateor/ hactenus neutrum cōcessum est/ cū vtri
usqz tamē studiū mibi semp fuerit. Ego bonū seruum nunq̄ vidi/
quero tamē/qz si casu aliquo obuius mibi fuerit velut occursum bi
cipitis bois obstupefca. Nescio an i te ceciderit antiquū puerbiū

plus equo laudat. q̄ vult venales extēdere merces. Ab eo tpe q̄ me
cū fuit. terci^o iā mēsis agit. q̄ nō tā mea p̄cepta q̄s sue vestis. nitorē
curauit. ne aduenticie sordis q̄ rapiat. vel imp̄stas plicas collisa re
mittat. Cui etiā met^o sp̄ m̄tus adest. ne dato ordine capill^o effluat
Ne q̄z cōplicitos comarū globos. leuis aura cōfundat. sepē capil
lorū gerit. auribz & ocul^o importunā. Sēp̄qz pendēt sibi lōgissimū
ab intēso vertice crines studet placere mulierū oculis. Et marie il
lis q̄bz displicere lucro esset decori. Nunq̄z is speculo incōsulato in
publicū pd̄it. in illo se comare. se ornare. se mirari. vultū / crinesqz
cōponere studet. In p̄cio qz hz femineos mores. Cunctaqz mulie
bria vsqz adeo sectat. vt dū eū in lucē natura pduceret. visa sit do
micellā cogitasse. In vestibz sūptuosior ē q̄z vl^o mos prius. vl^o dig
nitas suoz maior. vl^o sua facultas expostulat. q̄ suis voluptati
bz. nō meis vacat obsequiis. finē do ne sūm verbosior. ne dicat te
diosior. Remittā illō ad te. quē si bonū fuitozē effeceris. tu palmā
adeptus. coronat^o incedas. & bñ valeas.

Scribitur ad priorē monasterii. ne quendam
in donatum admittat.

Salutes amicissimō cultu fecūdas. Aures adusqz meas dilatus
est religiosissime dñe. filiū curatū instare vebemēter. vt in donatū
monasterij tui sit receptus. Itaqz rogatū me fecit. q̄ eū tibi cōmen
datū efficerē. quo sibi patron^o eā ad rem & opitulatoz adesset. S
volēs ego veritati fuisse. nō rogātī. Cōsulo. ab eo te (q̄ leui^o potes)
absolue. Nā si eū in paucā loqlam admiseris. nunq̄z a collo pro
puleris. qui millies retrusus. millies aggredi non veretur. Nun
q̄z illo victozem ypocritā vidisti. cui dū loqueris. loq̄tur submissi
us. se declinabit. genua flectet. inclinatoqz in terrā capite. ambu
lans humilitatē p̄fitef. Lento sermone. tenuiqz voce ad omne ver
bum suspirat. Gaudet victis sanctitatis laudibz predicari. & negle
cta veritate meriti de sola curat opinione. Qui si se leui sermōe of
fensum videat. cōtinuo attollet sup̄ciliū. mentū leuabit. mor pal
let. mor estuat. mor vultū ruboze confundit. & magnā trementi
bus labris impatientiā pectoris ostendit. Quem vnico verbo ita
mutaueris. vt exiguo momento. non agnoscas eundem. Cui pro
pe plura sunt mendacia q̄z verba. vt non videatur tam esca q̄z mē
dacio viuere. Nullius secreti tenax est. clauē oris diu amisit. quez
non dignū teneo vt locū tuis in sedibus inueniret. Citius canem
ab vincto corio terrebis. q̄z eū a ciphō depuleris. non est eo sus in

Folium L

mundior; nō vulpes fraudulentior; nec amat aliquē; nec amat ab
vllō. Libidini ita incambit; q̄si non de libidine sed de gloria cer/
tamen. hūmire incipit more equorū si mulierem viderit; qui ad in/
gluuiē crapulas; non doctus fabam pythagore. Nec olus horaci
edere. Latius in hac re loq̄rer; nisi occupatio ingens ⁊ breue tem/
pus adessent. Vale q̄z queas optare feliciter.

Alia epistola ad idem aliis mediis.

S. tempore non casuras vllō; q̄ hunc vtrū (de quo mecū nūciū
tuus multū verbi habuit) in donatū ambigis suscipe; nihil facis
a tuis morib; alienū bene in agendis; deliberare sapientū est quo
rum extra numerū nemo te ponit. Sed quo certior fias; habuit is
manus pice linitas ⁊ semp adūcas vel quasi aqua lotas plantagi
nis; eiusdē vī cōtractas; ac corium cerneris viuīs prunis apositū
Nihil cuiq̄z propriū existimat; sed putat cōmunita omnib; omnia
inherens illi poetico; medio posuit deus omnia campo. Non enī
bonorū alterius osor est; nec multum ponderat quo vento res cō
stentur modo suo cumulo accedant. Tenes quid velim. Ceterum
si noua petis; ita nobiscū eunt res vt nulle nobis epule dulces sūt;
nunquā felix sopor; noctesq̄ quiete. Sepe nos rumor sine aucto/
re conuersus conteret; falsasq̄ nobis imagines cōstruimus in pe/
iusq̄ singula verti mus omnis noster sermo luctibus est ⁊ suspiri
is plenus; semper illud virgilianū ante oculos versatur. Bella
horrida bella; ⁊ tibrim multo spumantē sanguine cerno. Multo
nobis duritas sidez atq̄ fator est; gladius semp ceruici herere vī
detur. Vale ex. N. tarde dū surgit. nox auctura timores.

Consultur amico ne ad animuz trahatur ob locutio detractoris.

Plurimā fauentissimo corde salutem. Nuper ad me venit amice
sincere; vicinus tuus de quo bono iure conqueri soles. Multa d̄
te plena bucca perferens; qui meas aures rupit sua stultiloquen/
tia; cum sit omni pica graculoq̄ loquacior; cur⁹ mores lingua pā
dit; vili enī verba; vilem animū profitent. Cōsulo ne ad animū tra
heris indigneq̄z tuleris; que dete garrir. oīa nāq̄ mala. licet etiaz
leuia sint p̄ impatientiā ingrauescūt. suus cuiq̄z mos etiā ei mala
dicere in naturā versum est. Quis tra naturā certabit; quis p̄ta
go ne fluctuet prohibebit; vel igni ne caleat Loquax inimicus mi
nus offendit. Raro mordet canis; qui latrat. Nocet magis ira q̄
tegit. Adius faciunt qui magna loquūtur. Sed (vt vez fatear)

cepit tandē dum me longo tractu audiuerat in bonā partē suā lin-
guam inflectere. Aiebat enī se cupe sese fraterno sub amore tuis af-
fectibus reformari: ⁊ q̄ omnia vetera forent in obliuionis campo
sepulta. Rem meo iudicio feceris tuis moribz tueqz virtuti nō im-
parem/ si imotū semp aīm tenueris/ prozsus nihilipendo quid di-
cat/ agat/ vel molliaf. Tu fac valeas quieteqz viuas. areamqz illi
vituperationis relinquas. suū sit maledicere/ tuū benefacere.

**Ad precedentē responsio cum de testatione de-
tractoris et suorum morum.**

Prosperitatē oprate salutis. Ex calce litteraz tuarū fidissime vir
accepi/ q̄ emulus meus multa tibi pulcra dixit/ quo apud te inno-
centior/ vrbantior videret. Itaqz cautelose hoc efficit/ nō vt abscon-
dat/ sed abscondat vitia/ qui tamē vsqz adeo inuidus pmanet/ qd̄
si posset oculos hominibz effoderet/ ne solē videret. Verū tamē si
capillū in homine habeat/ cito et crescere facit in trabem (more mi-
scarum) nil boni acturus/ sed ea mor fedaturus/ si que bene acta cō-
sperit. Nescio cur tantope miraris/ si lacessitus tantis iniurijs mo-
ueor/ qui si vides lapidem teri/ ignē videbis erumpe. Quid mirū
si inanimatis ego rebz mollior/ nō amplius ipis ferre valeam. No-
sti enī quāto conatu ille (superi quē fulmine perdant) famam meaz
nigrare mollitur/ vt sub illius vmbra possit suā infamiam occulta-
re. Si mihi tamē ad vindictā tanta voluntas adesset quāta facul-
tas/ nunqz hec fecerit libere licenter ipune. Verū de hoc alias (duz
p ocium dabitur) tecum plibus agam. Si quid ex me velis p̄cipi/
to/ tuis nam votis nō modo mea sed meipm totum ex plenis visce-
ribus cordis impendo. Et bene valero.

Scribit filius pro veste.

Obedentiā humillimā/ ex centro cordis loco salutis. Nouerit ve-
stra paterna benignitas/ honorā dissimē pater/ qz indecorz sit inter
honestissimos viros/ quos inter versari me semp optet/ vili abiech-
ta/ laceraqz veste cōparere. Deteritū id totū est/ quicqd̄ vestitū hab-
bui/ vix filū filo coheret. Rogo igitur humillimā p̄ce tunicam mi-
hi fieri longā et largā. nō auro forcipe scissā eāqz rubeam/ q̄ vester
in me fauor ⁊ honor eluceat magis/ quo valeaz nō modo vester fi-
lius/ s/ v̄ dilect⁹ iudicari. Valere in valitudis largitore. Ex loua-
nio adeo rapti/ vt nō tā currere man⁹ qz decurrere videt. Octobris
ij. sub nocte silenti

Seriosa rñtio in prima pte. in calce derisorio.

Folium LI

Petis (fili) vestem? et quidem rubeam, vbi in hoc hiemis aduentu non calorem, sed colorem postulas, qui non tam necessitati quam va-
nitati subueniri requiris. Qui vestium cultu magis videris insiste-
re, quam scientie vel virtuti, qui (credo puerozum more, veteres vestes
volens laceras, vt nouas recipias, vtiq; fili non tanto pe corporis
cultum curares, nisi neglecta tibi mens esset incultaq; virtutibus, quod
longam et latam vestem queris, que lutum et puluerem trahat, et in hu-
mum demissa calcet, eademq; rubeam, et oculis splendidam, quam teno orna-
ret, sed tua stulticia proderet. Nam vestis quam par est insignior, mos-
uere solet alios in risum atq; cachinnos. Prudentibus autem viris, in-
ter quas te versari dicis, semper accepta est neglecta cura decoris tali
moderatione, vt nec sordeat vestis, nec splendeat. Vestias (velim) ani-
mum virtutibus, hec vestis solida est et sincera, non a casu pendula.
Pro veste autem corporis tui mitra tibi griseum vestem, ne pediculi (quos
abundanturire consuevit tuo cum pudore sese oculis hominum ingerant.
Animalia enim id genus grisea, facile oculis grisea vestis. Scis cum
quod silis color simile tegat, prodantem se contrarium. Comenda me ma-
gistro tuo, viro mihi ob suas virtutes summe colendo. Ex dordia
eo octobris. ij. celeri manu, et auida penna.

Scribit amicus amico non posse votis suis fa-
tis esse, cum excusatione et oblatione.

Plurimas corporis atq; salutis. Non sum benignolentiae nec cuius
(vir instantissime, quam in me vicibus multis, magno acervo cogessi-
sti. Qui me tantis pro meritis atq; fauoribus affluenter et ornasti et pro-
uenisti, vt eorum pro multitudinis totius in me absorpti videaris, et
flamma mihi amorem in te succreuit, cui exuberantiam tacere status
et mei ad tua seruicia oblationem, ne in me clamitet pythagoras.
Age magna non magna mittens, diuites verborum inopes rerum
esse consuevit, magnis promissoribus, minimum fidei esse solet. Si quod
igitur ex me velis scribe, pete, proba, dabit experientia fidei. Sed ne
inani glaris spe, nihil hic loci esse video, quod faciat in rem tuam,
nam sumptus hic lucra recuperant. Rem paucis tenes, aliunde ti-
bi consulas oportet clare loquor, spero iam pridem te vel ab usq;
Bandauo, vbi apud te agere lucide cognouisse, ne his moribus
esse vt verbis pascere didicerim neminem, quod amplius scribam ha-
beo nihil nisi quod letus valeam.

Inuitatio partim seriosa, partim iocosa, vt fre-
quens sit scriptio.

Salutes desiderijs cōpares. In primis te plurimū rogo charissi/
me vir, id mihi concedas, ne minores geras de me fidem q̄ qui te
saluū res tuas maxime optant. Velimq; ego intelligas te habe/
re in me hoīem amantissimū tui / et sine vlla exceptōe deditissimū
tibi, qui et si corpe tibi p̄ns esse non possum, amore tū et spiritu as/
sum. Et tu et aduerso is es, qui nullū erga te fierilem amorē finis
Nostra ergo amicitia quā nec locoꝝ nec tempoꝝ magnitudo dis/
uellere pōt nos ad calamū trahat. Imo litteras tuas quas tena/
ci fidelisq; seruo memoria, q̄s nunq; video qui non miro quōdam
calore scribendi ardeam, rursus si taces maloꝝ mihi scribendi cupi/
ditas silentio concitat, quid enī pulcrius q̄ amicū epistolis collo/
qui. Ego enī sic mihi suasi aut nullū esse bonū in vita, aut illd̄ es/
se cū amicitia iunctū, que inter absentes (nisi epistolis) florere nō
pōt. Sepe mihi pollicitus esse frequēter scribere, sed si in memoria
tua qd̄ foraminis fuit, q̄ promissum excidit, rogo id obstruas, ne
(q̄d de nouo p̄cibo iā meis infundo) iterū atq; iterū decīdat. Sed
satis iocatus sum, seriosa iā p̄ce postulo sepe ac sepe scribito, ne ve/
lis te ampli⁹ excusatōe, q̄ negligentie sp̄ socia ē, expurgare, q̄ nihil
habuisses qd̄ scriberes, q̄ salcē illud scribere potuisti, te nichil ba/
bere qd̄ scriberes. Si vales bene est, ego quoq; valeo.

Epistola responsiua et excusatiua frequentis

scriptiōnis, et qualitate tempis.

Uonis potiri loco salutis. Sepe ad te scribere credidi, colende p̄h/
ceptoꝝ, sed alia et alijs impedimenta consurgunt, veteribusq; ne/
gocijs noua semp̄ accrescunt, nec priora pagunt. Omniaq; nego/
cia mea se miscunt et confundunt, vt vel se pellant, vt p̄cella, p̄cell/
lam, vel sese trahant vt cortina cortinā, que semp̄ mentē a cepto
auertunt, v̄t ad mediā horam somnus mihi obrepit sub tāto pō
dere negotioꝝ semper enī mihi assunt sine fine labores, qui/
bus non subsistere possum, nisi per labores requiem quererē, qui
in requie, requiem non inuenio. Te igitur exoratiū velim vt rari/
tati ignoscas, ad quā me necessitas nō desidia traxit. Sed in sum/
ma illud habeto, q̄ aliqua magna restant, que hoc tempore etiaz
(si mihi ocium esset) penna non sineret effluere. Sunt enī periculo/
sa non apte frontis tempa, adeoq; turbata omnia vt nemo sciat q̄
nauiger vēto, vel quas in man⁹ littere (si quis scribat) casure sint,
et quantum lesure, si male ceciderint. Tacebo igitur, ne verba for/
te aliqua incautus prolata statui obsint meo, quo qui est paruus

fiat nullus. Vale et parisiis octobris prim a tarde / vt cum episto
la dies ipe clauderetur.

Petitur consultatio super causa pendente co
ram officiali r assistentia.

Salutes plurimas suauit amore spirantes. Causam habeo coram
officiali albiensi, venerabilis domie / qua potentia aduersarij mei
hucusq; potius q; equitas rexit. qua si perdo, statui meo grauissi
mū vulnus infligitur, quod ne accidat in tua bonitate positū est.
Mitto tibi in cedula his inclusa / casum atq; processum / super q
psulationē scribito. Et si quid in processu p me minus puius sit
tua prudentia corrigat. Nam ad te, tanq; ad portū quendā / r fir
mā consilioꝝ anchorā cōfugio, qui in tuā gratiā r prudentiā oem
meā curā, cogitationē mentē deniq; oem / r spem meā firi r collo
caui. Vereor enī, nisi adiumenta prestiteris, causam meaz in perit
culū esse lapsurā, non quidē q; de iure meo dubiū sit, aut si iustre
de iudiciū suspicer equitate, sed quia aduersarij mei tantus litium
amor est, vt nisi cū sua astucia, tua diligentia, tuaq; industria cir
cūspere certent nō video quo facile dicta causa subsistere possit.
quin indefensa tanto calliditatis r astucie aduersatori cito succū
bat. Quod si feceris, expecta futurum, q; tuis votis libēs eque pa
ratulq; pateam, nec enī tam meū cōmodū mihi charū erit, qd ex
te accipero, q; fuerit mihi relatio gratiarū iocunda, que et si forsan
non tam digna erit vt tua merita exigant, tamen r iusta erit r de
bita et si potero gratiosa. Vale fortis semper r sanus, ferriq; reco
cti roboꝝe firmior.

Responso continens iudicis laudem.

Salutes placidiores gemmis r auro. Si tua causa vir dilectiss
me iusticia fulgeat, nihil est q; desperes. Iudex enī vir lris plenus
est iurisq; pitissimus, q; semita recta deflecti non poterit adeo q;
amat qd iustū est, vt nihil possit nisi equum facere. Linceos habet
oculos videt vt argus / ptiū versucias sua industria, facile noscit
facilusq; frangit atq; reuudit, r que cauillatōib; sinistris pres
psusa efficiūt, atq; turbata, moꝝ oia in sedem debitā r locū restitu
it qui facile prosperit me cause tue equitatē improba hoim psilia
viticat, in solāq; iusticiā lumina sua fixa tenet, nec pꝛece, nec auro
declinat ab illa. Vale r me puta tibi semp dilectissimū fore, qn q;
dem sic tua immēsa de me exposcūt merita, qui si forte non fortes
aut potentem vt velim, constantem tam en tibi aimū sp pollicebz

atq; volente in processione oppidi tui me tibi presente contulsem?
nisi maris. r. mo: increfcens mihi transitu denegasset.

Alia responsio in aliam partem.

Amicitias solidas minutione carentes. Aduersarius tu⁹ vir est
versuto occultoq; ingenio: r. eo plane improbus/ atq; huiscemo/
di moru: q non dico alienos/ sed ne suos quidem in pace relinquit
quos iniurijs r. contumelijs quotidie consecrat: se tñ innocētissimū
fingit/ modo querit/ modo genuit: nūc tps accusat/ nūc hoies iusti
ciā suā p̄dicat vt pallio verboꝝ fallacias tegat: quo homie nichil
p̄durit natura fraudulent⁹. Sed certe interea q̄ aduersarius tu⁹
dolis certat/ vinctes (si ex aduerso certaueris) nūmis. Iudeꝝ enī qd̄
cūq; faciet si eū munere pascas. venalē p̄stituit iusticiā. sua gratia
carebis/ si non sue auaricie tuis muneribus hyati oplereris. ani
mā r. sanguinē vendet si emproꝝe habeat. Sed hac in re silētū mo
derationē habebis: ne incaute que scribo reueles. nam verbū alas
habere fingit homerus. qm̄ r. volat celeriter/ r. non facile emissum
reuocat. Que igit̄ sub tegmine dixi/ sub tegmine serua. r. bene vale
Scriptū celeriter/ volante calamo eq̄ fuga sagittis qui ab hostibꝝ
captus est.

Querela amici ad amicum.

Nescio frater optime/ qd̄ ego infelix sinistro sub sidere natus in
superos demerui/ q̄ tantis calamitatibꝝ concutior. Pridie ei⁹ diei
q̄ ciuitas caperetur extire conatus/ agmen armigerorꝝ incaut⁹ sub
intro: r. p̄da bellica fio: non potens peduz celeritate saluari. nec ali
ud video q̄ q̄ retro carcere cogar putrescere. Proch dira heus ni
miū dira potentia fati. Non tamen hec me scribere arbitrare: vt
aliquid mea in causa tuo agas detrimento. Nec volo meam ami
ciciā/ tibi iacturam attulisse. Ubi tñ absq; incōmodo tuo cum reli
quis amicis/ modū mee redemptōis adinueneris: iam vitam de/
deris morienti/ qd̄ inextimabile mun⁹ nunq; erit a mente seiunc/
tum. Tale datū ex loco tenebris r. squalore pleno: r. quidē palpā
do poti⁹ q̄ scribendo. testes sunt characteres

Consolatio sup querela amici p̄dicta.

Non est qui satis explicat fidentissime vir q̄ntum doloris acerrū
littere tue animo infuderint meo. Quancq; semp ac oculis cernere
subtrimū tuo statui/ qui in ciuitate cupidius q̄ felicius permālisti.
sed dū iā res eo ducta est vt nequit aliter esse. fac animo forti atq;

Solium LIII

magno sis/te colligas virtūq; prebeas. tibi virtus tua plus quam fortuna abstulit. Ea igit te virtute sustentet. Ego autē videro/ q; grām quā tibi immortalē habeo re ipā pbauero. Qui sp fortune amīc' sp me nouit/ mouebit/ dū viuā amīcoꝝ cura/ q; virt' mī/ bī meritūq; psiliat. Sed velim ita intelligas/ vt q; p te factur' sū/ in solitū nō in antecessum accipias. Ex cameraco ea festinantia /q; digitis sudorē expressit.

Amīc' rogat vt medicū mittat amico egroto.

Sis mi petre fortunat'. Est apud te medicus arte 7 experientia pre stās/a quo mihi p te imperrari exopto/ q; me visitet/ sin min' regi/ mē scribat quod vt cert' possit. dices me vexari imiti podagra/ q; morbos mēbra mea (que ad decorē inflexionis natura latauerat) iā in tumorem ducit/ iā in rigorē pstringit dolor immanissim' est q; nunq; me deserit/ qn reliquias peiores relinquat. rursus ex raritas/ te mee tēperature quā medici cōplexionē appellat' tāt' nubi aliq; glacialis heret rigor pcorū/ vt nullis possim operimentis/ nully loq; cōgesto vestium cumulo calefcere Longior essem/ sed pperar' noꝝ auctura dolores. Vale dilecte vale. viueq; dies longus letus/ 7 faustus.

Responso significans medici missionem.

Petrus tibi deditissimus sanitatē dicit. Dū lrās accipio hora iā ferme noctis vn decima exceserat. ceperatq; iam oculi somno gra/ uescere/ quem somnū motis aurib; (canuz more) erectoq; mento/ mor excussi/ eūq; distuli in tpa lucis. hauit mibi lacrymas episto la tua/ q; morboꝝ longā pgeriem tibi/ vni incubuisse significas. s; nūcius (qui has celeri cursu ptulit) me magis lōgeq; magis pauē/ scere facit/ ex quo tue valitudinis vix verbū vnuz excussi/ q; omne ad verbū meū ingenuit/ lōgeq; plura fletu q; loquendo si significa uit/ sed firmo (velim) pectore perstes. q; primū supi celū dicq; redi cent/ aderit ille quē opras/ medicus sanitatis tue fautor.

Rogatur prior magister vt patrem inducat

q; filius in collegio locetur.

Obedientiā pdignā loco salutis. Pater meus magr colēdissime/ cupiens me tenerius educari parissius in domo cuius me colloca/ uit/ 7 certe electe satis quo ad corpis alimēta. Honesta enī est do/ mus. honestior hospes/ honestissima omnia /que agunt. que tamē cū laicalia atq; prophana/ sunt/ parum profectui seruiunt meo hoꝝ

spes enim nisi mechanica sollicitat: culus vroz/moze aliaruz, de
lino/gallinis/7 ouis semp disputat. Et qz diu sciui patre meū in
oibz filiū magni pēdere vīm. Scio etiā scolasticas oēs res vob
qz cognitissimas esse, atqz nō latere vos/qz vtile sit in collegio cō/
morari/vbi arguēdo/soluendo/replicādo/cōtinua collocatione est
Ibi enī vigēt studia/pferūt se ingenia/ seseqz exercitāt, vbi nemo
est q nō vel discat, vel doceat, petat, vel rīdeat, pfundatqz lrās vl
hauriat. Quater enī in die q collegio imorant disputatoēs 7 repa
tōēs hūc absentibz nob/q extra sum⁹. Nemo loqē nō latine/tan/
tus ibi lrāz strepit⁹/rātaqz doctrinarū cōsonātia/ vt clangore q/
dā videant⁹ 7 muri 7 pietes/recta simul 7 pauimēta scias ipas re/
sonare/nō aliter qz aeris pīcula qlibet latinis foret impīssa carac/
teribz/q scolares die nil aliud audire vident qz scias/nocte autē qz
earū imagines. Et licet in collegio vita mihi coactior esset, oūqz
agēdoz licētia minor. In hac tñ sciam ardor scribēdi me prulit⁹
vt collegio libēter nūc imorarer/cui⁹ incolas vidi, ceteros sp excel
luisse, atqz in oibz pīpriosos. Supplicō igit patre meū informa
re, vt quis expensis magnū profectū pferre dignet. Iuuat sepe car
ius emere, si merces fuerint meliores. diciteqz sibi q in rem faciunt
scitis quid volo, scribo pito qui ex paucis multa pcepe cōsuectis.
Valete felicissime, termino 7 fine seclulis.

Pater rogatur a filio qd eū collegio faciat cō
Dumillimā obediētā eū veneratōe pdigna. Pater /mēsalem,
optime votis meis votīue cūcta rīderent, si dignaremīni in colle/
gio sumptus mihi emere/quo nihil duco gratius nihilqz fore vti/
lius. Nescio mihi parisiis de necessarijs esus 7 potus prospicere
vbi cara sunt omnia/atqz scolastica iura exoluere, absqz expositio
ne pecunie multe. Annus enī longus est multa diem continens/
vir etiā adest hora/que nō secū egentiā nouā afferat, 7 que vicus
vnus alterue/me non habeat transeuntē/priusqz quater in die sco
las adeo redeoqz atqz loca varia pro esculentis 7 poculentis vīsi/
to, multa mihi inter digitos tpa dissiliunt, profectu cum modico.
Nec video me terminū anni attingere posse qui non fore hoc mo
do, vl totidem/vel amplius qz in collegio expositurus. Sic vob
non prosum/meipm negligo, exteris ego curis distrabor, interea
me socij mei passibz longis antecedunt, quos nō tā sequi, qz pcur/
rere conarer, si cū eis in collegio solis litteris deditus essem vbi to
tū animū meū in solo studio defixum haberem, 7 vbi ad manum

semper adesset magistri: meis dubijs satis facturi / ingenioque duces
 et faces / nec minus habere coniunctos mihi socios multos / ingenio
 et diligentia claros: qui pulchro auspicio praesignat in adolescentia / qua
 les futuri sint etate proepecta cum quibus locum dissimum mihi studium esse
 set: omni tedio laboris secluso. Nam ut equi currendo. sic nos discen-
 do animamur multitudine. Valere pro omni felici felicibus

Magister scribit scolari conatum eius collaudans

Salubres tua in vora successus. Multo sum euertus gaudio / tuas
 litteras legens / insignis adolescens: quibus petis / quod fuissem quam breuiss-
 sime profecturus. Quis enim vel mediocri ingenij / non hoc intelligat: lo-
 ge fore vtiliorem cum bonis studentibus / quam cum laicis habitare. Super
 hac re cum patre tuo sermone multum habui: qui consilio meo tuisque
 pater propulsatus precibus / sentit tunc grate petiti omni / quod vltro appe-
 tis strictius viuere: ut largius discas. nec potuit pater generosos
 illos conatus tuos hec audiens non collaudare: qui animum tuum rati-
 onis / siue (ut aliter idem dicam) te tibi studes subijcere: ut quicquam mul-
 tos alios antecedas. Det tibi illius animi praesentiam / illique animo lo-
 gissimum tempus / quod dare potest. Demum adiecit pro quod me rogauit inserere lit-
 teris / ut scilicet omnes curas tuas in idem stas ut bonus fias: atque bonorum
 magistrorum tuorum / cum quibus morari cupis / beniuolentia non indig-
 nus / et proposito tuo vigilem efficacemque operam semper impendas.
 Quod si feceris: obligabis pualde me in tui amore: et etiam patrem
 tuum tibi non in idoneum debitorem. Vale. et certe gaudentius / quam
 sub sole ardente cicada.

Pater ad filium qui filium assentit desideriis.

Fili / habet hoc omnis iuuenis / ut leuiter iudicat: et noua semper affectat
 nescio / si leuitate ducaris / vltimam nouitate / qui sic in collegio
 morari desideras. si te (ut spero) mouerit virtus / et scientia (ut tuis
 litteris testaberis) non possim votis non acquiescere tuis. Nec deesse
 possum boni magistri tui praesentibus multo sale minerue conditis. In
 tres igitur communem portionem / communi more / aliorum polliceare magistro
 tuo solutionem in tempore. has sibi ostendens / ut sciat te hoc facere: me iube-
 te. Vale in christo atque taliter ut quod sibi placeat cupias faciasque.

Pater ad filium militiae prouectum.

Quantum charissime fili / tua ex praesentia solatiu cepim separatio do-
 cet. Crescit indies amor in te meus / nescitque consistere: eoque magis
 quo dominus tuus te litteris suis aliter effert atque comedat. Scribit na

te militia (tuis meritis) decoratus; multa q̄s alia q̄ facili⁹ sperari
q̄s crediderim; nisi apud me mlte esset fidei; / r̄ nisi natura id fieret;
vt facile credat q̄sq; qd̄ optat. q̄ si ita sint p̄seuera sin̄ min⁹ / sac̄ vera
esse incipiāt; si qua tibi tua cura; / si q̄s amor gl̄ie; vt̄ si q̄s tibi ad ho-
nores conat⁹ ē. id ex te sūmope requiro; vt̄ qd̄ liberali aīmo absce-
dens pm̄isisti; indefessa p̄stātia p̄sequis. Multa sunt q̄ calamū me-
um ad alia vocāt. Tu igit̄ vale; ego nā valeo q̄ntū solent vetera
e cōtrarijs cōpacta corp̄uscula; / s; q̄ meli⁹ valeā opam dabis

Ad idem.

Op̄rata salute p̄missa. Ut̄ credas care fili; / quantis ob tuā absen-
tiā v̄xor angustijs / q̄ntisq; dolorib⁹ crurior. Jā primū agnosco q̄
absentia / amorē nō minuit; / s; accēdit. Audio te militia m̄iere sur-
ctū; / r̄ in capitaneū deiectū; / r̄ ad guerras p̄fici sc̄ētē in his fili occu-
pari durū; / s; lōge durū; / p̄cipis insilio p̄troire. Supplet ego des-
um oro; vt̄ euntē cōitref. dii ceptis faueāt; assitq; tibi splendēs r̄ im-
mobile sid⁹ / q̄ eo ducaris; quo cepit anim⁹; / r̄ let⁹ r̄ salu⁹ reuertaris.

Responso

Trās v̄rās p̄rni amoris plenissimas metuēdissime p̄ / tāto accepti
gaudio / q̄ntū hic calam⁹ depingere neq̄ret; etiā si ferre⁹ esset; vel ex
calibefabzicat⁹. Quod me dñs me⁹ suis lr̄is extulit; nō id merita
mea; / s; v̄ir⁹ scribētis effecit. Enitar tñ (q̄ntū in me fuerit) roboris
atq; neruoz paterna vestigia imitari; q̄ indies hec siqua est de me
duplice opinio / curabo q̄ p̄teritā segnitie meā diligētia vigilatio
nī p̄p̄sare nō sono; nī v̄tri inertie vacatur; / a q̄ sat̄ meliberat on⁹
quod p̄ adeptā militiā illustrissim⁹ dñs n̄r dux humeris meis sup̄
vires hoīs adiecit; quod nō tā p̄mere q̄ obruere me videt. Quod
malim ab alijs q̄ ex me audiat. Nūc mibi aīo op⁹ ē / nūc pectore
firmo. Valete p̄r / aīoq; sp̄ fixo tenete; nunq̄ posse in ea obsequia
vestris imperijs supari.

Epistola dubitativa super militia filii.

Salutē / fili q̄ miles creat⁹ sis; nescio an necne doleā vt̄ ḡtulabor
Sepe qd̄ icipit a gaudio / desinit i merore p̄ militia cī p̄ses ad ino-
piā / ad carceres / ad deniq; mortē puenerit. Habet iā v̄n sp̄ inq̄er-
eris; vt̄ inglori⁹. Quid (q̄so) iuuat h̄re; qd̄ fuaē vite discrimie; / r̄ e-
p̄ciū sanguis ē. Traxit te forte v̄aitas ad militiā; / q̄ v̄aitas fecūda
folioz ē r̄ frōdiū; / s; sp̄ fructuū ē ianis. Si aī tps h̄ac militiā susce-
pisti; p̄riusq; martialib⁹ artibus sis imbutus; / pudebit ap̄erto ho;

Solinum LV

stio viuere, et inter milites parare. fuerit enim necesse pro militia titulum ignorantiā tuā in aptum erire. Quē tamē titulū si digne cepisti/gaudeo, nō quod habes, sed quod eū meritus es, quē si sapis, fouebis laboribus, ne turpi ocio euanescat. Labor area est virtutū. Nil sine labore excelsum est. Multos labor extulit, sopor nullū. Sēpius hic dixi, sēpius hoc repeto, vt aliter imprimā. Ua. calami celerio cursu.

Epistola in eandem sententiam.

Animū iunctū loco salutis. Satius forte fuisses, si militia hūiliter recedēdeq; recusare, quā gloriā amplecti. Pullular iudicio meo in orbe damno magno inutiliū tanta seges militū. Sed ex aduerso multos vidi quos ocium fedauerat, quod eos suscepta militia morē detersit. Tu igitur enitere te militiae acibus exercere. Ignis namq; de silice collisionibus querit. Armaq; fiunt frictionibus clariora quod vt leni facias, ecce tibi equū mitto, quod ad spem est honestus, ad cursum velocis, et sub hastis assuefactus. Vale strenue atq; valenter.

Arguit pater filium militem, nō militanter uiuentem.

Nescio quid audio fili quod vite maculas induis, quas restans vita nō facile poterit eruere, sic te gubernas vt pro tenuis, tue spes salutis superstit, qui more trahōnis tuā militiā veneri deuouisse videaris licentius quā par est vtis etatis vicio, qui nō plus vicio resistis quā aqua sigillis, cū nemo te erroribus sic antecedit, quē nō facile assequeris. Denarios tuos effūdis et proiicias, vt quāq; varronis thesaurus, vt apud tullium est, possideris nō illi sumptui subsistere posses ppendere deberes si sapiens eū te elato mento diuitē iactes. Nullū aceruū tū esse, qui nō tandē ablationibus consumat. Si tuū errorem precepta mea non poterūt psecere, se semper serpsit seq; latius fuerit, tandē meminēris de tua dementia periisse, quod meis pceptis saluus esse potuisses. Vale cautius se tibi prospice, ne peunitibus rebus fabula fias.

Epistola cōmendaticia amici, ob multa merita cari.

Prosperitatis optatā affluentia. Quod ore spauerā venerāde preceptor, calamo pmittere pstringo. Veli tibi psuadeas, nihil me maiori studio a te petere, nihil te mihi grati facere posse, quā post habitis omnibus hanc latoi beniuolentiā tuā, psiliū sil' et assistentiā accomodes, quod intelligat, pmedationē meā vsui magno fuisse. Digni enim est

qui a te diligat / et tuo o: net adiuuero. nec facile inuenies in quem
vsq; a deo digne beneficiū collocaueris; cū q̄ oīa mihi etiā interce/
dit amicitie iura / quē vr alterū fratrem amo q̄ nihil mihi carius ni/
hilq; iocūdi? neq; viuit cui homi aicte locū priorē faciā; excep/
to q̄ in hoc ipse primū locū occupasti q̄ si opam tuā illi cōtuler?
in me collatā accipiā. Vale et si forte pl^o eq̄ d ratorz onex iposūde
psido. meā p̄suptōz excuset / psidētia nihil e qd n̄ amor audeat. d̄ q̄
vere dicitū ē. audacē faciebat amor. tu at p̄mitte qd rursus ab alio
d̄ oīa vincit amor. In vtrūq; cadit qd seq̄. Nos ḡ cedā^o amori.
Rurs^o vale et qdē taliter vt duplicatoz vbi / duplicata valido seq̄

Alia cōmēdaticia sub aliis verbis et forma

Salutes mltas et lōgas / et sepe resūptas. Lator harū dēp̄catores
me. p̄ sua cā poposcit / cui^o vot^o si n̄ paruero / vereor ne ei^o i me meri/
tis restioniū nō sat expleuero. Ita ei a me diligēter / vt tibi cedaz
p̄trea nemi. Si igit̄ amoris qd dā in te residet / te idē certe plimū /
id rogo oē in hui^o amict mei cā diffūdas / ḡssimū mihi fecer^o / si hu/
ic amicissimo meo tñ tribuer^o / q̄tū tui t̄pis vnq; tribulsi plimū /
quē si desideras nō ebō alter in quē spes trāserat. psuasū mihi ha/
beo / nihil eē qd a te ipetrare n̄ potero. Pro tua igit̄ prudētia dicti
latoris iusticiā sincerā integrāq; suab / et bñ valeb mei sp̄ memo^o

Epistola merā credentiā continens

et amās

Plimas iugī gremēto salutes. mitto ad te famulū meū q̄ nō fides
lio / q̄ nō secretioz alter. Pare^o ego tā t̄pis nō possū lati^o scribere /
neq; tuas lrās peto daturas mozā nūcio cui redeūri / nō tā eq̄ cur /
su q̄ volatu op^o erit. ipeq; nūci^o nob̄ calam^o / epla lingua erit / et si
des sua cōmune sigillū. Sz hic sūto hic taceo / nā si de breuissimo
tpe q̄ has scribere cogebat / q̄relā depingo / interea mihi t̄pus ego
breui^o effecero. Rogo tñ psideres / nō quid ipse sed quid ei^o equus
poterit / quē cōmutabit si id necesse iudicaueris / ne nimia festiatio
festinationē tollat. Vale diu sane / sed semp̄ feliciter.

Epistola cōmēdaticia amici ad aicū. cōmenda

Id modicū qd possū. p̄ salute. Cōmēdo tibi / tū aicū q̄lificans
aicissie vir / haz latozē / cui^o res i turbido sic posite sūt / vt curā ami/
coz erigāt alioq̄n dispēdiū subiture. Hinc terogo vt digner^o eun
dē inter vlnas tui amor^o aplecti. Qui me totū tenet / et possidet mi
ro dulcore fauoris / dign^o vtiq; tuo amore / apd̄ quē nō min^o bone
stas / q̄ apd̄ alios necessitas valet. fama ei optia frui^o / et meritissā

Folium LVI

qui plimū fide/plimū virtute/plimū intelligētia p̄stat? r̄ q̄ impen/
sa sibi bñficia ita interpretat/ vt dū priora accepit/ posteriora mereat
Cui (vt ad iumēto sis) tātis p̄cibz posco q̄ntis verba nulla suffici/
unt/ eritq; mihi tāto iocūdi? q̄ id feceris libenti? / eoq; grati? q̄ citi?
Sis bona valitudie/ opamq; des firmā atq; sinceram/ ne ille se a
me/ ego q; me neglectū a te suspicer/ ea tū sp̄ sub lege/ vt citra tedia
sistas. Ex bononia octobris die q̄nta r̄ q̄dem vesp̄ri dū sua iam
retraxerat lumina celum.

Scribit pater ad magistrum filiū qd̄ determi
Scripsit nup̄ venerāde magi/ fili? / nās fiat si sic ingro videat
me? ad suū magrū/ q̄ in eū prima grām̄atice rudimēta p̄ceit/ lris
verb̄ pulcras r̄ sensu fecūdas/ q̄s poti? credo nō suis sed ditioribz
venis eruptas/ q̄bz subnixē su p̄plicat/ vt cū socijs suis ad gradus
p̄cedat. Ego igit̄ p̄silio sui magri/ paternoz officio tract? / ei? p̄ci/
bus acquiesco determinās suo vt tpe fiat/ si ita sua feris/ atq; in eū
studii ingenii q; p̄spereris/ q̄ tondē firmis neruis nomē magiste
riū porēter defendere possit. Nolo enī q; domū redeat vacuo vasi
p̄similis/ nō re sed noīe gloriabūdus. Reliquū nihil mihi ē quod
scribā/ nisi q̄ amicoz inter se cōmunia sunt/ atq; in omnibz litteris
cadunt. Valeo bene r̄ opto te bene valere.

Rogat scolaris magistrū suū priorē. vt patrem
Seruiciū tā debitū q; p̄mptū loco / inducat q; q̄duari possit.
salutē. Ad vos hūili p̄ce p̄fugio/ magr̄ mi carissime. Scio ego p̄z
meū dū aimū suū induxisse/ nihil vob non credere/ s; maximā in
vos fidē h̄re. v̄l in his q̄ studiū meū respiciūt. ap̄d quē vob aucto
ritas r̄ familiaritas ingēs ē/ heretq; ei p̄fundissime/ qd̄ ex v̄ro p̄silio
trahit. Nouit etiā q̄nta diligētia conat? estis mihi pulchra l̄rāz mi/
cia infundere/ vt inā tāro p̄fectū q̄nto conatu fateor/ sane q; lōge e
manibz v̄ris alter euadere potui/ si mea capacitas v̄re doctrinere/
spōdisset. Raro semē germinat qd̄ arido fundo tactū ē/ nec eque se/
curis secabit ligni cadēs in nodū ac in planū ceciderit/ qd̄ nō secan
tis/ sed nodi vicio accidit. S; (missis his) scit? venerāde magr̄/ in
stare nūc Lonanij determinātiarū tpa/ q̄ iā si p̄tereo (cū p̄hiscam
andio) nō redibunt oportuna. Quicqd̄ de hac re ad patrem scribo
conat? omnia in tps̄ p̄rabere/ putās quod hodie nō fit/ cras eque
fieri posse. r̄ vt laicus est nec ritus/ nec agendi formas vniuersita
tum comprehendit. oculū in me vt puerū gerit. etatē solum metica.
qui estimat gradum non congrue videturq; subuereri ne viridi

tribuat qđ maturo debitū est. Rogo igit̃ prece cū max̃ia / ex corde
fluēte / quatin⁹ eundē pio ṽro cōsilio ieliare dignemī / q̃ me cū socijs
meis ad gradū puebat / ne laboribz meis p̃miū deesse p̃mittat. Ca /
surus mihi aīn⁹ erit / si video ex flore stu dioz meoz nllm mihi fru
ctū responsuz. Qđ si ope ṽia ad g̃dus scādere p̃missus sūm. spero
labore meo id efficere vt in p̃tem in caros / tandē inq̃s oēs mei amā
tissimus honoz grad⁹ redūdarit. idqz me curataz polliceoz / ne vel
vos cōsiliū. vel tandē p̃rez peniteat obsequij. Valete in eo / qui p̃resi
det omni creato.

**Pater scribit magistro super gradu filij. p̃tim
mentē exprimēs / partim cōsiliū petens.**

Multa salute / ex corde p̃missa. Rogauit me filius venerāde ma /
gister / eo intent⁹ qđ imp̃rudētius / vt eū sincerē suis cū socijs / ad ma
gisterij gradū puebi. sed q̃ in hac etate tenella ad tam alta ⁊ fausta
auspicia leuari possit / nō satis habeo exploratū / qđ tñ si facile pōs /
sit cōclusū apud me iam est / nō esse deliberandū / sed si dubiū sit non
esse conandū. filij tamē mei desiderū parui habeo / qđ sibi p̃ducatur
quidne pulcrū / qđ qz deoz in vnā p̃tem inclinatioz nō equa lance
deliberat / sed certe tua auctoritas. ⁊ si sc̃t̃rē alit̃ me facile puocaret
vt si dubitarē tue hortatio me facile impulerit / vt id sequerer qđ tu
optimū iudicares / nec aduertē alioz cōsilia / si tua sint p̃engnantia
Plurima calamo subtrahi / que p̃missi nūcio. Vale diu felix / semp
qz beatus.

Alia epistola in eadem materia in aliā sniam.

Amicitia integerrimā / atqz salubrē p̃ salute. Rogo carissime vir
ue filiū meū ad gradū admittas / nisi ip̃e gradu / ⁊ grad⁹ sibi decori
sit. Neq̃qz volo qđ gradu p̃cedat / q̃s sequit̃ lris ne cū doctis p̃udo /
re taceat. vel impudent⁹ inepre loquat̃ / qđ tandē veritat̃ in risū / ⁊ fa /
bula fiat. Nō volo qđ redeat vacua opinione tumefact⁹ / solū edoc /
ctus ṽctositat̃ ⁊ septia sup̃bire. Nō enī birretū m̃grm effecit / nec do
ctoꝝ annul⁹ / nec laurea poetā. necesse ē / in eo sit / qđ eū faciat gl̃iosū
Nolo qđ foris gerat nomē sciētis / ⁊ intus (vesice more nil nisi ven
tum p̃tines. vel more vacui vasis) qđ foris tumet / int⁹ nihil p̃tinet
Velim poti⁹ sile ficui fructu / nō floꝝo tocūde qz sp̃inc / qđ nō fructu
ornat̃ / s̃z floribz. Nolo qđ mihi redeat / focoqz meo mihi asinus af
sedeat coronat⁹ / vano vento / nō rebz inflatus. Ridicula p̃fecto et
alto cachinnō digna est noialis p̃tus / vbi ip̃a noia rē parentissimā
me mentiūtur / tunc nomē sue dignitatis vnusquisqz veraciter res /

Solium LVII

quando rem nominis poterit potenter exercere. Ego enim adoleſcē
tie mee primitiis studijs incubui phyloſophie/nunq̄ tamen gra
dū volui (qđ reuerentia fecit nō p̄rept̄ / ad quē r̄ si nō forte p̄tin
gere/ac ſaltē aſp̄are p̄miſſum erat Si tñ colende vir filium cenſe
as nō indignū tāto noīe/placet q̄ ſuus labor/gradus honore p̄
mier. quāuis poti⁹ ſit viciffitudo q̄ premiū q̄ ad ſtudiozū flores
gradū fructus p̄ſeātur. Vale intentiſſimoq̄ animo enitere; ne gra
dum ſumat; ſi non fuerit ſcientia p̄ſtans; ne fructu omiſſo inuti
li fronde gloriētur.

Magiſter reſpondet ſcolari.

Fili p̄ri tuo viſum ē; q̄ gradū petis ad pompā; inanēq̄ iactantiā.
nō ſatis intelligens quid magiſterij gradus p̄tendat. Si tñ ſatis
p̄p̄ū haberet; q̄ aliquā ſcientie p̄ſtantiāz conſecut⁹ eſſes; ac inter
tuos ſodales (quos annis equas ſcientia p̄floruiſſes quo gradū
tuis virtutibz meruiſſes; vellez vtiq̄ te honore merito decorari. ſz
veretur (vt eſt mos iuuenū) q̄ appetentioz ſis glorie q̄ ſciētie aut
virtutis Nec certe ſatis habeo quid patri cōſulam te enī latere nō
pōt; q̄z pua tibi erit paterni eris portiuncula. Neſcio ſi tibi condu
cat; qui inferior es fortuna; ſuperioz ſias ordine tot enī iam reperi
untur magiſtri; vt gradus dignitas; ex indigna numero ſitate vile
ſcat. Aultos ex vniuerſitate tua euadere vidi; q̄ nihil illic ſplēdo
ris ſunt aſſecuti; p̄ter magiſterij inane vocabulū eis pudore ſem
piterno adheſurū nō meo iudicio ille gradus eſt; ſed ſum⁹ r̄ vctus
eſt qui cū nuda glia; non cū ſcientia; non cū virtute decurrit. Sed
ſi te ſciēte p̄ſtiteris; glia iam p̄pria ſtute mereberis; nō q̄ ſt̄ famā p̄
ſcio poſcat; ſed carere ea; r̄ ſi cupias nō poteris. vt ei corp⁹ vmbra
ſeſq̄; ſic ſtute glia. q̄ tñ a deo delectat; vt legam⁹ neminē eē q̄ dul
cedie glie nō tāgat. Et apud tullū ē; trahimur om̄s ſtudio laudis
Veneroſū enī eſt optare qđ ſummū ē. Cōſulo tñ; vt maiozē te cō
ſtruas; q̄z videri deſideras ne ſis fortis tumens; int⁹ p̄tract⁹; ne vē
to vanitatis inſleris; ſtute carens atq̄ doctrinis. Itaq̄ vt ſinē fa
ciā; p̄ breui ſtatuet; quid de te fieri velit r̄ te certiozē efficiet. iterea
nō aliū tibi licitandū p̄pone; q̄z teipm̄ in teip̄o te inuenies (ſi excu
ſtias tibi te) Vale illud qui in te p̄necto. Dñj tibi dent annos. Ate
nā cetera ſumes; tuoq̄ deſiderio fauēs; aſſit is quē penes p̄tās om
nis ē; r̄ qđ feliciter aggredi cupis; det felici⁹ cōſumare. ſcriptēdo
Scribit pater ſuo filio ſuā intētōz de gradu ſu
li

Salutem. fili multo tuo desiderio (non quidez ratione sulcato)
ad gradus aspiras; sed poti⁹ inanis glorie titillatōe porrecto. Sci
te te velim (q̄ specioso p̄gnomie gaudes) in lris magisteriū; nō in
birreto p̄sistere. Brad⁹ enī nisi scale sunt sciaz atq; p̄tutū / q̄s cō /
mulasse tibi pulcri⁹ erit / q̄ p̄ ḡdus r̄ titulos. Iniste igitur studijs
summo nisu totoq; animi pondere; vt inter tuos socios / tua scia
tuazq; virt⁹ emicer. Nō enī laboro q̄ grad⁹ te ornet; sed virt⁹ r̄ lre
te vestiat. Nec volo q̄ fallacib⁹ alis attollaris; neq; q̄ sic artū no
mina q̄ras; q̄ q̄d scie defuerit / suppleat titulis. Salubr⁹ foret de
scēdere iuste / q̄z in merito ascēdisse Ingloziū enī esse p̄stiterit q̄z mē
dacio gl̄iosum. Nā oīm oculis fallere nō poteris tato in te studio
defixos; dū parūp emereris; q̄ tibi pl⁹ gl̄ie false fuerit; eo plus erit
infamie / cū tue ignorat̄ie p̄sci⁹ cupies delitescere; r̄ oculos sapien
tū effugere; nec ausus fueris inter doctos hiscere. Possez ego nar
rare multos; q̄s par error pari periculo dedit. Sed factius est vi
uis nomib⁹ pepercisse. Vale in eo a quo oīs valor est.

Gratulatur vniuersitas de electōe summi pō
tificis obedientiā / profitet̄; oratores mittit; r̄ rotulū petit
Sanctissimo patri domino. N. diuina prouidentia sacrosancte
romane r̄ vniuersalis ecclesie summo pontifici. Dum illima cul
minis apostolici filia vniuersitas Louan. semp seruitrix / atq; ora
trix ad deuotissima pedū oscula beatorū. Ineffabile nob̄ subortuz
est / gaudiū beatissime p̄ / ex creatōe v̄ra in verū vicariū saluatoris
n̄ terris. Simul enī spes magne salutis ecclesie nobis accreuit q̄
firmiter credimus atq; speramus vestrā sanctitatē omnia ip̄i⁹ ec
clesie tam solita sospirate rectorā q̄ ouile dñicū pace multa intur
batū stabit atq; quietuz. Et q̄ incōfutilis crucifixi tunica suā sic
integritatem seruatura. Et q̄ beati petri nauicula nullis fluctibus
obruetur. Exultet igit̄ nobiscū ether / r̄ tellus / r̄ vagi ponti mobil
vnda / oīs q; christicole / ten sis manibus in n̄p̄is gembus / cū cor
dū / deuota iubilatōe / regi eterno laudes exoluant; qui vos ad api
cem summi pontifici cū erexit; r̄ in plenitudinē p̄tatis assumpsit. Et
quo lucidius / sanctissime pater / immensa nostra leticia v̄re sancti
tati cognita fiat. Mittimus ad sacros vestros apostolici culm̄s
pedes oratores nr̄os / viros nobis caros / r̄ doctos / multa virtute
p̄stantes / q̄ sanctissime clementie v̄re nosipos om̄es tanq; humi
corā sacris v̄stre sanctitatis pedib⁹. aīmo r̄ corpe prociubentes p̄
sentent r̄ offerāt; ac obedientiā debitā pro nobis cum magna ani
mi gratulatione humillima mente p̄fiteantur; ac demū deuotissī

mis precibus vram sanctitatem inclinare laborent, vt nris desiderijs p certoꝝ noiaudoꝝ rotulo dignes vra scitas confauere q̄s vt placeat benignissime r audire, r exaudire sanctissime clemetie vre deuotissimis affectibꝰ supplicamꝰ. Quā dignes rex eternꝰ cōsuare loꝝeue/felicissimis incrementis. Eaꝝqꝰ diu vniuersali ecclesie pesse faciat/atqꝰ pdesse. Et Louanio in nra ꝑgregatōe generali.

Iterū ad sumū pōtificē. sup eisdē; i alia forma

Beatissimo in xpo p̄ri r dño/dño. N. diuina ordinatōne/sancte ro/ mane r vniuersalis ecclesie sumo pontifici. Uniuersitas. N. obedientissima aplice sedis semp ozatrix/adusqꝰ deuotissima peduz oscula beatoꝝ. Imensas illas tristitias beatissime pater/ quas aliquot diebus pertulimus propter defendam mortem sanctissimi mi recordatōis dñi. N. sacrosan. Roma. eccle. sum. pon. nūciacō assūp̄tōis vestre sanctitatꝰ maxio leticie iubilo serenauit. Dolebamꝰ ei oēs sc̄tāz matrē ecclesiam tanto p̄fide viduatā/ antiqꝰqꝰ q̄s nā succursurus esset in aplice culminis pontificiꝰ/pendebamꝰ. Szqꝰ primū innotuerat iesum xpm̄ sue miseratū ecclesie/ac vos in solio aplice summū iā presidē collocasse: tanta fragrātia plenissimi gaudiꝰ nostra corda perfudit quod nec calamo scribere possemus/ nec satis referare. Bñdicitꝰ altissimꝰ qui sua benignissima puidencia in hoc nubiloso tpe/ q̄ dei ecc̄ia oñi videt. p̄speritate priuata vos in suū vicariū p̄fecit: virū q̄dē sc̄ia. pfundū/virtute clarū/side p̄spiciū ac cunctis in rebus secundū/piter r facundū qui per vias eminentissimā prudentiā/sanctissimāqꝰ clementiā omnia turbida implacida atqꝰ serena facile conuertetis (diuina semper, virtute p̄ ambula) que vestris sanctissimis desiderijs respondebit (vt speramus) Pro q̄ incessanter oipotentē nos deuotissime oraturus pollicemur. Humillimāqꝰ simul obedientiā vestre sanctitate pollice mur in euū. Nosqꝰ ipos oñs vestre sanctissime volūtati patissimos suos submittimꝰ p̄stratos ad terrā pedes ante b̄tōs /putlatus ozatores nostri (q̄s ad sanctitatem vram mittimꝰ) v̄uis organis exposituri sunt q̄s sanctissime ac clemētissime pater, vestra sc̄ritas dignes misericorditer exaudire. Quā simul dignes altissimꝰ felicissime p̄suare/ vt diu vniuersali ecc̄ie p̄sit/ r p̄sit vt optamus Datū louaniꝰ. in nostra congregatōe generali.

Sc̄ribit vniuersitas comedatitias litteras. p quodā doctore suo supposito ad summū pontificē.

Sanctissime r clementissime pater. Humillissima vniūsitatꝰ. N

obediētia sp̄ resumpta / a dulcē pulueris sub beatis pedibz cū oscu-
lo eoz perdeuoto. Cū ad sanctitatē vr̄am. N. eiusdē dñatōis vr̄e
deuotū filiū / vtriusq; iuris doctorē / accessurū audiui⁹ omittere
nō potuim⁹ / q̄n si eundē nr̄is lr̄is ⁊ p̄cibz posseten⁹ iuuarem⁹ (sua
bonitate sic p̄merente) quia teneris annis virtuti incubuit vigilā-
ter / ⁊ lr̄is (cui natura nō defuit) in eū pulcherrima dona diffundens
neq; ip̄emet / sibi metip̄i absuit. Sed dicras nature dotes / officijs
⁊ lr̄is clariores effecit. intantāq; hoīm grām sua se ūtus euerit / vt
nostro iudicio dignissim⁹ sit / qui inter vlnas sanctitatis vestre mi-
sericorditer āplectet / sc̄ssimūq; vr̄is gratijs ornet / ⁊ fauoribz. In
bonis enī fortune ꝓtractior ē / q̄ littere / q̄ ūtus q̄ sua merita po-
scāt. Parentes enī sui sanguine clari / tot sunt pl̄ibz onerati / vt eū
insp̄erit pietas / magna ꝓ ꝓre successiōnē paternā fratribz relinq̄-
re / sese a puero ecclesiastico statui dedicando. Cuius ꝓone digni-
tas / quo primū vestre sanctitati cognita fuerit firmiter speramus.
mor illi vestrā sanctissimā grām opulētī⁹ nr̄i surā. Qd̄ (vt fiat) bea-
rissime pater humilimīs ꝓcibz supplicam⁹ / quo sentiat nostrū te-
stimonij / nr̄asq; etiā sup̄flūas hūilimas ꝓces / apud sanctissimaz
elementiā vestrā aliquid fidei ⁊ gratie meruisse. Quam ꝓseruare
dignet / lōgo tpe in viribz multis / qui eandē sue sp̄ose ecclesie ꝓse-
cit rectricē. Ex nr̄a generali ꝓgregatōe Louan̄. ap̄ angustineñ.

Cōmēdat̄ur nepos alteri nepoti. vt ei ad iumē

Salutē / ac ꝓperui amoris firmitatē. Ver⁹ illa amici / (to sic
cia / vir mihi ad cor vsq; dilecte / que mihi cum hoc latore dies lon-
gos fuit ꝓposcit / vt sibi sim adiutor ⁊ fautor / cui etiā accedit san-
guinis ꝓiunctio talis / q̄ eū tanq; honestissimā mee generatōis ꝓ-
tē colo excolere / cui tm̄ afficior vt nihil addi possit. nec quē amo-
re magis cōplectar / aliū habeo neminē / cui vt adiumento sis / tan-
tis ꝓcibz ꝓsco / quātis verba nulla sufficiūt / eritq; mihi tāto locū
dius quo id feceris libentius / eoq; gratius / quo citius. Tanta eī
effulget virtute / vt valde indignū sit / eū tādiu suo clarissimo iure
caruisse. Ad te enī accedit sue cause salutē / auxiliū cōsiliūq; ꝓꝓe-
tēs / qui abūde locū ꝓsiliū habes / ⁊ auxiliū copiā. fiat igit̄ sibi sint
ꝓces mee ꝓsidio / quo intelligat te mei esse amāntissimū ⁊ ap̄ te ni-
hil antiquius esse fide ⁊ bñuolētia. Vale. ⁊ si quid est qd̄ ex me ve-
lis / impara / mor̄ implere conabor / morasq; ꝓscindam.

Ad epistolam ꝓrescriptam ꝓꝓosio.

Exp̄ penetrabilibus cordis salutes nō numerabiles. Cōmēdasti.

Solium LIX

mibi amice peccare/ tui nepotis filiū/ in q̄ oīa p̄ris mor̄ agnoui tui
tam silis est/ vt oēm hoīem spectandi admiratiōe suspendat. Nō
enī lac lacti silis existit. nec possū ppendere qd̄ alteri insit/ qd̄ alteri
desit. Si enī vt cuiuscūq; lineamēta sic etas et habitus miderent/
mor̄ alterū/ alteruz appellabis. Qd̄ enī tuis lris postulasti/ subito
feci/ q̄ ad potui/ nil iussu moratus. faciāq; qd̄ restat tam diligenter
q̄ libēter/ nec rogādus sū nec hortādus. Nā p̄m̄ eius (felicitis me
morie) qz familiarissime dilecti/ ego/ hūc familiaritatis illi? p̄stitui/
z dilectōis heredē. p̄deritq; ei q̄ tam dilectis/ clarisq; imaginib; ori
ginē traxerit/ z q̄ nunq; fuerit p̄ris sui officiū in me p̄rmissū/ ne/
q; eius opaz in me refriguisse senseri nō breui dixerō q̄ letis oculis
q̄ blando vultu me viderit. q̄ comiter semibi p̄iurerit/ q̄ late oēs
locunditatis habenas in meo p̄spectu effuderit. Vale meq; tuo sū
p̄medatū effice/ q̄ q̄tēs aicos meōria voluo mor̄ iter p̄rios emer/
git Ex loua/ volante manu/ z celeri penna. nisi me occupatio ingēs
ligatū haberet. longior essem. Dum plus erit ocū/ latius scribam.

Deplangit amicus filiuz sui fratris aufugisse
rogatur amicus/ vt reductioni studeat.

Salutes innumeras/ z cordiales. Unicū habet filiū frater meus/
amicē dilectē nihil p̄ris h̄item/ nisi cognomē/ serū z formā/ quem
(vt vnicus est) vnice diligit/ cui iam accreuit/ qd̄ referre piget/ pu/
det z miseret/ vitioz maxima seges. Doletq; vehementer pater in
eo crescentibus annis/ decreuisse virtutes/ z q̄ cecis ducib; non re/
ctis fidat cōsilijs. Nam prudētū viroz salubres monitiōnes q̄t
aniles reputat cantilenas. Dabis (rogo) opaz si eundē gentiū vspi
am p̄ceperis/ q̄ ad suū parentē redeat z ex flumie eroz enatet. mo
dū agēdi tibi tua prudētia dabit. Non est opus docere minervam
nec dare lumina linci et argo. Ex cuius tū secreto abscessu pater ei/
tanto dolore affectus ē/ vt more freneticū vage/ turbateq; loquat/
z agat z assiduo gemitu dolore effundat/ timēs q̄ hec vitia (quib;
teneris ānis insuescit) tota etate sectabit/ cū magno et efficacē nimis
est vis p̄suetudinīs/ cui longo tractu p̄firmate vit nūq; oblituitur.
Trahitq; pater om̄e auguriū peiore via/ in quo doloris affectum
non arguo/ sed excessum. Mitius ista ferret/ si alioz casus inspice
ret/ cuius dolores scriptis linire studerem. sed vereor/ ne purientī
ocello confricatio vt molesta/ quo potius nil aliud agerem quam
augere luctus/ z renouare dolores. Etiam non est aptus consolā/
tor/ quem p̄prij gemitus vincūt/ cuius viscerib; mollitis fracta in

lachrymis verba diffundat. Sed vale. cogor eplam claudere! pa-
pirūq; / ⁊ oculos a lachrymis abstergere.

Ad epistolam precedentem responsio

Ea quā mihi vellē salute premissa. Recepti litteras tuas (vir opti-
me) doloris nō vacuas amoris plenas! quibus inspectis mor mix-
tus lachrymis dolor mihi incaluit! vbi nepotulus tu? qui dum
sui pr̄is corpis pulcherrima lineamēta exprimit; nō eius virtutē nec
animi ei⁹ imaginē p̄ferre dignat. Sed honoris propriū pdig⁹ (om-
ni pudore depulso) a virtute pedes retrahit. Indulsi vicijs. hisq;
in duruit; atq; adeo vt ei⁹ patrē virū grādeū mīra maiestate vene-
rādū; grauius offenderit; suāq; castigatōz; nō excusatōe; sed fuga
vitauit; q̄ eū magi suspicor metu vel tractu; q̄ pprio nīu errauit;
se. Nō effigie; oclis tā gratā; vt vlt̄ celo elapsus; vt deoz semina-
tus appareat. Nā in ei⁹ aspectu nō tā hūani q̄z diuine specimē des-
coris effulget. nō solēt vicia; tā decora sede locari; dolebit sener; si
iuuenis a vicijs ceptis pedē non retrofaciat. Est mihi suspicio; q̄
certo loco lateat; quod p̄ famulos meos hac nocte scrutari faciant
Luna enī iā p̄nox est q̄ gratū obsequiū p̄stabit euntibus. Scio qd
petas; qd pater optat. addo opam aboz votis cōgruā. Vale longi-
gior eēm; sed somn⁹ fur oculi; grauidū mihi caput effecit.

Scribit autēcul⁹ filio pfugo iducēs vt redeat

Salutis p̄m desiderū loco salutis. fili nescio vbi incipiā quid
primū; quid vltimū dicam! an bona commemorē que perdidisti;
an mala defleam que meruisti obediens eras; diligēs eras; parē-
tibsq; charissimus eras.. Et cum totiens dico eras; necesse est q̄
totiens ingemiscas; qui iam non es quod fuisti; sed paras tuis pa-
rentibus noctes; vigilijs; ⁊ anxietate plitas; qui te vnicum eis fili-
um ad cor vsq; adeo diligunt; ne te ip̄o habeant proprium sangui-
nem chariorem; sed nocte dieq; laborem nullum fugiunt; non fir-
gus non estum; quo te ab inopia futura preferuent; ⁊ certe quo se-
licior fuisti q̄ tibi natura tales parentes contulit; eo miserior atq;
indignior es; qui tua culpa eorum fauores demeris. Mater ei
tua tuam fugam agnoscens; p̄re graui dolore capillos fulsit; pecc⁹
percussit; digitosq; contorsit; mens illi refugit; vt putarent astan-
tes ei diem illuxisse supremū. Tu matri tue primum pondus fui-
isti; dehinc dolor ⁊ r̄mor. Memineris (queso) quot somnos quot
aboz quot iocos tuis sletibus obruperis; quot ei anxietates pepe-
reris. Nulla maior ingratitude est q̄ que in matrem committi;

tur. Si hec te fili non moueant adamantia corda matura! sed ma-
neat tibi cor sareū/quo tāta materna solacia/in te suauī amozē cō/
gesta/non desinas rebellionē compensare. Aspice iusti dei flagella
non vt longe distantia/sed vt mor futura/ianuāq; p̄sencia. Tu
igitur redi/et in pentum sinu recumbe. A radice enī seūctus ram⁹
emozitur/quod nisi feceris tibi tanq; inuili arbori imminent secu/
ris et ignis. His deniq; lectis/post habitis om̄ib; ad me p̄perādo
festina;dabo modū et ordinem quib; parentū gratiam tuo bono/
re assequaris.et noli rem in sinu positam contemnere. Nam si pas/
rentes tuos offendere non desinas/et eos aliquādo tua culpa pdi/
deris;habebis donec viuas nocte dieq; summū dolorem erroris
tui in pectore testem. Tunc primū parentes nosces;dum perdidē/
ris tunc patrem/tunc matrem/tunc mutatam domū/mutatam fa/
miliā flebis;et frustra concuties pectora palmis/et sero penitere in
cipies! dum nō erit penitū d̄inis locus. Sed vale incaluit calamus
que cursu furit et sistere nescit.

Iterū auunculus filio profugo.in aliā formā.

Meliorē q; paras fruarē/salute. Scias (chare adolescēs) amicos
omnes tuos a te auersos esse! neq; vllā rerū tuarū velle deinceps
cura agere. Ego adhuc resto quem vt video a tuo amore extrudes
si aures claudere et oculos (vt cepisti) auertere pergas tibi enim ad
huc non tuis moribus sum amicus/qui te vtiliter proūcis ad aliā
natus.nam si verum auribus hausi iure inualuit pompa/luxus/
et vanitas omnis/vix enī mustum es/dum corrumperis in acetuz
Loqui cogor ne taciturnitas mea indulgentia reputetur. malle
tamen potius q; tibi tua conscientia/q; meus sermo pudorē incu/
teret. satis enī ingenij labes quo sordes tuas vides;nō tñ diluis. vi
as tortuosas tuas agnoscis! nec deseris impendensq; piculū non
metuere nō potes nec declinas. vbi (queso fili) euasit parentū reue/
rentia/vbi lex nature/vbi timor dei qui sic dissides a teipso/et qui
te societatibus imiscet piculo plenis. Sperne (rogo) illos quozū
exemplo gloriaris;illosq; fuge vt scillam/a tuo quoq; aditu p̄bi/
beas;quos vides in tanta viciozū exuberantia colapsos/vt inter
virtutē et vitijū discrimē nullū faciāt;qd nisi facias tandem tibi ru
biginem affricabūt.quā vix vnq; vllō post tempe poteris diluere.
at exitum tandem flebis qui probemia non sensisti.et que iuuenis
tam pertinaciter agis;senex cum rubore recordaberis. Non hesito
qn̄ scias luce clarius recta esse p̄scribo/sed nimij vereor ne passio/
nū impetus terogat seq; peiora. Doctū scripsisse iuuat/vt si erro/
l̄ iij

re tuo prestabis, ego in te meo officio p̄functus fuero, nec omittes
re potui, q̄n amicas tuas aures / amico s̄mone pulsauissem, non q̄
de tā blando q̄ verace, nō tam cōposito q̄m fideli, quem si rugata
fronte contempseris, tuasq; parentes continuus doloribus conter
feris. melius foret (sit venia dicto) te prius tellus ima debisceret
absorberetq;. Sed facito melius. Valetq; felicius

Responsio profugi filii ad suū auunculum

Humillima cōmēdatōe humillimo corde p̄missa! Nō video qui
bus s̄bis (auuncule dilectissime) imēsaz aīmi leticiā exp̄ssero, tū enī
mibi v̄ris ex l̄ris gaudiū subortū ē; tātusq; leticie splendor infulsit
vt oīa s̄ba frigidiora videant; habere certe oculos nō mō velatos
s; procius erutos, si v̄ris p̄silijs obluctari p̄sumerē, tanta rōe fun
datis. Dabo opam, mox nebulā vite mee taliter abluere, vt m̄rēz
meā (q̄ me gestauit i v̄tero, me pepit suo lacte nutriuit) maiori gau
dio p̄fundā, q̄ vnq; fuerit ex me dolore p̄cussa. Sociatēq; illam
quā sū cupidū, q̄ prudētū imitat; abijicio, fugio, nego, abnuo, re
spuo, cathenāq; rūpo, quā ip̄e mibi cōterui. iā clare video socios
meos canib; siles q̄ os diligūt, vt extrahāt succū, vl̄ bis q̄ lanā in
ouib; q̄rūt, nō salutē, qui m̄ro q̄dā applausu me v̄si sunt excole
re, q̄z amor eis dē gradib; cū meis denarijs ābulauit, tātoq; remis
sior, q̄to pecunia numero minor, vt cū vltio denario, est ip̄i amor
ris euanesceret vltim⁹ gradus. Jam lapsum meū agnosco dolens
z gemens, qui nunq; potui lachrymas p̄ferre p̄ntū. Non sinat de
us vitā meā vsq; ad illa p̄ducī t̄pa, quib; hec tractem, quo dolori
bus rapti funeri forent p̄iores, sed me, vel tell; vt l̄re tue sonare
vident, opem prius ima debiscat, vel cyclopū fulmīe cadā. Clare
sentio v̄ra eruditōe instruct; q̄ntū p̄ntes amare, z venerari opor
ter. Vos autē (vt cepistis) mibi assistite, nulla enī spes salutis, nul
lū mibi p̄fidū aliūde. Opro felicissime valeatis, opemq; feratis,
qui spem dedistis.

Ut filiū promoueat ad aliquod beneficium.

Plurime salutis largā affluētā. Cogūt me (vir egregie) b̄ficiuz
filij tui mores, suaq; vite integritas, in sui fauorē ad te nūc lrās da
re rogans, q̄ in p̄mōtionē alicui⁹ b̄ficij, paternū sibi fauorem
nō abesse sentiat, qui ob alia multa, q̄z q̄ tibi filij a te meret char⁹
haberi, qui adolescentie p̄mitias ita instituit, vt oēs sue etatis iu
uenes eū p̄ duce colūt, obfuāt, qui far eē videt, a q̄ oēs lumē accipi
unt, nemo eū antecedere p̄r, quisq; eo habet honestior, q̄ tergo suo

Folium LXI

propior est: vis crediderit quispiam tantum ingenium lucem, tantum indolis
placencia, tantum facundie splendorem / tam tenere etati incidere posse.
Iocundum adeo est ut faciebus suis / risum lugentibus euocaret. Multa
prima in se habet non futuris unquam tuarum virtutum sepulchrorum, quos gerit corde
et fronte depictas. Eritque tibi ipse senectutis tue baculus? et primi nominis ser-
uator et autor. Tale plerumque esse, nisi iam nos abstraheret lumina celo.

Ad predictam responsio

Salutem in auctore salutis, filium meum extollere conaris multo stu-
dio, non pari iudicio, quem si minus amares, plerumque fidei apud me tue litte-
re mereretur. Amore ceterum iudex est, non enim tam rebus fallimur quam rerum,
apparere tuis certum habeo quod bene de filio estimas meo, cui primam scri-
bis viri orationem virtutis, quod certe pro virtute effugit pro simulacrum laudas,
bone indolis esse videtur, sed fratris eius nulla fides virtutem ut scopus,
lumine fugit, non tam apertum odit, non tam baculum canis vel balnea cattus,
quod hic librorum osor est, quem si quis arguat mille excusationum diuitiarum
laquet, ut pulchro pallio crimine obumbret. Cultum tuum ad nutum va-
riat, ut quicquid non idem sed sui degener videatur, facies agnum monstrat, sed
(ut plerumque verbum est) fuit in pectore vulpem. Raro sibi vultus cum animo
coit, raro lingua sonat orationi. Tu his vicibus mori occurrere, discas,
alium vite callem te magistro. Nam nichil duco turpius ficto, mihi
hilum fedi simulato. Tale omniaq; facito mea causa ut consuesti sem-
per et amice et diligenter.

Querela rare descriptionis.

Sinceram amicitiam loco salutis. Habet me admiratio multa, quid
sibi velit tam diuturna litterarum tuarum in me abstinentia, cum veteris
nostre diuinitio, nostrorum pristinus amor frequentiores expostulat. Ne-
scio quis torpor amoris, quod digitorum palissis te inuaserit, ut litterarum
lanae ne vnicam ex te excutere possim, quia tamen virum morbo conficatio
pdest iam diu statui te meorum litterarum frequentia, continuo blandorum tactu
conficere, ut tandem aromatum more spiramina reddas, quod lentum, odo-
rem spirant, si non trita fuerint. Mages fortius trahit, si teratur.
Maiores, atque lauendula digitis contrectate, odores flagrant
tius fundunt. Tu ergo si me amas hanc scribendi segnitiam exue, teque
litterarum frequentiore exhibe, et si que ex te merui, si digna precor, si
me tua existimas amicitia non indignum (rogo) ne desinas mihi tu-
um statum perscribere, studeasque vetusti nostri amoris cineres euolu-
uere, inuenies (spero) adhuc aliquam viventem scintillam tuam, ut creber
time scribas) excitare, quod si mihi presteris, quod maximum

luffibz delectabor. sed vale longius scribendo prolapsus sum. q̄s
tarditas temporis vel festinantia postulauit.

Intimatur amico ne quē proposuerat comitē
capiat itineris ad sanctā terrā / quia mēdat r̄ garulus est.

S. non pauciores / q̄s gignit estas aristas. Audio proposuisse te
(cordialis amice) terrā sanctā (deuotōis gratia) visitare / assume /
reqz pro socio vilici filiū / sed vt te libere tuteqz alloquor accede p̄
pius ne q̄ externa auris interueniet / interesqz mihi ad ostiū ocul^o
erit ne quis in sperato irrūpat. Ille quē itineratōis tue comitē dele
gisti / vir prozsus agrestis r̄ insulsus est / qui inter canes male tur^o
ambularet / si tam lepus q̄ fatuus videret / qui totus ex mendaci /
is pendet / r̄ ex ficticis p̄fectus est. animū tuū iudicas nihil sibi cre
dere / quē tam in festū auribus senties / vt facile tibi quietus esse iu
dicabis / vel eū lingua / vel te auribus caruisse. Certū est tanto pe
crozis sono minime respondere virtutē. Nā picas r̄ graculos sua
garrulitate supat / nihil iudicio digerens / nullā tenēs lingue men
surā / alti enī status est / q̄ (more follis) plenis buccis aerem trahit /
r̄ efflat q̄ molēdina moueri putares. Vale longene sane plauden /
ter. Has dū scribo nō quierunt digiti / sed volitat calamus nō ali
ter q̄ ei velū supinifitū esset vento prospero agitatu

Intimatur breuis visitatio amici et leta cōsa

Immesas cū fauoris ardore salutes Arderit breui tps / bulatō
quod nos vnū in locū misceat. Statui ei his pascalibz videre te /
ita dico / nisi vl' tibi citi^o / vl' fortune serius placuerit. multa me diu
ligatū tenuerūt / q̄min^o te visitare potui. sed iam funē solūā / rum /
pant moras / cuncta retinacula frangā / longiorē p̄tractionē fer /
re nō possum / vroz / ardor / crucioz / Te p̄celiter visitare intendo vt
refrigeriū p̄beas / qui hāc flammā puocasti / tūc vocē voci iunge /
mus r̄ dexterā dextre / eritqz tūc nobis nostroz euentū vltro citro
qz iocūda recitatio / q̄ nobis tūc dies breuissimi videbunt / etiam si
estiuis solibz protēdant / tūc vt (ozatius clamat) bibendū / tunc pe
de libero pulsanda tellus / craterisqz magnis vna coronasse iuua
bit / eroqz tibi cohesurus / diutius quo ad venero tardius / amicissi
moqz s̄mone longas horas cōsumptur^o / vt mora restituat / quod
necessitas abstulit. Ex cracouia tāta festinātia q̄ facile putares si
me has scribere p̄sperisses / digitos meos in pedes lepoz eē p̄ilos
Vale philariter / r̄ quidē gaudētior muscis in melle / facit aīco.
Ad petitōz amici statū suū. fratrisqz sui nomē

Salutes felicibz votis onustas. Quia sp inq̄ris (charissime vir) quid frater; quid ego; quid vnus; quid alter; vt quid ambo moliamur. Hinc his pauculis dabo resp̄sum. frater meus viuit in rure beatus. qui (vt horacij verbum est) paterna rura bobz exercet suis/prospectatq; arantes greges suos in valle. quādoq; ramos arborz amputat. felicior esq; inserit. mō libet ei iacere sub antiq̄ illice modo in tenaci gramie/q̄rit aliquando in silius aues/tendens retia ⁊ dolos ap̄tis ⁊ turdis edacibz / iam pavidū leporē fugat iā ad uenā gruem laqueo captat. sic vagat̄ quotidie latis in campis / p̄ustus solibz ⁊ lectus domū rediens / semper comedit dapes in ep̄tas / in quez illud virgilij cadit. felix heus nimū felix bona si sua nozint agricolae. Nam nulla sub sole occupatio alia magis eident conduxit; qui tanta verborz angustia contractus est; vt si verbus vnū vel duo subdixeris elinguis fiat; ⁊ quauis statua taciturni/oz; ita vt eū marmoreum putes; ⁊ in adiutorio pythagore aut monachozum claustro / non tam vsū q̄ necessitate silentij didicisse quod silentium in capiendis aulibus perualde conuenit. ad quam capturam (instar argi centum ferentis oculos diligentissimus est libros a tergo reliquit. nam studere apud eum torqueri est suppli/cijq; loco liber est. ego autē venationis loco interdum poelim vi/deo; quo possim facilius dispendia vite cōpensare (more laborantium) qui quandoq; cantilenis solent tedia propulsare (⁊ iterantij) um) quibz via breuior videtur / si labor fabulis sublaetur. Vale sanus ⁊ satis viue secundus.

Amicus rogatur vt mittatur per eum scriptor peritus amico.

Salutes omni desiderabili gratiores. Prospicias michi (rogo) amice charissime / de scriptore bono / de bonitate non solum ar/tis loquor; sed fidei / qui non mecum agat; vt ille estate peracta qui multa incepit / perfecit nihil plurimi ille verbi erat ⁊ promissio num maxima turba / sed omne promissum in voce permansit; qui vbiq; loci eum conuenio; non secus a meo aspectu fugit; qm̄ si basiliscum aspiceret. Volo michi aulum gelum bonis litteris ad gratiam protractis / mendis castigatis e scribi; quem nec veno; neq; commodato / vel longo tempore assequi valeo. Hac igit̄ eplā visa quasi pignore facito ad me bonus scriptor accedat; cui (vt ratio suaserit) premiū dabo. Plurimūq; rogo ne differas; ne quoq; cōmittas; vt te potius excusandum tarditatis quam laudandum festinatōis efficias. Parcito tñ si fuero q̄ equū est audentior. Ut

hūc enī est qđ magni amoris sibi p̄sciushāimus nō audeat p̄sumere.
Ceterū post vltimas lrās nīhīl accidit. qđ tua interesse arbitror. p̄
ter incredibile desiderū meū visendi tui. qđ indies magis ac ma-
gis augetur. hoc autē me leuare tui est officij. si quid ex me vis precī
pito. tuis votis parere mibi certe voluptas est. ⁊ nullum in ponde-
re pōdus. Vale in eo qui mortis vincula rumpit. Ex parisijs octo
bris. vi. eo mane quo noctem fugauerat / auroza cōsurgens.

Epistola consolatoria.

Salutes et plusq̄ salutes. si quid vsq̄ est qđ hīs plus est. Accepi
litteras tuas planctu plenas / disertissime vir / quibus rumorē adre
venisse declaras. qđ frater tuus in opido suo / cū alijs cōciuibus ob
fidine hostiū sit circumseptus / vt nulla sibi salutis spes relicta vi-
deat. Hunc rogo dilectissime vir timorē exue. Pessimus sp̄ in du-
bio augur / est timor. Quāq̄ sepe / ubi timoris magis est illic peri-
culi minus est. In bellis enī fallax est spes / ⁊ fallax est timor / vbi
ferre nīhil ex p̄meditato vel agitur vel accidit. sed eunt omīa ino-
pine. Non igitur desperes (queso nemo scit quid presidij fortuna
prebebit. finis cuiuslibet rei incertus est. nō enī de nīhilo hoc no-
men finis grāmatici dubij generis posuere. Vale vir fama ingens
sed re quidē ingentior. Ex louanio marcij. xxi. volatim instar auis
que (vt virgilij verbo vtar) Raptim secat aera pennis. Lator ha-
rum quiddam secreti tibi deuelaturus est. meo nomine cuius ver-
bis nudus sic credere potes. ac mille forent eis appensa sigilla / qđ
cunq̄ dixerit iuratum putabis.

Intimat amicus amico. qđ sequenti die secuz suo in reditu p̄ansurus sit.

Vini optimi letissimos haustus pro salute / que salutatio in buccā
cadit. quā iam sitis inhabitat. Dum nūc cursu vectus (vir ornatif-
sime) domū tuā transitu aspicio. mox saltu festino. velut ad litus
fracta puppe p̄fugerem. de curru descendō. celeriq̄ cursu domū tuā
peto. ad cuius fores pulsū ⁊ clamō parumper tecum loquendi. p̄-
posito. sed dum vicini te in ecclesia esse nunciarent. fecit partim im-
patiētia vectoris / partimq̄ distantia qđ illic te nō sequeretur. partim
quoq̄ qđ inculta fui rusticanaq̄ veste cōtectus / in qua te solo corā
comparere non formido. Parauicans qualis est insecus tibi vi-
dear. qui a longo apertū ac nudum animū cognouisti. Sed dum
clamore vectoris societatisq̄ cursus cogor. currū ascendere. ecce in
opine scolaris occurrit. cui⁹ et curio calamū peto. hāc q̄ p̄caro p̄

Folium LXIII

pirū nactus, has tibi dandas relinquo / quibz certior fiat qd cras rediens tecū pransur⁹ sim / nisi vel deo vel fortune / vel tibi secus placuerit. Interea vale faust⁹ / ⁊ fruire votis / neqz vnqz rogatū iouē inueneris surdum.

Filii ad prēm p subuentione. vt libros emat

Dum illū nā obedientiā loco salutis. Cōmēoratio vīe ⁊ q̄dez vltro nec sponſionis (metuendissime pater) om̄i cirographo mihi efficacioris cūctoqz pignore certioris / intrepitā mihi afflauit rogādi fī / ductiā / vt mihi denarios p tutū / ⁊ celerē nūnciū mittere dignemī q̄ bus mihi libros valeā pparare. Clare enī nouistis (optīe p̄) qualr anni eant / quiduo teste more fluctis aque nec q̄ p̄terijt ita tū reuoca / bit vnda. sic hec idulta studio tpa fluctu p̄tinuo decurrūt / absqz refluxu / q̄ tpa nequeo in pietū meū inflectere / stante nō modo mihi penuria / sed oimoda libroz carentia / q̄ me facit scīaz dulci / opta / toqz fructu carere / si enī cassiodoro credim⁹ larga manus ingenis nutrit. Vestre igit bonitatis erit acquiescere / iam meis necessarijs iustisqz desiderijs / quo pectore meo scīaz sitibūdo vberē refectio / nem dederitis / ⁊ quidē vtilem gratū et salutarē / ⁊ quo tandē pater optie / tandē iuenerit tantalus vndas. Non enī debent studentū sumptus inter cōsumpta / sed veluti quedā semīa centupli fructus pputari. Dignet altissim⁹ vos felicissimē p̄seruare. Ex parisus cur / sim ⁊ p̄fideret cor de nō meo multa spe / mltōqz affectu titillante.

Patris responsio qd filio nequit subuenire ex conditione temporis.

Salu⁹ ⁊ bon⁹ esto. Tūdi lras tuas / atqz has p̄ter / exposuit mihi (fili) intercurſor nūcius indigētis te mltis sbesse / atqz te mirari qd sibi velint hec ep̄is moza / qua tibi (vt ais) nihil missū est / sed ita cer te nūc fili sūt tpa vt cōducant te ori tuo silentiū dare / et frenū deside rīs / ast opulentiōre fortunā expectare. Nā (vt satis audire potuisti) huius anni a groz cultura / p̄toroz sectio / putatioqz vineaz / ⁊ qd egrius ferri solet dū iaz his om̄ibz labor esset impēlus ex inclemen tia celi / male rīderūt possessori / nec erunt hec om̄ia / vel hoibz / vel armētis h̄ anno passū p̄bitura. Hinc p̄pati cogēris pentū dānis / firmqz tuoz / suozqz egentis. Parce igit atz sobrie tibi ad tps viuē dum est / donec sidera nobis illuxerint feliciora. Qd breui cōcedat ille q̄ p̄t. Vale salutes plīmas tuis m̄gr̄is meo noīe annūciās / ⁊ si deus votis annuat meis / ad te me cito futurum / expecta.

Conqueritur pater de dura correptione filij.

Salutes plurimas/auro gemisq; ornatas/ vel alio quodas si qd
bis pciosius/eas de poterit venustare. Inveni filiū/in hac paucu/
la moza (venerāde magister) qui iā domi mee fuit/habere aīmū for/
midoloso qdā pauore deiectū/ vt vir oculū leuare/ vel verbuz/ au/
sit exprimere. Si q̄s eū accedit/ p̄pius mox caput retrahit/ cubitū/
qz leuat/ q̄ conari videt q̄ caput a verbere saluet. qui in somno se/
pe clamat/ veniāq; rogat/ nō aliter ac virgis duriter ip̄e vapula/
ret. Dicit mihi mater q̄ sub veste habeat cutē macrā/ grossis vibi/
cib⁹ in formē. Rogo igit̄ magister opt̄ie q̄ ip̄m dulcius formes/ et
moll⁹ alas/ neq; eundē virgis/ sed minis corrigas/ nec vtcūq; va/
pulare pmittas. Nitis ip̄e ingenij ē/ dulcisq; nature. Desperant
eni (vt in q̄t quintilian⁹) plerūq; pueri/ r̄ dolent/ r̄ nouissime ode/
runt/ r̄ qd maxie nocet dū oīa timent/ nihil conant̄. Nā vt fron/
dib⁹ teneris rustici falcē nō adhibent/ eo q̄ formidare ferrū vide/
ret/ r̄ nō dū cicatricē pati posse. Ita teneros annos nō tā virga ter/
reri/ q̄ iocūditate demulceri oportet. Videm⁹ enī sepiissime inter
manus cesoz lapides frangi. dum quadrant̄/ nisi fortasse nimio
impetu quadratoz incusserit. Tale sub leto sūdere/ vt tuus honoz
tua virtus/ tua merita poscunt.

Ad epistolam prescriptam responsio.

Salutē r̄ si quid salute gratius poterit cogitari. Neus q̄z vellem
(opt̄ime vir) suū filiū alienis oculis aspiceres/ qui eundē dulc̄ na/
ture mitisq; ingenij descripsisti/ qui alioz iudicio cū sit alijs mul/
tis vicijs inquinatus/ tamen inobediencia est oīm primus/ quem
(vt tua pace dixerim) a vicijs facietas q̄nq; retrahit/ nunq; volun/
tas. se i precepta magistrōz vel contumaci temeritate contemnit/
vel vbi incipit ibi deficit. Scis ei q̄ ignis male accēsus cito extinguit
r̄ equ⁹ mane deficles parūā diēta conficit. Si enī dur⁹ magr̄. sim.
r̄ ip̄e discipulus est. Dura dur⁹ efficaci⁹ leniunt. Sepe medici mol/
liozis difformior est cicatrix. grauioribus morbis grauiora reme/
dia adhibent/ medicus sepe ledendo sanitatem confert/ non sine
murmure patientis/ qui amara quandoq; pocula ministrat/ que
non sine frontis rugositate sorbentur. Obscuritas in auro erit/ ni
si addiderit flamma fulgozem. Si enim pater es/ non que mulce/
ant/ sed que prosunt cogitabis/ ne qui sibi plumis mollioz esse co/
paris/ durioz sarris fias/ quo tandem pro meritis tuam senectam
perditis moribus inquietet. si virge cessarint/ mox malicia (que
tunc latet) in lucem erumpet/ crescentq; sibi viciozū incendia/
quo:rum flammās non facile extingueris si paululum processerint.

quid factu opus sit tecum et ipso cogita! ne tue prudentie ipse obli-
tus videatur. dum colloqui. dabitur tibi multa deuelabo que non
ausim papiro nuncio. aut commendare calamo. Vale sit tibi le-
ta. sitque honesta. et sera senectus. dum hec scribo manus volat oci-
os austru.

Responso ad certas litteras hic non insertas
de glorioso poeta.

Salutes numero incalculabiles. Legi omnia iocundissime frater
que mihi tuis in lris signasti. multa iocunditate. atque vir risui si-
nem faciens. easque iterum. iterumque relegi. longo iam tpe illud noui cu-
ius dictis in lris meministi. cuius mores. si pingere pgo mihi scri-
benti labor esset. et tibi legenti fastidium. Hic enim noster bipes a sel-
lus. et statua marmorea suo vesano plumbeoque capiti. poeticam ar-
tem totam ascribit. non aliter ac totam poetiam ebibisset liquefactam.
Omnes enim oratores post se facit. neque tullio cederet. si videret.
neque virgilio palmam daret. tam verbis abundus est. ut qui secum sunt
magis audire quam loqui possunt. ipsa cicada est que vbi tacta fuerit semel
nunquam silet. si parum sibi loquaculum inuenerit iam picas in nemo.
ribus. aut in paludibus ranas audire putares. iudicium proprium plu-
rissimam quam totius orbi sentiam. plura de hac re scribere si mihi cuius ho-
mine minus perito iam res esset. tibi autem omne parum sufficit. Nec io-
cundo calamo scribo. rideret calamo si os biter. Vale puluinar me
vocat. magna pars noctis effluxit. dabis me (queso) tuo fratri com-
mendatum. quem respiciat (oro) fortuna mitis. lumie. vel si non fortuna
is qua fortune impat deus. Et parissimus. non manu pigra octobris.
plurimam noctis crescentibus vmbis.

Inquiritur status amici et describitur proprius

Inmensas largissimo corde salutes. Tu per ceteris (vir optime) mari-
me nosti. que in studiis iam ipse presenni. vbi nihil mihi temporis preterit vniquam.
que non sollicitus ego de te deque tuo statu inquirerem. qualiter fortuna te
cum et qualiter tu cum illa. quid ageres. vbi esses. quam viam vite
sequeris. quid de progressu. quid de fine exponeres. cui te simile ex-
hiberes. oculi mei te amicum absentem anxie petunt. quibus per ab-
sentium trahit multum sed animo nihil. Si autem ex aduerso petas quod
agam. quid moliar. viuo fratris optime forte contentus mea ad ra-
tionem habeo. nihil ultra desidero. Raro enim desiderium magni et amici
quies cohabitatur. cuius nihil plus torquet quam sperati carentia. habeo
enim quo viuam. et quo forte melius sanctiusque carerem habeo unde la-

scimā habeo vbi habitē? quid edaz? quid bibā? quo vchar? quo tel-
gar? vbi iacear? vbi spacier? quo delecter. Quid q̄o sumus p̄rifer
vel impator romanus habz amplius. Mague diuitie nō diuitē s̄
occupatū faciunt; nō d̄m / sed / custodē; neq; enī precii rerū quē di-
uitem facit; sed contemptus. semp enī querendo ⁊ inhabitando eu-
piditas crescit; et seruitus atq; paupras. Plura scribere nequiuī re-
tra iaz nocte p̄uentus. Ualitudinē bonā habeto adamante solidio
rem. Si quid ex me velis; tuū est p̄cipere; q̄ patus fuero proban-
do cōdisces. potius semp est re q̄ verbis amicitia splenduisse. Ex
collegio Sparisius pennata manu / allatoq; calamo mane dum
sol teris infundere ceperat spiramina lucis.

Tutores scholari studentī louanij in artibus.

qui petit adire aliam vniuersitatem.

Saluti intendere loco salutis. Dediti ad nos lras / carissime a do-
lescens ⁊ quidē ples / quib; subnixē p̄caris n̄m p̄sensū / quo aliam
vniūsitatē studendi grā adire valeres / qui n̄o iudicio nō taz scien-
tiaz amore / q̄ rei vana quadā nouitate moueri videris. scimus iu-
uenū aīos p̄mptos esse ad motū qui spargunt in om̄ia vota / qui se-
pe melius putant qd̄ peius est; optimūq; qd̄ pessimū. Prima nam
etas stimulos habet; ⁊ frenos habet vltima. Mens enī iuuenū va-
ga est; quietis impatiens; ⁊ rez nouitate letissima / maxime eoz iu-
uenū qui ocū gaudēt. vanā enī semp dant ocia mentē. audiuimus
te inerti ocio incūbere; itaq; somnolentū esse q̄ vix tetuba vigilē
daret; atq; inḡm tuū te creberrime / digito suo cōsignare. q̄i futurū
quiddā innuat; nō tam verbis q̄ virgis splendū. Non videmus
qd̄ aliud scriptis tuis conaris; q̄ loco sciaz ⁊ virtutū ocia et vana
petere. Nihil stante iuvene splendidius / nihilq; incōstante fedū
Raro bene germiat planta / q̄ sepe transfert. Proinde tibi manda-
mus hāc tui transferēdi opinionē e mēte tua pellito / lrisq; semp di-
ligenter infuda; qui q̄uis ex natura tardior es; frequētī tū exercita-
tione acui poteris; valebit ingenū vbi intenderis; qd̄ p̄fecto leu-
feceris; si diem quottidie tuū / cruteris; om̄iaq; facta audita dictaq;
illū diei remetiariis quo factis melior. dictis acutor; auditisq; do-
ctior fias. Bona tua vt alioz oīm p̄cio solito decidūt. Debes igit
esse ad studiū alacrior ⁊ in exponēdo tractior; vt tū virtuti adda-
tur q̄ntus fortune sit abstractū. Valero. itaq; facito ne si voces no-
stras lucro intelligere cōtempseris; tandē tuo damno itelligas. fac
letus om̄ia / ne qd̄ mestus patiaris. fac etiā volens cupiedoz qd̄
cogēris; efficeris ne cogaris. nullū vtilius in hac necessitate cōsiliū

Solium LXV.

est. desinat esse necessitas si voluntas accesserit. Mgros tuos ama!
bonos cole scholares. ceteros pteri/neq; cultos neq; offesos. Cla/
le. pstant studio intentus/omntq; pendentia metus seclusa.

Tutores studenti louanij in legibus. qui petit adire aliam vniuersitatem.

Charissime adolescens sit tibi leta dies! sit pl'ima salus. Omnib;
in litteris tuis multa diligentia moliris! alia vniuersitate adire! le
guz studendaru causa. Non facile capim' quid tibi louanij de est!
vbi scholares legu tibi cosodales ml'tros habes ingenio r diligen
tia singulari/doctores q; scia/ expientia/ eloquentia spicuos/nisi
forte cupis a nobis esse distartius quo poteris errare licetius. Nec
instabilitas magnu argumentu est! aini male se habetis! vt enim
egru corpus thoro voluit! nequitq; p'sistere. Sic eger animus ya
rijs affectib; agitaf! male sp speraf de iuvene vario pprio sensui in/
nitente. Senectia nra est vt louanij studeas! r maneas! r tanq; in
turo salubriq; studio r'i portu/tactis anchoris p'quiescas. Oppos/
neigit desiderijs tuis seras! r veteres! habeq; semp ain tuu! vti de
ceter optet p'silijs nris p'formē. Quod si feceris! nos semp habeb
tui amatores! reruq; tuaru vtilis ac diligetes p'spectores. neq; vn
q; amicitiaru fores/apud nos oclusas hebta. Tale felix valebit
q; certe felicius/quo studebis intentius. Qui si nō satis p'feceris!
numq; tibi ingeniu defuisse arbitramur! sed curā r diligentia/ q;
magis p'fectu tuu patulo corde cocipimus! q; naufragus portu! vt
famelicus escam.

Inuectio iocosa in amicum raro scribentem:

Salutes innumeras atq; perhennes. Dum omia mente voluo ac
reuoluo (amice p'chare) p'cipe nequeo! qd te detineat! tanq; mutu s
facit vt oino scribas nihil! cui tū tam culcus stili fluxus a deo pm/
ptus atq; venustus est vt inter scribētes primatu teneas! qsi papi/
rus tibi p'egia sit! r p' ceptro calam' / de quo plura dicerē! nisi hoc
amatis esset (Plinio teste) Amatu nō onerare laudib;. fecit hoc
s'pleta viuacitas tua/qui agili spū plenus es! neqd iuris inte habe
at desidia/quāq; tū nō viderim q' taciturnitate tuā p'egere posses.
Nō eni eo clipeo q' solet inertes r segnes te nihil habuisse/ qd scri
beres in tāto flumine nouitarū. Sed timeo q' oia tibi eant incōmo
do! q' tps aliqd aptu ad scribendū nō inueneris. Estas forte attra/
mentū ericcat! ipmq; hyerus in glaciē p'it. in vere aut itōdū auce
pēnas dedere relinquo forte tpe/patizant digni q' qnq; stupent atq;

rigescit: vel forte papin mola rupta e: vñ nescio an te aliq̄ flūe la-
ues: vbi oēs veteris amoris flamulas extiter? Cogor igit̄ exclamare
illō poetiā. q̄s de' apposuit nr̄is sua nomina vor? Sed omissio iō
co facias (rogo) nulas tecū redire in grām frequēti' q̄z scribitur. mul-
torz enī lr̄as q̄ ad me scribunt semel dūtatar. lego: idq̄ cursim / tu-
as aut̄ nunq̄z sat̄ legisse videoz. Redeo iterū atq̄ iterū: nūc illaz /
nūc istā p̄ticulā attingo / repeto. egressa e manibz emitto / facit hoc
placens ornar? / r̄ min' placens raritas. Vale. cadatq̄ in te poeti
cū illud. Uixeris eternū extendens in secula nomen.

Rursus iocosa inuectio in eandem sententiā.

Perhennes aicitias loco salutis. Ab eo loco q̄ te mihi absente ter-
cia iā tenuit estas (charissime vir' ex te accepti lr̄az nibil q̄ me hz ad
miratio grandis / q̄ cū ad plēs scribas / hoīs amicissimi sis oblitus
Miror eq̄dē vehemēter / lr̄is ad me dat̄ magis q̄ alijs interclau-
sum eē. peant q̄so interceptores lr̄az (si q̄ sint) eosq̄ de' optimus /
maximusq̄ radicit' pdat. idq̄ p̄p̄e diē / q̄ lr̄az tuaz priuat' iocū dis-
simo fructu / oī melle suauiore. Sz certe si tua mei puidētia hec in-
tercapedo lr̄az p̄uenit: nō possū nō gaudere. Ira tibi secūdas res
eē vt ne aicitissimi q̄dē hoīs recorderis. q̄nq̄z nō pua sit felicitaz pars
vir' aic' / neq̄z teneat aicitia postremū in hūana felicitate locū. Sz
ioco omissio rogo te optie vir' / amiceq̄z fidētissie / p placidū amici-
cienomē / p̄q̄z id omen / q̄d in ea dulcissimū ē: si q̄d adhuc flamule
veteris amoris supsit / nec emortu' cinis ē: ad me frequēter scribito.
nā id iur' lr̄e in me tue hñt / sp̄q̄z habebūt q̄ et meliōgiores excuti-
ant. Vale vale mbil pl' q̄z festinus Ita nā clamitat nūc' more in-
patiens q̄i culperet vt apud persū ē pulmonē rumpe ventis.

Excusatio sup porrectis p̄cib' .p. cōtumace fi

Ingētes cordis et frōte salutes. Sentio q̄ moleste // lio ad patrē
fers (aice dilecte q̄ rursus rogo p filio / cui' pacē apd te p suis erra-
tis iā frequēter adept' sū. Putas eī ob recidiuā nec locū p̄cibz / nec
venirelictū eē. sz rogo patiar' in h vno / me tibi eadē mēte repug-
nare: q̄ in oībz sp̄ obseq̄ p̄sueui. Ueit ad me fili' tuus sese ad pedes
meos soloten' p̄stratū facies / flevit / rogavit / fecitq̄z mihi fidē peni-
tētie vere. Quē ideo emēdatū spero / q̄z se sentit deliq̄isse. Dolorē eī
peccati prim' ad veniā grad' ē: irascris scio / irascris merito / idq̄z
etiā scio amasti inuenē / r̄ spero amabis. Interim expedit q̄ exora-
ri te sinas. licebit rursus irasci si rursus delinq̄t tūc q̄z irat' fueris
excusati' facies. Remitte aliq̄d iuētuti / illi' remitte lachrymis.

Adde ego iam precibus suis etiam meas tantoq; cordialius / quanto ipm acrius seueriusq; corripui. Trepidamus sepe incicia mala / sine claudi oprimo / si bonis semisceat bona videat audiatq; abibunt vicia / successione virtutu. errando qnq; discitur. Sepe enim error vnus dum errasse puduit ab errorib; pseruauit. Pudor eni / et vbi recidia scale sunt / ad respiscencia / et salutem. Sed quo meli' agat districtissime illi minatus sum me nunqua postea rogaturu / hoc illi quem territi optuit / tibi no ide / nam fortasse iteru rogabo / iterum impetrabo / sic modo tale vt me rogare id te p'stare deceat. Tale. / et si qd ex me velis facia diligenter qm libenter.

Ad epistolam precedentem responsio

Salutes innumeras amore puro coruscas. facilius errorib; filij (opprime vir) ignoscerem / si malam suam vitam in consuetudinez non vertisset. Omnis enim error / et si grauis videat dum nascitur / leuis tamen putatur dum in vsum venerit / et sine metu committit. Vnu viciu alteri' semper causa est / ex quo mox aliud quasi sua soboles oritur / tandem ex hoc itur in plura deterius. Quod autem vt scribis culpam agnoscit. Quid queso peius in errante cadere possit / qua culpam agnoscere / et non dolere. Irrisor est non penitens / qui adhuc agit cui se dicit penitere. Quid queso prodest si lachrymas fundat / gemitus suspiria / questus / ploratq; quod gessit nec deserit. Si eni vt scribis errasse se cognoscit iam sibi reus / et iudex est / qui comissa damnat / sed condemnata comittit. Certe si vite sue ratione a seipso oculis reductis erigat / atq; fuerit rerum suarum arbiter equus / facile seipm damnauerit ipse. Sed esto doleat / nymbo / tamen facilius in vicia relabatur / qui si quid boni ceperit non p'sistit. Tunc eni oia pdiderunt / du que vicia fuerunt mores fiunt. Nec vero facile inducor / vt creda qd errozes / bona mente fateatur / et doleat / sed habeat / nescio / quid paramenti in lingua quo verba voluere nouit atq; euoluere / et turpia facta palliato sermone cote / gere / virtutes mentiri / et vicia negare. Si hieronimo credimus. cu defenditur culpa geminatur. quis queso viciostoz aut profites viciu / aut menties virtute / certe is qui etiam mendaciu adiciens geminavit viciu. Manifesta eni culpa negare / agentis est crimē / no diluentis. Tale ex insulis maq; tercia summo mane / oriente ia sole purgantem luce tenebras.

**Increpatio fratris super incauto modo
mercandi.**

Salutes inestimabili fauore fecundas. Nescio chare frater/ qd au-
dia q nūdinās vtiq; idē esse vīstas/ icauteq; mercaris/ si qd egrī-
us me habet plīs sepe merces emīs/ quā vendas/ quo facile pspici-
tur nō adesse tibi certā emendi manū/ nec satis agnoscere te meritū
differētiās/ vel qnti vna queq; res taranda sit. fert q in equis vi-
nis/ r allecib; mltā breui pdidisti. Si in tuū p̄siliū prudentia ad-
missa esset cautius ageres. Neq; tam mltis simul/ tam qz magnis
leui audacia te ingereres. O frater mi illud comitū ad omnia valet.
Nequid nimis. Perualde timeo q nō prius seuitas/ incōsulre au-
dacie tue sedabit/ q affectib; infantis castiget. Uno sepe momen-
to cadit/ qd longo tpe structū est. Perditio leuissimi gressus ē. tan-
te quidē celeritatis/ q nō tam occurrat q auolet. Lucrū enī pui-
dos a iōs sequit/ longa cogitatioē p̄ductos. Quod egrius aduent
tardiusq; gradit/ more limacis. Si qd igit amicitia mea apud te
ponderis habet/ te pauciorib; implicabis. Tutior illa pupis est q
paruo flumīe fert. Si forte ianis meus labor est. Nam a cunabu-
lis te nō vidi aliū/ neq; credo vsq; gentiū artificē esse q te recudere
aut possit retere. Tamē in efficaces meas lras esse malui q nllās
poriusq; frustra me scripsisse q p icuriā tacuisse. nō enī moris mei
est sub duplicitate/ ficto sermone blanda dicere/ qui in fronte r lin-
gua aim gesto nec vnq; aliō voce aliud gessi pectore. Haud quoz
sum hec. fuerit in cursū pēna/ nescirq; cōsistere/ quā suspicor ex ala-
tue auce tractā esse/ quō in rem tuā adeo celer sibi cursus est. Vale.
eo: pe san?/ s; aīo sanioz. Ex loua. ocl? qz imaginē specula reddūt.

Fratris responsio ad precedentem epistolam.

Amplissimas ad vota salutes. Dum tuas lras/ hñanissime frater
tui in me amoris testes/ accepi/ tantus mihi beniuolentie cumulus
accreuit/ vt sistere nō posse q nō calamū adeo festinātem ad his re/
spondendū reflectere. arguas enī me r quidē ex fraterni amoris in-
timo fonte/ q sim qz par est mercando leuior/ emēdoq; audēcioz.
Sed tu certe frater ex aduerso (vt tua pace libere loquar) q sentio
semp fuisi/ qz par est timidior/ qui ab infantia adeo semp trepid?
ertitisti/ vt si in aere nubecula oriat mor diluuiū times. si ventus
succrescat/ edificia casura pauescis. scintillulā si videas ne pardeat
vrbem. si tonitruū audias vereris nemundi machina tuat. Bone
frater hūc timorē exue Nihil temprat oīa formidās/ spreuit sp for-
tuna timētes. Si quiddā pdidi/ succedāt lucra pditōis plagas sa-
natura. Quin rerum vicissitudo est dabit deus pgressus voriuos r.

epituis faustos atq; felices. opto valeas. lōgaq; i lustra p̄trabas eū
Suadetur amico canōico vt gravitate omīssa
 aliquando ludis ingerat; & letius vivat.

Salutes quas tibi mēs plenissimas gestit; nec ea lamus pigere sus
 ficit; nec pmere lingua. Quia quotidie ad te nō scribo amice colen
 de; meoz memorū forsitan putabis oblitū. Has tamē nūc ad te da
 tūrus suz vt et his sicut ex plerisq; priorib; mentē meā p̄spicias; vt
 q; etiā me vivū scias & sospitē; tuisq; maxime memorē; ne q; etiā
 ignozes meā dete sententiā; nam q; relictis lucris; reiectisq; curis
 ad hētē ita secessisti; vt oīno te retrabas ad ocū somno atq; inertie
 amicū; quod lucifugi sectari solent minime laudo; qui tua came
 ra pro sepulcro vteris; teq; ipsuz in ea viventē infodis quo facis tu
 am virtutem segnicie languescere. Longe magis tibi conduceret;
 mentū erigere; caputq; tuum lucimiscere quā sic delitescere plumis
 & ymbzib;. Plurimū tibi cōgruerit floridam etatē agenti; interdū
 venationi; vel artificio aut pilaram ludo operam dare quo natu
 ram curis gravatā aliquādo releuares. Ita enī negocijs hūanis in
 omīb; eunt res; vt si ludus semp desit; q̄d cunq; negociū tracta
 ris idipm turbidum relinquatur. Necessē est autē habere m̄ludis; la
 boribusq; ludū moderari. Tu felix vale; et quidē omī bñ valente
 felicioz. Si q̄ddaz ex me petere librat; plena id fac fiducia. nō enī
 tam ymū gravia petūt; q̄ ego tuis desiderijs cōplacere. Sz p̄ce ine
 ptie p̄ce characteri; nam hec indicibili celeritate p̄scripsi; amicitia tū
 am non eloquentiā petit su p̄pletq; semp amor qd negat facundia.

Responso ad precedentem.

Amicitias adamante solidiores. Accepi ego lrās tuas letissimo
 plausu spectabilis domie; p̄ cūctis dilecte; p̄siliūq; siml̄ plegi tuū;
 qd ex intimo cordis p̄gressuz est; quo luce clarius te video semp eē
 amicū meū nunq; t̄pis desitū; idq; diu mihi p̄p̄tissimū habui ni
 bil mihi te esse hūani. Tuū igitur p̄siliū libens audio; amplectar
 q; libentē. Sz auro meis instatū est; te pulcrā balistā eadēq; for
 tem atz nervosa in nūdinis; mitti p̄cio p̄passe. dixissetq; te eandē
 mihi eodē p̄cio dimissurū si id ego exposcerē. q̄ tibi grās tui fauo
 ris habeo eadēq; q̄ maximas. Sz cū plinio dico; id vt feceris nō
 peto frater. Qd tñ si me tacente tua oīno sponte facere volueris; taz
 grate accipero ac si p̄cupiscerē. quāq; enī sagittare nesciam; pulcris
 tñ delectoz in arcub; silis pau ont; qui pulcris plumaturis cōgat
 det; lz volare nesciat. iter ludos tñ q̄s tuis lrīs memisti; araludū
 l. ij.

me fortius alliciat, cū ei⁹ exercitiū minorē corpori intēpericiū ducit
caloris r̄ estus. Gratuerūt canonici basilice nostre ne q̄s canonico
rū e gremio se ingerat arciludio. s̄z ideo me minus angit sanctio illi
la. q̄ idē soleat t̄ps obfuaāte / r̄ statutois esse, nec vnū altero logius
nō enī sibile foliū est, aut imutabile karū / qd̄ in capitulo p̄cludit.
sed ya. fuit calam⁹ / p̄cato q̄so, epl̄am claudio, ne crescat in librum
Cōsultat amic⁹ amico ne vniuersitate relicta ad
Salutes in celū vsq; leuātes. Venit locum ad / patriā redeat
nīm his dieb; (amicē sincero mihi corde dilectē) q̄ se medicine do/
ctozē asseruit, multa de se dixit cred. tu mira / s̄ pl̄ima de te / cui nō
volui ego p̄dicere, ne si forte assertōz suā pbare possit, imprudēter
merestū esse peniteret. at si nō possit etiā prudēter tacuisse nō noce/
ret. Harū latoz astās fuit, q̄ viri speciē laudauit, sed r̄isit ingeniū /
cui⁹ ineptias dū vidiss; nō potuit cum iuuenali nō exclamare. En
atq; veniēte cū q̄ dī nocte loquūtur. Itaq; se extulit ac cum dījs
nocturnos p̄gressus habuisset. Dixit ei te vniūitate relicta ad pa/
triā redditurū, qd̄ si vez sit, velim aīmi mei inspiciēdi serā tibi ap/
tā esse, q̄ facile colliges si mei cōmodi rationē ducere, q̄ te maxime
hoc esse vellē. s̄z vnū illud nescio, gratuler ne, tuo ad nos aduētū /
an timeā Ubi admirabil⁹ qdā expectatio tui est, nō q̄ verear ne tua
virtus opinionī hoīm nō respōdeat. S̄z ne cū veneris, nō habeas
quod mereris. finē do, fac valeas, idēz signatissime cura vt si quid
studio demas virtutibus addas

Responso ad precedentem.

Salutes tibi amicē p̄fidēssime pl̄imas dico, n̄ quidā modio (vt
plaur⁹ inq̄t) nec trimodio, verū ip̄o pleno horreo. Lrās ego tuas
suauissimas / r̄ tui in me sincerissime amoris plenissimas accepi et
certe gaudio magno. Nō enī tā crasse adhuc sum rusticitatis nec
tā eberis ingeniū, q̄ nō clare p̄spiciā, q̄ ver⁹ amor in h̄ p̄siliū te euec/
it, qd̄ sp̄ pro firmo decreto tenebo, nec vnq; dies dederit q̄ tuis eō/
silijs aures obtundā q̄ in me sp̄ p̄tulisti sincera p̄ssimi patris offi/
cia, q̄ optio iure cogoz donec me terra supstitez ferat, te sp̄ vt p̄rēm
excolere vt vite magistrū. Ceterū audio fratrem tuū seniorē mortem
sic obijisse, vt q̄ māe sospes fuit vesp̄i sepulc⁹ sit, nec audituz fuerat
cū aliq; egrotatōe detineri, cū repente clamoz subort⁹ ē eū vita excel/
sisse. Ben⁹ qdā mortē felicissimū ē, si bñ illi cū deo sit. Sin min⁹ mi/
ferim⁹ ē trāsit⁹. s̄z male mori n̄ potuit q̄ bñ vixit, nūq; vlla dies me
aiciūmo illi cinerī, carissiq; aīe, videbit ingtū, dū meoz ip̄e mei /

dū spūs hos reget art? Dz ei? vmbre tenuē r sine pōdere terrā supi
redolētia aromata /spirātesq; crocos /ppteruas q; violas r rosas in
vina. Tale vita fretus longū /r frater vita defunctus etemū.

Cōgratulario ad amicum qui durit vxorem

Immēsas ingēte affectu salutes. Cūctarū rez fama relictū (colen
de pcepto) q̄ oēs cursores aſcedere p̄suenit /meas fudit in aures /
te spōsalia cū nobili /pulcra /pudicaq; vūgīe p̄traxisse q̄ sua venu/
sta forme dignitate /oris /specie /morūq; grā nobilitatē sui generis
ostētare p̄pellit. Id certe sume laudo /q̄ cū sumo et loco nat? sis / vt
illuſtris sobol? p̄fias n̄ obscurā /nō hūilē. s; ex nobili genere orna/
tissimā /tibi vxorē delegeris. Plur? m̄ adhuc facio /q̄ eā spōsā nact?
sis /q̄ maiorū suorū laudib; sua p̄tute rīdeat /p̄ quā certū ē tibi mag
ni splēdor? clarissimū radū illuſisse. Leter? igit plausu magno et
mēte iocūda /assintq; tuis nuptiis matrōe priarie vūgīes venustissimē
r adoleſcētes /faustu illū atq; festiuū nuptiaz diē carmīb; celebraſ
tes /atq; coreis. Talitudinē firmā habeto /ois tedh oīs q; cure vi/
etricē. Ex bo. octobris. rñ. forib? clausis /opaca ob rpa noctis

Fit detestatio amico qui anhelat vxorē ducere

Decēti cū vrbānitate salutes. Ad aures vsq; meas carissi. vir ru/
mor delatus ē q̄ clerice? atq; vir doct? /alio q̄n prudētissim? /amori/
bus iā vict? sis /r eousq; saga quedam raptus libidine /q̄ te mati/
monio dedicare p̄tendis /qui male perpendis q̄ dulcis sapor sit
in vacuo cubili /quo nichil mollius est nūliq; durius occupato.
Rogo amice colende nihil inconsulte /nihil leuiter /nihilq; preca/
citer agas. Da spaciū tenuēq; moram /male cuncta ministrat im
petus (statiū inquit) nec in promptis habeo quid aliud tibi dixē
ro q̄ si vxorem ceperis /q̄ paci valedixeris atq; quieti. nam sem/
per mortale duellum domi habebis /vinctaq; r compedes /r mul
tos angores /somniaq; perpetuū exilium. Quid aliud tibi vxor erit
quā idolum quod coles /quod adores /vude totus pendēas /quod
te noctibus excitet /teq; cogat longa oz diri negocia /lōgasq; curas
texere /quo non tam vxorem q̄ magistrā cepisse videberis. nul/
lus tibi dies ibit sine mestis rumorib? non negauiero tamen q̄ vx
ore nihil sit fida carius. sed profecto nihil ea rariū. Parcite /que/
rim? /quā mibi animi vulnus tui nubendi rumor inflirit. Sic lo/
qui compello /cōtinere nō possum /qui non in sinū secreta tuū est?
pectoris mei pfundā /ardore sua dente. Omnia enī eruptionē p̄tije

nō aliter quā nouū inflatum spiraculo carens / ipsius vasis ligū-
las rumpit. Cuncta enī hec eo tendunt nequid precipitanter egeris
frequentior enī currentibus q̄ reptantib; lapsus est. Tale. **Lem;**
pora mature / visurus longa senectē.

Glacillatio an potius dolendum quam gratu-
landum amico / qui duxit vxorem.

Multas amicissimo corde salutes. Nescio charī. vir tristari pot
tius gratulariue debeat / q̄ te ad matrimoniū cōtulisti. Qd̄ quātas
q̄ue graues secum fert curas / r̄ mētis angores / norunt qui huiusce
modi molestias sūt eppi. Quid (queso) iuuat / q̄ ad horā gaudeas
vñ sp̄ doleas / s̄amelq; letes / dolitur / null lesies. S; amor forte velū
oculis dedit / pedib; laqueū / alisq; viscū. teipm iam videbis / si ha
mum cogitas / qui nō capit nisi prius capiat. Sed forte ex aduerso
cupis p̄ matrimoniū tuo incendio subueniri. Nam voluptas libi /
dinis / cuius blandicijs (vt tua pace dixerim) nunq̄ facile obsistere
potuisti. Intra matrimoniū septa / sine vlla dedecoris macula / a te
licite poterit exerceri. Tu deniq; solu s̄ nouisti / q̄ pedis pre / te calce
us premat. Certū est q̄ ei⁹ matrimoniū scīssima lex est / que deū au
tozem / habuit vnde omnis honeste viteratio nascitur. maxime si cū
legittimus primo nexu existat / silitudo etiā morū / caritatisq; ach
cesserit. Nec possū etiā nō laudare bonā illā (quā relatu didici) cor
pis sp̄se habitudinē / q̄ valide senectus / sūdamra facit / r̄ sanas / for
tesq; ples minat. q̄s tibi faueat largitor ille / s̄ idere / q̄ mīrōia fecit.

Auisatur in secreto amicus qd̄ episcopus eum
officiale creabit / si roget.

Nemetipm / totisq; tuis votis deditissimū / p̄ salute. Quia nobis
(sincerissime vir / r̄ amice) semp fuerit cor vnū / r̄ animus vnus / nō
quidē succata amicitia / neq; caduca / sed sincerissimi amoris can
dore firmata. Hinc mihi semp est animus in tuam p̄motionē inten
tus / arrigēq; semper aures / si quid forte his incidat / qd̄ tibi possit
comodo esse. neq; desino / dū locus r̄ temp⁹ / p̄sone q̄z digne se of
ferūt / tuū nomen / m̄dationib; multis celebrius efficere. Itaq;
verbis meis (vt aiūt) oīa copi. q̄ reuerēdus dñs in t̄po pater noster
antistes / vir singularis virtute / te bona dilectione charū iā habeat
ex eo q̄ animo suo insculpsit / te virū esse scientia / industria / atq; bo
nitate decorū / multisq; meritis honorandū / plena etiā fide / et inre
gritate p̄obatum / r̄ sue fame atq; honoris / stantissimū dilecto / r̄
Preterea temiro quoddammodo amare iusticiam / et virtutum

Folium LXIX.

oim eē caltoꝝ / ⁊ deū gūstare sp̄ i mente / cū pluribus scriptu lōgīs /
simis. fecitq; etiā q̄ epi nri secretarius p̄im⁹ / oīa q̄ dixerim / con
firmavit. ille nā nre nauis hic clauū regit / ⁊ q̄ velit ratē ipellit. Ita
q; puocat⁹ est domin⁹ vt te in officialē assumeret. si p̄ te tua foret
pulsatus p̄ abo. Nosti enī dominos rogari velle etiā ad res q̄s vl /
tro appetūt. multi hāc rem p̄sequūtur / multiq; auscultāt / q̄s debe /
ant voto potiri. Cōsulo igit q̄ p̄ces effundas / exploratū id satī ha
beo q̄ nō patiererepulsam. Nimis enī contemnere domin⁹ vide /
rētur rogantes / si non roganti offeret q̄ tanto conatu querit. Nec
tibi clāoib⁹ i secreto atq; vt aiunt sub mantello deuelo. Maneāt
(queso) maneant p̄funda in aure sepulta. Si amic⁹ animi custos
recte dicat. q̄si oīa secreta fidei silentio fuet. Nō poteris amicitia
non lesisse / si hęc ei⁹ (quod scripsi) efferas. Vale in eo / qui ⁊ hec / ⁊
oīa secreta cognoscit.

Responsio.

Salutes plurimas / ⁊ si quid boni eas eruperat. frigidior michi
(amico / seu frater dulcissime) calamus est. q̄ qui possit cōceptas ad
te grās depingere. tā gratus enī fuit mihi lr̄az tuaz aspect⁹ / vt nul
la potui maiori affici voluptate. nec tā re ipa / q̄ et optio in me ani
mo tuo gauisus sum. Uetus ei verbū ē / q̄ non rem sed animū ami
cicia spectat. Cū igit ardoꝝ tue beniuolētie intueor / non habeo qd
p̄ digna satis gratia respōdeat / nisi eo satis putabis q̄ manserit mi
hi semp̄ alta mente repositū / id meritū tuū neq; letho flumini cō
cessero / q̄ possit mihi fauoris tui memoriā abluere. ⁊ qz (vir optie)
parendū censeo amicoꝝ cōsilijs / vt qui in duob⁹ corpib⁹ vnā ani
mā statuerūt / vnā illā equa volūtate cōducat. Implere igit nō p̄ /
termittā / quod te mihi tantope video cōsulare. Sed nescio / an mi
hi qui in plumi / cōgruat alte volare / ⁊ illorū pedib⁹ ad alta conari
Nis vereor ne dū meū nomē augere laboras / tuū cōtinuas / q̄ ad
magis fausta auspicia q̄ merita ep̄igāt / me leuare niteris. Nec dū
memoria voluo / tremūt sub fasce calamus. Nō volo tamen q̄ pa
uor meus tuā autoritatē super / quā sp̄ seqr. nō min⁹ q̄ corp⁹ vni
bra. Vale vt opto tuas lr̄as moꝝ vt legera igni cōmissi legēdas. Id
aut quod ad te iā scribo / nō nisi tuis aurib⁹ condas / ne hoim des
mur risui / si quod molimur non accidat. Creberrime enī sic eunt
res / vt que vehemētius cupimus / egrius assequimur. Et bononia /
auroꝝa rubente / que sancti iohannis festa dies ad serpe cepit.

Responsio negativa ad idem.

Plurimas in explicabili favore salutes. Ut exprimeret suffecero.
(Vir mihi lumine carior) etiā si posset pectus meū centenos sonos
unico spū anhelare! quāta sūm leticia captus/ dū amicissimas litte-
ras tuas aspicio/ ingēti amore fecundas/ q̄ iulij p̄cina vesperi tarde
mihi oblatē sunt/ lecto cubāri. Ego autē illico nocte peracta q̄ pri-
mū auroza curas atq; labores mortalib; referens luminis aliquid
extulisset/ cepatq; celuz infusione lucis albescere ad calamū curro!
meq; imp̄m̄is tibi tota mentis affectōe cōmēdo. Dabeoq; grās
tibi plures/ q̄z gignat gramina tellus/ de optimo illo favore q̄ me
semper leuare conatis/ qui nunquā vices rependere valebo/ vt
tua bonitas/ r̄ virtus merent. Darem certe operā/ r̄ quidem nō seg-
nem/ vt tuis consilijs minime deessem/ nisi obstarent/ q̄ sūm lēgo-
iā senio contractus/ infestoq; calculo/ curuatus gradior/ terrā in-
uitus aspiciens/ rupturam etiā passus sum/ multiscq; alijs morbis
corpus meum exhaustū est/ vt vt aliquid pristini vigoris reserua-
rit/ adeoq; mihi mēbra resoluta pendent/ officijs deferta suis/ vt q̄
si moriturū/ r̄ iam iam exiturū me dies fatalis exposceret/ atq; sta-
ter vicina mors in forib; tremūt genua/ dentes cadunt/ frons ru-
gis est plenissima/ dura cutis/ caua lumina/ pallor in ore. Nec enī
senectutis incōmoda/ nō vllis remedijs arceri possunt ne si escula-
pi⁹ quidē ipse huiusue fili⁹ polidozoz propulatores aut curatores
assistāt. Quare necessitati pere cogor/ qui voluptati nequeo. Cla-
lefirmoq; teneto q̄ tuus fuero vsq; dū viuā/ meq; minus tu⁹ duz
extinctus.

Arguitur amicus quod nunq; respondet litte- ris/ petiturq; q̄ prioribus det responsum.

S. plurimas seruēte mente p̄fusas/ cecidit mihi sepe in mente du-
bium (vir dilecte) vter nostrū magis accusandus/ ego ne/ scz q̄ litte-
ris meis nimis te verem/ an pot⁹ tu/ qui ne mei quidez meministi
Inter blandior tamen/ mihi pulcrius me esse litterariū munere p̄-
uenire te/ qui pollicitatōe multa hinc abiens q̄ sepe scriberes/ me p̄-
uenisti. Castigabis igit morā/ ne te oblite fidei arguā/ aut cōtēpte
Nā vtrūq; virtute tua cōdignū sed vnū certe instantissime peto!
q̄ prioribus litteris meis omnino respondeas/ quod nisi feceris/ ob-
seruantia erga te meā/ datamq; fidem/ non solum negligis ymmo
contemnis. Rogo igitur q̄ tuis occupationibus tantillū tempis
subdycas/ q̄ veteri amicitie cōdonare digneris/ amorēq; nostrum
litteris confoueas/ eiq; indies aliquid addas in cumulū. Nam si
ad quēcūq; ego alterū/ r̄p̄is vnq; libens scripsi/ ad te certe libentissē.

qui tamen cogoꝝ temporis paucissimus esse visẽ enĩ spacium somni/ cu/ bĩq; sumendi habeo; quo grauius mihi sp̄ fuit tot lras nrōs indig/ nas mittere. priorib; igit lris rĩdeas. velim in reliquũ qz tempo/ ris si materia sibi scribendi desit. id saltẽ scribito. salue. valeo ami/ ce/ eḡ teq; valere cupio; ne i nos id vulgatissimũ. cadat semoꝝ ab oculis. semotus a corde. Vale si. do. ne fia (q; p est) plurioꝝ.

Rogatur nepos vt diligentia faciat qd̄ rogan/ ti de bona ancilla prouideatur.

Salutes astris / r plures splendidiores. qz id fidei in te habeo (ca/ rissime nepos te vicz nõ futurũ vnquã / vel vinculi sanguinis aut veteris amoris neglectoꝝẽ. hinc a te nunc scribo multa pce rogan/ do / q; mihi de ancilla pspicias. vt tũ longe inquisitõis labor absit loqui poteris cũ vxore custodis / q se huiusmodi rebus immiscet In quibus ei tam versatile ingenij acumẽ est / vt eius artificij ma/ gistras omnes / post terga relinquat : Ea enĩ ancilla quã iam habeo bona certe puella est. quicquid ei dicitur mitissime fert; nõ in/ dignatur. non irascitur. non in querelas erumpit Sed latet nescio quid / cuius veritatem dies breui aperiet. amore enĩ (iudicio meo) furit r ardet. quem silentio tegere nequit / nec flammis sui estus / inter pectus cohibere. flet suspirat. loquitur narrat assidue; vt as/ siduitate narrandi / vel amoris sui solatiũ capiat vel refrigeria im/ mensi amoris assumat. Quasi sermonem aut basilicam visitat; pe/ de post pedem molliter posito vsq; a deo lente procedit. vt potius serpere qz ire videatur. sed si ad decimũ vicum corẽã sciuerit. mox cursu r saltu / leta r plaudens iter percurrit. tanqm e vinculis euo/ laret. Vale fortuna felici. Ex parisijs tarde dum nox tenebras in/ duxerat orbi / candela deficit. candelabrum autem tenuissimo lu/ mine flammula lambit vix tũe subscripsero luminis r epũtole idẽ est finis.

Ad predictam epistolam responsio

Salutẽ in eo / sine quo salus esse non potest. Qd̄ hortaris p me fieri / dignissime vir / mox deo fauente nõ min⁹ diligẽter qz libenter cõplere conabor. nã fauor in me tu⁹ vndiq; prima frõte micat nec te carioꝝẽ habeo. nec fidẽtioꝝẽ queq; . At q; ego ex adũso tu⁹ sum diu fidẽ dedi. pmissionis quidẽ mee / pign⁹ r arrã. Sed ne momen/ tula qm par est longius terrã. hoc rmissionis mee caput est. Loquar cũ vxore custodis id spei qd̄ ex ea traxero / ad bidũ lris meis de/ uelabo. facit h̄ odor boni noĩs tui / q̄ nedũ ad nos sed vndiq; dif/

funditur, q̄ facile inuenieris id quod optas; qui dū queris nō min⁹
quereris; atq; facilius inuenies q̄ inuenieris; cū fulgeant in te vir/
tutis dotes erumie; earūq; fulgore sic decoraris; vt dignū te exhibe
as; cui oīs vtriusq; seruis tibi cupiat famulari. Tale cogor breui/
loquū esse. Cetera aut̄ in t̄ps aliud reseruo. iā sellatur inhiatq; eq̄
me o b̄nuptias fr̄is vecturū b̄: ucellas. Vereor me dies me defici/
at; q̄ dies vt plauti verbū ē ad ymblicū vsq; dimidiat⁹ c. Exant
uerpia octobris die penl. octius q̄z fundat. lumia phebus.

Amicus rogatur vt fide iubeat pro amico.

Plurime salutis longā constantiā. Quia apud te (amice colēde)
irritū nunq; mibi votū neq; vacua supplicatio fuit. Hinc ad te po
ti⁹ vbi specialior fiducia speciali⁹ recurro; rogans p̄cecu maria/
vt ad q̄ngentos vsq; aureos p̄ me sponsoze te efficias qui de indē
nitate securitate p̄stabo; vt tibi; r̄ tuis satis erit. Officiū enī recep
toze amicoz iuramento sum assecut⁹. sed manū administratōi inse
rere; donec hec fideiussio solitis formis sit expleta. Rursus igitur
subnixe dep̄cor; p̄ amicitia tuā; magnū mibi salutis p̄ciū; si vnq;
vllū apud te locū p̄ces mee habiture sint ne mibi iam desis in hac
re; quā absq; tuo detrimento in magnū meū p̄sidiū efficere potes.
Quod si feceris; firme teneas; nullā rem tā arduā esse q̄z non puta
bo lenissimā. modo intelligā in aliquo officii meū tibi posse pro/
desse. Verū pl⁹ dixerō (velim nō me aliū putes; q̄z qui p̄ dignitate
tua vitā p̄funderet. sed certe iā sentio; q̄z graue sit homini pudenti
perere ab eo de q̄ se bene meritū putat; ne id quod petat erigere ma
gis q̄z rogare; r̄ in mercedis poti⁹ q̄z beneficij loco nūerare videat̄
Tale in summo lucis aurore. cogor ab vltiori curru pennā cohi
bere succedit nā ymbra noctisq; pfundū.

Paret amicus desiderijs

Plurimaz salutū pfundū aceruū. Accepi tuas litteras fidēssimē
vir; amoris r̄ fidei plenas. Gaudeo plurimū q̄ iā aliq̄ petiisti; q̄
valeā afficere. sed magis q̄ inuacillāter in me sperauisti; r̄ (q̄ tāde
placuit post habitis alijs amicis tuis omib; ad me tua tota defle
ctere. Cū igit̄ optie vir inter vere viuētes nemo hodie sit; cui amici
cie locū priorē faciā; nō est tā op̄teges. Prius a solis occasu nas/
cet̄ur dies; priusq; etiā nox media; solem videbit quam ego;
tuis defuero desiderijs. Videro semper ego; ne vnquā in me spem
habebis inanem; qui nunq; aliud in me q̄z amoris atq; officij si
gnacōnotabis; nec quicq; petere ex me poteris quod meis virib;

Folium LXXI

suberit. in q̄ nō expectationē / re / aīo / ⁊ diligētia facile vicero . Qd̄ igitur pro tuo . Qmo do hac cū fideiussione facere possim firmū habeto / ne q̄s tā tuū agnoscito / vt nō tā pollicē tuo pugillo / q̄ me to / tū possis includere . Vale in eo q̄ oīa donat ⁊ aufert . Ex motibz augusti / die decia / adeo mane / vt vix ceperat candere dies / nubeno / ctis expulsa .

Frater ex burgis suo fratri Louanii studentī.

Gaudioz nroz manipulū saltē vsqz ad vnū p salute . Miramur frater care / quid te p̄r remozari / q̄ ad illustrissimi dñi nostri Ducis solēnissimas nuptias nō p̄pes / qz primas heri letissimus dies actus est / vbi tantus fuit tanquā ineffabilis oīm rerū splendor / q̄n / tus potuit omnibz ingenijs in vnū conflatis perfici omnia sunt hic gaudio plena / plausus vndiqz aera replent / ethera pulsant / videnturqz non homines modo / sed muri / tecta / ⁊ pauimenta letici / am miram resonare . Hastiludia torneamenta / omnū quozqz generū ludi absqz inter cupidine fiunt . Nihil musicū est qd̄ illic non resonet . puelle trahunt sine fine coreas . Hic bachus hic ceres / hic aromata spirat / cuncti replentur odore . longus mensarum ordo / tanta dapum / vinozūqz congestio / quantā nemo facile dicet . Mirum ē videre stratos vndiqz pannos / tapeta illa pulcerrima (si qd̄ vetustate squaler) tegentia . viuas vndiqz ⁊ spirantes statuas / constructis in tabernaculis / quas deorum vultus effingere dicas . Inter omnia tamen nihil aspectu ornatus / nihilqz iocundius est / po nostro serenissimo sponso letis oculis suā inclitā sponfam inspicente mira pulcritudine fulgentem multae prolis pulcre minacem . qui quocūqz prodeunt / non minus omnū oculos post se trahunt qm̄ proprioū corporum vmbzas . qui oculi intueno satari non possunt . tanto enim fulgore gemmarum ⁊ auri percussi sunt / ac solis estiuos in radios deflecterentur . Non fenestre nō vici / nō theatrum / satis sunt inspectozibus . nituntur ductilibus muris / tectis / ⁊ scalis . non tantus hominū confluxus adest / vt opiduz nostrum burgense multitudini conuentus vix suffecturum videat . Te igit horratū oratūqz velimus / huc posthabitis omnibz acceleres / pluribz diebz seimp̄ (si quid addi poterit / crescente nitore) nuptiarū celebritas erit . Videbis sic tuis oculis nunqz letioza spectacula inspecturis . qd̄ verbis equare nō possumus . Veni ergo dilecte veni / cō nisi feceris te qd̄ ad vixeris lucifuguz dicemus / noctue silem / lumis hostē . optamus / valeas / gaudeas ad lucē p̄deas / atqz nobiscum his letis in nuptijs / leta tempa ducas .

Alia epistola sub alia forma ad eandē sentētiā

Nostrū gaudij portūculā vnā / loco salutis. Nescim⁹ (frater opti-
me) quonā tā tenearis cōpede / q̄ his illustrissimi p̄ncipis nostrī
splendissimis nuptijs potes abesse / vbi tantus sumptus est / nitor /
et glia / vt magnitudine rei omnia verba superent prius celi sidera / et
maris numerassimus arenas / q̄s immensos illos exp̄sserim⁹ ap-
paratus / tanta arte eousq̄ progressa p̄structos / q̄ potuit ingenius
humanū lenari. Nō si mille seculis viuas / et secula seculis aggre-
gent / nunq̄ fueris tā arcto pago / tā paruo momento tot ornatus
p̄specturus neq̄ tā tā vnq̄ melodiā mimoz / tubicinū / bystrionū
auditurus. Nullus ē ciuis qui nō studeat ornati quid dā addere
vnus tapeta figit. alter ramos pendit / alij herbas sternūt / alij flo-
res iaciunt / alij tabernacula struunt / inuisaq̄ spectacula formant.
Que si omnia pergimus dicere / citius tempe carebimus / q̄ aimo /
citius verbis q̄ rebus. Nata oia sunt / q̄ pleno calamo funde /
re possumus vt mobili lingua depromere. nam vt oēm vestitū or- /
natiū / omnesq̄ argenti et auri fulgores ex sibus balteis monilib⁹
possimus attingere / q̄ntus scz fuerit ipoz coquoz cum arte labor /
q̄s varia salsamenta / q̄s longa mensarum structura / fuisset vix au-
sus dicere tot aurea vasa / tot p̄ciosissima pocula tota regione sup-
esse totq̄ turdos / ficedulas / capones / perdices / salsinos / pauones
ceteraq̄ aialia gustui grata / annū vnū dare potuisse . qui nō vidit
facile crediturus est. tu igitur festinās propera / tolle omne plūbz
ex pede potius indue plumas et alas / nostrū locū non tam cursu q̄s
volatu petēdo. Vale ex burgis iulij quarta plurimū tarde inter le-
tissimas plausus / tedis facientib⁹ die scere noctem.

Amic⁹ rogatur vt equos duos cōmodato mī-
tat amico ambassatā acturo.

Salutē qua intimiorē nec vsq̄ nec vnq̄m penna depinxit. Intel-
gerimus ille amor (amicē sincero corde dilecte) in tua quondā mo-
re contractus / quē in te gessi tpe longo. quem nulla res qm virtus
tua puocauit. his p̄cib⁹ meis primā spem dedit primā autē q̄ te p̄
clarissima prudentia tua facile ponderatū existimo / qm iusta neces-
sariaq̄ / ratō me ad supplicandū induxit. Mandato illustrissimi
p̄ncipis nostrī cogor (vt ambaliato) regē polonie accedere / me q̄s
utin erit ante tridū attingere. Duo nihil mihi superest tem poris / vt
de equis / vestibus / alijsq̄ requisitis / vtcūq̄ mihi possim p̄spicere

Unde decreui ad amicos opē p̄fugere, eosq; p̄cibō iaz magis one rare, ad qđ me p̄pellit necessitas, nō natura. Illo enī semp̄ singula ri fato extitit, vt mea libentē in amicos transfuderim, q̄ quicq; ab eis exhauerit. Te igit̄ p̄ veteri amicitia rogo, duos mihi ex equis tuis fortis et celeres venu, vel modo dimittas, decreto tuo stabo facturus qđ ip̄e iusseris. Honor iam me⁹ casus est, nisi tuis humeris fultus sit. Si igitur qđ est vnq; apud te magno studio cōtenderim, nunc nūc uehemētius supplico in hac inopia necessitate mihi succurras. Nō itez atq; itez rogo, non quidē meritis meis, sed ex tua virtute sumpra fiducia. Nō si feceris polliceor me fore, nō modo patum vez p̄ cupidū placere, obrepere morē deniq; gerere tibi, si qñ erit, quo potero tuis votis p̄placere, qui nunq; me inueneris facti fauoriscq; immemorē. Vale felix sub facto benigno, virtuteq; diues nummis ⁊ annis.

Responsio negatiua ad predicta

Abundam salutis affluentia. Accepi tuas lr̄as, quarū tenorē me moria habes. Sed vt plane loquar, te vno (bone vir) nemo est in p̄cedendo vel p̄mittendo liberalior, in reddendo aut̄ nemo rursus p̄tractior. Sepe a me petisti, petitaq; creberrime cōsecutus est, sed beneficia q̄ in te contuli, obliuione p̄pensasti, q̄ beneficiorū nouer/ ca est. Uelle tibi esset postulatio rarioz, vel meritozū firmior, tenas/ ciozq; memoria. Nihil enī iustius censeo, q̄ collata obsequia gra ta memoria cōpensare. Scis q̄ adhuc sponsor ego p̄ te sim, nec redimere curauisti, eamq; etiā pecuniaz, quā in egentia tua, et facili manu mea recepisti, clausa nunc p̄tractaq; manu restituere differs tantis p̄cibō, tantiscq; lr̄is meis, te req̄ situs. Tua enī necessitas magna patulas meas aures reperit, sed egentia postea mihi suborta ad repetendū me coartans, nullum in aure tua foramen inuenit. Solutionē p̄trabis, in longūq; reijcis, quā fore p̄ breuē p̄misisti, neq; curas fidem illaz quā verbis tuis obrulisti, iusta solutionē p̄firmas/ re. Non possū igitur videre qđ aliud verbis, qđ nouis iam p̄cibō tuis conaris, q̄ loco rerū, ymbrae vel fumū vendere, q̄ potius ver bis vt vento q̄ vt rerū signis vsus es, nosti enī q̄ntuz verboz po/ licendo p̄sumperis, ⁊ q̄ parua nūc p̄ltas roboza verbis, quoz si partior veritatiscq; largior fuisses, tue iam petitioni no deesset, sed oim que dicere volo, caput est, nō velle me vltiori ludificatione cōduci. Vale igit̄ diligenterq; cura, ne solutionē remoreris, quod nisi feceris tecū in ius ibo, nec est qui secus suadeat. Tu tamē pro tua prudentia, quod optimum factu sit videbis.

Epistola iocosa speciosa sup omiffiōe scriptōis

Immensas largissimo corde salutes. Tu p̄ ceteris vir optie mari
me nostri q̄ vberoma iā ip̄e consenui. vbi nichil mihi t̄pis p̄terit
vnqm̄. quo nō sollicitus ego de te. deq̄ tuo statu inquirerē. Scri
psi ad te lras multas. quarū paucissimas vidi responsiones meru
isse. de quo nō parū in mente consterno. nescius si hunc defectum
nuncioꝝ fallacijs iustius adscripero. vel potius curis que pectora
humana sic a memoria seiungūt q̄ patrē filiū. fratrē fratres. amicū
amici quandoq̄ reddunt immemores. vel forte (qđ oim̄ maxime
vereor) tue dignitatis altitudo te magis a mereddidit alienū nam
priusq̄ leuaueris sepe scripsisti. semp̄q̄ mea ad vota celerē pedē cō
tulisti. Jam autē infrigisti. non aliter q̄z hibernis in alpiū niui
bus anno sepult⁹ iacuisse. Rogo igitur te qui corpe declinas vt
vigilantia surgas. ageq̄ oracij consilio. dum tua iam nauis in al
to est amicitiarū anchorā fige. ne mutata retrorsum te ferat vnda.
ego autem. videro q̄ ibi anchora fuero qui te tanto amore tenebo
vt abire nequeas. Sz ioco post habito amice carissime. nihil om
nino superest. qđ mihi gratius acceptiusq̄ possis efficere q̄ q̄ creber
time scribas longiorē moza reiecta. statūq̄ tuū mihi notifica. alia
munera non deosco. Satis enī valeo satisq̄ oib⁹ bonis plenus
sum si te vigerē scia. statu secūdo in quo te seruet qui solus id p̄t.
Ex vberoma octobris luce penultima.

Respōsio cū detestatiōe suspitiōis. cadentis in

Salutes multa cū felicitate sublimes. Quisq̄s ille /amicicia.
fuerit (amicē dilectē) qđ de amico suspicari incipit. iā his desinit esse
amic⁹ seu qđ pot⁹ crediderim nunqm̄ fuit. qđ nō fides sublata cre
dit. se. l fictioꝝ. amicitie enī venenū suspicio ē. Neq̄ vnqm̄ qđ sa
tis dixerit q̄z sp̄ ip̄a noceat. Ubi autē suspicio cadit. sit amor tremu
lus ruine p̄pingu⁹. Qđ enī tā molli puluere scriptū ē. facili vento
deluif. Uir q̄q̄z est ab amicitia alienius. ip̄a diffidentia. Nō cer
te mihi scribendi desidiā impinges. si te bene inspereris. Sed ne
scio quo facere lepidoq̄z sale ludere p̄suesti. qđ qđ maxime forte vis
dicere. id studeas lero quodā verbo tegumento ⁊ blando cōterere
risu. qđ ioco dixeris. qđ tamē serio animū tuū prurit ⁊ angit. Sed
eat hecres. vt alit̄ pedib⁹. suis ego tñ (hercule) rapuro me illū cē.
qđ se nulli in amicitijs. officijsq̄ cessurū fatebitur. Ne quidē illi. si
quis talis vnqm̄ fuit. aut v lqm̄ est qui om̄es amicitiaz habenas.
p̄petuas. stabiles. incussasq̄ seruarit. possentq̄ citius celū astra.

Solium LXXIII

q̄ omnia mutari. q̄ tu de mea mente depelli. frater tuus sanus ē/
qui aduenit his necdū clausis / sed penna meante. petitq̄ tibi com/
mendari dicitq̄ te breui ad nos rediturū. vbi autē veneris vsq̄ ad
diurnā stellā crastinā potabim⁹ vt plaut⁹ inqt. finē do. Uale nox
aperat. ⁊ vt marcial' loqt̄. iā splendet meris fulgētia sidera pbebo.

**Scribitur vicario epi pro iuuamine. vt episco
pus curam conferuet.**

Multarū salutū secundū affluxū. Ita nūctpus (cordialis amice)
se offert. vt ego te prius rogare cogor. q̄ prius rogari maluissem. ni
si tū tali esses. tātaq̄ virtute. vt humana oīa infra te duceres. intel
ligeresq̄ nihil magis esse homī. p̄riū q̄ bñfacere vel ignotis. sub/
dubitare proorsus quicq̄ bñficiū abs te petere quo mihi vnq̄ meriti
tus sum. Sed cū vna oīm voce mihi notissimū sūt. te aīmo esse per
benigno. maiori cū fiducia tuas en pulso fores. q̄s mihi facile ap/
tum iri nō dubito. Curatus meus hac die vita defungitur. soluit/
q̄ nature qd̄ debuit. Cuius dignet̄ misereri altissim⁹. Collatio cu/
re vagantis pleno iure cōpetit reuerendo in xpo pri nro episcopo/
cui⁹ in oculis tāta auctoritate vales ⁊ grā. vt plene p̄fidā mor fore
vt p̄ficiat qd̄ cupio. mō aduigilare dignaber̄. exerceat se. rogo. vir
tus iā tua oīm viroz promotrix vt semp atz leuatrix. vt possim i grā
nostri antistitis te agente sic collocari. in qua tū me esse cōfido. vt
dictā curā mihi p̄ferre dignet̄. Hoc q̄s grē munus. ac vice mihi be
nigniter impendat. Itaqz rursus te etiā. atz etiā rogo. vt qd̄ abs te
peto tā sūm ope q̄ celerius fieri poterit. effectū reddas. Satis tū/
supqz satis feceris. si diligentia p̄stiteris. nō enī diligentia min⁹ lau
di ducit q̄s euentus. qd̄ si id fauoris mihi prestiteris senties. p̄e diē
nō gestare me aīmū ad grās referendas inertē spqz ostendā tibi p̄
petua obligatōe teneri. Uale oīmbo tuis in negocijs flatu felici et
forte secunda.

Vicari' r̄fidet cū oblatōe diligentie. et spe voti

Salute ⁊ si quid ea grās optare felici⁹. Et si mihi (vt p̄seq̄ndi
eloq̄ntissime) ocularis noticie parū. verbi nihil tecū vnq̄m fuerit
fecit tū h' tui clarissimi nois optia fama. q̄ tui promotioni efficiat.
nō secus ac frater esses. qui qd̄ hōi insil' raro dat natura qd̄ dē dice/
ris esse ditissima clarissimūqz artibz eloq̄ntia q̄s summa ⁊ pulcris
aīmī dotibus ornatus. predicaris enī vndiqz dignus pro tuis
maximis. plēdidissimūqz meritis quem omnes diligant. amēt ob
seruet. venerent' Perdocti enī regiunt p̄sepe multi. sed qui idē r̄ia

genio polleat: scia / virtute / et eloquio eorum est in numero collocan-
dus / quorum raritas cum fenice comparatur. Latius loqueri si ad alium que-
rere de te mihi summo esset. Non putabis / velim hec adulanter me scri-
bere. non enim moris est mei hominum fauores blandienter adulando em-
mungere / aut vendere laudes ad ponderandum. hoc tamen securis tibi
verbis affirmo quod ad me nunc scripseris sapienter utique fecisti. si
consilio / feliciter si casu. Jam accedo (post habitis omnibus dominum nostrum episcopi)
scopum quod omnium virtutum plenissimum ipse / illos cariores habet quod clamor
ri fulgent lumine meritorum. Conabor ego apud eum nomen per se satis
illustre multo sermone illustrare mansurus tue fame laudator sp-
et auctor. faciamque (si vires erunt) te voti tui oportet. Per deum nostras dili-
gentias aspici bonis (ut ait) auiibus. Si quid amplius velis alatum me
numere / Tu interea spata valitudine potigare. / vniu'sitate veiat.

Inuatur socius a socio ut in sequendo promissa ad-
Plumarum salutem cordiale applausum. Dum hinc nuncius (sociorum cha-
rissime) ad te iterum de diceret / ex animo cecidit redium / et somnum ex oculis
que abscedere non promissum / quod non lras aliquid ad te latum esset. si tunc scis
res quoniam et ubi hec scribo / ipsa tuis et loci facies / breuitatem excusaret.
facileque etiam videres (sic venia dico) quod te in amicitia vici / et in amo-
re superavi. Turbor enim absentia tui quod absentia mei non mouet. Sa-
ne cum inter multa que abest mihi pollicebaris / h' esset extremum quod quod
primum retrospectis / te videre a tergo sequente / quod quod nondum adimpleti
si non satis te trahat amicitia moueat te saltim lras. profectum vberim quod
in vniu'sitatibus ab omnibus quoniam consuevit. Ad vltimum quod / si nihil horum te
incitare poterit / tandem id pudor efficiat / quod ratio primum debuisset. Tu
grammaticesque incubis que non digna est / in qua nobile senescat ingenium
transit illic non terminum. Tu ingenium / tuasque etas altiora postulat
Sequere igitur (ut promisisti) inuenies me parisi in collegio burgun-
die / ubi locum amplius videbis / non minus placentem quam patentem bono-
rum scholarium largo numero decoratum / plenuque hominis precepto-ibus
neque minus bonis doctrinis et moribus bonisque alimentis refertum
omnia mihi ad votum ibunt / si tu mihi in studio / in camera / in lecto / sie-
ri velis sodalis. quod ut facias / rogo et posulo. Ita enim fraterno
amore (qui omnem amorem erupat) viuemus / ut nec me posuisset nec te
penitebit paruisse. camera iam sola habeo te expectantem / parua mihi / sed
quod vniu's animi habitibus nullus locus est angustus. Plenus est ani-
mus / nescio sine inuenire / sed sentio me tui amore longius quam destina-
ta processisse. Tu igitur illud gratiam ex me grate suscipito recum vbi

uere amen tecū obeā libens. Ex parisijs iulij die septima.

Respondet socius socio se prius in grāmāticē
firmius velle fundari; priusq; adeat vniuersitatē.

Largissimas animo iocūdo salutes. Nō facile credideris (ornatissime frater) q̄s aīmo dolores ptuli; qui actua mihi carendū fuit p̄sentia. qm̄ beniuolentia in me tua certius mihi nihil est. eā enī be/nignitate quā tuis lris tam alacri animo polliceris; libēter audio; amplectorq; libētius. sed q̄ sponsonē meā nō implerim (cui⁹ tuis litteris meministi) ad quā amor tui calcar dedit; sed ratio frenū id erat in causa q̄ esse debuit rerū mearū iustior iudex. Dū enī oculos in me cōuerto; aspicio me p̄cē nimis atq; tenuiter in grāmātica esse fundatū; satisq; etiā didici relatu prudentū multos in altiori bus scientijs ab vniuersitate / sed grāmāticos per paucos bonos euasisse sed eam grāmāticam in scolis (quas p̄ticulares appellant) longe perfectius faciliusq; acquiri posse. quia igit̄ quelibet res suo loco suaq; sede querenda est. hinc te sequi ad tps distuli; nec renui. **S**cis enī grāmāticā ad om̄s sc̄ias necessariā. que (Quintili teste) nisi oratori futuro fundamenta fideliter tegerit; mox corruit quicquid struxerit. Tardus conceptu sum; ingenioq; frigidus / cui pōt nihil festino cursu infundi (more vasculorū oris angusti) que sup̄fusam humoris copiā respuūt; sensim autem influentib; vel etiam instillatis cōplent. sic optime frater habēda mihi ratio ē; capacitas mee; quā mihi natura p̄ca manu ptulit. qui nunq; potui oīno aut eā atq; tu / aut et; proxime proficere vel laborare. Tale si q̄ddā per me fieri optabis; vt seruo me vt̄ere. labor mandādi tui⁹ / paren di dilectio mea est. ⁊ parcito (queso) inepte. Loquor enī vt verba in buccā cadunt; scriboq; semper vt eadē in cuspide calami oriunt̄ sententiā aspicio; parui habens verborū facetas vel quo ornatu cōnectant̄ mō clarū sensum aptūq; pandāt aīmū. Ex. L. volatu iurū dinis celerius; augusti sole decima

Dantur gratie de honesta tractatione nunciū

quietiam describitur secretorū esse vulgator.

Successus letissimos pro salute. Magn⁹ scribēdi conat⁹ ordinē nō habet. amor tacere nescit. impet⁹ q̄z ip̄e eloq̄ntiā non admittit. Nō mitaber; (igit̄ f̄fidissicē vir si hec oīa p̄iter iuncta / confusione pariant. Sed (nere verbis diutius traham) habeto hec pauca de plurimis / q̄ magnus mihi in primis leticie cumulus accreuit; quē nullis equauro verbis / quia mei honoris gratia nūciū meū m̄tra

bylaritate tractauisti, qua ex re me tibi obligatioꝛē teneo, q̄ si in p/sonā meā longe maiore ꝓtulisses, quo sibi fact⁹ es ip̄a luce carior, cui⁹ aīn⁹ in te adeo incaluit, vt vix verbū exprimat cui nō mox no/men tuū illi immisceat, ita vt videat more aliquoz animalū vni/cam in vocē edocrus, elinguis ad reliqua, te angelū faciet si longi us ꝓcesserit. Is te clamat, is te ꝓdicat, ⁊ te celotenus effert. Simi/plex est, ver⁹ tū ⁊ fidus est, sed parū a tullio, minusq; a palade do/ctus nō secreti tenet, mlt̄a enī noua dicit, que ex te audiuisse refert, eaq; spargit, vt prodigus nūmos. Parū videt abesse a rimosa la/gena, q̄ qd̄ sursum accepit, mox reddit in basso. Linguā habet tan/ta puritate ꝓfectā, vt nihil externi sup̄ eā valeat residere, q̄ in audi/tis hoc efficit qd̄ solet in puluere ventus. Ob errant, vbiq; verba q̄ mei nūcū buccis infundūtur, si sibi eius linguā ꝓo lectulo, atq; eius os ꝓ hospicio deputant, vbi ne vlli vnq̄m ꝓmissum est vt ꝓc/uisse vel ꝓnoctasse. Vale, ⁊ si quid ex me petere dignaberis, ꝓromi/tum me semper inueneris, atq; volentē. Ex bononia Kalendas marcias tercia, eo mane (vt claudianus inquit) dū matudinus ꝓ/sudat solib⁹ ether.

Dolet amicus quod amici sui tepuerit amici
cia, qd̄ suspicat ex ꝓuersatōe cū emulo euenisse.

Altos ad cumulos vsq; salutes. Sperauerā tantaz̄ inte vim amo/ris renauisse charissime adolescens q̄ tuā absentia (quam sine do/lore ferre nō potui) tui saltem litteris placitam redderes atq; seren/daz. Neglector mei esse videris, qui quottidietoz̄ queoz̄ meditatio ne tui, sed nescio an id in causa sit q̄ verseris cum quodam quottl/die, quem inuisum habeo, vt mihi nō acerbum putem, quod mihi commune cum illo est. fecit mihi qd̄ nō amico fieri debuit, ne in/i/mico quidem, oppugnator alterius fame, negligens sue qui de ꝓri/nacia legem, facit et de voluntate decretum. Sed latret ipse more suo ⁊ veluti sus in luto grunniat, illepidaq; blacteratōne rauciscat ⁊ suo mugitu mare celo confundat, eius tamen freneticam vosani am non plurifacio q̄ magna curant flumina nymbos. Multos in me concitauit, quibus ne velim indignari, qui indignū reoz̄ in ramulos incandescere, qui decusso trunco in trunci casu desidunt, ab hoc enī tanq̄ ab inhumano homine, ⁊ quasi ex tigrū et ferarū sanguinenato, nunq̄ parem obrinere valui, deum tamē in iu dice voco vt me viuū vermibus ꝓstet in escam, et animā supplico dī ro in seclō eterno detineat, si de me ꝓ eum impositis aliquid vnq̄

venit in mentē. Tue igit̃ virtutis inspecto candore int̃m̃e rogo: ne tuus in me pristin⁹ amoris radi⁹ sole micantior / huius emuli mei mēdosa nube fuscet̃ cū mibi te sine ñihil dulce est: q̃ te sp̃ mentē gesto: gesturusq̃ q̃ad vixero: q̃ nō philogetes herculi carior erar: neq̃ agyron achilli. Cla. oi flore florētius / onerisq̃ sp̃ reb̃ scōis. Ex bergis octobris . xi. tarde dum iam reb̃ dederat sopor ocia fossis.

Ad studentē interrogando habitudinē sui concurrentis.

Boni vini ciphos plenos / letosq̃ haust⁹ pro salute. Audio te amice dilecte in achademia tua vbi disputationes / scholasticq̃ congressus agūtur. habere cōcurrentē qui tantis argutiūculis plenus est: vt veritati vel placenti cedere nesciat / q̃ q̃z tātis fallaciariū psu t̃ijs innodatus ē: vt nisi tormētati sit talē bre: q̃ doctores ipsos nō plurifacit: q̃ pygmeos hercules. Rogo te ex pectoris int̃mo fonte facito me huius rei certiorē de qua nihil tecū amplī⁹ agā m̃traq̃ in calami ꝑcauo latentia manebūt: q̃ nō affluere ꝑmittā donec me tuū m̃sū meminisse videbo. Cla. z si q̃d velis ꝑcipe. me sp̃ hēbis me merit̃o relicta tua vota sequētem. Nihil plus / qz festinus. Occu / patio ē aica silētio. dicoq̃ etiā cū symacho. Piger ī epl̃is eē plirū.

R̃sponso ad epistolam precedentem.

Non vini ciphos pauculos / sed ip̃m totū vas plenū z magnū loco salutis. Inspato hic nūcius interp̃ādendū me aggredit̃ (amice fidissime) q̃ dum eodē t̃pis p̃ucto veniēs / abiensq̃ salue piter vale q̃ dixisset: vix potuit ꝑceib̃ flecti q̃ ꝑuo momētulo sisteret. Bre / ut igit̃ verbo accipe hūc meū (de q̃ loqueris) ꝑcurrentē nō tā virib̃ pectoris / q̃z oris valere. Sz scis q̃ suis sepe telis lingua indocta succumbit: leporē citius ceperis tinpanis et tubis / q̃z eundē tacere coegeris. qui ip̃a loq̃citate loquator est: q̃ etiā vinoꝝ acutus censor ē. Nouit enī egregie discernere: cuius vini fumus gratiores nebulas cerebro infundat. Duo verbo habes quod queris. Nihil tamē mibi moleste aufert: neq̃ ab hoc me peto fasce leuari. Arguimus di / sputamus: altercamur: lis manet in vocibus ip̃is / hac lite schola / stica crescat: atq̃z conditur amor. Arma enī eo splendēcunt clarius quo confringantur fortius. sed (vt me vnico verbo absoluā) nil ad huc argutiūculis suis in me efficere potuit amplius quā solent hi q̃ in cineres sufflant quo pulueres ꝑrios in oculos excitent. absce / ditq̃z semp̃ ex disputatiōe (in ore circuli) voce attronita ꝑfusa z que rela. Tale gaudio multo et plausu iocundo.

Suadetur studēti vt legibus incūbat. poetrie
Cordialissimas in oīa vota salutes. Uideo /studijs omisiss.
ex lris tuis graui oratōe ppositis. in qz ppositōe multū tps in di/
co fuisse collatū q arti poetrie incūbis. ex q flosculos colligz r alie/
nis te plumis tacito aurore coronas. qzqz ingenij almi sit/hūanicz
pudoris signū (si plinio credim⁹) nō velle tacere q ab alio didice/
ris. nec in tua messe aliena grana pferre. cui poetice ideo te meo iu/
dicio implicas. non vt melius habeas. magis sapias. aut rectius
viuas. sed potius vt ornatius fabuleris. Audias (velim) vt liser q
dicam salubriter. hāc mihi de te firmam sententiā nō satis te legit
pondus inspiciere. que integrū hominē exigūt. Si vis igit in statū
erurgere. ad quē cuncte generose mentes aspirāt) r dignitatū noīe
assequi r honores. omnia ista poetica a te seiunges. r sacras illas le
ges tibi condēs in pectore. vt tandē te. turbāqz fratrz tuorum ab
egestate defenses. Dum autē doctoratus in signe nomen habebis.
poteris tunc (si sic libeat) fulcare musas. que tū opes spernūt r an/
tra r nemora querunt. Silua placet musis. vrbs est inimica poe/
tis. aurore petrarca. Camene r nymphe iam iacent vidue atqz nu
de. Sed forte allegabis mihi illud virgilij. nec te peniteat calamo
triuisse labellum. Parui hoc habeo. quid de fabellis suis senserit
virgilius qui iam neglectus iacet. hūmicz prostratus. pieridū cho
rus cecidit. omnis castalij r heliconis decor abscessit. fugerunt q
nasi a vertice nymphe. poete voce/sonoz carent atqz rauiscunt.
Difficilis est eueris repetere statū. vel lapsis in culmen ascendere
Legiste in folio sunt. regnant r ceptra imperialia gestant. Uale.
pro virtibus gnitere. vt legum doctrinam consequaris gradiendo
semp virtutis per semita. raro licet pede signata. Qd si feceris rez
pstitēris tibi salubre. mibiqz gratā atqz acceptā

Ad epistolā precedentem responsio

Salutes oēs qz tenet polus. hum⁹ aut pelagus. Sūma cum ve/
neratione r litteras tuas charissime vir simulqz tuū cōsiliū sequi
turus accepi. qui mihi statui. studijs humanitatis pro pcpuo stu
dio me insistere nolle. Satis mihi erit si poetice artis nō fuero. p/
sus ignarus. qui maiora molior. volo enī rerū non verbor studio
tempus impendere. nec opto gloriari eloquio vel dulcedine ppij
cautus delectari. omnes tū piodales mei interdū quodā recreatio
nis conductu. poetice arti incumbūt. quā omnīū hominū pdicant

specimen esse decoꝝ idq; nobis oz dinariꝝ noster legū doctor amō/ re sincero consulit/ qui ita loquitur/ ac musas ipsas latine loqui au/ direz Tu etiam clare monstras epistolis tuis/ q; in hac arte emine/ ter floruit/ qui tam facilem orationis obtines cursuz/ quasi ex na/ tura ad hanc solam eloquentiam factus ipse videaris. Et qui poe/ tas omnes occubuisse narraſti/ eosq; rauci sonos factos omnesq; musas latere sub antris/ eas tamē omes rursus tua epistola redu/ xit in lucē. nunq; enī eam/ ep̄las depinxisti inuitis aut absentibus musis/ nymphis atq; camentis nunq; ita luculenter ornate/ grauit/ terque scriberes/ nisi tullius/ virgilius ⁊ similes te totum posside/ rent/ qui sermonem tuū venustate ornas verborū et cōspergis flo/ ribz. Ad hec certe me trahis verbali quodaz dulciloquio/ a quibz me arceri litteraz sensu conaberis. Nunq; poete iacebunt. nunq; virgilij moriens honores. ornata semp stabit camena viuis ederis/ ⁊ musa lauris. Quod igitur interdum poesim videam/ sententia mea est quaz mutabo si dissentias. Sed plane cur dissentias expli/ ces rogo/ quāuis ei auctoritati tue omnia tribua/ rectius tamen arbi/ troꝝ ratione q; auctoritate supari. Vale ex louanio raptius nunq; clamoꝝ nūciū calcar dat. hore labunt. cadit sol/ ⁊ duplicat vmbrias parat se dies cedere nocti.

Alia r̄sio sup eadem in aliam tamē sententiā.

Im. mortales secluso tempe salutes. Jam clare video/ colende p̄ce/ ptor q; festinātia memoriā tollar/ q; q; nihil eque festine ac medita/ te facimus. Dum hesternō die ex tempe ad te tras darem/ ex memo/ ria cecidit quod omnū maxime mihi corde fuerat visus es tuis lit/ teris innuere/ non esse pudici ingenij vti verbis alioꝝ/ et p̄essione actoris omiſsa. Habes forte in hanc sententiā plures/ horatiū scz senecam/ petrarcham ⁊ similes qui nō secus scribi volunt ac apes mellificant/ qui lectos/ nō seruāt flores/ sed mutant/ transformāt. ⁊ in mella cōuertunt/ voluntq; vtendū esse ingenio alieno/ sed ab/ stinendum verbis. illa enim similitudo later/ hec eminet. Turpe est (inquit seneca) viro captare floſculos/ et vorissimis se fulcire vo/ cibus/ ac memoria stare/ nō inuentione. Sed ex aduerso innuierit/ sit/ qui alienis vtunt/ auctoꝝi tacito dicētes vsucapionē tam in vo/ cibus et in clausulis quam in rebus cadere. Suffecerit pro omni/ bus allegatus virgilius/ qui ex homero inuentionem/ ex lucretio verba fert suscepisse. Nā ex q; tria narrāt impossibilia/ vt ioui fulmē vt herculi clauā/ vt stilū homero s̄trahere. s̄lmē enī iacere nemi/

nem decet nisi iouem. inluctabili inuincibiliq; robore certare nemi
ni ynquā (qm herculi) adscriptū est. Canere aurē (vt cecinit home
rus) videt impossibile cuiq; secundo. Virgili⁹ certe ita versus ho
meri imitatus est vt transferendo / que prior vates cecinerat / fecit
vt sua esse credantur / cui hoc ipso perpulcro facinore ascribitur / rem
immensa gloria dignam fecisse / ac ioui fulmen vel herculi clauā ex
manibus excussisset. Cui virgilius tam dulcis fuit homeri imita
tio / in quem tam attente oculos inuexit vt ⁊ in versibus vicia (que
a nōnullis imperitus reprehensa fuerant) ex industria sit imitatus
(aurore macrobio) qui contra tuam sententiā virgiliū tam alta in
specula locat / vt nullius laudibus crescat / nullius vituperatione
minuatur. finem do. veritus ne amicas obrundam aures / si fuero
prolixius ineptiloquio immoratus. Vale atq; quod voles precii
pe / oculū quoq; mihi effodito (vt apud plantū est) Si vllū verbū
faro / nisi quod tpe iusseris.

Amicus rogatur vt adolescentē conducat. quo
bene scribat atq; erroris arguitur cū insertione nouoz.

Salutes felicissima sorte decoras. Qd in processione iam pūscē.
menon vidisti (vir luce mihi dilectior) nihil aliud fuit in causa qm
curruū inopia / ⁊ hoc iā tpe venire mihi non est integrū / nam alio
trahoz pollicit⁹. Et nihil duco antiquius fide. Scriptad me ne
potulus me⁹ stilo satis cōposito / sed rudi caractere. Age queso vt
fiat bonus calamo. de bonitate picture loquoz atq; figure. In scri
ptore enī siue litterarum ornamine / omnis virtus languere vide
tur. Elucescit enī omne dictamen si litterarū pulcritudo accesserit /
placentiq; vsq; mentibus ⁊ oculis hominū se offert / si sit splendī
da lrāy forma cōscriptū. Deformia enī ⁊ incōposita nemo probat.
Laboret igitur vt inter scriptozes emineat / nec in scribendi veloci
tate letetur properata enī / formā debitā non assumunt / nec quicq;
recte festinātia gerit. Ceterū ei pauperimū vīrū cōmendauī / vt ei
dem in dei honozē patrociniā ferret / a quo denarios extorsit. vide
rit ne indignetur creator omnīū eos contemni / qui suo noīe opem
querunt. Arguas queso cū multa verboz acrimonia / ne amplius
lachrymas pauperis vilicissimi spe lucelli cōtenat. Preterea peti
uit famulus tuus / vt statū domus mee / tibi oēm pscriberem. Fra
ter meus senior vīr armoz est tanta audaciā ⁊ robore / vt nō cede
ret foroz achillis tam magno procero / elegantiq; corpē q ob for
mam dignus videtur si etern⁹ ar⁹ haberet / q ei iupiter ocio gau

dens/iaciēda fulmīa daret/nō tam diligenter vellus aureum dia/
co custodiebat/ q̄ hic arma sua radiantia curat. aliqd magni de eo
fertur. sed veritas adhuc nubilosa est. Secundus frater omnia diffi/
par. quē si quōq̄ redimo mox sicut sus/ lota locione pacta serurus
in lutum p̄icit. Junior diē proijcit. nec amplius velat̄ aura/ tuit q̄
cūcta ferūt 7 q̄ rapimur oēs/ mors oīa tollit/ caput oī tell/ lōge se/
bre pustus est. milleq̄ mores ꝑclusit in vna/ qui tñ meo in animo
nunq̄ videt̄ obijisse. ibi enī semp̄ meū est cuius vultus mihi semp̄
relucet. dulcesq̄ eius semp̄ mihi arrident oculi. ita quoq̄ sua ver/
ba iaz recenter mihi occurrūt/ vt vel ego videar secū alio in grassse.
vel ipse hic meū ꝑseruatus cui pareat deus/ qui te sanū cōseruet
atq̄ valentem.

Congratulatur amicus amico. qđ receptus sit
in seruitium regis. 7 charitatie adinonet. ne se amplexibz misceat
impudicus.

S. 7 rursus salutes/ innumerisq̄ salutibz/ comitatus. Sperit̄ se
hic loci nostri/ amice/ quo nō dilectior alter/ de te mihi letissima fa/
ma/ q̄ tibi videlicet felix hora illuxerit/ que ad seruitiū serenissimi
regis nostri/ tuā ꝑ industriā te aduexit/ vnde nō parū tue ꝑmorio
ni gratulor/ qui te semp̄ habui mea vita cariozem. Quāq̄ tamē cō
stat amicitias regū nō esse ꝑbēnas/ sed petrarchā mentis reuolues.
qui cōsuluit vrendū fore dñis/ nō fidendū. Quod nō dñoz cōditi
oni adscripsero. sed vicijs quorūdā curialiu/ qui quos virtute mi
rari nequeūt. ꝑsequuntur inuidia/ etrudere laborāt/ ex dñoz gratijs
eos infinius credunt esse receptos. Tu enī illic pegrinus incola
es/ tuis te curis/ nō alienis inseres/ nec omnibz oīa credas. Multi
curiales (put hoīm varietas sit) diuerso thure sacrificant. Sed ne
scio quid ꝑ nebulam auderim/ te veneris illis angorbz implicari/
qui hac de re longemius sapere videris/ q̄ egregius ille pictor ap
pelles/ qui veneris caput de sumi pictoris sui pollicitissima arte ꝑse
cit/ reliquas corpis partes (vt poete canunt) inchoatas rudelq̄ re/
liquit/ quasi hoc ipso significare voluisset/ ꝑter primā apparentiā
in ipā venere/ nihil esse decorū/ vel sua arte picture cōdignū. Non
etiā de nihilo sagax natura (si valeris credimus) vel potius oculis
rosam (que flos veneris est) Ita ꝑdixit/ q̄ sub eius purpura mltos
aculeos terit/ quā etiā spinis armanit̄ quasi ꝑsagire veller natura/
in flore/ qđ asperitatis occulte subueneris blanditijs conte jatur.
Satis sit dictū ꝑuidēti. rogo ne tedū faciāt/ que amica fide dicea

sūt. nō meū ē do cuiſſe pallodē Uale ceruo viuscior/philomena le
tior. coruog lōgenior. Ex. N. april. vi. mēſo iā ſole/luce dimota
Queritur cauſa cur plures dictiones huius
libelli vario mō vt iā vno/iā alio impſſe ſint.

Ineffabiles amātiſſi. mo corde ſalutes. Uelle forte poſſes diſertūſſ
me vir/ꝑ loco diſtantiore abeſſem! vbi tibi amoris ex me tantū/
dē/ſed moleſte minus eſſet/ſed cuz abundas omni virtute tamen
hac precipue ꝑ ſemp habeas maximā in amicitia conſtātia audē/
tior ſio ad te iteratas ꝑces effundere. Neminuſſe te arbitror/ ami/
ce ſidiſſime te nup mibi/ animo pato/ atqꝑ ꝑ benigno miſiſſe eꝑla
rum codicem/ cui hec noua impſſoria ars characteris formā ꝑrule/
rat. ſed quia multa que orthographiā reſpectāt in his reꝑto q̄ me
facillatē ⁊ dubiū reddūt. Deceui rurfus de ꝑcibꝫ meis adire. ꝑcon
tande ſecuritatis grā. Rogo igitꝫ vt hac me vacillatione leuare di/
gneris. Inuenio in dicto codice multas dictōes varia ſyllabicatōe
depictas Et vt ex multis pauca attingā reꝑio qñqꝫ mibi ꝑ c/ quā
doꝫ mibi ſra c omiſſa. ſic nihil ⁊ mibi c poſita/ vt neglecta. Inter
dū iocūdus/ vt iucūdus/ ꝑ u vt o. Jā pulchrū vt pulcrū/ h aſpira/
tione poſita vt omiſſa. Similiter nanqꝫ vt namqꝫ/ non aliter cun
qꝫ vel cumqꝫ ꝑ miſcue ꝑ m vt ꝑ n ſyllabiceſ. Sic quatuor vel quat
tuor t ſimplici vel duplicata. Secuti vt ſequuti ꝑ c vt ꝑ q. Nūc
erſurgo/ nūc exurgo/ ſ ſeruata vt ſemota. Jā aſſum iā adſum/ ꝑo/
ni ꝑſpicio. ⁊ ſiles dictiones mltas/ memoratu prolifas. Rogo igitꝫ
tur mibi deũclare digneris/ quid/ ſibi velit hec ſcribendi varietas
cur qꝫ modus vnus idemqꝫ/ arte vt vſu ſolidus/ nō hic ſeruatur eſt
Sup quo cupio vehementer/ qđ ſentias/ cognoscere/ qđ ſi feceris
magnū mibi/ gratūqꝫ feceris obſequiū. Interea bonam ⁊ letā ſer/
u. ⁊ valitudinem.

Reſponſio dans rationē cur multe diuerſe di
ctiones in hoc libello/ vario modo impreſſe ſint.

Salutes diuerſas/ vno glomere ꝑnexas. Ut ſecurius quiddā ti/
bi/ ornatiſſime vir tua ſꝑ vacillantia/ de orthographiati ꝑſcribe
rem/ ꝑ ſimū verbi habui/ cū eo qui harū ſꝑ eꝑlarꝫ impſſioni vt du
cor aſtabat Ex qđ accepi hanc ſyllabicandi varietatē nō temere/ nō
caſu/ nō ignorantia ꝑdūſſe/ ſed certa ratiōe/ ꝑꝑꝫio qꝫ decreto/ qui
e vris oculis ꝑcauere ſtudebat/ ne in vnā ꝑte potiuſqꝫ aliā inclina
tior notaret. In ea ꝑcipuere/ vbi ex equo pondere ad varias ꝑtes
tractatio eſt. vbi videlicet ars ab vſu diſcrepat/ vt vſus ab arte diſ

sideat / vel ubi artis cū arte / vñ vsus cū vsu vel opinionū pugnantia est Nam quis modus nervosior est / vt dubiū repit / sic dubiū reliqt̄ r pari pacto q̄ eple nō vno stilo decurrūt (vt in eaz missiōne ad te scripsi) sic hec sillabatio iā vno iā alio nō officit / ne si vna p̄ te reiecta in aliā ceciderit / iā eos habeat / qui semp sibi sint infesti. **V**aria varios delectāt. nō voto viuūt vno. Sepe etiā eosdē abos edentibz (si gregorio credimus) diuersitas placuit actōis Sed vbi studiose p̄quiris / hac sup re / meuz iudiciū in cinerē algendū p̄stat / vbi scintillaz inueneris nihil / nec caloris aliqd. Ut erigit modus melior sit / quo has dictiones nihil r mihi / vñ seruata c littera vñ ab iecta scribimus / vt diffiniā nō expecta / vetustas forte c̄lra nō vñt. **L**eonardus tñ aretinus (non fertilis autoz cponi p̄sultit testes adducens dantē petrarcham / vocatiū r collutiū salutatū. **U**sus enī (vt idē inquit magister r dñs) sermonis est / ad eoz impiosus / vt ratione reiecta solo arbitrio moueat. similiter pulcer sepulcrū / r si miles / an asperationē ad c̄lram admittant / nō laboro. habet hoc vetustas. sed Priscianus prohibet. Idēqz vir acuti ameniqz ingenij Gasperinus. De adsum vñ assum / adquire vñ acquirō adque sco vñ acquiesco / r his silibus nō habeo quid elegero. Non desunt tñ qui inter duo que eque libere dici possunt id ducūt ornatiuz / politiuz qz qd vident rariuz lingua p̄ferri. Sed quid (queso) arte se / curius / qd rursus vsu est tritius / quē penes (Oratio teste) arbitriū est / r ius / r norma loquendi fauorinus vir ornatiūsimus idēqz doctissimus p̄cipit / q̄ moribz viuamus preteritis. sed verbis vñ / mur p̄ntibz / s̄ratōnes omniū p̄currere velim / liber mor fiet idēqz maximus. Sed age vt liber / r (vt omnia verbo claudā Ciceronis) perinde est vt acceperis. **V**ale forte felici r omine fausto.

Collegii Caccoviensis Societas Petri
ad e. Petri

Exarate sunt heformule. Caroli. Anno dñi. M. cccc. lxxxv.
 Kalendas deniqz february duodecimas.

1490

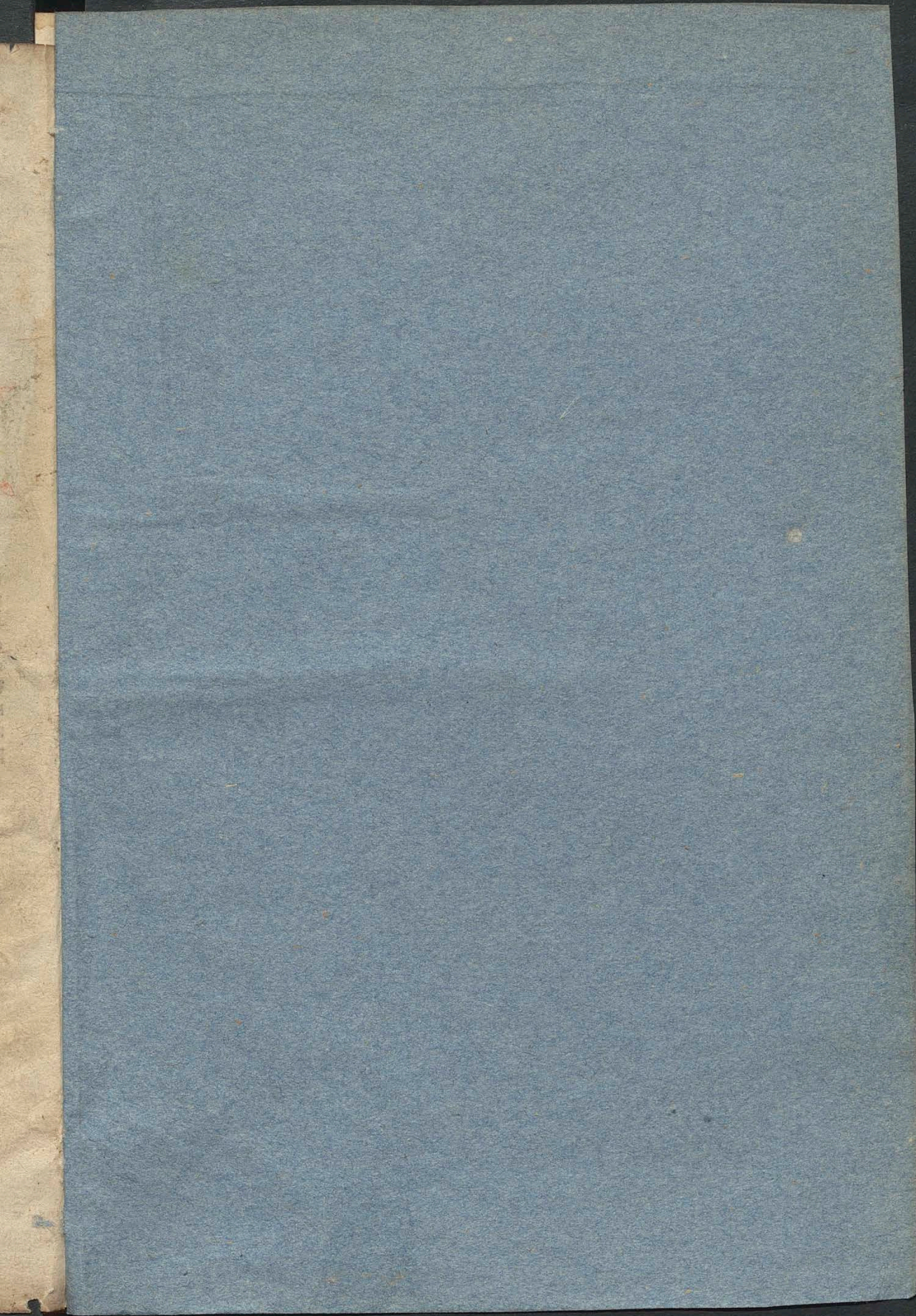

Collegii Cracoviensis
Societatis Jesu
ad S. Petrum

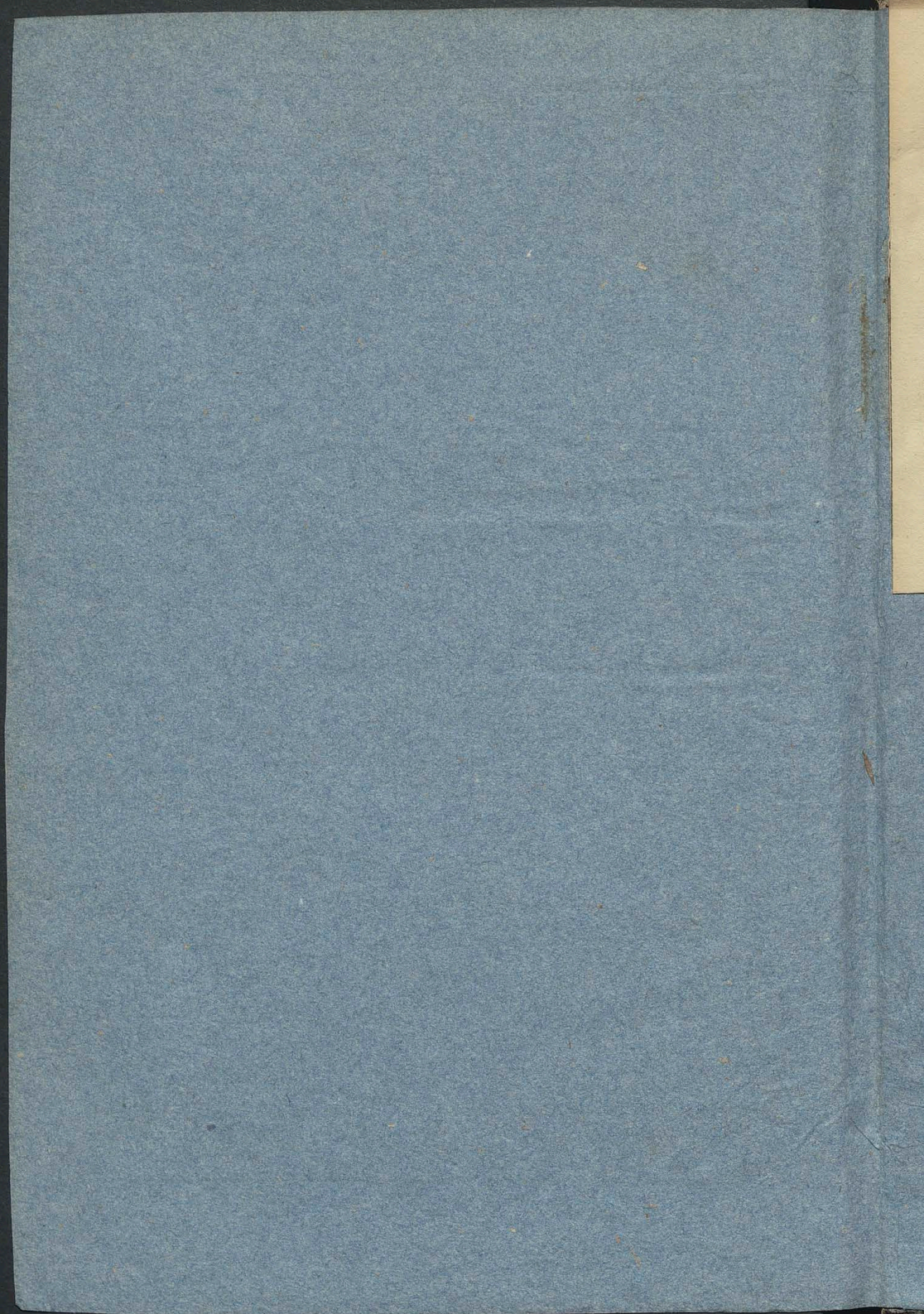

Bibl. Jag.

60

SI01R0007906

Biblioteka Jagiellońska

